

Handläggare
Ahrgren Maria
Backlund Thomas

Datum
2016-04-13

Diarienummer
KSN-2015-2317

**OBS! Beslut tas på
extra KS 25 april 2016**

Kommunstyrelsen

Årsredovisning för 2015

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

att godkänna revidering av årsredovisning enligt bilaga.

Ärendet

Kommunstyrelsen avgav sin årsredovisning för 2015 den 6 april i ärende KSN-2015-2317. I avstämningar mellan kommunens tjänstemän och sakkunniga till revisionen (pwc) framkom tre synpunkter som inneburit önskemål om justeringar i den årsredovisning som tillställts kommunfullmäktige. Ändringarna framgår av bilaga till detta dokument och är i korthet:

Balanskravsresultatet korrigeras från 69 miljoner kronor till 11 miljoner kronor. I första versionen ingick utrangeringar av anläggningstillgångar vilket inte är korrekt. Årets balanskravsresultat är fortsatt positivt.

Ett tillägg har gjorts avseende periodisering av statsbidrag för mottagande av flyktingar. Uppsala kommun har av försiktighetsskäl valt att i sin helhet periodisera detta bidrag till 2016. Denna resurs finns därmed ograverad till kommunens förfogande.

Ett tillägg har gjorts avseende säkringsredovisning för så kallade ränteswapar. En ränteswap är en finansiell transaktion där kommunen kan justera löptiden på sina ränteinstrument genom att byta flöden med andra aktörer utan att i övrigt förändra den underliggande risken. Anledningen att göra detta kan vara en anpassning av löptider i förhållande till finanspolicy. På revisionens anmodan har en not lagts till årsredovisningen och en periodisk rutin för rapportering av ränteswapar har införts.

Uppsala dag som ovan

Joachim Danielsson
stadsdirektör

Ylva Opard
tf ekonomidirektör

Bilaga 1

1. BALANSKRAVSRESULTAT

Sida 34 - Balanskravsresultat

Balanskravsresultatet korrigeras, i första versionen ingick utrangeringar vilket inte är korrekt. Årets balanskravsresultat är fortsatt positivt, inga synnerliga skäl åberopas. Den vänstra av de två kolumnerna för 2015 tas bort och ersätts med den högra. Ny lydelse/utformning (gult):

Balanskravsresultatet

BALANSKRAVSUTREDNING				
Belopp i miljoner kronor	2013	2014	2015	2015
Årets redovisade resultat	919	-165	56	56
Nettoresultat vid avyttring av anläggningstillgångar	-1 016	7	13	-44
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	-97	-158	69	11
Synnerliga skäl				
RIPS-ränta	63	-	-	-
Omställningskostnader	63	31	-	-
Reservation för (-) återföring av (+) pensioner	-	130	-	-
Balanskravsresultat	29	3	69	11

Sedan år 2000 regleras kommunernas balanskravsresultat i lagen om kommunal redovisning. Syftet är att säkerställa en miniminivå av god ekonomisk hushållning i Sveriges kommuner. En kommun som redovisar ett negativt balanskravsresultat ska återställa det inom en period av tre år om inte underskottet kan motiveras med synnerliga skäl. Uppsala kommun redovisar ett positivt balanskravsresultat för 2015.

2. PERIODISERING AV STATLIGT BIDRAG

Sida 112 – Notering tillagd

Not avseende periodisering av statligt bidrag för mottagande av flyktingar tillagt (gult). Som konsekvens byter tidigare not 1 på denna sida nummer till not 2.

Specificerad resultaträkning

Belopp i miljoner kronor	2015	2014	KOSTNADER	2015	2014
VERKSAMHETENS INTÄKTER			VERKSAMHETENS KOSTNADER		
Försäljning	104	121	Bidrag och transfereringar	550	532
Taxor och avgifter	428	424	Entreprenader och köp av verksamhet	3 506	3 460
Hyror och arrenden	307	293	Personal	4 011	3 821
Driftbidrag från staten ¹⁾	457	325	Personalomkostnad	1 879	1 845
Övriga bidrag	525	472	Lokal- och markhyror	1 237	1 219
Försäljning av verksamhet/entreprenad	619	648	Material	298	285
Realisationsvinster	125	10	Realisationsförluster	62	26
Övriga intäkter	19	20	Övriga kostnader ²⁾	784	759
S:a verksamhetens intäkter	2 583	2 314	Avgår interna investeringar	-170	-179
Satteintäkter			S:a verksamhetens kostnader	12 157	11 768
Skatteintäkter	9 001	8 525	Av- och nedskrivningar		
Kommunalekonomisk utjämning	746	904	Av- och nedskrivningar	249	232
S:a skatteintäkter	9 746	9 429			
Finansiella intäkter			Finansiella kostnader		
Finansiella intäkter	246	222	Finansiella kostnader	114	130
SUMMA INTÄKTER	12 575	11 965	SUMMA KOSTNADER	12 519	12 130
			RESULTAT FÖRE EXTRA-ORDINÄRA POSTER	56	-165
			ÅRETS RESULTAT	56	-165
			²⁾ Specifikation övriga kostnader		
			Inköp av anläggningstillgångar	98	88
			Konsulttjänster	85	107
			Tillfälligt inhyrd personal	16	11
			Hyra/leasing av anläggningstillgångar	83	64
			Bränsle, energi	133	132
			Reparation och underhåll	23	25
			Diverse främmande tjänster	92	80
			Tele- och datakommunikation	62	58
			Transporter och resor	40	36
			Övrigt	153	158
			S:a övriga kostnader	784	759

¹⁾ Det tillfälliga statsbidraget för mottagande av flyktingar om 118,8 mnkr har i sin helhet periodiserats till 2016. Motiveringen är den mycket stora osäkerhet som råder inför 2016 avseende omfattningen av mottagandet och kostnaderna för detta.

3. SÄKRINGSREDOVISNING

Sida 113 – Balansräkning

I balansräkningen på sida 113 en nothänvisning lagts till på lång- och kortfristiga skulder. Nothänvisningen har nummer 17 (gult) och hänvisar till ”Not 17 – Säkringsredovisning” på sida 122.

Den tidigare not 17 (Ansvarsförbindelser) omnumreras till 18 (gult).

Skulder					
Långfristiga skulder					
Obligationslån och skulder till kreditinstitut	13, 17	9 145	8 122	5 336	4 566
Ovriga långfristiga skulder	14	447	468	58	110
Summa långfristiga skulder		9 592	8 590	5 394	4 676
Kortfristiga skulder					
Kortfristiga lån	15, 17	3 448	3 816	1 247	1 767
Ovriga kortfristiga skulder	16	2 640	2 363	2 250	1 951
Summa kortfristiga skulder		6 088	6 178	3 497	3 718
Summa skulder		15 679	14 768	8 891	8 394
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		23 689	22 683	16 837	16 211
STALLDA PANTER					
Företagsinteckningar					
Fastighetsinteckningar		1 913	2 155		
Summa ställda pantar		1 913	2 155		
ANSVARSFÖRBINDELSER	18	4 586	4 710	4 583	4 712
pensionsförpliktelse och löneskatt som ej upptagits					
som skuld eller avsättning		4 233	4 370	4 233	4 370

Sida 122 – Ny not säkringsredovisning läggs till

2) varav personalens källskatt

82

79

Not 17. Derivat

1 295 miljoner kronor av kommunens låneskuld var vid årsskiftet säkrade med ränteswapar.

Swaparnas negativa marknadsvärde var -31 miljoner kronor per 2015-12-31, vilket ej återspeglas i balansräkningen då kommunen tillämpar säkringsredovisning. Av årets räntekostnader för upplåning, 98 miljoner kronor, utgjorde swapräntorna 23 miljoner kronor.

Genomsnittlig upplåningsränta var 1,42 procent inklusive och 1,07 procent exklusive ränteswapar. Räntebindningen var 2,11 år med och 1,55 år utan ränteswapar.

Sida 123 – Ny numrering av not

Noten om ansvarsförbindelse har bytt nummer från 17 till 18.

Sida 126 - Redovisningsprinciper

Tillägg med en rubrik och en mening enligt nedan:

konsolidering. I balansräkning uppdelas de obeskattade reserverna i en del som uppskjuten skatt under avsättningar och i en del under eget kapital.

Redovisning av derivat och säkringsredovisning – RKR 21
Uppsala kommun tillämpar säkringsredovisning.

Bestämmelser om löpande bokföring mm – RKR 23

Under året etablerades en gemensam stab för ekonomi med samlat ansvar för ekonomisk redovisning.

Kommunfullmäktige

Nr 56. Årsredovisning för 2015

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

att godkänna årsredovisning för 2015 enligt ärendets **bilaga 1**,

att fastställa redovisade investeringar som pågående till år 2016 enligt ärendets **bilaga 2**,

Anmäls att kommunstyrelsen för egen del beslutat:

att fastställa 2015 års resultat för samtliga nämnder,

att anmäla uppföljningen av under året aktuella uppdrag/direktiv från kommunfullmäktige till uppdragsnämnder och styrelser enligt ärendets **bilaga 3**,

att anmäla uppföljningen av under året aktuella uppdrag/direktiv från kommunstyrelsen till uppdragsnämnder och styrelser enligt ärendets **bilaga 4**,

att anmäla uppföljningen av intern kontroll till kommunfullmäktige enligt ärendets **bilaga 5**,

att anmäla Uppsala Stadshus AB:s årsredovisning 2015 till kommunfullmäktige enligt ärendets **bilaga 6**.

Reservationer i form av särskilt yttrande

Fredrik Ahlstedt (M), Therez Olsson (M), Rikard Sparby (M), Mohamad Hassan (L), Anne Lennartsson (C) och Jonas Segersam (KD) avger särskilt yttrande enligt ärendets **bilaga A**.

I avgörandet deltagande

Maria Gardfjell (MP), Fredrik Ahlstedt (M), Erik Pelling (S), Caroline Andersson (S), Ulrik Wärnsberg (S), Rickard Malmström (MP), Ilona Szatmari Waldau (V), Therez Olsson (M), Rikard Sparby (M), Mohamad Hassan (L), Jonas Segersam (KD), Simon Alm (SD), Gustaf Lantz (S) Eva Christiernin (S), Anne Lennartsson (C)

Dessutom närvarande

Linda Eskilsson (MP), Daniel Rogozinski (V), Carolina Bringborn Anadol (M), Anna Manell (L)

Ärendet

Verksamhetsåret 2015 presenteras i bifogade årsredovisningar.

Årets resultat

Kommunkoncernens ekonomiska resultat efter skatt är -39 miljoner kronor (att jämföra med -110 miljoner kronor 2014). Resultatet påverkas bland annat av att intäkterna från skatter och kommunalekonomisk utjämning blev 74 miljoner kronor lägre än beräknat. Resultatet i kommunkoncernen är en sammanslagning (konsolidering) av resultatet från Uppsala kommun om 56 (-165) miljoner kronor och Uppsala Stadshus AB om 58 (148) miljoner kronor samt delägda bolag om 1 (10) miljoner kronor. För att det samlade resultatet för kommunkoncernen ska kunna redovisas korrekt har eliminerings- och justeringar gjorts på totalt -154 miljoner kronor.

Nettokostnaderna för nämnderna understeg budget med 56 miljoner kronor vilket ska jämföras med att de under 2014 översteg budget med 165 miljoner kronor. Nettokostnadsutvecklingen på 3,3 procent och den numera goda budgetföljksamheten ska ses i ljuset av ett allt högre demografiskt drivet kostnadstryck samt att prisindex för kommunal verksamhet (PKV) och befolkningen ökade snabbare under 2015 än under 2014 (sammanlagt +0,4 procentenheter). Det innebär ett ökat kostnadstryck på de kommunala verksamheterna. Noterbart är att inga nämnder under 2015 antog budgetar som avvek negativt från fullmäktiges. Nettokostnadsutvecklingen under 2015 är ett resultat av ekonomiskt ansvarstagande, budgetdisciplin och ett hårt och enträget arbete i kommunens bolag och nämnder.

Inom flera verksamheter har kostnaden per individ i respektive målgrupp minskat eller varit oförändrad jämfört med föregående år. Den har minskat inom grundskola, gymnasieskola, äldreomsorg och barn- och ungdomsvård, men ökat inom förskola och individ- och familjeomsorg för vuxna.

Nettokostnaderna för barn- och ungdomsvård, äldreomsorg och gymnasieskola är fortfarande högre än vad som motiveras av Uppsalas strukturella förutsättningar. Ansträngningar för att anpassa Uppsalas kostnader till standardkostnaderna och till kostnaderna hos liknande kommuner fortsätter.

Uppsala kommunkoncerns soliditet inklusive ansvarförbindelser uppgår till 12 procent vilket är en halvering sedan år 2000 och cirka 10 procentenheter under genomsnittet för kommuner med liknande förutsättningar. Det förklaras till stor del av att kommunen behövt ta lån för att göra nödvändiga investeringar som den höga tillväxttakten för med sig. Soliditet inklusive samtliga pensionsförpliktelser i Uppsala kommun har förbättrats något jämfört med 2014 till följd av en minskning i pensionsskulden intjänad före 1998.

Årsredovisning för Uppsala kommun och kommunkoncern framgår av **bilaga 1** där återfinns redovisningen av verksamhetens effektivitet och ändamålsenlighet.

I Årsredovisning för Uppsala Stadshus AB framgår att ägardirektiv till aktiebolag och produktionsstyrelser uppnås i allt väsentligt, se även **bilaga 6**.

Pågående investeringar

Under 2015 gjorde kommunkoncernen investeringar på 2 043 miljoner kronor, varav 1 626 miljoner kronor i Uppsala stadshuskoncern och 417 miljoner kronor i Uppsala kommun. Investeringarna har i huvudsak handlat om bostäder inom Uppsalahem, lokaler för förskolor och skolor samt VA-verksamhet. Nämndernas förteckning över pågående investeringar från 2015 för överföring till 2016 framgår av **bilaga 2**.

Uppdrag och direktiv

De uppdrag och direktiv som kommunfullmäktige eller kommunstyrelsen gett under året, eller för de som tidigare getts och ännu inte genomförts, återfinns i ärendets **bilaga 3 och 4**.

Kommunledningskontoret följer under året upp de uppdrag och direktiv som nämnderna inte verkställt.

Intern kontroll

Under 2015 har kommunstyrelsen beslutat om en riktlinje som kompletterar reglementet för intern kontroll och som förtydligar hur arbetet med riskanalys och intern kontroll ska gå till. Bland annat framgår att de risker som identifieras och värderas också ska hanteras förebyggande. På så sätt knyts riskanalysen nära verksamheternas förbättringsarbete. Kommunstyrelsens riktlinjer får genomslag från och med internkontrollplanerna för 2016.

Nämndernas internkontrollplaner för 2015 innehåller kontrollmoment för både verksamhetsspecifika risker, exempelvis myndighetsutövning, och mer generella risker, exempelvis mutor, attestering och sekretesshantering. Det allmänna intrycket är att den interna kontrollen över lag genomförts på ett ärligt och öppet sätt och att den interna kontrollen i kommunen 2015 var acceptabel. Nästan alla nämnders uppföljning visar tydligt om det finns några brister som behöver åtgärdas. Där nämnderna upptäcker brister lyfter de fram förbättrande åtgärder. Mer om intern kontroll framgår av **bilaga 5**.

Samverkansgrupp

Information om bokslut 2015 gavs till centrala samverkansgruppen den 16 mars 2016.

Nämndernas verksamhetsberättelser

Samtliga nämnders och styrelser verksamhetsberättelser till kommunstyrelsen avseende årsbokslutet finns i akten.

Ärende 4, Årsredovisning för 2015

Särskilt yttrande

M, L, C och KD

Bokslutet visar att majoriteten har fortsatt arbetet med att kontrollera kostnadsökningstakten som Alliansen påbörjade under år 2012. Kostnadsökningstakten i Uppsala kommun låg under år 2015 på 2,6 procent, endast något högre än år 2014, vilket är mycket positivt.

Helårsresultatet landar dock på -50 (-9) miljoner kronor för Uppsala kommun år 2015 om jämförelsestörande poster beaktas, eller 56 miljoner kronor när stora extraordinära intäkter tas in. Bland annat väljer den rödgröna majoriteten att förstärka resultatet genom att ta ut 59 miljoner kronor från de kommunala bolagen, en historiskt hög utdelning. Trots detta är resultatet 112 miljoner kronor sämre än budgeterat. Regeringens högskattepolitik har tyvärr gjort att tillväxten avmattats och intäkterna från skatter och kommunal ekonomisk utjämning blev därför 74 miljoner kronor lägre än budgeterat. Det ekonomiska läget är mycket bekymmersamt och ställer krav på fortsatt skärpt kostnadskontroll och effektiviseringar. Tyvärr skjuter den rödgröna majoriteten istället kostnader och nödvändiga investeringar framför sig för att få positiva resultat. Alliansen befarar att detta kommer att leda till ett bakslag när dessa väl genomförs.

Uppsalas kostnadsläge har länge legat högt. År 2014 bröts trenden, då ökade skatteintäkterna snabbare än utgifterna, ett resultat av arbetet som påbörjades år 2012. Tyvärr kvarstår problemen inom omsorgsnämndens och socialnämndens verksamhet, där kostnadsnivåerna fortsatt är alldeles för höga trots stora nedskärningar. Underskottet efter jämförelsestörande poster för år 2015 förklaras i huvudsak av svaga resultat för socialnämnden (-26 miljoner kronor), för omsorgsnämnden (-32 miljoner kronor) samt för utbildningsnämnden (-18 miljoner kronor). Uppsalas kostnadsläge på dessa områden är väsentligt högre än i genomsnittskommunen och i jämförbara kommuner, utan att det nödvändigtvis har genererat högre kvalitet. Det krävs ett omfattande förbättringsarbete för att komma tillrätta med detta.

Alliansen anser att det inte finns någon anledning till att Uppsalas kommuns kostnader ska ligga markant högre än andra jämförbara kommuners kostnader och vi vet att det finns en enorm potential att förbättra verksamheterna. Vi bör fortsätta att jämföra oss med andra kommuner för att kunna sänka kostnaderna utan att minska kvaliteten. Alliansen hade ett annat förslag till IVE för år 2015, vilket vi tror hade gett ett bättre resultat och ökade effektiviseringar.

Fredrik Ahlstedt (M)

Mohamad Hassan (L)

Anne Lennartsson (C)

Jonas Segersam (KD)

BILAGA 1

Årsredovisning 2015 för Uppsala kommun och kommunkoncern

Årsredovisning 2015 framgår av separat tryck, **Bilaga 1**.

Årsredovisningshandlingen presenteras som internt tryck till KF. Slutligt formgiven och tryckt version presenteras och distribueras vid kommunfullmäktiges sammanträde 30 maj.

Årsredovisning 2015

för Uppsala kommun

Beslutad av kommunfullmäktige 25 april 2016

Innehållsförteckning

1	Kommunstyrelsens ordförande.....	4
2	Sammanfattning.....	6
3	Kommunen som helhet.....	9
3.1	Kommunstyrelsen.....	9
3.2	Så styrs Uppsala kommun	11
3.3	Hållbar utveckling	14
	Social hållbarhet.....	14
	Ekologisk hållbarhet.....	19
	Ekonomisk hållbarhet.....	25
3.4	Kommunen som arbetsgivare	27
3.5	Finansiell analys, Uppsala kommunkoncern.....	31
	Resultat och kapacitet.....	32
	Risk och kontroll	39
4	Kommunens verksamheter	43
4.1	Varifrån kommer pengarna och vad används de till?	43
4.2	Kommunens nämnder.....	44
	Överblick	44
	Gatu- och samhällsmiljönämnden	48
	Miljö- och hälsoskyddsnämnden.....	50
	Namngivningsnämnden.....	52
	Plan- och byggnadsnämnden.....	53
	Räddningsnämnden	56
	Arbetsmarknadsnämnden	58
	Utbildningsnämnden	61
	Omsorgsnämnden	66
	Socialnämnden	69
	Äldrenämnden	71
	Överförmyndarnämnden	74
	Idrotts- och fritidsnämnden	76
	Kulturnämnden	78
	Valnämnden.....	81
	Styrelsen Uppsala vård och omsorg	82
	Styrelsen för teknik och service	83
4.3	Kommunens bolag.....	85
	Uppsala Stadshus AB	86
	Uppsalahemkoncernen	87
	Uppsala Kommun Fastighetskoncernen	88

Uppsala Kommuns Industrihuskoncernen.....	88
Uppsala Kommun Skolfastigheter AB.....	89
Uppsala Kommun Förvaltningsfastigheter AB.....	90
Uppsala Kommun Sport-och Rekreattionsfastigheter AB.....	91
Uppsala Parkerings AB.....	91
Fyrishov AB.....	92
Uppsala stadsteater AB.....	93
Uppsala Konsert och Kongress AB.....	93
Uppsala Vatten och Avfall AB.....	94
Uppsala bostadsförmedling AB.....	95
Delägda bolag.....	95
5 Bilagor.....	96
5.1 Bedömning av inriktningsmål och uppdrag.....	96
Bedömning av inriktningsmål.....	96
Bedömning av uppdrag.....	104
5.2 Lönestatistik.....	106
5.3 Ekonomisk översikt.....	111
Resultaträkning.....	111
Specificerad resultaträkning.....	112
Balansräkning.....	113
Kassaflödesanalys.....	114
Övriga tilläggsupplysningar.....	124
Redovisningsprinciper.....	126
Fem år i sammandrag.....	127
5.4 Ordförklaringar.....	128
5.5 Revisionsberättelse.....	130

1 Kommunstyrelsens ordförande

Under året har flera stora förändringar skett i kommunen. Den nya nämnd- och förvaltningsorganisationen som initierades under 2014 är nu på plats. Flera omflyttningar mellan kommunens olika administrativa lokaler har skett och den nya politiska ledningen har tillträtt i kommunens alla nämnder och styrelser.

En ny politisk ledning har naturligtvis ändrat fokus på den förda politiken. Den del jag är extra stolt över är en ökad takt i jämställdhetsarbetet. I början av 2015 undertecknade kommunen den europeiska deklarationen för jämställdhet mellan kvinnor och män på lokal och regional nivå (CEMR-deklarationen). Undertecknandet är ett ställningstagande och åtagande att nå upp till de 30 artiklar som finns i deklarationen.

Jämlikhet och tidiga insatser har prioriterats, bland annat genom införandet av sociala investeringar. Flera kommunala verksamheter har HBTQ-certifierats. Inom utbildningsområdet har vi beslutat om en ny modell för fördelning av pengar till förskolor och skolor. Modellen gäller från och med 2016 och innebär att resurser i högre grad omfördelas till förmån för de förskolor och skolor som har större utmaningar än andra.

Oron i världen påverkar även Uppsala. Första januari 2016 bodde nära 4 000 asylsökande och nyanlända med uppehållstillstånd i Uppsala kommun. För oss är det viktigt att kommunen tar sitt ansvar och visar solidaritet mot de människor som har flytt undan krig och förtryck. Kommunens verksamheter har därför arbetat intensivt för att skaffa fram boenden och ge service till nyanlända flyktingar.

Möjligheterna till en positiv utveckling i hela Uppsala kommun är goda. Alla spännande företag, våra två universitet, vårt universitetssjukhus, statliga verk och inte minst vår kreativa miljö och vårt strategiska läge i Sveriges största arbetsmarknadsregion gör att människor söker sig hit. Uppsala har under 2015 för andra gången utsetts till Årets stadskommun i tidningen *Fokus* "Här är bäst att bo". Av samtliga 290 kommunerna hamnar Uppsala på en andra plats efter Stockholm. Under 2015 utsågs Uppsala även till Årets studentstad av *Sveriges förenade studentkårer* och vann en silverplats i tävlingen Årets stadskärna. En bekräftelse på att Uppsala är en bra plats att bo i.

När 2015 summeras går det att konstatera att vi har blivit 2 764 fler uppsalabor. Att Uppsalas fortsätter att växa är i grunden mycket positivt men ställer också krav. Befolkningstillväxten i kombination med den demografiska utvecklingen är utmaningar som innebär ett större behov av bland annat välfärd och jobb. För den rödgröna majoriteten är det viktigt att kommunen utvecklas hållbart.

Befolkningstillväxten ställer också krav på ökat bostadsbyggande. Under 2015 är 3 855 nya byggrätter antagna i detaljplaner. Över 2 000 nya bostäder har börjat byggas, vilket är fler än något annat år under 2000-talet. Kommunen driver på utvecklingen i större områden som Ulleråker och Södra staden för att få en högre byggtakt. För att underlätta för de bostadssökande i Uppsala har vi också beslutat att inrätta en bostadsförmedling som slår upp portarna i juni 2016.

Uppsala har målet att bli Sveriges bästa cykelstad. I år är andelen resor med cykel i Uppsala tätort är för första gången fler än bilresorna. Cyklingen har ökat från 28 till 36 procent medan bilresorna sjunkit från 39 till 34 procent. Vi har antagit ett långtgående vattenprogram, med mål och åtgärder för hur kommunens vattenområden ska få bättre vattenkvalitet och skärpt de långsiktiga klimatmålen. Uppsala ska vara fossilfria lokalt 2030 och klimatpositivt 2050.

Ordning och reda i ekonomin är helt avgörande för att lyckas med de investeringar som Uppsala behöver i skola, välfärd och hållbar utveckling. År 2015 har vi kommit en bit på väg mot en ekonomi i balans. Kommunkoncernens ekonomiska resultat efter skatt är i år -39 miljoner kronor (att jämföra

med -110 miljoner kronor 2014). Genom att fortsätta vårt målmedvetna arbete och förebyggande åtgärder tänker vi vända kommunens underskott till överskott.

Jag vill avsluta genom att tacka alla engagerade och kompetenta medarbetare. Ni gör ett fantastiskt arbete och bidrar i allra högsta grad till den positiva utvecklingen i Uppsala. Under året har ni klarat kommunens stora förändringsarbete på ett utmärkt sätt. Jag vill också rikta ett tack till alla kommunens förtroendevalda som har visat sig redo att ta sig an kommunens utmaningar på ett konstruktivt sätt. Nu tar vi oss an framtiden tillsammans!

Marlene Burwick (S)
Kommunstyrelsens ordförande

2 Sammanfattning

Årsredovisningen är den samlade återrapporteringen av verksamheten från kommunstyrelsen till kommunfullmäktige och kommunens invånare. Årsredovisningens syfte är att redovisa vad som åstadkommits under året och om målsättningarna uppfyllts.

Kvalitet i välfärden och hållbar utveckling

År 2015 präglades av den allvarligaste flyktingsituationen sedan andra världskriget. Kommunens verksamheter har arbetat intensivt för att skaffa fram boenden och ge service till nyanlända flyktingar. Uppsala har tagit emot 559 ensamkommande flyktingbarn, vilket är nära åtta gånger fler än de 70 platser kommunen hade avtalat med Migrationsverket om för 2015.

Under 2015 har kommunen beslutat om detaljplaner som gör det möjligt att bygga nästan 4 000 nya bostäder. Antalet bygglov har också ökat och kommunen driver på utvecklingen i större områden som Ulleråker och Södra staden för att få en högre byggtakt.

Kommunen har arbetat intensivt under året för att öka jämlikheten. Inom förskola och skola ska en ny modell för fördelning av pengar ge bättre förutsättningar för de förskolor och skolor som har de största utmaningarna. Genom sociala investeringar ska kommunen satsa för att förebygga sociala problem och framtida kostnader. Takten i jämställdhetsarbetet har ökat genom att kommunen undertecknat den europeiska deklarationen för jämställdhet. Utifrån deklarationen har det under året tagits fram handlingsplaner för hur jämställdheten ska öka inom kommunens verksamheter.

I årsredovisningen används indikatorer som ett av flera underlag för att bedöma måluppfyllelse. Utvecklingen av indikatorer fortsätter och i årsredovisningen finns flera exempel på jämförelser med andra kommuner, med tidigare år och mellan olika målgrupper. Jämförelser och analyser har sammantaget lett till en bättre bild av nuläge och trend, något som i sin tur ger en bättre grund för fortsatt planering.

Kommunfullmäktiges 27 inriktningsmål sträcker sig från 2015 till 2018. Under 2015 har kommunens verksamheter till stor del uppnått ambitionerna för 16 av inriktningsmålen. För fem av inriktningsmålen är ambitionerna helt uppnådda, exempelvis målet att *läraernas tid med eleverna ska öka genom färre administrativa uppgifter* och målet att *Uppsala utvecklas som destination*. För fyra av inriktningsmålen ligger utfallet längre från ambitionerna och för två av målen går utfallet inte att bedöma. Bland de mål som inte är helt uppnådda går det i många fall att se en positiv utveckling över tid. Inte för något mål går det att se en negativ utveckling. Nämnderna redovisar en mängd åtgärder som förväntas bidra till måluppfyllelse framöver.

Under 2015 har nämnderna genomfört 11 av kommunfullmäktiges 28 uppdrag, exempelvis inrättat en bostadsförmedling, skärpt klimatmålen och utvecklat möjligheterna till läxstöd i skolan. Av resterande uppdrag är 16 under genomförande, medan ett ännu inte har påbörjats i avvaktan på annat utvecklingsarbete. De uppdrag där arbete pågår har kommit olika långt men i många fall beräknas arbetet slutföras under 2016. Samtliga bolag uppfyller helt eller delvis sina ägardirektiv och alla utom fyra uppfyller sina avkastningskrav.

Kommunens verksamhet bedrivs i allt väsentligt effektivt och ändamålsenligt även om utrymme finns för förbättringar. Den nya nämnd- och förvaltningsorganisationen har lett till en tydligare och effektivare styrning med ökad politisk genomslagskraft.

I jämförelse med andra kommuner i Sverige utmärker sig Uppsala genom en hög tillväxttakt, hög utbildningsnivå och god sysselsättning. Uppsalaborna mår också generellt sett bättre än invånarna i övriga landet. Andelen cykelresor har ökat och har under året blivit fler än bilresorna i Uppsala tätort.

Under 2015 utsågs Uppsala till Årets stadskommun för andra gången i tidningen *Fokus* sammanställning "Här är bäst att bo" och till Årets studentstad av *Sveriges förenade studentkårer*.

Men det finns också utmaningar. Hälsan skiljer sig åt mellan befolkningsgrupper, det finns fortfarande för få bostäder och det saknas arbetskraft inom flera branscher. Tillväxttakten och flyktingsituationen sätter press på kommunen att svara upp med en service som ger möjligheter till ett gott liv för dagens invånare utan att det påverkar kostnader, miljö eller hälsa för framtida generationer. Det finns en hög medvetenhet i kommunen om dessa utmaningar och de fungerar som en utgångspunkt i kommunens fortsatta planerings- och utvecklingsarbete.

Attraktiv arbetsgivare

Under året har kommunens verksamheter bidragit till utvecklingen inom inriktningsmålen att *medarbetare har förutsättningar att nå överenskommen prestation och engagera sig aktivt i verksamhetens utveckling* och att *erbjuda attraktiva möjligheter och villkor som står sig väl i konkurrensen med andra arbetsgivare*. Nya metoder för medarbetarsamtal har tagits fram på central nivå och det är som regel fortfarande många sökande till kommunens lediga anställningar, även om det finns undantag.

Den största gemensamma utmaningen som arbetsgivare är att säkerställa tillgången på den kompetens som krävs för att kommunen ska klara av välfärdsuppdraget. Redan idag finns flera initiativ till lösningar, men utmaningarna kring kompetensförsörjning innebär att kommunen även behöver hitta nya angreppssätt. Kommunens lönebildning är ett viktigt medel för att klara kompetensförsörjningen. Under 2015 har särskilda satsningar gjorts för socialsekreterare med myndighetsutövande uppdrag, förskollärare, fritidspedagoger och lärare inom grund- och gymnasieskola. En lönekartläggning under året visar en strukturell ojämställdhet mellan kvinnor och män, där män får högre lön än kvinnor vid likvärdig kompetensnivå.

Många ledare och medarbetare i kommunen påverkades under 2015 av den nya nämnd- och förvaltningsorganisationen. Förändringarna har genomförts för att långsiktigt samla kraft att möta upp en svår ekonomisk situation och ett ökat tryck på service. Graden av påverkan varierar mellan olika verksamheter men i det stora hela har organisationen klarat förändringen bra och personalomsättningen tycks inte ha ökat på grund av omstruktureringen.

Sjukfrånvaron fortsätter att öka i Uppsala, precis som i övriga landet. Ökningen går att se både i verksamheter som berörs i stor och liten utsträckning av omorganisationen. Det verkar därför vara andra förändringar och en hög arbetsbelastning som ligger bakom ohälsan. Såväl korttids- som långtidssjukfrånvaron ökar och kvinnor har fortfarande en högre sjukfrånvaro än män. I bolagen har däremot män högre sjukfrånvaro än kvinnor.

Under 2015 har antalet tillsvidareanställda i kommunen ökat jämfört med 2014. Det har också skett ett trendbrott kring visstidsanställda, som minskar för första gången på fem år. Andelen som arbetar deltid ligger däremot på ungefär samma nivå som tidigare och det är fortfarande vanligare att kvinnor arbetar deltid än män. Det behövs därför ytterligare insatser för att uppnå målet att *heltid ska vara en rättighet och deltid en möjlighet för kommunens medarbetare*.

Ordning och reda i ekonomin

Kommunkoncernens ekonomiska resultat efter skatt är -39 miljoner kronor (att jämföra med -110 miljoner kronor 2014). Resultatet påverkas bland annat av att intäkterna från skatter och kommunalekonomisk utjämning blev 74 miljoner kronor lägre än beräknat. Resultatet i kommunkoncernen är en sammanslagning (konsolidering) av resultatet från Uppsala kommun om 56 (-165) miljoner kronor och Uppsala Stadshus AB om 58 (148) miljoner kronor samt delägda bolag om 1 (10) miljoner kronor. För att det samlade resultatet för kommunkoncernen ska kunna redovisas korrekt har elimineringar och justeringar gjorts på totalt -154 miljoner kronor.

Kommunfullmäktiges budget för verksamhetsåret 2015 gav ett generellt effektiviseringskrav på 1,8 procent. Det innebär att nämnderna fick en generell uppräknings med endast 1,0 procent. Utöver det fick gymnasieskolan, barn och ungdomsvården och äldreomsorgen särskilda effektiviseringskrav då kostnaderna för dessa verksamheter under en längre tid varit högre än både standardkostnaden och kostnadsnivåerna hos liknande kommuner. Redan vid utgången av 2014 överskred vissa verksamheter sina budgetramar och inledde därmed verksamhetsåret 2015 med högre kostnadsnivåer än beräknat i kommunfullmäktiges budget. I praktiken innebär detta ytterligare effektiviseringskrav utöver de som fastställdes uttryckligen i budgeten.

Nettokostnaderna för nämnderna understeg budget med 56 miljoner kronor vilket ska jämföras med att de under 2014 översteg budget med 165 miljoner kronor. Nettokostnadsutvecklingen och den numera goda budgetföljsamheten ska ses i ljuset av ett allt högre demografiskt drivet kostnadstryck samt att prisindex för kommunal verksamhet (PKV) och att befolkningen ökade snabbare under 2015 än under 2014 (sammanlagt +0,4 procentenheter). Det innebär ett ökat kostnadstryck på de kommunala verksamheterna. Noterbart är att inga nämnder under 2015 antog budgetar som avvek negativt från fullmäktiges. Nettokostnadsutvecklingen under 2015 är ett resultat av ekonomiskt ansvarstagande, budgetdisciplin och ett hårt och enträget arbete i kommunens bolag och nämnder.

Inom flera verksamheter har kostnaden per individ i respektive målgrupp minskat eller varit oförändrad jämfört med föregående år. Den har minskat inom grundskola, gymnasieskola, äldreomsorg och barn- och ungdomsvård, men ökat inom förskola och individ- och familjeomsorg för vuxna.

Nettokostnaderna för barn- och ungdomsvård, äldreomsorg och gymnasieskola är fortfarande högre än vad som motiveras av Uppsalas strukturella förutsättningar. Kommunfullmäktige har därför beslut om en budget som innebär ytterligare åtgärder för att minska kostnaderna för dessa verksamheter. Ansträngningar för att anpassa Uppsalas kostnader för gymnasieskola, barn- och ungdomsvård och äldreomsorg till standardkostnaderna och till kostnaderna hos liknande kommuner fortsätter.

Under 2015 gjorde kommunkoncernen investeringar på 2 043 miljoner kronor, varav 1 626 miljoner kronor i Uppsala stadshuskoncern och 417 miljoner kronor i Uppsala kommun. Investeringarna har i huvudsak handlat om bostäder inom Uppsalahem, lokaler för förskolor och skolor samt VA-verksamhet.

Soliditet är en indikator på kommunens långsiktiga betalningsförmåga. Ju större andel av tillgångarna som finansieras med lån, desto sämre blir den långsiktiga betalningsförmågan. Uppsala kommunkoncerns soliditet inklusive ansvarförbindelser uppgår till 12 procent vilket är en halvering sedan år 2000 och cirka 10 procentenheter under genomsnittet för kommuner med liknande förutsättningar. Det förklaras till stor del av att kommunen behövt ta lån för att göra nödvändiga investeringar som den höga tillväxttakten för med sig. Verksamheten i Uppsala Stadsteater AB och Uppsala Konsert och Kongress AB lånefinansieras med omkring 100 miljoner kronor per år inom ramen för Uppsala Stadshuskoncern. Denna finansiering är i sin nuvarande konstruktion en bidragande orsak till kommunkoncernens ökade skuldsättning.

Kommunens kreditvärdighet bedöms med halvårsvis uppdatering av Standard & Poor's som är ett av de ledande internationella kreditbedömningsinstituten. Kommunens långfristiga kreditvärdighet är den näst högsta (AA+), medan den kortfristiga kreditvärdigheten är den högsta möjliga (A-1+). De höga kreditbetygen är starka mått på finansiell säkerhet och ger kommunen tillgång till finansiering med goda villkor.

3 Kommunen som helhet

3.1 Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen styr, leder och samordnar arbetet med kommunens verksamhet och ekonomi, följer upp och rapporterar till kommunfullmäktige och samordnar verksamheten mellan kommunens nämnder. Kommunstyrelsen bereder ärenden inför kommunfullmäktige och ansvarar för att fullmäktiges beslut genomförs.

Kommunstyrelsen leder planering och utveckling inom strategiskt viktiga politiska områden exempelvis hållbar utveckling. Dessutom har kommunstyrelsen ett särskilt ansvar för näringslivsfrågor, kommunens ekonomi, IT, arbetsgivarfrågor samt kris- och beredskap. Som kommunens arkivmyndighet har kommunstyrelsen ett övergripande ansvar för kommunens arkivfrågor.

Kommunstyrelsens analys

KOMMUNSTYRELSEN	Bokslut	Bokslut	Budget	Bokslut
Belopp i miljoner kronor	2013	2014	2015	2015
Kostnader	1 647,4	1 765,1	2 024,0	2 180,8
Intäkter exkl. kommunbidrag	1 411,7	1 409,4	1 683,8	1 840,1
Nettokostnader	235,7	355,7	340,2	340,7
Kommunbidrag	289,9	303,8	358,0	377,2
RESULTAT	54,2	-51,9	17,8	36,5
<i>Därav nettoreavinst och utrangeringar</i>	<i>48,1</i>	<i>-1,2</i>		<i>62,6</i>
Nettoinvesteringar	98,8	1 868,2	121,3	114,4

Kommunstyrelsen har under 2015 valt att fokusera på 15 av kommunfullmäktiges inriktningsmål i IVE 2015-2018. Urvalet är gjort utifrån vad kommunstyrelsen kan göra för att nå målen inom ramen för sitt ansvarsområde. Bedömningen av måluppfyllelse baseras på den del av målen som kommunstyrelsen kan råda över. Bedömningen är att åtgärderna för 13 inriktningsmål har uppnåtts. Aktiviteterna för ett mål är påbörjade men inte uppnådda. Målet om *god hälsa för hela befolkningen* (mål 27) är av sådan karaktär att det inte går att bedöma om målet är uppnått, men utveckling pågår. Kommunstyrelsens måluppfyllelse beskrivs vidare i kapitlet *Så styrs Uppsala kommun, Hållbar utveckling och Kommunen som arbetsgivare*.

Kommunstyrelsens ekonomiska utmaningar under 2015 har varit att möta kommunens höga kostnadsnivå och svaga resultat, hantera hög skuldökningstakt och sjunkande soliditet samt att skapa en rimlig investeringsnivå i förhållande till höga ambitioner. Det fortsatta arbetet med att få till en mer rättvisande redovisning, inte minst inom exploatering och fastigheter, har varit i fokus, liksom att förstå kommunens utmaningar inom såväl olika delar som helhet.

För att möta kommunens höga kostnadsnivåer har kommunstyrelsen tillsammans med SKL tagit fram en rapport om kommunens ekonomiska förutsättningar genom att analysera 2014 års ekonomi. En analys av kommunens investeringar har också genomförts tillsammans med Kommuninvest.

Kommunstyrelsens bokslut visar ett ekonomiskt resultat som uppgår till 36,5 miljoner kronor. I resultatet ingår 62,6 miljoner kronor som är nettot av realisationsvinster, realisationsförluster och utrangeringar för kommunstyrelsens exploatering och lokalförsörjning. Resultatet påverkas av 35,3 miljoner kronor i högre drift- och kapitalkostnader än budgeterat för Ulleråkersområdet samt 7,2 miljoner kronor i högre kostnader än budgeterat för renoveringen av gasturbinen för reservkraft.

Om man bortser från dessa jämförelsestörande poster blir kommunstyrelsens ekonomiska resultat 16,5 miljoner kronor. Ett underskott, som främst hör till fastighetsverksamheten, har påverkat resultatet

med 6,0 miljoner kronor. Resterande del av resultatet uppgår till 22,5 miljoner kronor och återfinns inom den del av kommunstyrelsens ansvar som stöds av kommunledningskontorets ledning, avdelningar och staber. Det är 4,8 miljoner kronor bättre än resultatkravet på 17,7 miljoner kronor som lades på internservice när kommunstyrelsen övertog delar av produktionen från styrelsen för teknik och service.

Av resultatet på 4,8 miljoner kronor utgör 1,1 miljoner kronor ett överskott för de politiska sekreterarna och reserveras inom mandatperioden 2015-2018 för att respektive parti ska kunna förstärka sina sekreterarfunktioner under valåret. Resterande resultat förklaras av verksamhetsområdena infrastruktur och kommunledning som har lägre kostnader än budgeterat. Ytterligare förklaring är att en uppbyggnad av egen kompetens har påbörjats och rekryteringar har tillsatts senare än planerat.

Kommunstyrelsens investeringsutrymme för 2015 uppgick till 121,3 miljoner kronor varav 32,1 miljoner kronor avsåg pågående investeringsprojekt från tidigare år och 7,5 miljoner kronor ett investeringsutrymme för internservice. Totalt har kommunstyrelsen haft investeringsutgifter på 114,4 miljoner kronor under 2015. Av investeringsutgifterna var 84,8 miljoner kronor inte budgeterade och avsåg förvärv av fastighet Kungsängen 24:11, återköp från Sport-och rekreationsbolaget, ombyggnation av färdtjänstcentralen och andra ombyggnationer.

Av investeringsutrymmet utgjorde 44,8 miljoner kronor projekt inom IT-investeringar och e-förvaltning varav endast 3,2 miljoner kronor förbrukades. Av investeringsutrymmet för IT-investeringar och e-förvaltning flyttas 41,6 miljoner kronor till 2016. Merparten av projekten har senarelagts till följd av omorganisation och arbete med den strategiska IT-planen. Flera projekt är i uppstart, bland annat projekt för personaladministrativt system, ekonomisystem och ärende- och dokumenthanteringssystem.

Resterande investeringsutrymme om 76,5 miljoner kronor avser investeringar för markförvärv, inköp av bostäder/särskilda lokaler, åtgärder i lokaler, energiåtgärder och bredband. Förvärvskostnaden för bostadsrätter i Orstenen uppgick till 22,2 miljoner kronor och investeringar i kommunens administrativa lokaler uppgick till 1,9 miljoner kronor. Av investeringsutrymmet flyttas 5,1 miljoner kronor till 2016.

Enligt kommunfullmäktiges beslut 25 maj 2015 ska investeringsutrymmet för vindkraft på 46,0 miljoner kronor flyttas till kommunstyrelsen från gatu-och samhällsmiljönämnden. Totalt flyttas 92,7 miljoner kronor till kommunstyrelsens investeringsbudget 2016.

Utvecklingen inom kommunstyrelsens ansvarområden

Kommunstyrelsens uppdrag har förändrats under åren. Det visar sig i både budget och nettokostnadsutveckling. År 2012 övertogs mark- och exploateringsverksamheten, år 2013 övertogs lokalförsörjningsverksamheten och år 2014 förvärvades Ulleråkersområdet. Inför 2015 genomfördes den nya nämnd- och förvaltningsorganisationen och kommunstyrelsen övertog delar av produktionen från styrelsen för teknik och service.

Kommunstyrelsens nettokostnader återfinns inom verksamhetsområdena politisk verksamhet, infrastruktur, skydd, m.m., fritid och kultur, särskilt riktade insatser, affärsverksamhet samt kommunledning och gemensam verksamhet. Tabellen nedan visar nettokostnadsutvecklingen 2011-2015 för respektive verksamhetsområde.

	2011	2012	2013	2014	2015
Nettokostnadsutveckling med 2011 som basår					
Politisk verksamhet	49 602,8	48 073,5	48 355,5	55 602,3	59 138,8
Infrastruktur, skydd, m.m., <i>varav näringslivsfrämjande åtgärder</i>	47 940,2 32 807,9	60 330,5 33 833,0	50 412,7 28 137,2	90 028,4 22 092,6	138 574,2 28 537,1
Fritid och kultur	6 510,7	7 444,9	7 442,2	10 575,5	7 410,3
Särskilt riktade insatser	4 280,0	2 434,0	3 825,0	4 542,9	0,0
Affärsverksamhet	0,0	0,0	-5,622,3	8 485,9	-6,431,7
Kommunledning och gemensam verksamhet	134 903,0	146 386,9	172 102,3	185 262,1	204,528,1
<i>varav lokalförsörjning</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>37 017,9</i>	<i>24 403,2</i>	<i>43 425,0</i>

Nettokostnaderna för politisk verksamhet mellan åren 2014 och 2015 ökade med 3,5 miljoner. Det beror till största del på den nya ersättningsnivån för förtroendevalda och partistöd som beslutats av kommunfullmäktige inför mandatperioden 2015-2018.

Nettokostnadsutvecklingen inom verksamhetsområdet infrastruktur, skydd med mera förklaras till stor del av att kommunstyrelsen övertagit ansvaret för mark- och exploatering och förvärvat Ulleråkersområdet. Förändringen mellan 2014 och 2015 på 48,5 miljoner kronor beror på flera faktorer; ökade nettokostnader för Ulleråkersområdet och utökning kring verksamheterna hållbar utveckling och strategisk planering. Beredskapsverksamheten hade under 2015 högre nettokostnader och förvaltning av mark har utökats till att även omfatta jord och skog. Under 2014 skedde en genomgång av avtal inom näringslivsfrämjande åtgärder vilket tillfälligt innebar lägre nettokostnader. I jämförelse med R8-kommunerna är Uppsalas nettokostnader för näringslivsfrämjande åtgärder lägre.

Nettokostnaderna inom fritid och kultur var 3,0 miljoner kronor högre 2014 i och med att fredsåret uppmärksammades. Inom särskilda insatser redovisades arbetet med samverkanslösningar och flyttades 2015 till arbetsmarknadsnämnden.

Affärsverksamhet inrymmer i huvudsak den externa uthyrningen av bostäder och lokaler. År 2014 förvärvades Ulleråkersområdet och medförde ökade nettokostnader med 9,8 miljoner kronor. Därtill hade de särskilda bostäderna högre hyreskostnad vilket drog ner resultatet. År 2015 ökade nettokostnaderna för Ulleråkersområdet med ytterligare 1,7 miljoner kronor. De särskilda bostäderna hade intäkter som var 18,1 miljoner kronor högre än kostnaderna.

Nettokostnaderna för kommunledning och gemensam verksamhet år 2015 ökade med 19,3 miljoner. Det förklaras av lokalförsörjningens ökade nettokostnader med 19,0 miljoner kronor vilket beror på för låga hyror, tomma lokaler och retroaktiva kostnader.

Utmaning 2016

Kommunstyrelsen måste åstadkomma effektiv och proaktiv lokalförsörjning genom att skapa en god överblick över det totala fastighetsbeståndet som används för kommunal verksamhet och säkerställa att den totala lokalytan stämmer överens med behoven på kort och lång sikt. Lösningar som kan vara gränsöverskridande mellan olika verksamhetsområden måste identifieras samtidigt som kommunkoncernnyttan och ekonomin beaktas.

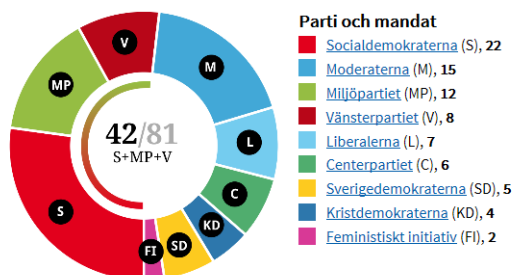
3.2 Så styrs Uppsala kommun

Kommuner spelar en viktig roll för den svenska demokratin. Den kommunala demokratin gör det möjligt för kommunens invånare att känna delaktighet och ta ansvar för samhällets utveckling. I

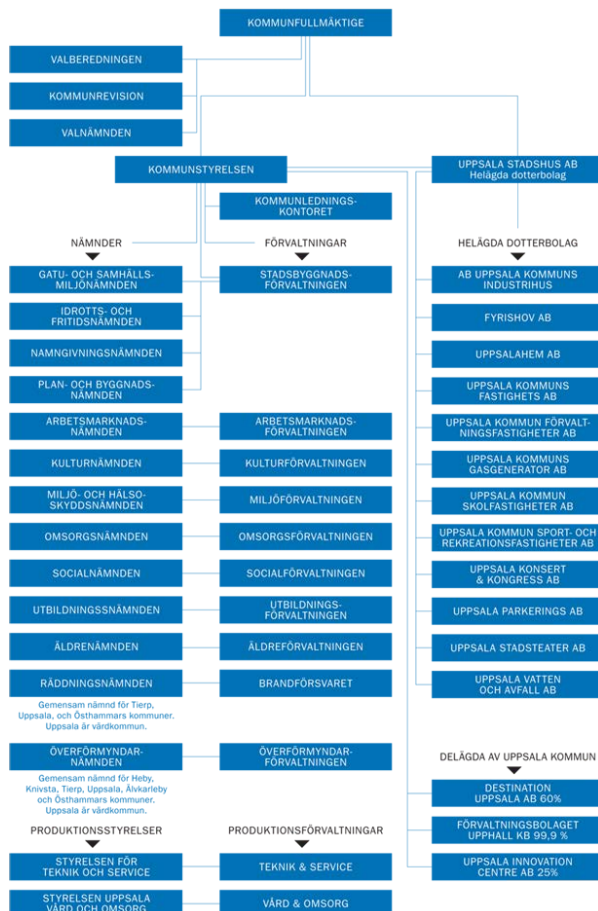
Sverige har kommuner ett mycket stort ansvar för välfärd och samhällsservice. Det är därför viktigt att Uppsala kommun har effektiva sätt att utöva demokrati och genomföra demokratiskt fattade beslut.

Den högsta demokratiska församlingen i Uppsala är kommunfullmäktige. De förtroendevalda som finns i kommunfullmäktige är valda av kommunens invånare i allmänna val. Kommunfullmäktige bestämmer i sin tur vilka förtroendevalda som ska finnas i nämnder och styrelser. Det är också kommunfullmäktige som beslutar om hur mycket av kommuninvånarnas pengar i form av exempelvis avgifter och kommunalskatt som ska gå till kommunens verksamheter och hur kommunen bör utvecklas.

Uppsala kommun leds av en samverkan mellan socialdemokraterna, miljöpartiet och vänsterpartiet.

Nämnderna och styrelserna ansvarar för olika avgränsade områden, exempelvis utbildning eller äldreomsorg. De får stöd i att styra sina ansvarsområden av en förvaltningsorganisation. Kommunstyrelsen har en särställning bland nämnderna genom att den leder och samordnar kommunens samlade verksamhet. En mer detaljerad beskrivning av kommunens styrning finns i *Mål och budget 2016 med plan för 2017-2018* som kommunfullmäktige fattade beslut om i november 2015.

Ökat genomslag för demokratiska beslut

Kommunens organisation ska uppfattas som tydlig och logisk. Kommunens invånare ska få del av en välfärd som håller hög kvalitet och landsbygd och stad ska utvecklas på ett hållbart sätt. För att det ska lyckas behöver kommunen ha ordning och reda i den kommunala ekonomin och vara en attraktiv arbetsgivare. Som ett led i att öka genomslaget för demokratiska politiska beslut har flera initiativ tagits.

Uppsala kommun har en ny nämnd- och förvaltningsorganisation från och med januari 2015. Den största förändringen handlar om att den tidigare beställar-utförarorganisationen kraftigt har tonats ned, framför allt genom att all pedagogisk verksamhet har samlats i en enda utbildningsnämnd. Kommunstyrelsen har aktivt stött arbetet med införandet av den nya organisationen. Exempelvis har kommungemensamma mallar för delegationsordningar tagits fram som förtydligar vem som ansvarar för beslut och vem som ansvarar för att verkställa besluten. Kommunstyrelsen har under året även beslutat om en ny delegationsordning för egen del och inrättat ett representationsutskott.

Under året har kommunstyrelsen arbetat med att bygga strukturer för att få ordning och reda där ekonomi och verksamhet hänger ihop. En ny planerings- och budgetprocess har införts där kommunfullmäktiges beslut har flyttats från juni till november. Kommunstyrelsen har också beslutat om riktlinjer för nämndernas verksamhetsplanering. Riktlinjen för nämndernas verksamhetsplanering syftar till att säkerställa genomslag för kommunfullmäktiges politiska prioriteringar samtidigt som nämnderna ges utrymme att utforma styrningen inom sitt ansvarsområde.

För att skapa en sammanhållen bild av styrningen har kommunstyrelsen förbättrat riktlinjen för styrdokument. Riktlinjen förtydligar vilka typer av styrdokument som kommunfullmäktige, nämnder och styrelser fattar beslut om och hur styrdokumentet hänger ihop. Riktlinjen skapar en mer enhetlig hantering av styrdokument och gör det lättare att genomföra och följa upp politiska beslut.

Ett av de första beslut kommunstyrelsen fattade efter valet 2014 var att upphäva den tidigare majoritetens beslut om att lägga ut IT-verksamheten på entreprenad. Under året har kommunstyrelsen beslutat om en policy och strategisk plan för IT-utveckling och digitalisering i Uppsala kommun. Policyn, tillsammans med den strategiska planen för IT-utveckling och digitalisering, beskriver en ny långsiktig inriktning för kommunens IT-verksamhet.

I arbetet med att bygga strukturer och skapa ordning och reda har kommunfullmäktige beslutat om en ny försäkringspolicy, som är ett verktyg bland flera för att trygga verksamhet och viktiga värden i kommunen. Policyn skapar en gemensam syn på hur Uppsala kommuns olika delar ska hantera försäkringar.

Kommunstyrelsen har under året lagt grunden för en mer robust krishanteringsorganisation och fattat beslut om en risk- och sårbarhetsanalys och åtgärdsplan för extraordinära händelser, en krisledningsplan och ett handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst enligt lag (2003:778) om skydd mot olyckor. Kommunstyrelsen har också infört Tjänsteman i Beredskap (TiB) och Kommunikatör i Beredskap (KiB), beslutat om styrning av elektricitet till prioriterade användare (styrel) samt utvärderat Tierps, Uppsalas och Östhammars kommuns samarbete i den gemensamma räddningsnämnden.

Intern kontroll

Intern kontroll är en del av kommunens styrning och syftar till att säkerställa att kommunfullmäktiges mål, riktlinjer och uppdrag uppfylls. Varje nämnd och styrelse fattar varje år beslut om en plan för intern kontroll utifrån en bedömning av risker för verksamhetens effektivitet, informationens tillförlitlighet och verksamhetens förmåga att följa styrdokument. Planerna för intern kontroll innehåller kontrollmoment som följs upp och rapporteras under året.

Nämndernas internkontrollplaner för 2015 innehåller kontrollmoment för både verksamhetsspecifika risker, exempelvis myndighetsutövning, och mer generella risker, exempelvis mutor, attestering och sekretesshantering. Uppföljningarna skiljer sig åt i omfång och innehåll. Det allmänna intrycket är att den interna kontrollen över lag genomförts på ett ärligt och öppet sätt och att den interna kontrollen i kommunen 2015 var acceptabel. Nästan alla nämnders uppföljning visar tydligt om det finns några brister som behöver åtgärdas. Där nämnderna upptäcker brister lyfter de fram förbättrande åtgärder.

Under 2015 har kommunstyrelsen beslutat om en riktlinje som kompletterar reglementet för intern kontroll och som förtydligar hur arbetet med riskanalys och intern kontroll ska gå till. Bland annat framgår att de risker som identifieras och värderas också ska hanteras förebyggande. På så sätt knyts riskanalysen nära verksamheternas förbättringsarbete. Kommunstyrelsens riktlinjer får genomslag från och med internkontrollplanerna för 2016.

3.3 Hållbar utveckling

En hållbar utveckling tillgodoser dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillgodose sina behov. Ett hållbart samhälle innebär att social sammanhållning, ekologisk balans, ekonomisk utveckling och välfärd förenas med en god och trygg miljö för Uppsalas invånare. De tre dimensionerna av hållbar utveckling – den sociala, den ekologiska och den ekonomiska – ska ömsesidigt stödja varandra.

Vid FN:s toppmöte i september 2015 antog världens stats- och regeringschefer Agenda 2030 för hållbar utveckling med 17 globala mål och 169 globala delmål. Målen har starka kopplingar till de tre hållbarhetsdimensionerna och kommer direkt eller indirekt att påverka det kommunala ansvaret.

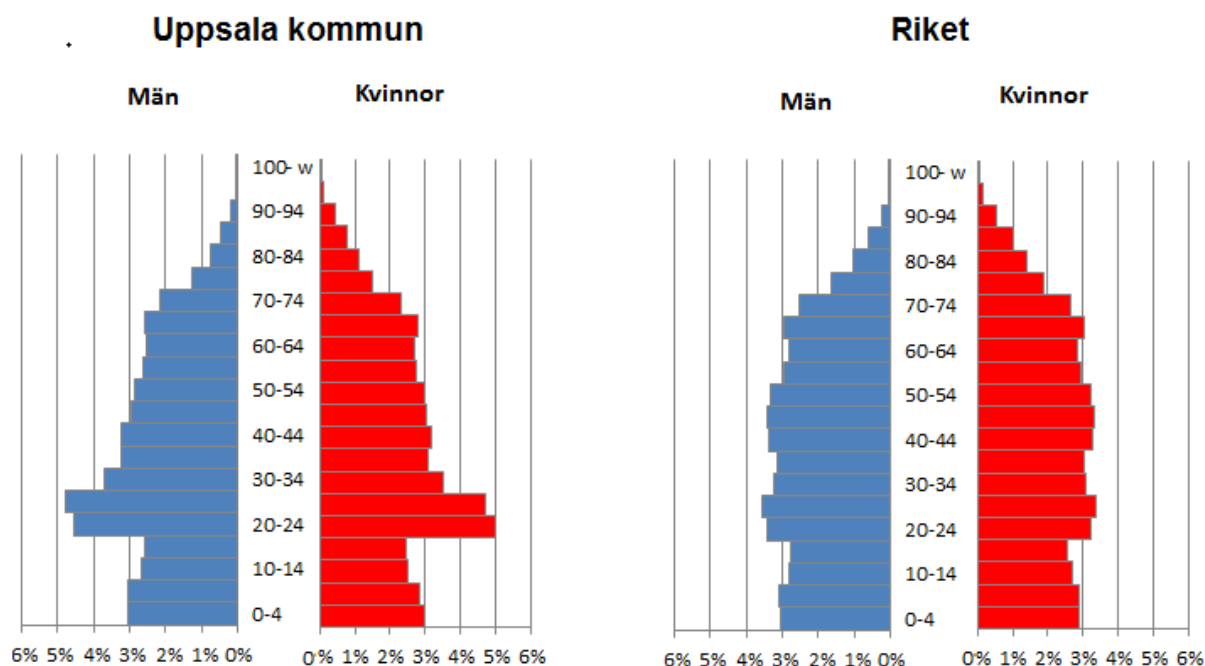

Utmaningarna för att skapa ett hållbart samhälle är komplexa och kräver långsiktiga åtgärder som ofta är rör flera samhällssektorer. Kommunen arbetar därför med att integrera hållbarhetsfrågorna i nämndernas och styrelsernas kärnuppdrag, bland annat genom kommunfullmäktiges styrning via Mål och budget. På så sätt blir hållbarhetsfrågorna integrerade i den kommunala verksamheten som helhet.

Social hållbarhet

Demografisk utveckling i ett växande Uppsala

Uppsala är en växande kommun med en relativt ung befolkning i jämförelse med övriga landet. Det är naturligt eftersom Uppsala är en studentstad. Den demografiska utvecklingen kommer dock att ställa höga krav på samhället. Åldersgruppen 65+ kommer att öka med 30 000 personer om året i Sverige. Även i Uppsala kommer antalet äldre att öka under lång tid framöver. Det kräver insatser av kommunen.

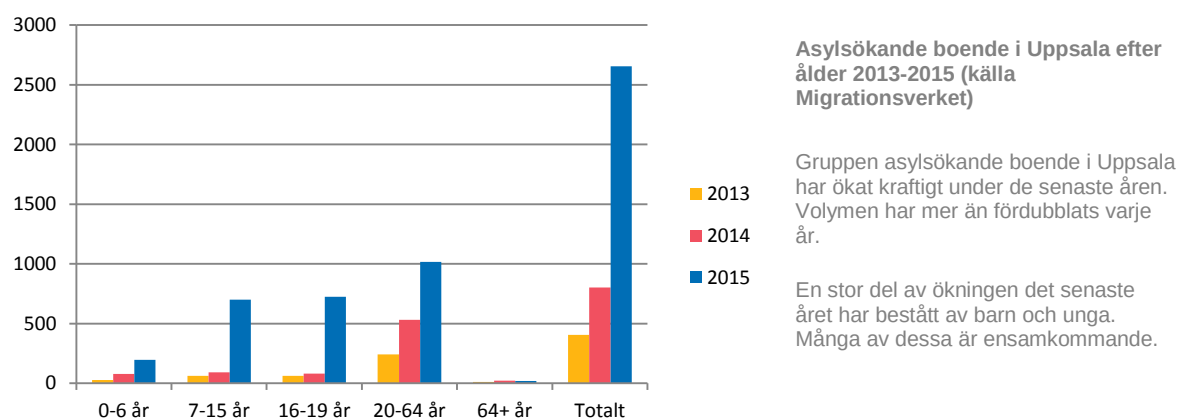

Bristen på bostäder är ett växande problem och de bostäder som finns är i många fall dåligt anpassade till fysiskt funktionsnedsatta. Det riskerar att leda till att många äldre efter hand hamnar i en ohållbar bostadssituation. Under 2015 presenterades en utredning som pekar på hur viktigt det är att öka tillgängligheten i flerbostadshus (SOU 2015:85). Både bostäder och miljön runt bostäderna behöver bli mer tillgängliga för att fler ska kunna bo kvar hemma. Äldre bor ofta i bostäder som är dåligt anpassade till olika funktionshinder. Nyare fastigheter har den bästa tillgängligheten, men har ofta högre hyror än äldre fastigheter. Pensionerna försämras vid 70 års ålder. Det gör det svårt för många pensionärer att flytta till nyare lägenheter, men också att betala sin nuvarande boendekostnad. Hyror och avgifter stiger årligen snabbare än det bostadstillägg som går att söka. Frågan om tillgängliga lägenheter för äldre är även en jämställdhetsfråga. Kvinnor har ofta en kortare förvärvsarbetsperiod bakom sig, vilket ger låga pensioner.

En öppen och solidarisk kommun

Flyktingsituationen i Europa är den allvarligaste sedan andra världskriget. Fler människor än någonsin sökte asyl i Sverige 2015 och majoriteten har kommit under årets andra hälft. Av dessa är många ensamkommande barn. I december hade drygt 160 000 personer ansökt om asyl i Sverige, varav över 35 000 ensamkommande barn. Det största antalet asylsökande kommer från Syrien, Afghanistan och Irak.

Antalet asylsökande har ökat väsentligt även till Uppsala. Första januari 2016 bodde nära 4 000 asylsökande och nyanlända med uppehållstillstånd i Uppsala kommun. Det kan jämföras med 1 350 personer året innan. Av de 4 000 personerna i januari 2016 var 1 150 ensamkommande barn.

Asylsökande boende i Uppsala utifrån ålder 2013-2015.

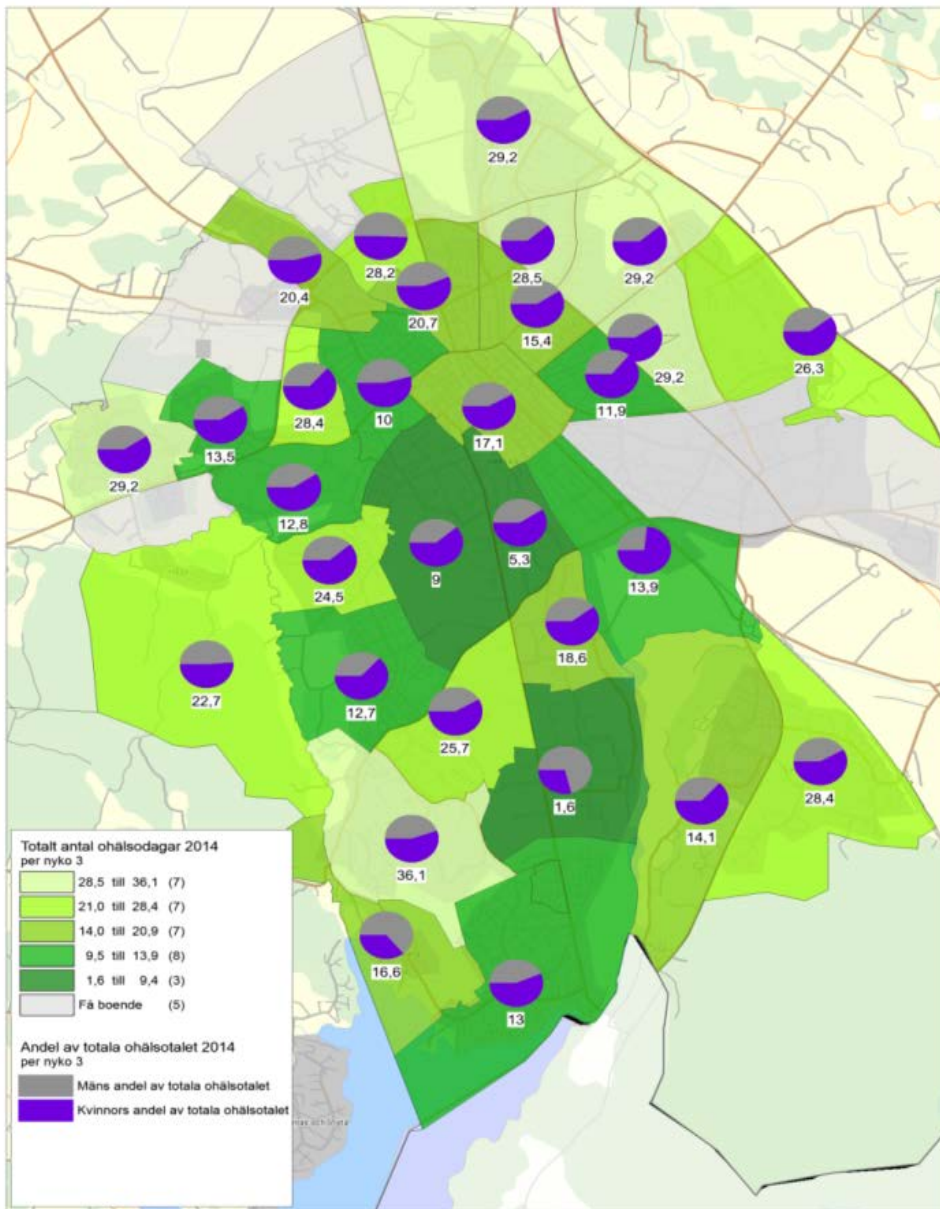
Ökningen av antalet flyktingar har inneburit en ansträngd situation för mottagningssystemet, bland annat när det gäller bostäder/platser, gode män och skolor. Kommunen hanterade och klarade av mottagningen under 2015 men situationen kräver en omställning för att kommunen fullt ut ska kunna leva upp till sina åtaganden och ambitioner. Flera nämnder är berörda och med anledning av det har ett kommunövergripande strategiskt förbättringsarbete startats. Behovet av samordning är stort. Det är också viktigt att skapa en helhetsbild och gemensamma planeringsförutsättningar för mottagandet.

Invandringen är en förutsättning för att klara av den framtida försörjningskvoten, det vill säga hur många icke arbetande personer var och en i arbetsför ålder måste försörja. Det är därför viktigt att skapa ett flyktingmottagande av hög kvalitet och se till att ta tillvara på den kompetens som kommer till kommunen med de nyanlända. För att ta kunna göra det behövs investeringar i framförallt utbildning, arbetsmarknadsinsatser och bostäder. Uppsala kommun har i en nationell jämförelse låg arbetslöshet och ett konkurrenskraftigt näringsliv. Kommunen har därför mycket bra förutsättningar att lyckas med integrationen.

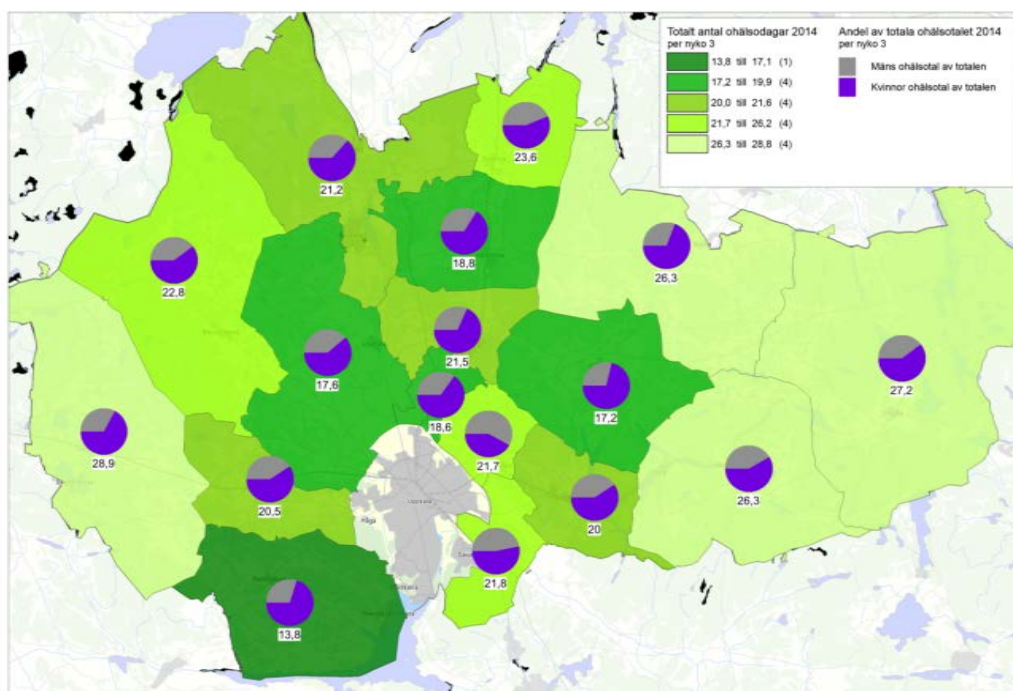
Välmående kommun med skillnader

Uppsalaborna mår generellt bättre än genomsnittet i Sverige. Till exempel har uppsalaborna något längre medellivslängd, är mer fysiskt aktiva och har ett lägre ohälsotal. Antalet dödsfall till följd av hjärtsjukdomar minskar konstant. Men det finns också utmaningar. Den psykiska ohälsan ökar, främst bland unga. Det finns också skillnader i hälsa mellan kvinnor och män, mellan olika grupper i samhället och mellan geografiska områden.

Kvinnor har generellt ett högre ohälsotal än män. Personer som bor på landsbygden har generellt högre ohälsotal och lägre utbildningsnivå än de som bor i staden. Skillnaderna mellan stadens olika områden är dock ännu större. De som bor i områden med högre medelinkomst mår bättre än de som bor i områden med lägre medelinkomst. Samma skillnad gäller också om man ser till utbildningsnivå. Följande kartbilder beskriver skillnader mellan hur många ohälsodagar invånare i genomsnitt har i olika geografiska områden i kommunen.

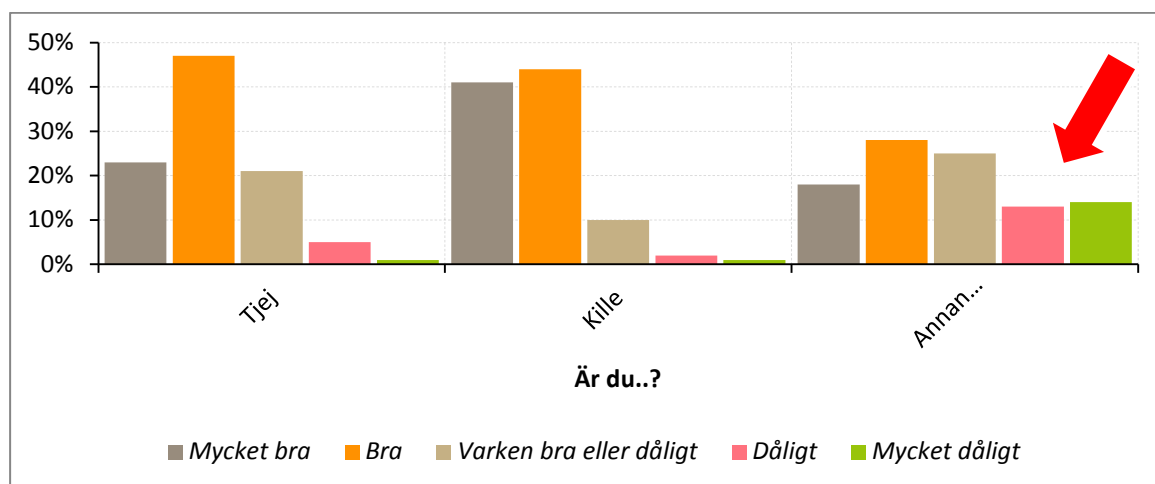

Skillnader i ohälsotal inom staden

Skillnader i ohälsotal mellan landsbygder

Bland ungdomar skattar flickor sin hälsa sämre än pojkar i alla mätningar. Flickors ohälsa ökar över tid medan pojkars har legat nästintill oförändrad. De som mår sämst är ungdomar som inte identifierar sig som varken flicka eller pojke.

Självskattad hälsa hos ungdomar. Källa: Liv och hälsa ung.

Flera studier visar också på att nyanlända oftare än andra lider av depression och att det är vanligt förekommande att ensamkommande barn drabbas av traumarelaterad ohälsa och depression.

Sammanfattningsvis kan konstateras att skillnader i hälsa ställer krav på ett mer strukturerat förebyggande arbete. Med anledning av det har kommunen valt att fokusera på breda insatser för att öka kunskaper om HBTQ-personers situation. Kommunen ökar också satsningar kring integrationsprojekt och insatser för öka etableringstakten för nyanlända. Genom samverkansavtalet mellan kommun och polis bedrivs ett tidigt förebyggande arbete för att identifiera ungdomar som är på väg in i utanförskap. Detta är viktiga satsningar som ska bidra till minskade skillnader i hälsa och levnadsvillkor.

2015 i korthet

Fortsatt minskning av antalet anmälda brott

I jämförelse med andra län och kommuner har Uppsala inte någon hög anmäld brottslighet. Eftersom Uppsala är en stor stad anmäls ett stort antal brott men i relation till folkmängden är kommunen inte hårt drabbad, snarare tvärtom. 2015 anmäldes 22 211 brott i kommunen år 2015, vilket motsvarar 10 711 anmälda brott per 100 000 invånare. Jämförelsetalet för hela landet är 15 304 anmälda brott per 100 000 invånare.

I Liv och Hälsa ung-mätningen 2015 framkom dock att allt fler ungdomar känner sig otrygga. Det gäller både pojkar och flickor men generellt är flickor mer otrygga. Den plats som både pojkar och flickor uppger som mest otrygg är centrum.

Våldsbejakande extremism

Regeringen har under året tagit fram tolv rekommendationer att utgå ifrån för att göra av en lokal plan mot våldsbejakande extremism (att använda våld som medel för att förverkliga extrema ideologiska åsikter och idéer). Våldsbejakande extremistiska handlingar är ett hot mot de personer som utsätts, men också mot grundläggande demokratiska värden.

Enligt polisen finns det i Uppsala en liten grupp individer inom höger- och vänsterextremistiska rörelser. Kommunen har tillsammans med polisen under 2015 påbörjat ett arbete med att förebygga radikaliserings hos unga.

Undertecknande av CEMR-deklarationen

Uppsala har under 2015 ökat takten i jämställdhetsarbetet. I början av 2015 undertecknade kommunen den europeiska deklarationen för jämställdhet mellan kvinnor och män på lokal och regional nivå (CEMR-deklaration). Undertecknandet är ett ställningstagande och ett åtagande att nå upp till de 30 artiklar som finns i deklarationen. Under 2015 har de flesta av kommunens förvaltningar och bolag tagit fram handlingsplaner som beskriver vilka artiklar i deklarationen de arbetar med och på vilket sätt. En handlingsplan för hela kommunen kommer att tas fram under våren 2016. Handlingsplanerna är konkreta redskap i kommunens arbete med jämställdhetsintegrering.

De första kommunala verksamheterna HBTQ-certifieras

Under 2015 har de första kommunala verksamheterna genomgått en HBTQ-certifiering. Hittills har sex fritidsgårdar och ett museum gått en utbildning om att utforma verksamheter på ett normkritiskt sätt. Under 2016 kommer fler verksamheter att certifieras och kompletterande utbildningsinsatser kommer att genomföras.

Kommunen inför sociala investeringar

Under 2015 beslutade kommunstyrelsen om riktlinjer för att arbeta med sociala investeringar. Riktlinjerna ska stödja arbetet med att förebygga att människor hamnar i sociala problem, exempelvis fysisk och psykisk ohälsa, utanför arbetsmarknaden, i kriminalitet eller i drogmissbruk. Genom att se förebyggande insatser som investeringar för att förebygga framtida kostnader och sociala problem uppmuntrar kommunen till att utveckla befintliga metoder och att ta fram och pröva nya.

Ekologisk hållbarhet

Händelser utanför kommunen som påverkar den ekologiska hållbarheten

Förenta nationerna lyckades 2015 ena världens nationer i tre viktiga frågor. I Addis Abeba antogs deklarationen om finansiering av en hållbar utveckling, i New York antog FN det nya programmet för hållbar utveckling (Agenda 2030) och i december förhandlades ett nytt globalt klimatavtal fram i Paris.

Under 2015 kom framför allt två lagförslag från regeringen som kan påverka Uppsalas klimatarbete. Det första är skattehöjningar för biogas och andra biodrivmedel, som tidigare varit skattebefriade. En

stor osäkerhet inom biodrivmedelsområdet har lett till att marknaden för bioetanol- och gasfordon drastiskt minskat och att dieselfordon ökat kraftigt, vilket också avspeglas i Uppsala. Det andra är ett förslag om att undantaget från energiskatt på el från förnybara källor avgränsas till små anläggningar. Följden blir att investeringar i sol- och vindkraft blir mindre lönsamma och attraktiva.

Begränsad klimatpåverkan

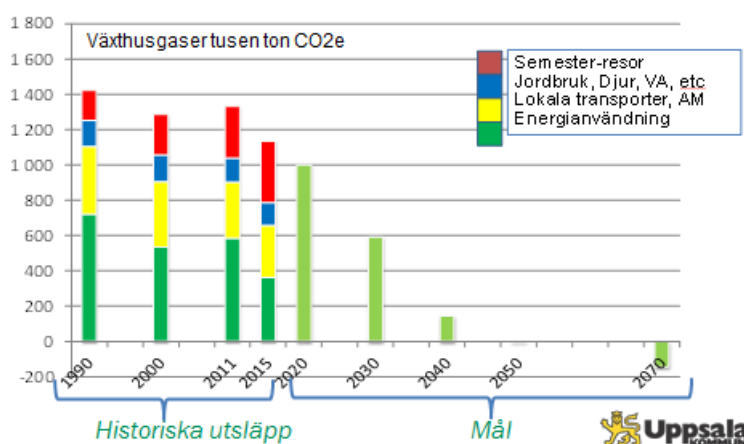
Uppsalas klimatpåverkan från lokal energianvändning, transporter, jordbruk och Uppsalabornas långväga resande har minskat sedan 1990, både per invånare och i absoluta tal. Under 2015 beräknas klimatpåverkan vara cirka 1 160 tusen ton, vilket motsvarar 5,7 ton per invånare. Jämfört med 1990 är det en minskning med cirka 17 procent i absoluta tal och 37 procent per invånare. Minskningen per invånare är större än i absoluta tal, eftersom antalet invånare i kommunen har ökat med över 40 000 sedan 1990.

Klimatmålet till år 2020 är att minska utsläppen med ytterligare 30 procent, till cirka 1000 ton eller 4,5 ton per invånare. År 2030 ska Uppsala vara fossilfritt och använda förnybara energikällor. År 2040 ska utsläppen vara låga och från 2050 och framåt ska Uppsala vara klimatpositiv. Att vara klimatpositiv innebär ”negativa utsläpp”, där kol och koldioxid börjar plockas ur atmosfären.

Utsläppen från den lokala energianvändningen fortsätter att minska. Utsläppen från det lokala trafikarbetet minskade med i genomsnitt cirka 20 procent 2011-2013 jämfört med 1990. Minskningen av utsläpp från lokala aktiviteter äts dock till stor del upp av en kraftig ökning av utsläpp från långväga semesterresande där flyg dominerar (en ökning på cirka 100 procent från 1990 till 2013-2014). Utsläppen från tillverkning av livsmedel, produkter och byggnadsmaterial utanför Uppsala är idag inte med i den kommungeografiska sammanställningen på grund av brist på statistik. Överslagsberäkningar visar att utsläppen från särskilt livsmedelsektorn och byggprocessen är betydande.

De klimatscenarier som Uppsala klimatprotokoll tog fram 2014-2015 visar att det krävs fortsatt hårt arbete från samtliga lokala aktörer och en starkare nationell politik för att nå målet 2020. För att nå låga utsläpp på lång sikt krävs omställningar inom de flesta områden och nivåer i samhället, inklusive mer klimatmedvetna semestervanor. För att snabba på arbetet satsar kommunen på samarbetet i Uppsala klimatprotokoll – ett nätverk för företag, universitet, offentlig verksamhet och miljöföreningar för att tillsammans nå längre.

Historiska klimatpåverkan och klimatmål

Historisk klimatpåverkan och klimatmål.

Trots åtgärder för att minska klimatutsläppen kommer Uppsala att drabbas av klimatförändringar. Kommunens klimatmål är satta för att effekterna inte ska bli ohanterliga. SMHI har 2015 beräknat effekterna för Uppsala om världen inte lyckas med målet att hålla den globala temperaturökningen

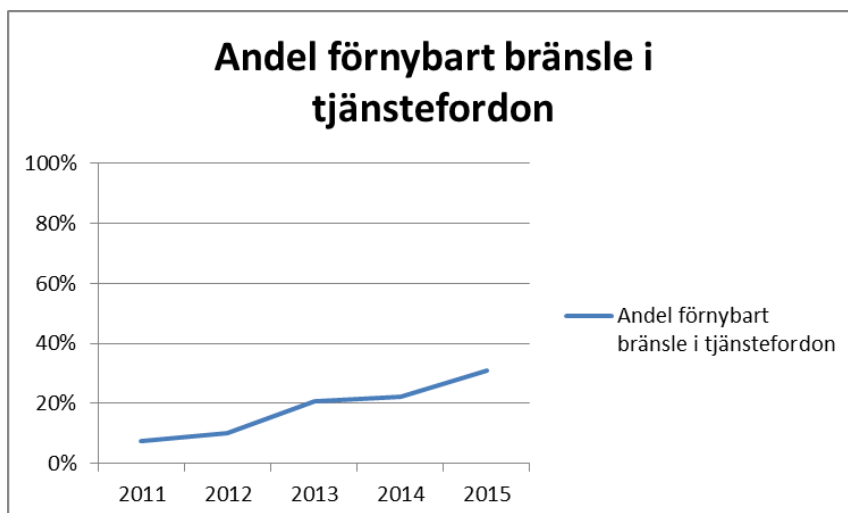
under två grader och helst närmare 1,5 grader. Enligt SMHI:s prognos kommer temperaturen i Uppsala län till år 2100 då att öka med fem till sju grader på vintern och tre till fem grader på sommaren. Konsekvenserna antas bli fler extrema väderhändelser i form av värmeböljor, torka, skyfall, stormar, höga flöden, översvämningar och havsnivåhöjningar. Det kommer bland annat att påverka Uppsalas råvattentillgångar. Även kemiska och mikrobiologiskt betingade hälsorisker kan öka i omfattning.

Klimatförändringarna ställer ökade krav på samhället att kunna hantera både längre torrperioder och perioder med högre flöden och vattennivåer. Uppsala behöver arbeta förebyggande och planera och utveckla beredskap för hur man ska hantera extrem nederbörd, extrem torka och värmeböljor. En utmaning är att balansera krav på ökad exploatering och förtätning med klimatanpassningsåtgärder som en ökad andel grönområden.

Uppsalas och Uppsalas kommuns värmeförsörjning sker till största del genom fjärrvärme från Vattenfall AB, varav den förnybara andelen 2015 var cirka 48 procent. De fossila andelarna består till största delen av torv och en ökande andel plast i det brännbara avfallet. Vattenfall tänker investera i en biobränsleeldad panna och avveckla torven runt 2020 för att bli klimatneutrala till år 2030. Plastandelen i det brännbara avfallet behöver minska och samverkan kring det sker i Uppsala klimatprotokoll.

Idag finns 0,7 MW solenergi installerat i kommunen, varav kommunorganisationen står för hälften. De kommunala bolagen har antagit mål om cirka 11 MW solenergi. Alla fastighetsägande bolag har installerat eller planerar att installera solenergi. Skolfastigheter kommer att stå för den största andelen.

För att minska utsläppen av växthusgas från transportsektorn och för att bryta fossilberoendet krävs ett utbyte av fossila bränslen mot hållbara bränslen som biodrivmedel, en ökad elektrifiering samt mer resurseffektiva fordon och samordnade transportlösningar. För Uppsala kommun var andelen fossilbränslefria tjänstefordon 14 procent 2015 (personbilar och lätta lastbilar). Andelen fossilfria bränslen i tjänstefordon var 31 procent (jämfört med 23 procent 2014). Ökningen beror i huvudsak på ökad inblandning av förnybart bränsle i biodiesel (HVO). Användningen av etanol och biogas är låg. Starkare åtgärder måste därför till för att de kommungeografiska såväl som de organisatoriska målen ska kunna nås. Utfasning av fossilt drivna fordon till bioetanol, biogas och batterialternativ pågår. Ökning av biogastillförsel och distribution samt säkring och användning av den befintliga bioetanolinfrastrukturen har hög prioritet.

Andel förnybart/fossilbränslefritt i bränsle för tjänstefordon, Uppsala kommunorganisation

Kommunen genomför resvaneundersökningar vart femte år med start år 2000. 2015 års undersökning visar att andelen resor med cykel i Uppsala tätort för första gången är fler än bilresorna. Cyklingen har ökat från 28 till 36 procent medan bilresorna sjunkit från 39 till 34 procent. Samtidigt minskar bilresorna i hela kommunen från 42 procent till 37. Uppsala ska bli Sveriges bästa cykelstad. Ett flertal

åtgärder genomförs för att nå målet exempelvis fysiska investeringar som snabbcykelvägar och informationssatsningen "Vintercyklisten". Trendbrottet för mer cykling är ett positivt resultat i arbetet mot målet.

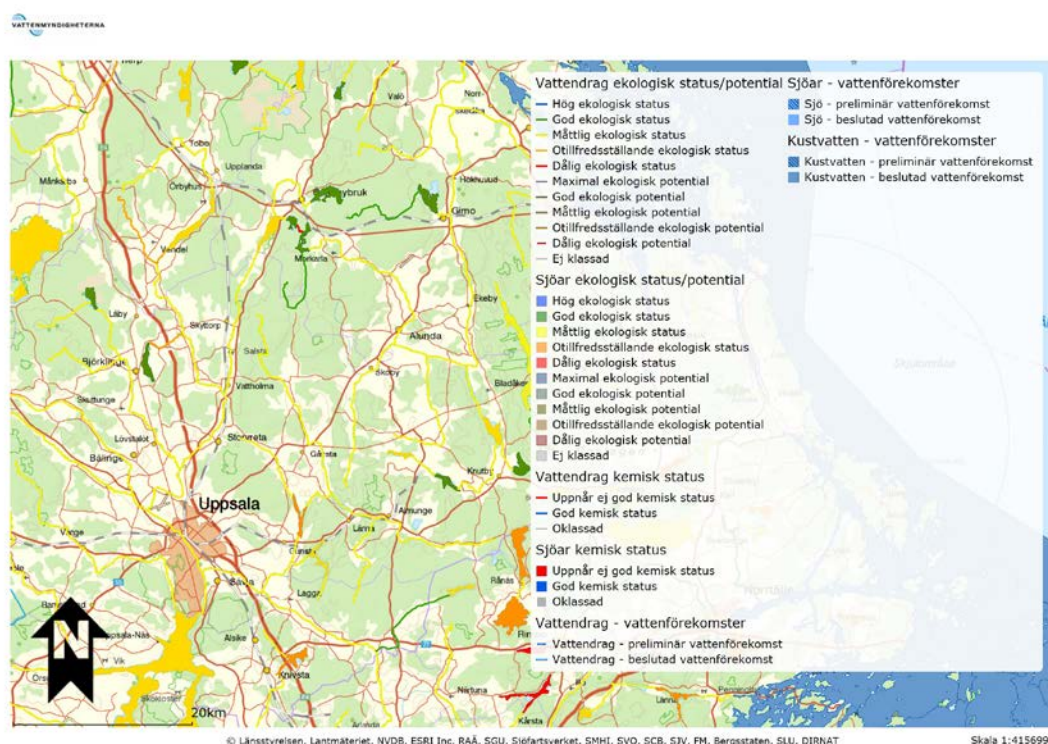
Grundvatten av god kvalitet

Uppsalaåsen är ett av Sveriges största grundvattenmagasin och är identifierad av Sveriges Geologiska Undersökning som nationellt betydelsefull för vattenförsörjningen. Uppsala stad är placerad på sin dricksvattentäkt vilket ställer höga krav på kommunens planering och exploatering. Ju mer bebyggelse och ju fler verksamheter som finns i närheten, desto större är risken för att vattentäkten påverkas negativt.

Problem som har noterats är förhöjda halter av nitrat (Knutby), uran (Björklinge) samt i Uppsalaåsen PFAS (högfluorerade ämnen) och BAM (en bekämpningsmedelsrest). Uran är naturligt förekommande och kopplat till berggrundens sammansättning. Källan till PFAS i Uppsala kan kopplas till Årna flygplats där man använt brandskum som innehåller sådana ämnen. I Uppsala renas dricksvattnet från ämnet men kemikalien är fortfarande en potentiell miljörisk. BAM kommer från bekämpningsmedlet Totex som numera är förbjudet. Ytterligare en föroreningsrisk är klorerade lösningsmedel som läckt ut från kemtvättar.

Levande sjöar och vattendrag och ingen övergödning

Statusklassningen av ytvattenförekomster visar att Uppsalas ytvattenförekomster har måttlig, otillfredsställande eller dålig status. Belastningen av näringsämnen gör att sjöar och vattendrag växer igen och att algbloomingar uppträder oftare och mer utbredd. De största källorna till föroreningarna är läckage från jordbruksmark, utsläpp från enskilda avlopp och kommunala avloppsreningsverk samt via dagvatten.

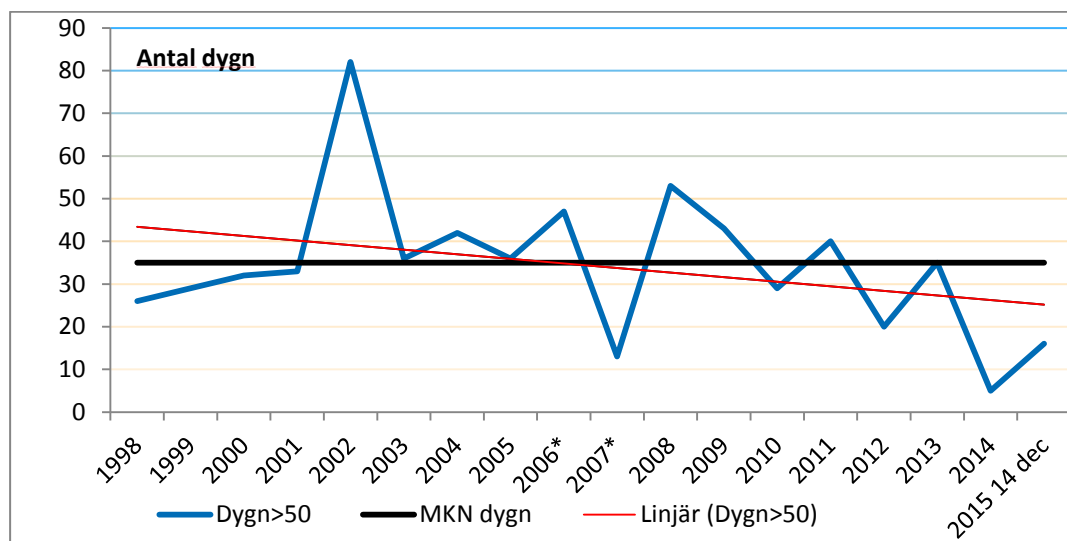
Vattenförekomster i Uppsala. Grön färg innebär God ekologisk status medan gul, orange och röd visar att vattenförekomsten inte klarar miljö kvalitetsnormerna för vatten (Källa VISS).

Kommunens investeringar för att återskapa fria vandringsvägar för vattendjur bidrar till att uppnå nationella miljö kvalitetsmål och fastställda miljö kvalitetsnormer för vatten. Samtidigt gynnas

vattendragens ekosystemtjänster genom ett förbättrat fritidsfiske och att olika kulturmiljövärden förstärks. Under 2015 påbörjades en fiskvandringssväg vid Ulva kvarn.

Frisk luft

I Sverige har i elva kommuner och två län beslut om åtgärdsprogram för minskade utsläpp eftersom utsläppsnormerna för luft överskrids. I Uppsala är det framför allt dygnsmedelvärden för hälsovådliga partiklar och kväveoxider som är den stora utmaningen. Trafiken är den stora källan. Uppsala klarade 2015 normerna för både partiklar och kväveoxider.

Antal dygn då halten av partiklar överskrider 50 mikrogram per kubikmeter luft. Antal tillåtna dygn är 35 stycken per år som visas som heldraget streck. Den röda linjen är en trendlinje. År 2007 är missvisande eftersom mätningar inte kunde genomföras hela det året.

God bebyggd miljö - buller

Ett åtgärdsprogram mot omgivningsbuller antogs av kommunen i september 2015. Aktiviteterna i åtgärdsprogrammet har börjat genomföras och pågår fram till och med 2018. En ny bullerkartläggning föreberejs enligt krav i förordningen mot omgivningsbuller.

Giftfri miljö

I arbetet för en giftfri förskola har hittills 83 (av 105) kommunala förskolor och 50 (av 115) fristående förskolor genomfört inventering och utsortering av olämpligt material. Det gäller bland annat leksaker, skapandematerial, möbler, material i kontakt med mat och städ- och hygienartiklar. En utbildningsplan för giftfri förskola har tagits fram och en första omgång av utbildning för chefer och miljöombud på förskolor har genomförts. Giftfri förskola är en prioriterad punkt i Miljö- och hälsoskyddsnämndens tillsyn.

Under 2015 har kommunen använt 28 procent ekologiska livsmedel i den egna måltidsproduktionen, jämfört med 20,5 procent 2014. Under året har en handlingsplan tagits fram för fortsatt arbete mot målet 2023 då andelen ekologiska livsmedel inom kommunfinansierad verksamhet ska vara 100 procent. En utmaning att hantera är övergången till ekologisk mat i externa verksamheter som finansieras av kommunen, exempelvis fristående förskolor och skolor. Möjligheter är det stora intresset för hållbar mat hos unga i fritidsverksamheter, hos föräldrar i förskolan och hos kommunens egna medarbetare.

Natur

Naturfrågorna omfattar de nationella miljömålen *Myllrande våtmarker*, *God bebyggd miljö*, *Levande skogar* och *Ett rikt växt- och djurliv*.

Den biologiska mångfalden i Sverige utarmas i snabb takt och antalet rödlistade och hotade arter ökar. Det finns flera orsaker till den minskande mångfalden men avverkning av skog och igenväxning av kulturlandskapet dominerar. I Uppsalas naturreservat och tätortsnära skogar är den biologiska mångfalden hög, framförallt på grund av att gammelskog sparas.

Genom att skydda delar av stadens omgivande mark och vatten kan en biologisk mångfald utvecklas. För att balansera stadens växande och natur- och kulturvärden måste dessa värden beaktas tidigt i samhällsplaneringen. I exploateringen av Rosendal planeras exempelvis gröna korridorer för att skydda Uppsalas ansvarsart cinnoberbaggen. Under året har ett omfattande arbete gjorts med att lägga ut död ved i faunadepåer för att främja arten. En annan art som är hotad i Uppsala är råkan, som bedöms vara helt borta inom fem-tio år om nuvarande trend fortsätter.

2015 i korthet

Kommunens ekologiska ramverk ger miljöstyrning åt kommunens samtliga planer och program. Ramverket innehåller flera olika planer och program inom arbetet med ekologisk hållbarhet. *Miljö- och klimatprogrammet 2014-2023* är det tydligaste. I tabellen nedan redovisas exempel på några viktiga resultat och åtgärder för 2015.

Nationellt miljömål	Kommunens mål	Åtgärd	Resultat 2015
Begränsad klimatpåverkan	Solenergi, 30 MW år 2020 i kommunen	Solfokusgrupp i Uppsala klimatprotokoll. Stöd till kommunbolagens planering. Nationell sol-elmässa. Sol-karta på www.uppsala.se .	Ca 0,7 MW solenergi installerat i kommunen, varav kommunen står för hälften.
Begränsad klimatpåverkan	Fossilbränslefri kommunal fordonspark 2020 (personbilar och lätta lastbilar)	Plan för utfasning av fossila fordon och bränslen.	Andelen fossilbränslefria fordon utgör 14 procent. Andelen fossilfria bränslen 31 procent (jämfört med 23 procent 2014).
Giftfri miljö	Ekologisk mat i kommunen ska vara 100 procent år 2023		Andelen ekologiska livsmedel i den egna måltidsproduktionen, utgör 28 procent jämfört med 20,5 procent 2014.
Giftfri miljö	-	Giftfri förskola	83 (av 105) kommunala förskolor och 50 (av 115) fristående har genomfört inventering och utsortering.
Frisk luft	Klara lagstiftade Miljökvalitetsnormer	Åtgärder för att klara miljökvalitetsnormer för partiklar och kvävedioxid.	Normerna klarades för tredje året i rad.
Ett rikt växt- och djurliv		Under året har omfattande arbete gjorts med att lägga ut död ved i faunadepåer för att främja cinnoberbagge.	-

Nedan redovisas några av de viktigaste besluten 2015:

- Kommunens nya åtgärdsprogram för att klara miljökvalitetsnormerna för luft fastställdes av länsstyrelsen våren 2015.
- De kommunala bolagen har antagit mål om cirka 11 MW solenergi. Uppsala kommun fastighets AB och Skolfastigheter AB har de största planerade installationerna, båda cirka 250 kW.
- Den tredje perioden av Uppsala klimatprotokoll inleddes. Den nya perioden har fler medlemmar och antalet uppgår nu till 33 lokala aktörer med mer än 30 000 anställda.
- Ett åtgärdsprogram mot omgivningsbuller antogs av kommunen i september 2015.

- Kommunen antog i december 2015 ett långtgående vattenprogram, med mål och åtgärder för hur kommunens vattenområden ska få bättre vattenkvalitet.
- Kommunen skärpte de långsiktiga klimatmålen i december. Uppsala ska vara fossilfria lokalt 2030 och klimatpositiva 2050. Kommunen ska bidra till global ekologisk återhämtning och välfärd.

Ekonomisk hållbarhet

För att säkra en hållbar ekonomisk utveckling krävs att människor har arbete. Detta förutsätter ett gott företagsklimat där kunskap och innovationer kan användas för att starta företag och där Uppsala som plats behåller en hög attraktivitet.

Händelser utanför kommunen som påverkar den ekonomiska hållbarheten

Uppsala syns i Stockholmsregionen

Stockholmsregionen pekas ut som en av världens mest intressanta regioner för nystartade och kunskapsintensiva företag. Regionen attraherar många internationella och nationella investeringar. Under året har flera uppmärksammade uppköp och investeringar skett, exempelvis en 800 miljonersinvestering hos GE Healthcare i Uppsala. I slutet av 2015 tilldelades Uppsala län över 100 miljoner kronor från EU:s strukturfonder för utvecklingsprojekt inom områden som kompetensförsörjning, innovation och entreprenörskap samt koldioxidsnål ekonomi. Båda dessa händelser visar på styrkan hos Uppsala kommun och bidrar samtidigt till att stärka det lokala näringslivet.

Ökad efterfrågan på mark och lokaler i Uppsala

Näringslivet har en stor efterfrågan på mark och lokaler i Uppsala. Samtidigt är bostadsbyggandet stort och det finns en hög efterfrågan på mark för bostäder. För att kunna göra en hög byggtakt möjlig måste kommunen ha en hög service med en fysisk planering som ger förutsättningar för den näringslivsutveckling som är önskvärd.

Hög efterfrågan på bostäder och lokaler

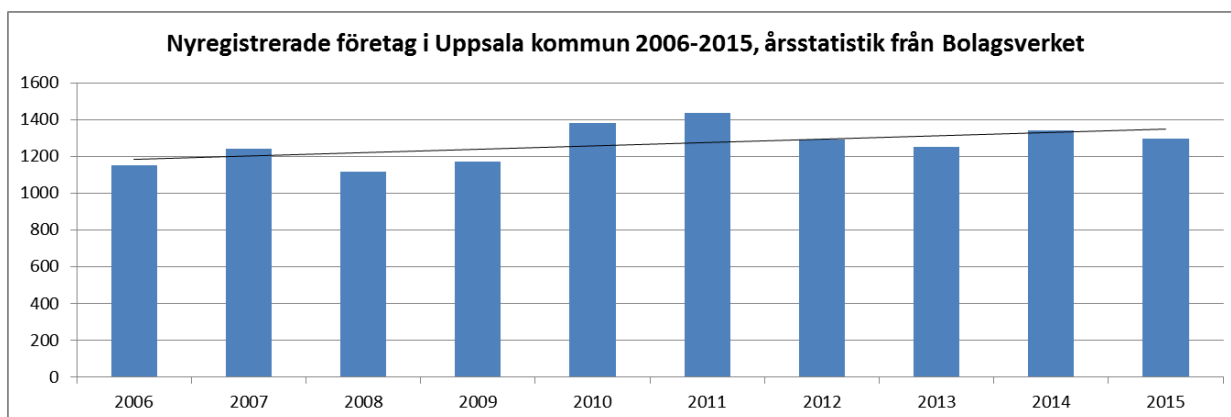
Befolkningsutvecklingen i Uppsala kommun följer en starkt positiv trend och ökar både på landsbygden och i staden. Medelåldern är yngre än i Sverige som helhet men precis som i landet i övrigt ökar andelen personer över 65 år. Kommunens fokus på ett ökat byggande kommer att medföra en än högre inflyttning och 2050 beräknas kommunen kunna ha upp till 350 000 invånare.

För att befolkningstillväxten ska kunna ske på ett hållbart sätt krävs också att arbeten skapas i kommunen. Visionen för Uppsala kommun är tydlig. Kommunen ska vara levande med en hög dagbefolkning, det vill säga människor som arbetar i kommunen (nattbefolkning är de som bor i kommunen). För att matcha den befolkningsökning som planeras behöver minst 50 000 nya arbetstillfällen skapas för att behålla dagens kvot mellan dag- och nattbefolkning. Den politiska ambitionen är högre än så och viljan är att skapa 2 000 nya arbetstillfällen per år. Det medför att totalt 70 000 nya arbetstillfällen behöver skapas fram till 2050. Idag finns drygt 100 000 arbetstillfällen i kommunen. Drygt 60 000 av dem finns i privat sektor där de kunskapsintensiva branscherna och företagsservice är störst. Även handel och byggbranschen står för många arbeten. Det är därför viktigt att hitta en lämplig balans mellan bostäder och verksamhetslokaler för att behålla attraktiviteten och samtidigt tillgodose efterfrågan. Utan bostäder kan inte företagen anställa och utan arbetsplatser behövs inte lika många bostäder.

Högt nyföretagande

År 2015 startades cirka sex företag per 1 000 invånare i Uppsala kommun, totalt 1 297 företag. Det motsvarar ungefär fyra företag per dag. Uppsala ligger i och med det på plats 30 av landets 290 kommuner i nyföretagande och har legat kring denna nivå i många år. I toppkommunerna Stockholm och Danderyd startas ungefär dubbelt så många företag per invånare som i Uppsala.

Varje år flyttar några hundra företag till Uppsala, vilket är något fler än de som flyttar ut. Det går att se en ökande trend med fler som flyttar in, men även fler som flyttar ut. Totalt finns knappt 20 000 registrerade företag i kommunen. Drygt hälften är aktiva och har anställda. Under året har konkurserna ökat i Uppsala och varit bland de högsta procentuellt sett i Sverige, även om det inte är många i antal. För att nå målet om 2 000 nya arbetstillfällen per år behöver nyföretagandet öka till en ny nivå och fler företag måste välja att stanna kvar och utvecklas i kommunen.

Nyregistrerade företag i Uppsala kommun 2006-2015, årsstatistik från Bolagsverket.

Framgångsrika företag

Under 2015 har flera listor publicerats av olika aktörer som visar framgångsrika företag. I Uppsala kommun är rekordmånga företag med på *Dagens industris* nominering av tillväxtföretag, så kallade "gaseller". Företagarnas undersökning *Årets företagarkommun* visar att tillväxten är fortsatt god och att resultaten i kommunens aktiebolag förbättras. Företagen har god tillväxt i många branscher, men byggbranschen och högteknologiska företag sticker ut. Inom handel startas många nya företag och omsättningen i stadskärnan har bland de högsta ökningarna i landet.

Kompetensbrist

Kompetens är en nyckelfaktor för näringslivets tillväxt. Det finns en hög efterfrågan på personal inom många olika yrken. I Uppsala kommun har drygt 65 procent av kvinnorna och 55 procent av männen en eftergymnasial utbildning. Det är betydligt högre än genomsnittet för Sverige. Trots detta och det höga utflödet av studenter från de båda universiteten hittar inte företagen i Uppsala den personal de behöver i tillräcklig utsträckning. Inom yrken som inte kräver högskoleutbildning men specifik kunskap är det också svårt att hitta rätt personer. Samtidigt har kommunen många personer utanför arbetsmarknaden. Det beror bland annat på en hög migration och en hög andel ungdomar som inte fullföljer någon utbildning. En fortsatt god samverkan mellan näringsliv och gymnasie- och högskola behövs för att påverka utbildningar och ge förutsättningar till en bättre matchning på arbetsmarknaden.

2015 i korthet

År 2015 visade tydligt att Uppsala kommun är en bra plats att bo på. Uppsala har under 2015 för andra gången utsetts till Årets stadskommun i tidningen *Fokus* "Här är bäst att bo". Av samtliga 290 kommunerna hamnar Uppsala på en andra plats efter Stockholm. Under 2015 utsågs Uppsala även till Årets studentstad av *Sveriges förenade studentkårer* och vann en silverplats i tävlingen Årets stadskärna. Det visar på bredden i Uppsalas attraktivitet, något som är viktigt för både invånare och företag.

Företagsklimatet är ett uttryck för den verklighet som företagare möter kring allt från möjligheten att anställa kompetent personal till infrastrukturens kvalitet och en effektiv myndighetsutövning hos den kommunen. *Svenskt näringsliv* sammanställer årligen en mätning av två delar, där en del är enkätfrågor och en del statistik. Mätningen visar att kommunens betyg i enkätfrågorna försvagats under 2015 och följer en nedåtgående trend. Samtidigt visar kommunens servicemätning (nöjd-kund-

index) av bygglov, markupplåtelser, miljötillsyn, serveringstillstånd och brandtillsyn en förbättring när företagen betygsätter kommunens direkta verksamhet. Arbetet med att förbättra den kommunala servicen visar alltså på ett resultat åt rätt håll. De årliga företagsbesöken som kommunen gör visar också att företagen i stort har en god utveckling och en positiv bild av Uppsala kommun. När det gäller effektivitet i kontakten med kommunen däremot önskar företagen tydligare information. Under 2014-2015 har drygt 250 personer från Uppsala kommun deltagit i SKL:s utbildning ”Förenkla helt enkelt” och en handlingsplan från projektet har utarbetats för att förbättra kommunens service till företag.

Uppsala kommun bedriver näringslivsutveckling i hög utsträckning i samverkan med andra. *Uppsala Innovation Centre* som delvis ägs och finansieras av kommunen har under året fått utmärkelse som den 10:e bästa företagsinkubatorn (organisation som främjar och underlättar för nystartade företag) i världen vilket visar att deras arbete bidrar till ett bra stöd för affärsutveckling i nystartade företag. Uppsala kommun har också under året stärkt sin systematik med att arbeta med innovationer i sin egen verksamhet och har i samverkan med andra startat flera innovationsprojekt.

Ett nytt avtal mellan Uppsala kommun och *Stockholm Business Alliance* har tagits fram under 2015 och gör det möjligt för Uppsala att få en tydligare roll som den nordliga noden i huvudstadsregionen. Samarbetet syftar till internationella investeringar genom bland annat en stark gemensam marknadsföring och strategiska samarbeten inom valda fokusbranscher såsom life-science, informations- och kommunikationsteknik och cleantech. Under 2015 inleddes också en revidering av Regional utvecklingsplan parallellt med arbetet att bilda en regionkommun från 1 januari 2017. Båda aktiviteterna är centrala för näringslivsutvecklingen i regionen och i Uppsala kommun.

Att stärka och tydliggöra Uppsalas platsvarumärke är en viktig del i det strategiska arbetet med näringslivsutveckling. Under 2015 inledde Uppsala kommun ett arbete som kommer att implementeras under 2016 och framåt. Syftet är att locka kompetens, investeringar och företagsetableringar till Uppsala. Processen bedrivs i nära samverkan med andra nyckelaktörer i Uppsala.

3.4 Kommunen som arbetsgivare

Det har inte skett några omfattande förändringar i kommunens totala personalstruktur jämfört med 2014. Dock har antalet tillsvidareanställda ökat mer än vanligt. I december 2015 hade kommunen 11 109 personer tillsvidareanställda, vilket är cirka 400 personer fler än samma tidpunkt 2014. Fördelningen av kvinnor och män är oförändrad. Kvinnor dominerar fortfarande inom vård, omsorg och förskola medan tekniskarbete har en betydligt jämnare könsfördelning. De hel- och delägda bolagen hade i medeltal 815 medarbetare under året. Det är en ökning jämfört med föregående år. Andelen kvinnliga anställda har ökat något, från 43,8 procent 2014 till 44,8 procent 2015.

Uppsala kommun	2011	2012	2013	2014	2015
Antal tillsvidareanställda medarbetare	10 440	10 609	10 398	10 623	11 109
Tillsvidareanställningar omräknat till heltider	9 747	9 812	9 651	9 783	10 250
Visstidsanställningar omräknat till heltider	946	1 007	1 118	1 239	1 198
Timavlönades arbetade timmar omräknat till heltider	1 237	1 217	1 188	1 281	1 304
Övertidsuttag omräknat till heltider	39	51	39	45	46
Fyllnadstidsuttag omräknat till heltider	78	59	50	51	49
Genomsnittlig ålder för tillsvidareanställda	46,9	47,4	47,5	47,4	47
Andel kvinnor tillsvidareanställda Uppsala Kommun (%)	76,3	75,7	75,4	74,6	74,6
Andel män tillsvidareanställda Uppsala kommun (%)	23,7	24,3	24,6	25,4	25,4
Genomsnittligt antal anställda inom Uppsala Stadshus AB	1 242	743	755	770	819
Andel kvinnor Uppsala Stadshus AB (%)	31,5	43,1	44	43,8	44,8
Andel män Uppsala Stadshus AB (%)	68,5	56,9	56	56,2	55,2

Fördelningen av andelen medarbetare som arbetar deltid är relativt statisk över tid. Andelen män som arbetar deltid har ökat något men kvinnor arbetar fortfarande deltid i större utsträckning än män.

Uppsala kommun	2011	2012	2013	2014	2015
Andel deltidsarbetande av tillsvidareanställda medarbetare	26,5	27	25,3	26,0	25,9
Andel deltidsarbetande kvinnor av tillsvidareanställda medarbetare	x	x	26,8	26,9	26,8
Andel deltidsarbetande män av tillsvidareanställda medarbetare	x	x	20,5	23,1	23,1

Andelen medarbetare som använder kommunens friskvårdssubvention har ökat från 64 procent 2014 till 67 procent 2015. Av de som är berättigade till subventionen har cirka 71 procent av kvinnorna och 58 procent av männen använt möjligheten. Det är en ökning för båda könen.

Under året har Uppsala kommun publicerat 1 814 rekryteringsannonser. Antalet ansökningar har uppgått till cirka 36 400, vilket ger ett snitt på cirka 20 ansökningar per annons. Det är en svag minskning jämfört med föregående år då snittet låg på 24 ansökningar.

Den 1 januari 2015 trädde enligt plan kommunens nya nämnd- och förvaltningsorganisation i kraft, följt av en justerad stabsorganisation vid halvårsskiftet. Förändringarna har genomförts för att långsiktigt samla kraft att möta upp en svår ekonomisk situation och ett ökat tryck på service. Graden av påverkan varierar mellan olika verksamheter men i det stora hela har organisationen klarat förändringen bra och personalomsättningen tycks inte ha ökat på grund av omstruktureringen. I de delar av verksamheten där förändringarna varit mest påtagliga har självfallet chefer och medarbetare påverkats i sin vardag och vissa efterjusteringar har genomförts.

Sjukfrånvaron fortsätter att öka i Uppsala kommun om än inte markant. Ökning av sjukfrånvaro finns både i verksamheter som berörs i stor och liten utsträckning av omorganisationen. Det är därför andra förändringar och arbetsbelastning som antas vara bakomliggande orsaker till ohälsan. Den negativa trenden håller i sig och följer utvecklingen i övriga landet. De ökande ohälsotalen antas på nationell nivå vara arbetsrelaterade, bland annat beroende på organisatoriska och sociala faktorer och en stigande arbetsbelastning. Det är också rimliga förklaringar för Uppsala kommun. Såväl korttids- som

långtidssjukfrånvaron ökar och kvinnor har en högre sjukfrånvaro än män. I bolagen har sjukfrånvaron också ökat men skillnaden mellan kvinnors och mäns sjukfrånvaro är betydligt mindre än i kommunen i övrigt och män har här en högre sjukfrånvaro än kvinnor.

Uppsala kommun	2011	2012	2013	2014	2015	Sverige 2015
Total sjukfrånvarotid	4,7	5,4	5,4	6,0	6,2	7,0
Långtidssjukfrånvaro (>60 dagar) av total sjukfrånvarotid	56,7	51,8	56,4	58,1	58,7	48,8
Sjukfrånvaro kvinnor	5,1	6,1	6,1	6,8	7,0	7,7
Sjukfrånvaro män	3,2	3,3	3,4	4,1	4,2	4,3
Sjukfrånvaro åldersgrupp < 30 år	3,8	3,7	3,4	4,6	4,5	5,3
Sjukfrånvaro åldersgrupp 30-49 år	4	4,9	4,9	5,5	5,9	6,7
Sjukfrånvaro åldersgrupp >49 år	5,4	6,3	6,4	7,1	7,2	7,7
Total sjukfrånvarotid, Uppsala stadshus AB	4	3,6	3,5	3,3	3,9	x
Sjukfrånvaro kvinnor, Uppsala stadshus AB	x	x	x	x	3,1	x
Sjukfrånvaro män, Uppsala stadshus AB	x	x	x	x	3,4	x

Kompetensförsörjning

Den största gemensamma utmaningen på medellång och lång sikt är att säkerställa tillgången på den kompetens som krävs i förhållande till ständigt föränderliga – och sannolikt ökande – servicekrav. Att locka personer med rätt kompetenser till verksamheten är en avgörande faktor för att nämnder och bolag ska klara av välfärdsuppdraget.

Kommunens utmaningar kring kompetensförsörjning skiljer sig åt mellan olika verksamhetsområden. Kompetens inom vård- och omsorgsarbete och tekniskt inriktade arbeten är exempelvis svår att attrahera och rekrytera. Flera av dessa verksamheter har därför arbetat aktivt under året med att marknadsföra sig och öppnat upp för praktikplatser, studentmedarbetarskap och verksamhetsförlagd utbildning för att locka framtida medarbetare. Men det finns också verksamheter som har haft en god tillgång på kompetenta sökande och som har lyckats bra med att anställa de chefer och medarbetare som verksamheten behöver.

Inom vissa verksamheter som exempelvis socialt, kurativt och tekniskt arbete har det varit svårt att behålla kompetens över tid. För att lyckas bättre med det har flera verksamheter under året satsat på att utveckla ledarskapet och skapa strukturer som ger medarbetare större möjligheter att påverka sitt arbete.

På sikt befaras det bli ett underskott på kompetenser inom vissa yrkeskategorier, till exempel lärare. Det kan komma att innebära att ett antal yrkesroller behöver renodlas. Utmaningarna kring kompetensförsörjning innebär att kommunen behöver hitta nya angreppssätt. Redan idag finns påbörjade initiativ för att stärka systematiken i kompetensanalys och långsiktig kompetensplanering. Det finns också insatser för att förbättra den samlade förmågan och kapaciteten att rekrytera, introducera och behålla kompetens. Det arbetet måste fortsätta. Även andra åtgärder kan bli aktuella, till exempel att utreda i vilken utsträckning fler medarbetare kan arbeta mer och längre.

Alla vill dock inte fortsätta att arbeta efter 65 års ålder. I dagsläget är 14 procent av kommunens medarbetare 60 år eller äldre. Sett till hela verksamheten kulminerar pensionsavgångarna 2021 efter en gradvis stegring under perioden 2015 till och med 2020. Pensionsavgångar över 15 procent den kommande sjuårsperioden är att vänta inom verksamhetsområdena administration, skol- och barnomsorgsarbete och tekniskarbete. För chefer beräknas 19 procent gå i pension inom samma tidsperiod och även här inträffar kulmen 2021. Chefsavgångarna kommer vara mest påtagliga på enhetschefsnivå.

Attraktiv arbetsplats

Under 2015 har kommunstyrelsen formellt styrt om arbetsmiljöarbetet för att på sikt kunna arbeta mer hälsofrämjande och förebyggande och mindre reaktivt. En ny riktlinje som säkrar inriktningen fastställdes i början på året samtidigt som arbetsmiljöuppgifter fördelades i organisationen. Samtliga chefer har genomgått en webbutbildning i arbetsmiljö. Till detta har en utbildning för kommunens skyddsombud påbörjats under året för att de ska kunna axla sin roll i den nya styrningen. Under 2015 har även projekt för att rehabilitera långtidssjuka inletts.

I juni fattade kommunstyrelsen beslut om en ny riktlinje för intern rörlighet, övertalighet och bemanning. Riktlinjen behandlar bland annat frågor som förflyttning, omplacering, karriärväxling, generationsväxlingstjänster och ansökan om tjänstledighet för att pröva annat arbete. Syftet är att visa på vilka regler som gäller och vilka möjligheter som finns i rörlighetsfrågor.

Inriktningsmålet *Uppsala kommun erbjuder attraktiva möjligheter och villkor som står sig väl i konkurrensen, jämfört med andra arbetsgivare* (mål 23) är delvis uppnått. För att åstadkomma en arbetsplats som är trygg, utvecklande och attraktiv behöver kommunen skapa en långsiktigt hållbar balans mellan krav, förutsättningar, möjligheter och resurser. God ledning och styrning av verksamheten behöver kombineras med väl avvägda villkor och möjligheter för medarbetare och chefer. Även förmåner av olika slag bör utredas och införas som ett komplement.

Under 2015 har åtgärder vidtagits för att införa heltid som en rättighet och deltid som en möjlighet. Att heltid är norm förväntas göra kommunen till en mer attraktiv arbetsgivare och är därmed en viktig insats för att möta behovet av kompetensförsörjning. Normen förväntas också öka jämställdheten, eftersom det i huvudsak är kvinnor som arbetar deltid.

Trots flera insatser är inriktningsmålet *Heltid ska vara en rättighet och deltid en möjlighet för kommunens medarbetare* (mål 22) inte uppnått. Under 2015 har kommunstyrelsen därför växlat strategiskt spår från ett stegvis införande till ett samlat angreppssätt i projektform, vilket har börjat beredas under senare delen av år 2015. Dock har vissa delar av verksamheten redan idag en stor andel medarbetare som arbetar heltid, med möjlighet att ansöka om deltid enligt gällande regelverk.

Professionellt ledarskap

För att stärka chefer i chefs- och ledarrollen har kommunstyrelsen drivit ett kommungemensamt chefsprogram under året. Programmet Ett Uppsala Ett ledarskap riktar sig till alla chefer och ska lyfta deras kompetens inom verksamhets- ekonomi- och personalansvar. Programmet fortsätter under våren 2016. Den kommunövergripande satsningen på utvärdering av chefs- och ledarskap drivs parallellt vidare enligt plan och beräknas pågå till och med 2017. De två satsningarna har under året kompletterats av mer avgränsade program för nya chefer och chefer på mellannivå. Nya chefer har alltid erbjudits mentorskap och övriga chefer har fått det utifrån behov. Utöver det har arbete med att generellt förbättra stödet för chefer påbörjats. Det omfattar två huvudsakliga delar: ett bättre digitalt stöd och ett anpassat stöd från de kommungemensamma staberna.

Ett gott ledarskap är alltid en högt värderad faktor när medarbetare blir tillfrågade om vad de önskar i sitt arbetsliv. Därför behöver kommunen fortsätta den påbörjade systematiseringen av arbetet med chefsförsörjning och kompetensutveckling i arbetsgivar-, chefs- och ledarrollen. Lika viktigt är det att fortsätta arbetet med att ge chefer strukturella förutsättningar att axla sitt chefs- och ledarskap. Ett chefsåtagande i Uppsala kommun eller Uppsala stadshus AB ska innebära möjlighet till ett hållbart och utvecklande uppdrag.

Prestation och utveckling

Medarbetares förutsättningar att prestera och utvecklas ligger till stor del i deras relation till närmsta chef. Därför är de satsningar som görs på chefs- och ledarskap dubbelt viktiga eftersom effekter ska uppstå för både chef och medbetare. Lika viktigt är att på sikt skapa en långsiktigt hållbar balans

mellan krav, förutsättningar, möjligheter och resurser som gynnar ett medskapande och ansvarstagande medarbetarskap. Under 2015 har stödmaterial för medarbetarsamtal arbetats fram för att stödja chefer och medarbetare i dialogen om mål, planering och utveckling. Dialogen mellan chef och medarbetare har också varit ett återkommande inslag i det kommungemensamma chefsutvecklingsprogrammet.

Inriktningsmålet *Medarbetare har förutsättningar att nå överenskommen prestation och engagera sig aktivt i verksamhetens utveckling. Utvecklingsvägar är kända och kommunicerade* (mål 24) är delvis uppnått. I flera verksamheter pågår arbete för att ännu bättre kunna planera och följa upp prestationer med den enskilde medarbetaren och ta tillvara deras kompetens i verksamhetsutvecklingen. Kända utvecklingsvägar finns i vissa verksamheter, men inte generellt och genomgående.

Lönebildning

I mars 2015 antog kommunstyrelsen en ny riktlinje för lönebildning. Riktlinjen ska styra tydligt mot att osakliga löneskillnader inte får förekomma. En konsekvens av den nya riktlinjen är att kommunen årligen ska göra en fördjupad lönekartläggning. Årets analys visar en strukturell ojämställdhet mellan kvinnor och män, där män får högre lön än kvinnor vid likvärdig kompetensnivå. Löneskillnaderna kan till viss del förklaras av att kvinnodominerade yrken genomgående värderas lägre än mansdominerade yrken vilket visar på ett strukturellt problem. Analysresultatet visar dock även på skillnader som inte kan förklaras på annat sätt än genom könstillhörighet. Diagram från lönekartläggningen går att se i bilaga 5.2.

I enlighet med den lönepolitiska prioriteringen från 2014 har särskilda satsningar gjorts för socialsekreterare med myndighetsutövande uppdrag, forskollärare, fritidspedagoger och lärare inom grund- och gymnasieskola.

Kommunens lönebildning är ett viktigt medel för att nå kompetensförsörjningsmålen. Lön ska alltid sättas utifrån kända kriterier och upplevas som rättvis. Särskilda åtgärder behöver vidtas för att säkerställa att nylönesättning och löneöversyn alltid ska ge jämställda löner. En grundligare analys av löneutvecklingen behöver genomföras eftersom en preliminär översyn visar att den genomsnittliga löneutvecklingen verkar vara mer gynnsam för män och heltidsanställda.

Riktade insatser under 2015

Ökade hälso- och friskvårdsinsatser: 3 miljoner kronor varav 0,5 miljoner kronor avser jämställdhetsintegrering.

Kommunstyrelsen har finansierat deltagaravgifter och tröjor till alla medarbetare inom kommunen som valde att medverka i motionsloppet Blodomloppet. Aktiviteten bedömdes som värdefull av två skäl. Det första skälet är att den subventionerade deltagaravgiften kan bidra till att motivera medarbetare till en rörligare livsstil. Det andra skälet är att motionsloppet uppmärksammar en viktig samhällsgemensam fråga: blodgivning. Cirka 2 500 medarbetare var anmälda till loppet och cirka 2 000 deltog.

Arbetet med jämställdhetsintegrering har fortstätt enligt plan och kommunstyrelsen förstärkte möjligheterna för detta genom att avsätta 500 000 kronor för ändamålet.

3.5 Finansiell analys, Uppsala kommunkoncern

Den sammanställda redovisningen omfattar Uppsala kommunkoncern. Här ingår såväl den verksamhet som bedrivs av kommunens uppdragsnämnder och produktionsstyrelser som den verksamhet som bedrivs i aktiebolagsform, det vill säga helägda bolag i stadshuskoncernen och delägda bolag. Syftet med den sammanställda redovisningen är att ge en helhetsbild av kommunkoncernens ekonomi och åtaganden.

Resultat och kapacitet

Koncernen Uppsala stadshus AB

Resultat efter skatt (belopp i miljoner kronor)	Bokslut 2013	Bokslut 2014	Bokslut 2015
Uppsala kommun	919	-165	56
Uppsala Stadshuskoncern, efter skatt	135	148	58
Delägda bolag	1	10	1
Elimineringar och justeringar*	-1 043	-103	-154
Uppsala kommunkoncern	12	-110	-39

* Elimineringar av koncernmässiga övervärden, olika avskrivningstider samt utdelningar från Stadshuskoncernen till Uppsala kommun.

Kommunkoncernens resultat efter skatt är -39 miljoner kronor.

I Stadshuskoncernens resultat på 58 miljoner kronor ingår en total skattekostnad om 47 miljoner kronor. Av den skattekostnaden är 13 miljoner kronor en följd av det positiva resultatet i moderbolaget Uppsala Stadshus AB. Resterande 34 miljoner kronor är skattekostnader från tre bolag. Dessa bolag har av Skatteverket nekats avdrag för räntor på vissa koncerninterna lån. Skatteverkets beslut kommer att överklagas men bolagen har gjort avsättningar för skattekostnaderna i sina bokslut.

Ett större underskott redovisas av Uppsala Konsert och Kongress AB och Uppsala stadsteater AB på 34 respektive 68 miljoner kronor. De här underskotten är dock budgeterade och uppvägs av överskott på 233 miljoner i Uppsalahemkoncernen och 16 miljoner kronor i Uppsala Parkerings AB. För övriga bolag noteras underskott för Uppsala Kommun Förvaltningsfastigheter AB (7 miljoner kronor) och Fyrishov AB (4 miljoner kronor). Underskotten vägs upp av överskott för Industrihuskoncernen med 9 miljoner kronor och Uppsala Vatten och Avfall med 8 miljoner kronor. I avsnittet hel- och delägda aktiebolag i Uppsala kommuns årsredovisning samt i Uppsala Stadshus AB:s årsredovisning kommenteras det ekonomiska utfallet per bolag mer ingående.

Uppsala kommun

Årets redovisade resultat i kommunen, det vill säga verksamhet i förvaltningsform, avviker marginellt från det budgeterade resultatet om 62 miljoner kronor. Resultatet 2015 på 56 miljoner kronor motsvarar 0,6 procent av skatter och kommunalekonomisk utjämning.

RESULTAT EFTER JÄMFÖRELSESTÖRANDE POSTER	Utfall	Utfall	Utfall
<i>Alla belopp i miljoner kronor</i>	2013	2014	2015
Redovisat resultat	919	-165	56
<i>Andel av skatt och kommunalekonomisk utjämning</i>	<i>10,00%</i>	<i>-1,70%</i>	<i>0,60%</i>
N:o reavinster vid bolagisering av verksamhetsfastigheter	-989		
N:o reavinst (-) förlust (+) övrigt	-27	-2	-43
N:o reavinster från mark och exploatering	-29	-4	-76
N:o utrangering av övriga anläggningstillgångar	79	13	57
Avskrivning, kapital, utrangering och drift av Ulleråker		37	33
Återbetald arbetsmarknadsförsäkring (AFA)	-136		-66
Justering diskonteringsränta pension (RIPS)	63		-
Omställningskostnader (karriärväxling mm)	63	31	43
Sociala avgifter upplupen lön och semesterlöneskuld		59	-
Nettopåverkan vid bolagisering av parkeringsverksamhet		15	-
Nedskrivning av lån till Stiftelsen Jälla egendom		8	-
Aktieutdelning dotterbolag		-15	-59
Andel av vinstmedel, UPPHALL KB			-16
Övrigt	4	2	21
Resultat korrigerat för jämförelsestörande poster	-53	-21	-50
<i>Andel av skatter och kommunalekonomisk utjämning</i>	<i>-0,60%</i>	<i>-0,20%</i>	<i>-0,50%</i>

Årets resultat har emellertid påverkats av flera engångsposter som är viktiga att beakta. Bland de positiva posterna finns netto reavinster på 118 miljoner kronor, en återbetalning av försäkringspremier från AFA Försäkring på 66 miljoner kronor och aktieutdelning på totalt 75 miljoner kronor. En utrangering av markanläggningar för förskolemoduler på 57 miljoner kronor utgör den största negativa posten. Resultatet påverkas också av att intäkterna från skatter och kommunalekonomisk utjämning blev 74 miljoner kronor lägre än beräknat. Justerat för jämförelsestörande poster blir resultatet därför istället -50 (-21) miljoner kronor. Det är i nivå med de senaste årens resultat.

Tre nämnder redovisar underskott: omsorgsnämnden -32 miljoner kronor, socialnämnden -26 miljoner kronor och utbildningsnämnden -18 miljoner kronor. Underskotten uppvägs delvis av överskott inom andra nämnder. Gatu- och samhällsmiljönämnden och idrott- och fritidsnämnden redovisar överskott på vardera 13 miljoner. Plan- och byggnadsnämnden redovisar ett överskott på 12 miljoner kronor. Produktionsstyrelserna redovisar ett samlat positivt resultat på 52 miljoner kronor.

I budgeten för 2015 fanns inarbetade effektiviseringskrav. Förutom ett generellt effektiviseringskrav på 1,8 procent beslutades även om riktade effektiviseringskrav mot vissa verksamheter med höga kostnader jämfört med liknande kommuner. Det gäller särskilt barn- och ungdomsvård, gymnasieskolan och äldreomsorgen. Av de verksamheter som dragits med höga kostnader är det positivt att notera att kostnaderna för äldreomsorgen stannat inom de ramar kommunfullmäktige angivit.

Flera verksamheter står framöver inför ytterligare effektiviseringskrav för att anpassa kostnadsnivån till samma nivå som för liknande kommuner. Samtidigt pressas kommunen av en mer ogynnsam demografi med fler antal yngre och äldre, de grupper som huvudsakligen utnyttjar den kommunala verksamheten. Det ökande mottagandet av nyanlända sätter också ytterligare press på verksamheterna för att kunna klara etableringsuppdraget de närmaste åren.

Balanskravsresultatet

BALANSKRAVSUTREDNING			
<i>Belopp i miljoner kronor</i>	2013	2014	2015
Årets redovisade resultat	919	-165	56
Nettoresultat vid försäljning av anläggningstillgångar	-1 016	7	13
Årets balanskravsresultat	-97	-158	69
Synnerliga skäl			
RIPS-ränta	63	-	-
Omställningskostnader	63	31	-
Reservation för (-) återföring av (+) pensioner	-	130	-
Balanskravsresultat att återställa (om negativt)	29	3	69

Sedan år 2000 regleras kommunernas balanskravsresultat i lagen om kommunal redovisning. Syftet är att säkerställa en miniminivå av god ekonomisk hushållning i Sveriges kommuner. En kommun som redovisar ett negativt balanskravsresultat ska återställa det inom en period av tre år om inte underskottet kan motiveras med synnerliga skäl. Uppsala kommun redovisar ett positivt balanskravsresultat för 2015.

Stark skatteunderlagstillväxt

SKATTE- OCH NETTOKOSTNADSUTVECKLING			
Förändringar i procent	2013	2014	2015
Skatter och kommunalekonomisk utjämning	4,5	2,7	3,4
Verksamhetens nettokostnader	-5,0	16,9	1,4
Nettokostnader justerade med jämförelsestörande poster	5,0	2,5	3,3

Intäkterna från skatter och kommunalekonomisk utjämning ökade med 3,4 procent jämfört med 2014, vilket överskrider nettokostnadsutvecklingen på 3,3 procent. Intäkterna från skatter och kommunalekonomisk utjämning uppgick totalt till 9 746 miljoner kronor. Skatteintäkterna ökade med 475 miljoner kronor eller 5,6 procent. I riket i genomsnitt ökade skatteunderlaget med 4,9 procent under 2015. Kommunalekonomisk utjämning minskade med 174 miljoner kronor eller 19,2 procent. Till det kommer ett bidrag på 15,6 miljoner kronor som kommunen fick i kompensation för det stegvisa borttagandet av den sänkta arbetsgivaravgiften för unga under 26 år som infördes 2007.

Den stora försämringen för Uppsala kommun i kommunalekonomisk utjämning beror dels på att kostnadsutjämningsavgiften ökade med 8,1 procent eller drygt 51 miljoner kronor, dels på att införandebidraget minskade från 112 miljoner kronor 2014 till 26 miljoner kronor 2015. Att Uppsalas avgift i kostnadsutjämnningen ökade beror på att andelen barn i åldrarna 1-5 år och 6-15 år ökade i mindre omfattning än genomsnittet i riket. Detta innebär en ökad avgift i kostnadsutjämnningen för dessa verksamheter. Uppsalas avgift för kostnadsutjämnningen ökade 2015 från 3 096 kronor till 3 280 kronor per invånare. Minskningen i införandebidraget är däremot helt i enlighet med planerna. Den beror på en stegvis utfasning av bidraget som inrättades 2014 för att mildra effekterna av förändringen av utjämnningssystemet.

Efter en måttlig tillväxt i skatteunderlaget 2014 tilltog ökningstakten 2015, för att troligtvis skjuta ytterligare fart 2016 och 2017. Den snabbare takten jämfört med 2014 förklaras av den positiva utvecklingen på arbetsmarknaden och en indexering av pensioner som ger en större ökning av pensionsinkomsterna.

Sveriges ekonomi i konjunkturrell balans 2016

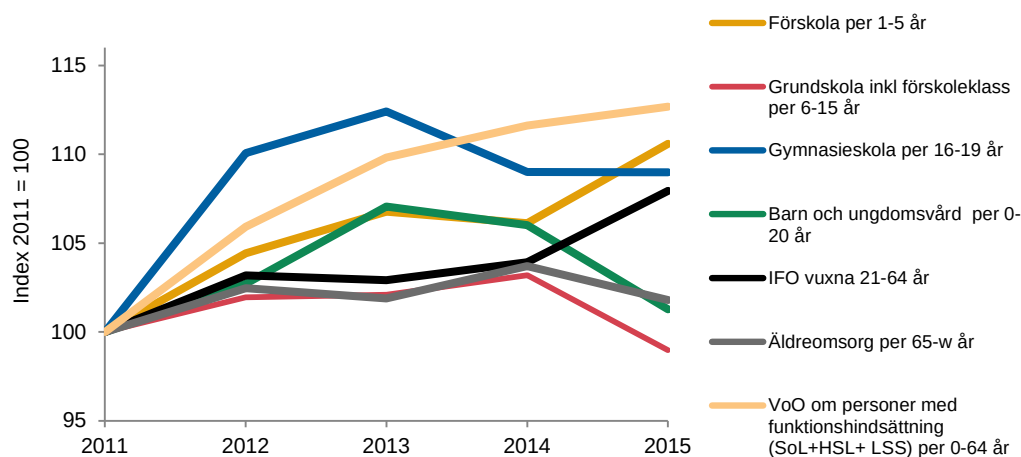
Den svenska ekonomin befinner sig sedan ett par år tillbaka i en konjunkturåterhämtning. Trots en måttlig tillväxttakt i omvärlden hålls den svenska ekonomin uppe av en inhemsk efterfrågan och växer ganska starkt. Sysselsättningen ökar och arbetslösheten pressas ned mot 6,5 procent vilket innebär att arbetsmarknaden redan 2016 förväntas vara i balans.

Den svenska ekonomin växer för närvarande i mycket snabb takt. Bruttonationalprodukten BNP beräknas 2015 och 2016 öka med 3,6 respektive 3,8 procent. Tillväxten drivs av snabbt växande investeringar och kraftigt ökad offentlig konsumtion. Inte minst kommunernas kostnader beräknas växa snabbt till följd av det stora flyktingmottagandet. Den starka tillväxten i den svenska ekonomin för med sig att sysselsättningen och skattunderlaget växer snabbt. I reala termer växer skatteunderlaget med närmare 3 procent 2016 vilket är den största ökningen på mycket länge. Samtidigt förväntas kommunsektorns kostnader öka med närmare det dubbla.

Behov av fortsatt minskande kostnader

Kommunfullmäktiges budget för verksamhetsåret 2015 antog ett generellt effektiviseringskrav om 1,8 procent, motsvarande 170 miljoner kronor. Nämnderna fick en generell prisuppräkning om endast 1,0 procent att jämföra med de 2,8 procent som var SKL:s prognos för prisindex för kommunal verksamhet (PKV). Därtill fick gymnasieskolan, barn och ungdomsvården och äldreomsorgen särskilda effektiviseringskrav då kostnaderna för dessa verksamheter under en längre tid varit högre än både standardkostnaden och kostnadsnivåerna hos liknande kommuner¹. Gymnasieskolan, barn- och ungdomsvården, ekonomiskt bistånd och vård och omsorg om funktionshindrade är verksamheter där nettokostnaderna överskred beräknat utrymme i kommunfullmäktiges budget.

Redan vid utgången av 2014 överskred ett flertal verksamheter sina budgetramar och inledde därmed verksamhetsåret 2015 med högre kostnadsnivåer än beräknat i kommunfullmäktiges budget. De största underskotten fanns inom gymnasieskola -34 miljoner kronor, och ekonomiskt bistånd -30 miljoner kronor. Underskotten innebar att nämndernas faktiska resursutrymme för 2015 var lägre än vad kommunfullmäktige beräknat i sin budget. I praktiken innebär det ytterligare effektiviseringskrav utöver de som uttryckligen fastställdes i budgeten.

Nettokostnadsutveckling 2011-2015

I figuren illustreras nettokostnadsutvecklingen för välfärdstjänsterna med hänsyn till befolkningsutvecklingen i respektive åldersgrupp. Redan år 2013 skedde ett trendbrott med oförändrade nettokostnader jämfört med 2012 inom grundskola, äldreomsorg samt individ- och familjeomsorg vuxna. Där sjönk nettokostnaden för ekonomiskt bistånd till samma nivå som 2011. Den här trenden fortsätter 2014 med minskade kostnader inom barn och ungdomsvård och

¹ Standardkostnaden är den kostnad som kommunen skulle haft om verksamheten bedrevs på en genomsnittlig avgifts-, ambitions- och effektivitetsnivå och med hänsyn till de egna strukturella förutsättningarna. Strukturella förutsättningar är faktorer som kommunen själv inte kan påverka, exempelvis åldersstruktur, invånarnas sociala bakgrund och bebyggelsestrukturen.

gymnasieskola. År 2015 visar ännu fler verksamhetsområden oförändrade eller minskade nettokostnader i förhållande till antalet personer i respektive målgrupp.

Inom gymnasieskolan minskade nettokostnaden per ungdom 16-19 år med 3,0 procent 2014 och var oförändrad 2015. De minskade nettokostnaderna i gymnasieskolan beror på de effektiviseringsåtgärder, både avseende lokaler och medarbetare, som genomfördes 2013 och 2014 med syfte att bromsa kostnadsutvecklingen. År 2014 halverades avvikelserna från standardkostnad för gymnasieskolan till 7,4 procent, delvis till följd av en minskning i lokalkostnaderna. Uppsalas lokalkostnad för den kommunala gymnasieskolan är dock fortsatt hög. År 2014 var den cirka 30 procent högre än genomsnittet för både liknande kommuner och för kommunerna i resultatnätverket R8.

Nettokostnaden för äldreomsorg per person i gruppen 65 år och äldre har minskat med 1,9 procent jämfört med 2014. När det gäller äldreomsorgen har Uppsala gynnsamma demografiska förutsättningar då andelen befolkning i högre åldrar är lägre än genomsnittet i Sverige. Uppsalas nettokostnader 2014 var däremot 10,6 procent högre än standardkostnaden. Det höga kostnadsläget inom äldreomsorgen är huvudsakligen en konsekvens av ett högt antal insatstimmar per brukare inom hemtjänst och hemvård samt ökade kostnader för korttidsvård. Under året har dock kostnaderna för korttidsvård sänkts genom nedläggningen av det palliativa centrumet Omtanken.

Kostnaderna för individ- och familjeomsorg var 11,0 procent högre än kommunens standardkostnad 2014. Barn- och ungdomsvården är den verksamhet som svarar för den avvikelserna. Jämfört med liknande kommuner och R8 utmärker sig Uppsalas kostnader särskilt för den individuellt behovsprövade öppenvården. Under 2015 minskade däremot den sammanlagda nettokostnaden för barn- och ungdomsvård med 4,5 procent per person i gruppen 0-20 år.

Nettokostnaden för personer med funktionsnedsättning ökade med 1,0 procent under 2015. Det är lägre än den genomsnittliga förändringen under perioden 2011 till 2014 som uppgick till 3,7 procent årligen.

Missbrukarvård och övrig vuxenvård är två verksamhetsområden som redovisade ökade nettokostnader under 2015. Räknat i kronor per person i åldersgruppen 21-64, ökade nettokostnaden med 7,7 procent för missbrukarvården och med 29,4 procent för övrig vuxenvård. Kostnaden för övrig vuxenvård började öka redan 2012 delvis på grund av ökat lagkrav rörande myndighetsbeslut om insats vid våld i nära relationer.

Sammanfattningsvis har nettokostnaderna inom pedagogiska verksamheter och vård och omsorg minskat i förhållande till utvecklingen inom de befolkningsgrupper som tar del av dessa verksamheter. Den här trenden började 2013 och har sedan dess vuxit och spridit sig till flera områden. Samtidigt är nettokostnaderna för individ- och familjeomsorg, äldreomsorg och gymnasieskola fortfarande högre än motiverat av Uppsalas strukturella behov. De effektiviseringsarbeten som påbörjats inom dessa verksamhetsområden bör fortsätta tills Uppsala uppnår nettokostnadsnivåer som motiveras av behoven och som är jämförbara med liknande kommuner.

Investeringar och självfinansieringsgrad – kommunkoncernen

Investeringar	Bokslut	Bokslut	Bokslut
	2013	2014	2015
Nettoinvesteringar kommunkoncern (mnkr)	1 685	3 750	2 043
Nettoinvesteringar Uppsala kommun (mnkr)	317	2 277	421
Självfinansieringsgrad kommunkoncern (%)	42	20	42
Självfinansieringsgrad Uppsala kommun (%)	100	3	72

Av kommunkoncernens investeringar på 2 043 miljoner kronor avser 1 626 miljoner kronor investeringar i Uppsala Stadshuskoncern. Här ingår Uppsalahemkoncernens investeringar på 852 miljoner kronor i nyproduktion och förnyelse av bostäder. Uppsala kommun Skolfastigheter AB:s investeringar är på 249 miljoner kronor, betydligt lägre än planerat eftersom de större projekten Tiundaskolan, Katedralskolan och Sverkerskolan försenats. Industrihuskoncernens investeringar uppgår till 105 miljoner kronor och avser bland annat förvärv av en fastighet i Boländerna och nybyggnationer i Vaksala-Eke. Uppsala Vatten och Avfall AB:s investeringar uppgår till 283 miljoner kronor, varav merparten avser VA-verksamheten.

Självfinansieringsgraden mäter hur stor andel av investeringarna som finansieras med årets avskrivningar och resultat. Självfinansieringsgraden varierar mycket mellan olika bolag, men är sammantaget 42 procent för kommunkoncernen. Det är en betydligt högre självfinansieringsgrad än 2014 då Uppsala kommuns förvärv av Ulleråkersområdet hade en stor påverkan.

Självfinansieringsgraden skulle dock sjunkit till 27procent om årets utfall för de sammanlagda nettoinvesteringarna i kommunen och de kommunala bolagen varit i nivå med budget och uppgått till 3 202 miljoner kronor.

Investeringar Uppsala kommun

Kommunens investeringar sker sedan 2013 huvudsakligen inom ramen för kommunens aktiebolag. Majoriteten av de investeringar som genomförs inom kommunens nämndorganisation avser gatu- och samhällsmiljönämndens investeringar i infrastruktur, exempelvis gator och parker samt kommunstyrelsens investeringar i markreserv för exploatering samt bostäder för sociala ändamål.

För 2015 är självfinansieringsgraden för Uppsala kommun 72 procent. Den låga självfinansieringsgraden 2014 förklaras av förvärvet av Ulleråkersområdet. Självfinansieringsgraden skulle dock varit 39 procent om investeringarna varit i nivå med det budgeterade beloppet på 785 miljoner kronor.

Exploateringsverksamheten förvärvar och förädlar mark för vidareförsäljning. I takt med att mark iordningställts och sålts enligt avtal realiseras resultatet. Intäkterna från kommunens exploateringsverksamhet klarar dock inte av att bära tillräckligt stora delar av nödvändiga investeringar i kommunal infrastruktur som vägar och skolor.

Ulleråker

Exploateringsprojekt i tidiga planskeden är förknippade med osäkerheter. I takt med att projekten framskrider och osäkerheten minskar kan tillgångarnas användning och värde bestämmas.

Ulleråker är idag klassificerat som en anläggningstillgång varför drifts- och kapitalkostnaderna belastar kommunens resultat. När planprogramet klagör områdets möjligheter och begränsningar är utgångspunkten att en omklassificering kommer att ske i samband med beslutstillfället. Ulleråkers värdering kommer att prövas löpande, exempelvis i samband med beslut om förändrade planprogram och detaljplaner under projektets genomförandetid. Avgörande faktorer för projektets ekonomiska resultat är bebyggelsens omfattning, genomförandetiden samt priset för marken.

Behovet av kommunal infrastruktur förväntas bli tydligare i samband med beslut om plan- och detaljprogram. En totalekonomisk kalkyl som redogör för såväl projektet Ulleråker som områdets samlade påverkan på den kommunala ekonomin är under utarbetande. Klart är att de investeringar för kommunal infrastruktur som inte återvinns genom exploateringsintäkter utan behöver finansieras med skattemedel kommer uppgå till flera miljarder kronor. Grundprincipen är att fler invånare ger ökade skatteintäkter som finansierar utbyggnaden av ny kommunal infrastruktur. Om utbyggnaden av Ulleråker ska ge en positiv resultateffekt för kommunen förutsätts både ett framgångsrikt exploateringsprojekt och att nödvändig kommunal infrastruktur kan anläggas kostnadseffektivt.

Under 2015 genomfördes samråd om planprogram för Ulleråker. Under samrådsfasen inkom ett stort antal synpunkter avseende grund- och ytvatten, bebyggelsens karaktär, naturmiljö och grönstruktur, kulturmiljö, trafik och mobilitet, social infrastruktur med mera. Inför beslut om planprogram är det av central betydelse att utveckla lösningar för att förhålla sig till Länsstyrelsens yttrande avseende grund- och ytvatten. Beslut om planprogram tas av kommunstyrelsen under april 2016.

ULLERÅKERSPROJEKTET (mnkr)	2014	2015	Totalt
BALANS			
Förvärv	1 835	0	1 835
Försäljning/utrangering	-107	-4	-111
Summa anläggningstillgångar	1 728	-4	1 724
Exploateringsutgifter	1	23	24
Summa omsättningstillgångar	1	23	24
Summa tillgångar	1 729	19	1 748
RESULTAT			
Hysesintäkter	32,9	30,6	63,5
Kommunbidrag	0,0	23,0	23,0
Summa intäkter	32,9	53,6	86,5
Driftskostnader	19,4	24,0	43,4
Avskrivning	18,7	22,5	41,2
Reavinst/-förlust försäljning/utrangering	8,4	-1,3	7,0
Räntekostnader	23,8	18,3	42,1
Summa kostnader	70,2	63,5	133,7
Resultat Ulleråkersprojektet	-37,3	-9,9	-47,2

Soliditet - kommunkoncern

Soliditet (procent)	Bokslut 2013	Bokslut 2014	Bokslut 2015
Kommunkoncern			
Soliditet	36	31	29
Soliditet inkl. samtliga pensionsförpliktelser	13	12	12
Uppsala kommun			
Soliditet	54	43	42
Soliditet inkl. samtliga pensionsförpliktelser	20	16	17

Soliditet är en indikator på kommunens långsiktiga betalningsförmåga. Genom att ta hänsyn till de åtaganden som ligger utanför balansräkningen, det vill säga pensionsskuld intjänad före 1998, ges en mer korrekt bild av kommunens finansiella ställning.

Uppsala kommunkoncern har en soliditet inklusive pensionsåtagandet på 12 procent, samma nivå som 2014. Soliditeten 2014 var 10 procentenheter under genomsnittet för kommuner med liknande förutsättningar. Sedan 2000 har soliditeten halverats. Orsaken är stora investeringsvolymerna i kombination med låga eller negativa resultat. Det har medfört att investeringarna i större utsträckning finansierats med lånade medel. Ju större andel av tillgångarna som finansieras med lånade medel desto sämre blir den långsiktiga betalningsförmågan. Soliditeten skulle sjunkit med 0,5 procentenheter om investeringsutfallet i kommunkoncernen hade varit i nivå med budget.

Kommunkoncernens soliditet är lägre än Uppsala kommuns. Det är en konsekvens av att aktiebolagens tillgångar i högre utsträckning lånefinansieras. Stadens utbyggnadstakt innebär att investeringstakten i bostäder och infrastruktur är hög. Ett exempel är Uppsalahem som under 2000-talet producerat omkring 2 800 bostäder. Ett annat är Uppsala vatten som de senaste åren nyinvesterat i bland annat vatten- och avloppsnät till Gunsta och Almunge. Fler invånare medför i sin tur ökat behov av kommunal infrastruktur inte minst förskolor och skolor.

De investeringar som Uppsala kommun genomför motsvaras av tillgångar i exempelvis bostadsfastigheter, VA-nät, skolor, gator och parker. Vissa tillgångar genererar intäkter i form av hyror eller avgifter medan andra tillgångar kräver finansiering med skattemedel. Olika finansieringsförutsättningar för olika investeringar ger alltså olika behov av underliggande soliditet i kommunen och de enskilda bolagen. Gemensamt för alla verksamheter är emellertid att en ökande lånefinansiering, allt annat lika, leder till minskad soliditet och medför i sin tur en högre känslighet för omvärldsfaktorer som exempelvis ränteförändringar.

Uppsala kommun

Soliditet inklusive samtliga pensionsförpliktelser i Uppsala kommun har förbättrats något jämfört med 2014 till följd av en minskning i pensionsskulden so är intjänad före 1998. År 2014 var soliditeten 7 procentenheter sämre än liknande kommuner. Soliditeten skulle ha försämrats med 0,4 procentenheter och sjunkit till 16,6 procent om nettoinvesteringarna hade uppgått till 100 procent av investeringsbudgeten. En högre skuldsättningsgrad innebär högre kapitalkostnader vilket minskar resursutrymmet för välfärden. God ekonomisk hushållning förutsätter bland annat en hög självfinansieringsgrad av investeringar. Uppsalas soliditet kan förbättras genom en kombination av ett stärkt resultat och en lägre investeringsvolym.

Risk och kontroll

Kommunens kreditvärdighet bedöms med halvårsvis uppdatering av Standard & Poor's, ett av de ledande internationella kreditbedömningsinstituten. Den långfristiga kreditvärdigheten är AA+ på en skala där AAA är högst. Betyget innebär ett mycket starkt mått på finansiell säkerhet. Kommunens kreditvärdighet gällande kortfristiga krediter är den högsta möjliga. De höga kreditbetygen ger kommunen tillgång till en finansiering med goda villkor hos långgivare.

På samma sätt som för Uppsala kommun bedöms Uppsalahem AB:s kreditvärdighet årligen av Standard & Poor's. Den långfristiga ratingen låg under 2015 kvar på AA och den så kallade "stand-alone" kreditvärdigheten låg kvar på A+. Affärsrisken bedömdes som låg. Uppsala kommun betraktas som en stark ägare och bostadsmarknaden i Uppsala som god.

Låneskuld - kommunkoncernen

Låneskuld	Bokslut	Bokslut	Bokslut
(miljoner kronor)	2013	2014	2015
Kommunkoncernen	9 246	11 942	12 592
Uppsala kommun	3 836	6 331	6 581

Kommunkoncernens låneskuld ökade under 2015 med 650 miljoner kronor, från 11 942 miljoner kronor till 12 592 miljoner kronor. Den ökade låneskulden avspeglar den höga investeringsnivån i bolagen där en stor del av investeringarna lånefinansieras.

Vid utgången av 2015 uppgick nettoskulden i Uppsalahemkoncernen till 5 830 miljoner kronor, en ökning med 384 miljoner kronor. Låneskuldens ökning följer av den höga investeringstakt som bolaget har. Under året investerades för 852 miljoner kronor.

En bidragande orsak till kommunkoncernens ökande skuldsättning är att modellen för finansiering av kulturverksamhet inom Uppsala stadshuskoncern inte är hållbar med den nuvarande konstruktionen. Uppsala stadsteater AB och Uppsala konsert och kongress AB har underskott som för närvarande uppgår till omkring 100 miljoner kronor per år. Underskotten redovisas inom resultatet för Uppsala stadshus AB. Men det saknas tillräckligt med utdelningsmöjlighet mellan koncernbolagen för att resultatutjämna och täcka underskotten. Konsekvensen är att upplåningen ökar med cirka 100 miljoner kronor per år, 70 miljoner kronor för driftsresultatet och 30 miljoner kronor för finansiering av det historiskt ackumulerade underskottet.

Vid utgången av året hade Uppsala kommunen ökat sin externa upplåning med 250 miljoner kronor till 6 581 (6 331) miljoner kronor. Vidareutlåningen till kommunala bolag och stiftelser uppgick till 7 957 (7 484) miljoner kronor. Långfristiga placeringar i pensionsstiftelsen uppgick till 385 (385) miljoner kronor och likvida medel var 370 (473) miljoner kronor.

Nettopositionen, det vill säga det positiva saldot mellan upplåning och vidareutlåning var 1 746 (1 627) miljoner kronor. Det är en ökning med 119 miljoner kronor jämfört med föregående år. Borgensåtagandet ökade under året till 349 (342) miljoner kronor.

Uppsala kommun har en tillgänglig kreditram på 4 753 miljoner kronor, varav 2 000 miljoner kronor avser checkräkningskrediter och 2 753 miljoner kronor avser certifikatprogram. Av den tillgängliga kreditramen var 300 miljoner kronor utnyttjade vid årsskiftet.

Sjunkande marknadsräntor

Marknadsräntorna fortsatte att sjunka under 2015 vilket ledde till lägre genomsnittliga räntekostnader. Kommunens genomsnittliga ränta för upplåning var 1,42 (1,95) procent och den genomsnittliga intäktsräntan för kommunens placeringar och vidareutlåning var 2,23 (2,67) procent.

Räntekostnaderna för upplåning minskade med 12 miljoner kronor, från 110 till 98 miljoner kronor. De finansiella kostnaderna för lån och pensionsskuld uppgick totalt till 114 (130) miljoner kronor. De finansiella intäkterna från utlåning och placering uppgick till 246 (222) miljoner kronor där 59 (15) miljoner kronor var utdelning från dotterbolag, 16 miljoner kronor ackumulerade vinster från avveckling av Upphall KB. Återstående del var huvudsakligen ränteintäkter från utlåning till bolagen.

Den genomsnittliga räntebindningstiden för kommunens lån var vid årsskiftet 2,1 (2,0) år. Kommunens finanspolicy anger en genomsnittlig räntebindningstid på 1,5 till 4,0. Syftet med att ha en räntebindning i ett angivet intervall är att hålla nere ränterisken. Enligt kommunens finanspolicy ska låneskuldens förfallostruktur även spridas över tid för att minska refinansieringsrisken. Vid slutet av året hade låneskulden förfall mellan en månad och sju år.

Pensionskostnad och pensionsskuld

PENSIONSÅTAGANDE			
(miljoner kronor)	2013	2014	2015
Avsättningar för pensioner	715	773	848
Upplupen pensionskostnad, individuell del	213	218	233
Pensionsförpliktelse som ansvarsförbindelse	4 538	4 370	4 233
Totalt pensionsåtagande	5 466	5 361	5 315
<u>Medel placerade för att möta pensionsutbetalningar</u>			
Värderat till anskaffningsvärde	282	543	385
Värderat till marknadsvärde	282	549	404
Reserverat för pensioner, ej placerat	385	255	255

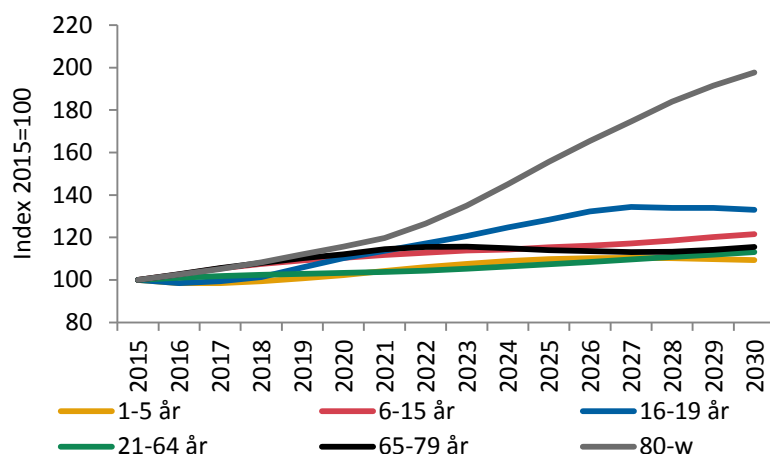
Av det totala pensionsåtagandet redovisas 20 (18) procent som skuld i balansräkningen. Ansvarsförbindelsen, pensionsrättigheter som intjänats före 1998, har under året minskat med 136 miljoner då utbetalningarna översteg ränteuppräknings. Tack vare att avbetalningarna på ansvarsförbindelsen överstiger uppräknings och nya avsättningar för pension, förväntas det totala pensionsåtagandet minska under de kommande åren. För att möta pensionsåtagandet har 385 miljoner kronor placerats i en pensionsstiftelse vars marknadsvärde vid årsskiftet motsvarade 404 miljoner kronor.

Årets pensionskostnader uppgick, inklusive löneskatt, till 555 (498) miljoner kronor. I pensionskostnaderna ingår, utöver kostnaden för innevarande år, även utbetalningar av pensioner från ansvarsförbindelsen med 194 (188) miljoner kronor. Den årliga kostnaden för den historiska pensionsskulden kommer att öka successivt till år 2025 för att därefter minska och till slut försvinna helt.

Kommunen står inför ett antal utmaningar

Den starka tillväxten i det reala skatteunderlaget och en relativt gynnsam befolkningsstruktur till trots har Uppsala kommun inte haft ekonomi i balans de senaste åren. Nettokostnaderna överskrider standardkostnaderna inom ett antal verksamhetsområden. Kommunens finansiella ställning 2015 har i denna analys illustrerats genom finansiella indikatorer som andel resultat av skatter och kommunalekonomisk utjämning, soliditet samt skuldsättningsgrad. Den visar ett antal tuffa utmaningar att hantera de kommande åren för att kommunen ska kunna anses ha en god ekonomisk hushållning.

Den främsta anledningen att minska nettokostnaderna är den demografiska utvecklingen, se figur 2. År 2025 kommer antalet personer 80 år och äldre att vara 56 procent fler än 2015. Antalet barn i grundskoleålder och ungdomar i gymnasieålder beräknas öka med 15 respektive 28 procent till 2025. Utvecklingen med ökande behov kräver att åtgärder tas, först och främst genom effektivare resursfördelning och mer innovativ produktion av välfärdstjänsterna.

Den demografiska utvecklingen i Uppsala

Allvaret i situationen blir ännu tydligare när man ser till den förändring i försörjningskvoten som följer av den demografiska utvecklingen. Försörjningskvoten är relationen mellan hela befolkningen och antalet personer som är i yrkesaktiv ålder. Jämfört med resten av Sverige har Uppsala en gynnsam försörjningskvot. Samtidigt är det en större andel av Uppsalas yrkesaktiva befolkning som bedriver högstskolestudier och därför bidrar i mindre utsträckning till produktionen av varor och tjänster. Den yrkesaktiva andelen av befolkningen är den del som bidrar mest till finansieringen av välfärden och samtidigt utnyttjar de kommunala välfärdstjänsterna minst.

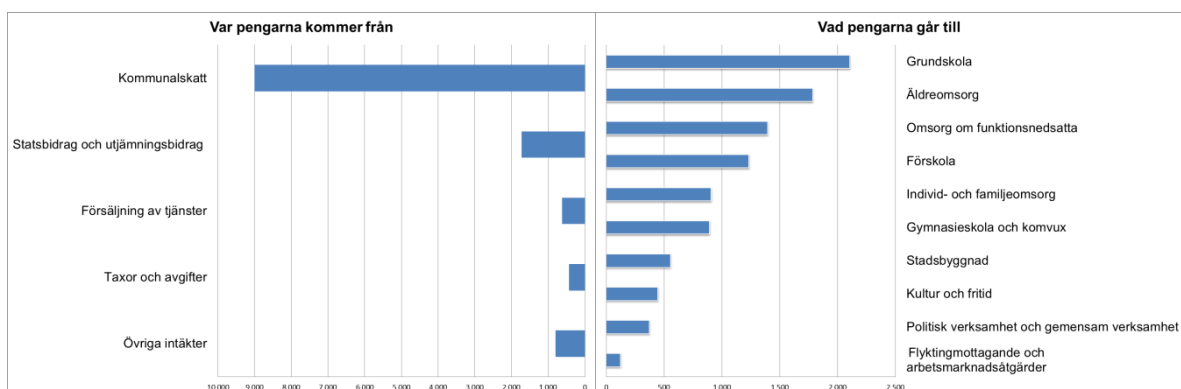
Fortsatt kontroll över nettokostnadsutveckling och anpassning till standardkostnader behövs för att möta den kommande demografiska utmaningen samt för att stärka resultatet. Med ett förstärkt resultat kan kommunen i högre utsträckning finansiera investeringarna och förbättra soliditeten. Till det behövs en finansiellt hållbar tillväxt där markförvärv, översiktsplanering och exploatering samverkar effektivt. Överskott i exploateringsverksamheten är viktigt för finansieringen av den kommunala infrastrukturen. Den nuvarande lösningen att löpande finansiera kulturverksamhet med upplåning i Uppsala Stadshus AB är inte hållbar eftersom den bidrar till en ökad skuldsättning.

4 Kommunens verksamheter

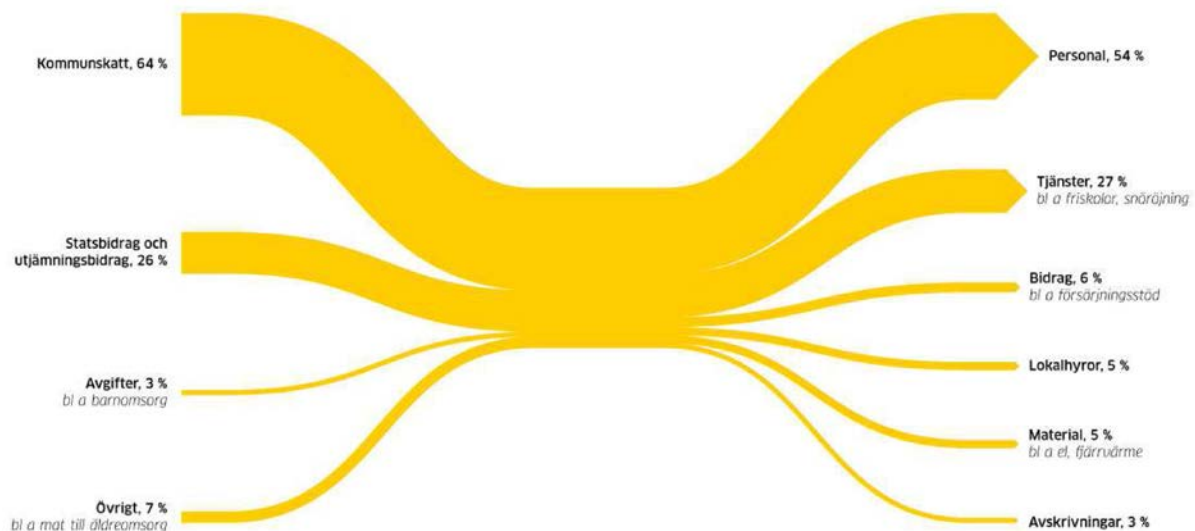
4.1 Varifrån kommer pengarna och vad används de till?

De flesta pengar som kommunen använder kommer från kommunalskatt. En ganska stor del kommer från statliga bidrag. En mindre del kommer från avgifter för till exempel förskola eller miljötillsyn. En mindre del kommer också från hyror, försäljning av tjänster till andra kommuner och finansiella intäkter.

De flesta pengar som kommunen använder går till förskola och skola och till vård och omsorg av funktionsnedsatta och äldre. Nära en tiondel av alla pengar går till individ och familjeomsorg (socialtjänst) och ungefär hälften så mycket går till stadsbyggnad och till kultur och fritid.

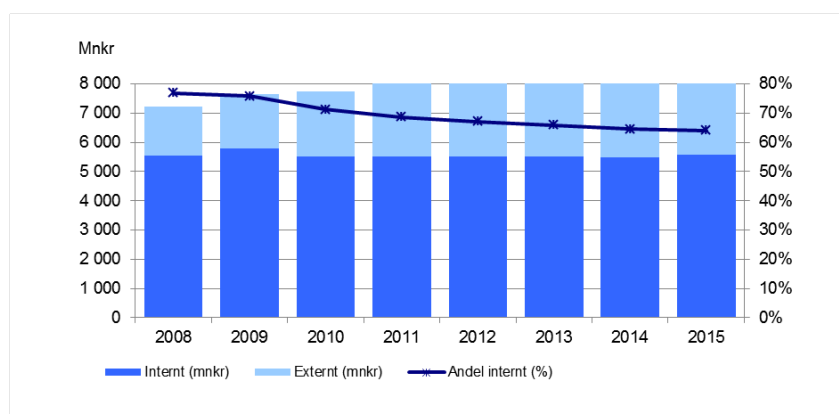

[Dessa båda diagram ersätts av denna typ av diagram i den tryckta versionen, men med verksamheter på utflödet]:

Varifrån pengarna kommer och vad de används till.

Andelen tjänster som utförs av privata utförare har ökat för varje år och 2015 gick 36 procent av resurserna till privata utförare, medan 64 procent gick till egen regi.

Fördelning mellan egen regi och privata utförare.

Andelen privata utförare skiljer sig mellan olika områden. Inom förskoleverksamhet går 34 procent av resurserna till privata utförare. Motsvarande andel inom grundskola är 18 procent, inom gymnasieskola och vuxenutbildning 27 procent och inom äldreomsorg 58 procent.

4.2 Kommunens nämnder

Överblick

Kommunens nämnder har fått sina ansvar från kommunfullmäktige. I de flesta fall finns det regler för nämndernas verksamheter i lag, förordning och föreskrifter. Utöver det styrs nämnderna av kommunfullmäktiges beslut om inriktning, uppdrag och budget.

Belopp i miljoner kronor	Intäkter exkl. kommunbidrag	Total kostnad	Nettokostnader exkl. reavinst	Kommunbidrag	Resultat 2015
Kommunstyrelsen	1 840	-2 181	-403	377	37
Valnämnden	0	0	0	0	0
Finansförvaltningen	12 490	-12 496	-	-	-6
Utbildningsnämnden	691	-4 862	-4 171	4 153	-18
Arbetsmarknadsnämnden	122	-684	-563	564	2
Socialnämnden	218	-830	-612	586	-26
Omsorgsnämnden	77	-1 563	-1 486	1 454	-32
Äldrenämnden	216	-1 878	-1 662	1 674	12
Kulturnämnden	31	-293	-261	261	0
Idrotts och fritidsnämnden	42	-230	-187	200	13
Gatu- och samhällsmiljönämnden	113	-519	-406	419	13
Plan och byggnadsnämnden	61	-77	-16	28	12
Namngivningsnämnden	0	-1	-1	0	0
Räddningsnämnden	62	-197	-135	137	2
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	37	-59	-21	18	-3
Överförmyndarnämnden	18	-31	-13	12	-1
Styrelsen Uppsala vård och omsorg	1 842	-1 819	-	-	23
Styrelsen för teknik och service	950	-922	-	-	29
Totalt Uppsala kommun			-9 938	9 885	56

Årets ekonomiska resultat för kommunens nämnder och styrelser är 56 miljoner kronor, vilket kan jämföras med -165 miljoner kronor 2014. Om man bortser från kommunstyrelsen och finansförvaltningen är resultatet 25 miljoner kronor. Tre nämnder redovisar ett samlat underskott om 76 miljoner kronor (omsorgsnämnden, socialnämnden och utbildningsnämnden). Underskotten

uppvägs delvis av överskott inom andra nämnder. I avsnittet Finansiell analys kommenteras kommunkoncernens resultat på totalnivå.

IVE 2015-2018 innehåller sammanlagt 27 inriktningsmål och 28 uppdrag. Nämnderna har själva fått välja vilka inriktningsmål de bidrar till att uppfylla, men kommunfullmäktige har fördelat ut uppdragen till en eller flera namngivna nämnder. Här följer en sammanfattning av i vilken mån inriktningsmålen uppfyllts och därefter i vilken mån uppdragen genomförts. En mer utförlig beskrivning av vad som ligger till grund för bedömning av måluppfyllelse finns i bilaga 5.1.

Kommunfullmäktiges inriktningsmål

År 2015 används indikatorer som underlag för att bedöma uppfyllelsen av kommunfullmäktiges inriktningsmål. Utvecklingen av indikatorer kommer att fortsätta, men har redan lett till en ökad tydlighet i bedömningen av måluppfyllelse. Kommunfullmäktiges 27 inriktningsmål sträcker sig från 2015 till 2018. Under 2015 har kommunens verksamheter till stor del uppnått ambitionerna för 16 av inriktningsmålen. För fem av inriktningsmålen är ambitionerna helt uppnådda, för fyra av inriktningsmålen ligger utfallet längre från ambitionerna och för två av målen går utfallet inte att bedöma. Bland de mål som inte är helt uppnådda går det i många fall att se en positiv utveckling över tid. Inte för något mål går det att se en negativ utveckling. Nämnderna redovisar en mängd åtgärder som förväntas bidra till måluppfyllelse framöver.

Färgmarkeringarna innebär för målens del följande:

- Grön färgmarkering betyder att målet är uppnått.
- Gul färgmarkering betyder att målet inte är uppnått men att utfallet ligger nära målet.
- Röd färgmarkering betyder att målet inte är uppnått.
- Vit färgmarkering betyder att måluppfyllelsen inte kan bedömas.

Tecknen i samma ruta som färgmarkeringen är trendmarkeringar och betyder följande:

↗ = positiv utveckling över tid.

↘ = negativ utveckling över tid.

→ = stabil situation över tid.

~ = spretig utveckling över tid.

() = utveckling över tid saknas eller kan inte bedömas.

KOMMUNFULLMÄKTIGES INRIKTNINGSMÅL I IVE 2015-18	
Stadsbyggnad	
1. Uppsalas grönområden håller hög kvalitet och finns nära Uppsalaborna.	→
2. Uppsala kommun möjliggör för ett ökat utbud av bostäder.	↗
3. I Uppsala är förutsättningarna goda för att leva miljö- och klimatvänligt.	→
4. Uppsala har väl fungerande kommunikationer och infrastruktur.	↗
5. Uppsala kommun ska vara en av landets bästa landsbygdskommuner.	↗
Pedagogisk verksamhet	
6. Alla barn och unga garanteras en trygg och kunskapsorienterad skolmiljö.	~
7. Utbildningsresultaten ska förbättras.	~
8. Barns och ungdomars delaktighet bidrar till att verksamheten anpassas till deras behov.	~
9. Skolan utvecklar möjligheterna att tidigt upptäcka och stötta barn i behov av särskilt stöd.	~
10. Lärarnas tid med eleverna ska öka genom färre administrativa uppgifter.	()
Vård och omsorg	
11. Inflytande och delaktighet ökar för medborgarna i välfärden.	↗
12. Tillgänglighetsskapande åtgärder i kommunens bostadsområden minskar behovet av vård- och omsorgsboenden.	↗
13. Andelen äldre som är nöjda med maten ska öka.	→
14. Det förebyggande arbetet och tidiga insatser utvecklas.	()
Arbete och integration	
15. Uppsalaborna har egen försörjning.	~
16. Uppsala kommun erbjuder fler människor med funktionsnedsättning arbete och sysselsättning.	()
17. Kommunen underlättar för innovationer i den egna verksamheten och utgör testbädd för ny teknik, smarta tjänster och klimatsmarta innovationer.	()
18. Uppsala utvecklas som destination.	↗
19. Uppsala är en öppen och solidarisk kommun avseende flyktingmottagande och särskilt avseende ensamkommande barn.	↗
Kultur, idrott och fritid	
20. Uppsalas evenemang bidrar till att stärka Uppsalas attraktivitet för medborgarna och besöksnäringen.	()
21. Uppsala kommuns utbud av kultur-, idrotts- och fritidsaktiviteter är jämställt och tillgängligt för alla.	~
Ledar- och medarbetarskap	
22. Heltid ska vara en rättighet och deltid en möjlighet för kommunens medarbetare.	→
23. Uppsala kommun erbjuder attraktiva möjligheter och villkor som står sig väl i konkurrensen, jämfört med andra arbetsgivare.	↗
24. Medarbetare har förutsättningar att nå överenskommen prestation och engagera sig aktivt i verksamhetens utveckling. Utvecklingsvägar är kända och kommunicerade.	()
Gemensamma verksamhetsområden	
25. God service, enkelhet och korta handläggningstider präglar kommunens kontakter med företag och medborgare.	↗
26. Uppsala kommun är attraktiv för nyetableringar och företag.	()
27. Uppsala kommun ger förutsättningar för en god hälsa för hela befolkningen.	→

Kommunfullmäktiges uppdrag

Under 2015 har 11 av 28 uppdrag genomförts. Av resterande uppdrag är 16 under genomförande, medan ett uppdrag inte har påbörjats. De uppdrag där arbete pågår har kommit olika långt men i många fall beräknas arbetet att slutföras under 2016.

Färgmarkeringarna innebär för uppdragens del följande:

- Grön färgmarkering betyder att uppdraget är genomfört.

- Gul färgmarkering betyder att arbete med uppdraget pågår.
- Röd färgmarkering betyder att arbete med uppdraget inte har påbörjats.

KOMMUNFULLMÄKTIGES UPPDRAG FÖR 2015	
Stadsbyggnad	
1. Att inrätta en bostadsförmedling.	
2. Ta fram nya riktlinjer för bostadsförsörjning med tillhörande stadsbyggnadsmodell för ökat bostadsbyggande.	
3. Att utarbeta ett skärpt klimatmål liksom tydligare åtgärder för måluppfyllelse.	
4. Att komplettera miljöprogrammet med de miljömål som är tillämpliga för Uppsala kommun.	
5. Att utarbeta och införa ett uppföljnings- och utvärderingssystem för bostadsbyggande.	
6. Att implementera en snabbare hantering av bygglovsärenden med garanterade svarstider	
7. Inled arbetet med att inrätta nya natur- och friluftsreservat.	
8. Utred de samhällsekonomiska förutsättningarna för en investering i spårvagn och ta fram en finansieringsplan.	
9. Ta fram ett framkomlighetspaket för kollektivtrafiken i Uppsalas centrala delar.	
10. Att kartlägga och ta fram en handlingsplan om förorenad mark i kommunen.	
Pedagogisk verksamhet	
11. Ta fram en ny resursfördelningsmodell för skolan i syfte att möjliggöra en likvärdig skola i hela kommunen.	
12. Avskaffa vårdnadsbidraget.	
13. Ta fram mål för barngruppernas storlek och för kvaliteten i förskolan.	
14. Underlätta bildandet av lokala skolstyrelser.	
15. Utveckla möjligheterna till läxstöd.	
16. Ta fram en plan för hur lärares administrativa uppgifter ska minska.	
Vård och omsorg	
17. Att ta fram en handlingsplan för hur ökad innovation och IT-stöd kan användas för att utveckla kvalitetsarbetet och det förebyggande arbetet.	
18. Att utveckla de öppna och förebyggande insatserna.	
19. Att ta fram ett förslag till program för funktionshinderpolitiken.	
20. Att ta fram ett förslag till program för arbetet mot våld i nära relationer (kvinnofrid).	
Arbete och integration	
21. Utveckla formerna för hur kommunen stödjer och samverkar med sociala företag.	
Kultur, idrott och fritid	
22. Utveckla lokala kulturskolor.	
23. Utred möjligheterna att skapa jämlika och jämställda förutsättningar för barn och ungas kultur och idrottsutövande.	
Ledar- och medarbetarskap	
24. Göra en lönekartläggning inklusive analys och beslutsunderlag för kommande satsningar på lågavlönade, kvinnodominerade yrkesgrupper.	
Gemensamma verksamhetsområden	
25. Att all kommunal verksamhet ska jämställdhetsintegreras. Könsuppdelad statistik ska ligga till grund för rättvis resursfördelning.	
26. Att ta fram riktlinjer för sociala investeringar.	
27. Att revidera policy och riktlinjer för upphandling i syfte att medverka till goda arbetsvillkor hos kommunens externa leverantörer och säkerställa en systematisk uppföljning som förhindrar svartarbete och ekonomisk brottslighet, exempelvis genom "Vita jobb"-modellen.	
28. Att ta fram förslag till ett kommunövergripande handlingsprogram mot barnfattigdom.	

Jämförelser

För att bättre förstå utvecklingen eftersträvar Uppsala kommun att göra jämförelser, både över tid, med andra kommuner och inom kommunen. Uppsala ingår i ett jämförelsenätverk av större

mellansvenska kommuner. Nätverket kallas R8 och innehåller förutom Uppsala även Eskilstuna, Gävle, Jönköping, Linköping, Norrköping, Västerås och Örebro. Genomsnittet för R8-kommunerna används som jämförelsegrund på flera ställen i årsredovisningen.

Gatu- och samhällsmiljönämnden

Gatu- och samhällsmiljönämnden ansvarar för planering, utbyggnad och skötsel av gator, torg och parker, parkering, hamn och farled, gång- och cykelvägar, kommunala trafikanläggningar och trafikfrågor. Nämnden ansvarar också för naturreservat, friluftsområden, friluftsbad och anlagda vattenområden. Nämnden bedömer och ger tillstånd för tillfällig användning av offentliga platser och kommunal mark. Nämnden ansvarar också för den särskilda kollektivtrafiken (färdtjänst och riksfärdtjänst).

Viktiga händelser under året

Under 2015 har Uppsala kommun intensifierat arbetet med cykelfrämjande insatser och andelen cykelresor har ökat kraftigt jämfört med 2010.

En ny organisation, bättre samordning samt nytt regelverk för den särskilda kollektivtrafiken (färdtjänsten) har lett till god tjänstekvalitet och minskade kostnader.

Under 2015 påbörjades arbetet med en ny Flottsundsbro som ska vara färdig i april 2017. Under året anlades också delar av Paradgatan på Drottninggatans sträcka från Västra Ågatan till Carolina Rediviva.

Nämndens måluppfyllelse

GATU- OCH SAMHÄLLSMILJÖNÄMNDEN	Bokslut	Bokslut	Budget	Bokslut
Belopp i miljoner kronor	2013	2014	2015	2015
Kostnader	556,0	483,1	491,8	518,6
Intäkter exkl. kommunbidrag	102,7	95,1	87,2	113,1
Nettokostnader	453,4	388,0	404,6	405,6
Kommunbidrag	371,5	369,0	404,6	419,0
RESULTAT	-81,9	-19,0	0,0	13,4
Nettoinvesteringar	113,6	314,4	537,8	228,7

Nämnden bedömer att måluppfyllelsen 2015 är god. Verksamheten har i flera avseenden förbättrats. Nämnden vill särskilt lyfta fram sina bidrag till de inriktningsmål som rör *goda förutsättningar för att leva miljö- och klimativänligt* (mål 3) och *väl fungerande kommunikationer och infrastruktur* (mål 4).

Nämndens långsiktiga arbete med att skapa bättre luft i Uppsala har lett till minskade partikelhalter (PM10) och kvävedioxid (NO₂). Det är ett resultat av bland annat dubbdäcksförbud och hastighetssänkning i city samt effektivare renhållning av gatorna. Kungsgatan har särskild prioritet och en åtgärdsplan för buller antogs under året som gick. Under 2015 har en rad olika anläggningar för rening av dagvatten projekterats. Under 2016 anläggs Fyrislundsgatan, Strandbodgatan och delar av Rosendal med sådana anläggningar.

Trafiksäkerheten har förbättrats genom att de första anpassningarna till nya hastighetsgränser i Uppsala kommun infördes i Störvreten och i Svartbäcken. Nämnden har också genomfört insatser för att öka barns och ungas trygghet i trafiken genom förbättringar av övergångsställen, parkeringsplatser och vägmärken. Det finns däremot mer att göra när det gäller barns trygghet och säkerhet i anslutning till skolorna.

Förutom utvecklingen av Paradgatan har den fysiska miljön förbättrats genom en tillgänglighetsanpassad naturled längs Dalbyviken från herrgård till badstrand. Arbetet med

Pelleparken belönades med Uppsala Nya Tidnings stadsmiljöpris för 2015 och tillsammans med Uppsala citysamverkan upphandlades och monterades en ny julbelysning. Ett viktigt utvecklingsområde för nämnden handlar om att fortsätta med att utveckla samordnade planprocesser för att skapa ökad kvalitet och effektivitet inom nämndens ansvarsområde.

En resvaneundersökning visar att andelen cykelresor ökat kraftigt jämfört med 2010. För tillfället utgör cykelresorna 36 procent av alla resor i Uppsala tätort och 33 procent av alla resor i kommunen som helhet. Under 2015 har nämnden genomfört ett stort antal insatser för att öka cyklandet:

- Under året blev den andra snabbcykelleden, Flogstaleden, klar och 17 cykeltunnlar rustades upp. Projektering av nästa snabbcykelled – Gamla Uppsalaleden – pågår.
- Under vintersäsongen 2014-2015 har vinterväghållningen av cykelvägnätet utvärderats med hjälp av bland annat 50 ”cykelspanare”. En del av de föreslagna åtgärderna infördes redan till vintersäsongen 2015-2016 med inriktning på framför allt säkerhet och framkomlighet.
- Information, marknadsföring och beteendepåverkan med fokus på cykeln som transportmedel har skett bland annat genom ett ökat antal pressutskick. Aktiviteter som riktar sig till barn, som ”Buslätt att cykla rätt”, har genomförts för att få barn att lära sig trafikregler. Cirka 500 Uppsalabarn tog ”cykelkörkort” under 2015.
- Under året ställdes också frågan till Uppsalaborna om vad de lägger i begreppet Sveriges bästa cykelstad. Nästan 1 000 personer lämnade svar på teman som cykelkultur, framkomlighet och tillgänglighet, bekvämlighet, säkerhet och trygghet.
- En gång- och cykeltunnel invigdes i Östra salabacke; tunneln utformades i samarbete med kulturförvaltningen och är med sin bredd och ljus i kombination med ljussatt konst unik i Uppsala.

Nämnden ser att det finns mer att göra för att främja cyklande. Nämnden har byggt 2,4 km ny cykelbana under 2015, men når inte upp till ambitionen på 5 km per år. Inte heller upprustningen av befintliga cykelvägar når riktigt upp till målet. En förklaring är att de förändringar som genomförts har skett närmare tätorten där många intressen konkurrerar om samma utrymme. Det finns också möjligheter till förbättring genom att budskap om trafikregler och cykelbeteenden integreras i alla projekt inom de områden där det är lämpligt. Kommunikationen för att påverka attityder till och beteenden i resandet behöver också förstärkas.

Nämndens ekonomiska resultat visar en kraftig förbättring jämfört med föregående år. Framför allt är det särskild kollektivtrafik (färdtjänst) som gått från underskott till en kostnad mer i nivå med jämförbara kommuner. Kostnaderna för vinterväghållning har ökat, vilket främst beror på högre kvalitetskrav när det gäller cykelvägar. Under 2013 och 2014 genomfördes en inventering och bedömning av värdet på nämndens tillgångar. Detta resulterade i engångskostnader för nedskrivning och utrangering som påverkade resultatet för dessa år. Motsvarande kostnader finns inte under 2015.

Nämnden står för merparten av de investeringar som genomförs i kommunen. Nämnden har ansvar för investeringar i infrastruktur såsom gator, vägar, parker, lekplatser och naturområden. Nettoinvesteringarna blev lägre än budgeterat främst på grund av att några större projekt, exempelvis förbindelser under järnvägen, blivit framflyttade i tid. Anslag för planerad investering i vindkraft har överförts till kommunstyrelsen.

Utvecklingen inom nämndens ansvarsområden

När det gäller medborgarnas nöjdhet med vad kommunen erbjuder så är variationerna i allmänhet små över tid. Skillnaderna när det gäller nöjdhet mellan kvinnor och män är också mycket små. I ett avseende har ändå en stor och tydlig förbättring skett sedan den senaste medborgarundersökningen 2012. Under 2015 ger både kvinnor och män betydligt bättre betyg till kommunens sätt att bygga och sköta sina *gång- och cykelvägar*. För kvinnor är ökningen från 55 till 59 och för män från 54 till 59 där

högsta möjliga nivån är 100. Därmed placerar sig också Uppsala i täten bland de jämförda kommunerna.

Nöjdheten med *gator och vägar* är ungefär lika hög i medborgarundersökningen 2015 som 2012. Även här klarar sig Uppsala väl i jämförelsen med andra liknande kommuner.

Nämndens nettokostnader för *parker* har ökat 2015 vilket främst beror på ökade kapitalkostnader för de senaste årens stora satsningar på lekparker. Det beror också på ökade kostnader för gräsklippning på grund av en överklagad upphandling samt på åtgärder för ökad trygghet. Beträffande tillgången till parker, grönområden och natur är kvinnor och män i princip lika nöjda och ger betyget 7,5 respektive 7,4 både 2012 och 2015 (tiogradig skala). Högsta enskilda betyg för någon kommun 2015 var 9,0 (för kvinnor och män sammantagna).

När det gäller hur medborgarna upplever *tryggheten* landar Uppsala på 63 eller något över ”medelkommunen” (60). Bara någon kommun hamnar högre (64) bland de R8-kommuner som deltagit i medborgarundersökningen. När det gäller den upplevda tryggheten som svar på frågan ”hur tryggt och säkert kan du vistas utomhus på kvällar och nätter?” så är det tydligt att kvinnorna upplever det som betydligt mindre tryggt (6,1) än männen (6,9). Nämnden ser det därför som särskilt angeläget att arbeta för att öka känslan av trygghet i det offentliga rummet. Män anser i högre grad än kvinnor att tillgängligheten och utbudet i det offentliga rummet är jämställt. Här behöver nämnden fördjupa sin kunskap om orsaker till att kvinnorna är mindre nöjda.

Framtida utmaningar

Uppsala siktar mot 350 000 invånare år 2050. Det innebär stora utmaningar när det gäller möjligheterna att ta sig fram på ett enkelt och miljövänligt sätt. Samtidigt ska offentliga rum och mötesplatser vara attraktiva och tillgängliga för allt fler Uppsalabor. Den tätare staden utsätts för högre slitage. Det ställer krav på bättre material vid anläggningen av gator, vägar, parker och naturområden, men också tätare underhåll.

En god och hållbar stadsutveckling kräver nya vanor i resandet. Fokus behöver flyttas från biltrafik till en effektiv och bekväm kollektivtrafik, cykling och andra miljövänliga trafikslag. I strategin för innerstaden finns flera förslag som ska underlätta hela resan, dvs även i de fall man måste byta färdstätt. Positiva effekter av nya resmönster kan minska behovet av stora satsningar på gator och vägar, men också behovet av bilparkeringar i både innerstaden och i centrala bostadsområden.

Nya förbindelser kommer att behövas för att underlätta framkomligheten i staden. Det gäller bland annat planskilda järnvägspassager och nya eller upprustade broar. Även naturområden behöver rustas upp för att vara tillgängliga för alla Uppsalabor också i framtiden. Utvecklingen av Årike Fyris, av Stadsrandstråket som en viktig del för möjlighet till rekreation i de östra stadsdelarna, liksom av Linnéstigar i Oxsätra och Junkil kommer att pågå under flera år.

Tillväxten ställer också krav på en ökad hantering och rening av dagvatten och snö. När fler gröna ytor blir hårdgjorda krävs nya lösningar. Södra staden blir ett pilotfall där dagvattnet tas om hand redan i kvartersgatorna och de större gatorna genom en kombination av gröna ytor, planteringar och slutna system.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Miljö- och hälsoskyddsnämnden svarar för prövning och tillsyn enligt miljöbalken, livsmedelslagen, alkohollagen, lotterilagen, tobakslagen och lagen om handel med vissa receptfria läkemedel samt för den kommunala lantmäterimyndigheten.

Viktiga händelser under året

Erfarenheterna från årets tillsyn och händelser (olyckor) har resulterat i att nämnden under 2016 kommer att utöka tillsynen inom några tillsynsområden som till exempel kylanläggningar.

Nämnden tog under året ett inriktningsbeslut om att ingå i en regional miljösamverkan. Under 2016 startar en förstudie som ska leda till ett förslag på modell, organisation och finansiering av regional miljösamverkan i Uppsala län. Regional miljösamverkan förväntas leda till bättre resursutnyttjande hos myndigheterna, ökad samsyn och mer likartade bedömningsgrunder, delad och höjd kompetens samt en ökad kunskap hos verksamhetsutövarna.

Nämnden har tagit flera steg mot att digitalisera sin verksamhet. Under året införde nämnden e-tjänster för de som anmäler försäljning av tobak och folköl. E-tjänsterna gör det enklare för verksamheterna att anmäla försäljning. Förvaltningen påbörjade även en utredning om vad som krävs för att den kommunala lantmäterimyndigheten ska kunna börja använda den statliga myndigheten Lantmäteriets digitala arkivering.

Nämndens måluppfyllelse

MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDDSNÄMNDEN	Bokslut	Bokslut	Budget	Bokslut
Belopp i miljoner kronor	2013	2014	2015	2015
Kostnader	51,9	54,0	60,5	58,5
Intäkter exkl. kommunbidrag	32,5	35,6	42,0	37,1
Nettokostnader	19,4	18,3	18,5	21,4
Kommunbidrag	19,0	18,6	18,5	18,5
RESULTAT	-0,4	0,3	0,0	-2,9
Nettoinvesteringar	0,0	1,1	2,0	0,0

Under 2015 lanserade nämnden tjänsten Livsmedelskollen på kommunens hemsida. Tjänsten gör det möjligt för allmänhet och företag att på ett enkelt sätt ta del av resultaten från de livsmedelskontroller som nämnden genomför. Det har gett allmänheten möjlighet att göra medvetna val samtidigt som företagen enkelt kan visa upp sina resultat. Under året har nämnden också börjat använda nya e-tjänster för de som anmäler försäljning av tobak och folköl. Genom dessa insatser har nämnden bidragit till inriktningsmålet om *innovationer och smarta tjänster* (mål 17).

Under året har nämndens förvaltning genomfört projektet Attraktiv arbetsgivare och tagit fram en kompetensförsörjningsplan. Båda insatserna syftar till att behålla och kunna rekrytera duktiga medarbetare och bidrar till inriktningsmålet om att vara en *attraktiv arbetsgivare* (mål 23).

Det ekonomiska resultatet av årets verksamhet visar att nämnden håller sig inom budget, vilket ligger i linje med den prognos nämnden hade i augustibokslutet. Avvikelsen i ekonomin är liten för de flesta av nämndens verksamheter. Det underskott som framgår av tabellen (2,9 miljoner kr) handlar om en bokföringsteknisk korrigering. Den hänger samman med den verksamhet som fördes över till miljö- och hälsoskyddsnämnden när nämnden för serveringstillstånd och lotterier avvecklades 2011. Redovisningen för den delen integrerades helt i nämndens ordinarie redovisning som en förutbetalad intäkt vid bokslutet för 2015, vilket gav en förlust på nära tre miljoner kr.

Trycket på ansökningar om enskilt vatten och avlopp var stort under andra halvåret 2015. Nämnden bedömer att det beror på att sänkningen av ROT-avdraget fått många kommuninvånare att vilja förbättra sina avloppsanläggningar innan sänkningen trädde ikraft vid årsskiftet. Nämnden svarade upp mot det ökade trycket, hanterade fler ärenden än beräknat och fick därför ett överskott på drygt 0,7 miljoner kr. För att klara av den ökade mängden ärenden prioriterade nämnden ned omfattningen av tillsynen av strandskyddet.

Lantmäterimyndigheten har inte fattat beslut i lika många ärenden som beräknat och gör därför ett underskott på drygt 1,1 miljoner kr. Detta innebär att nämndens del av inriktningsmålet om att *möjliggöra ett ökat utbud av bostäder* (mål 2) inte är uppnått.

Utvecklingen inom nämndens ansvarsområden

Uppsala är en av Sveriges mest attraktiva städer, vilket för med sig en stark befolkningsökning, en expansiv arbetsmarknad och stark tillväxt. Arbetet med stadsutveckling och en beredskap för 75 000-135 000 fler invånare till 2050 ställer höga krav på skydd för att säkra Uppsalas grundvatten, att marken som exploateras inte är förorenad, livsmedelshantering samt hälsosamma miljöer i lokaler för utbildning, vård och omsorg. Ansvaret för det är spritt i kommunen och nämndens främsta uppgift är att genomföra tillsyn utifrån en bedömning av risker för att hälsa och miljö skadas och att ge kunskap om hur människors hälsa och miljö kan skyddas.

Kommunen växer och behöver använda före detta industrimark till nya byggnader. Gammal industrimark riskerar att vara förorenad och användning av den är i så fall ett hot mot människors hälsa och mot den omkringliggande miljön. Nämnden behöver fortsätta dialogen med berörda parter i arbetet med sanering och efterbehandling av förorenade områden.

Uppsala stads vattenförsörjning kommer från naturligt grundvatten som finns i Uppsalaåsen. För att kompensera för vattenuttaget fyller kommunen på åsen med vatten från Fyrisån. Nämnden följer hur den växande staden påverkar åsen och samarbetar med Uppsala Vatten för att kommunen ska ha en beredskap för ett eventuellt hot mot dricksvattnet. Nämnden kommer också att fortsätta dialogen med Generalläkaren inom Försvarsmakten om poly- och perfluorerade alkylsubstanter (PFAS) i kommunens grundvatten och följa det arbete som bedrivs av olika aktörer. Nämnden kommer dessutom att utveckla kontrollen av dricksvattenverksamheter.

Kommunen ansvarar för den fysiska planeringen och är därför en viktig aktör i arbetet med de nationella miljökvalitetsmålen samtidigt som staden ska utvecklas och förtätas. För att säkerställa en ekonomiskt, miljömässigt och socialt hållbar stadsutveckling behöver nämnden bli mer involverad i arbetet. Berörda nämnder behöver skapa en gemensam process som tidigt hanterar och klarar att göra avvägningar mellan olika intressen. Om miljö- och hälsoskyddsfrågorna uppmärksammas tidigt i plan- och lokalförsörjningsprocesserna leder det till att tiden för nödvändiga åtgärder kortas ned kraftigt.

Framtida utmaningar

Att stoppa miljöförstöring, minska klimatutsläppen och utveckla en ny grön teknik är några av vår tids största utmaningar. Nämnden behöver tydligare kommunicera hur verksamheten bidrar till miljö- och folkhälsomål. Syftet är att råd, krav och tillsyn ska upplevas som meningsfulla av verksamhetsutövarna.

Flera av utmaningarna inom nämndens ansvarsområde rör den växande kommunen. Nämnden är inte ensam aktör för att möta dessa utmaningar, men samarbetar med andra för att se till att utvecklingen inte äventyrar människors hälsa eller miljön. Kommunen behöver växa på ett hållbart och hälsofrämjande sätt. Ett par områden som nämnden särskilt vill lyfta fram är att hitta och sanera förorenade områden och att långsiktigt säkra tillgång och kvalitet på grund- och dricksvatten. Nämnden ser också ett behov av att intensifiera arbetet med att uppfylla miljö- och folkhälsomålen samt att bygga en hållbar stad med hälsosamma lokaler, särskilt mot bakgrund av Uppsala kommuns tillväxttakt.

Namngivningsnämnden

Namngivningsnämnden har till uppgift att besluta om namn på kvarter, gator, bostadsområden, vägar, broar och allmänna platser. Namngivningen ska ta hänsyn till flera kriterier, exempelvis tydlighet, jämställdhet och kulturhistorisk koppling.

Viktiga händelser under året

Tillgängligheten till utställningarna av namnförslag har ökat eftersom de sedan 2015 sker på kommunens hemsida efter att tidigare ställts ut på biblioteken och i kommuninformationen.

Namngivningsnämnden har beslutat att namnge befintliga gång- och cykelvägar som löper genom park- och skogsområden. Namnen ska förenkla medborgarnas möjlighet att orientera sig i staden och därmed öka tryggheten. Under året fastställdes namn på gång och cykelvägar i Boländerna, Fyrislund, Gottsunda, Sunnersta, Sävja, Valsätra och Årsta.

Ett flertal befintliga parker har saknat officiellt fastställda namn. Namngivningsnämnden har under 2015 namngivit fyra av dem. Dessutom har sex planerade parker namngivits.

Namnen för Rosendalsfältets planerade kvarter, gator, torg och parker har fastställts. Ärendet omfattade hela 67 nya namn.

Nämndens måluppfyllelse

NAMNGIVNINGSNÄMNDEN	Bokslut	Bokslut	Budget	Bokslut
Belopp i miljoner kronor	2013	2014	2015	2015
Kostnader	0,9	1,0	0,4	0,8
Intäkter exkl. kommunbidrag	0,0	0,2	0,0	0,0
Nettokostnader	0,9	0,8	0,4	0,8
Kommunbidrag	0,3	0,3	0,4	0,4
RESULTAT	-0,6	-0,5	0,0	-0,4

För att bidra till de kommunövergripande inriktningsmålen har nämnden arbetat utifrån strategier främst kring frågor om demokrati, trygghet och jämställdhet. Nämnden erbjuder möjligheter att lämna förslag och synpunkter om sitt verksamhetsområde på kommunens hemsida. Namnen som nämnden ger ska öka tryggheten i staden då de förenklar möjligheten för medborgarna att orientera sig. Som ett led för ökad jämställdhet har nämnden strävat efter att öka antalet kvinnliga memorialnamn, det vill säga namn på till exempel en gata eller plats för att hedra en person. Under 2015 fastställdes fyra memorialnamn varav samtliga var kvinnonamn.

Nämnden överskred budgeten för 2015 med ca 0,4 miljoner kr. Nämnden har varit underfinansierad i förhållande till behoven att namnge den växande kommunen. Underskottet har balanserats med resurser som inte använts för närliggande ansvarsområden inom plan- och byggnadsnämndens strategiska planering.

Framtida utmaningar

Plan- och byggtakten i Uppsala är hög vilket också får konsekvenser för arbetet med namngivning. Behovet av nya namn på t.ex. orter, bostadsområden och vägar kommer att vara fortsatt stort. Att hitta särskiljande namn och lämpliga namnkategorier blir allt viktigare för orienteringen i staden och kommunen i övrigt. Nämnden fortsätter att namnge gång- och cykelvägar som löper genom park och skogsområden. Dessutom kommer nämnden att inventera behovet av namngivna gång- och cykeltunnlar.

Plan- och byggnadsnämnden

Plan- och byggnadsnämnden ansvarar för de uppgifter som beskrivs i plan- och bygglagen. Undantaget är ansvaret för kommunens översiktsplanering som hör till kommunstyrelsen. Nämndens uppgifter beskrivs också i särskilda föreskrifter som hör till plan- och bygglagen. Till de viktigaste uppgifterna hör arbetet med detaljplaner (ett 60-tal pågående) och att ge bygglov (cirka 2 000 om året) och andra lov, till exempel för rivning och användning av mark. Nämnden ska också genom sin tillsyn se till att gällande bestämmelser följs och ansvarar för områdesskydd som natur- och kulturresevat.

Viktiga händelser under året

Under 2015 tog nämnden fram detaljplaner som gjorde det möjligt att bygga nästan 4 000 lägenheter i Uppsala. Sedan tidigare har nämnden antagit planer som gör att det vid utgången av 2015 finns planer som gör det möjligt att bygga ytterligare 7 000-8 000 lägenheter (den så kallade planreserven).

Antalet ansökningar om bygglov var stort under 2015. En förbättrad och utvecklad hantering av ansökningar resulterade i att fler ärenden än tidigare kunde hanteras och bygglov beviljades för totalt 2 662 nya lägenheter och bostäder. Under året förbättrades också informationen till företagen liksom servicenivån. 80 procent av de beslutade byggloven hade under 2015 en handläggningstid kortare än åtta veckor. Lagen kräver högst tio veckor.

Utvecklingen av Ulleråker tillhör nu ett av kommunens allra största och högst prioriterade projekt. Under 2015 har programmet för Ulleråker kommit ut på samråd och en detaljplanering har inletts.

Nämnden har under 2015 haft ett nära samarbete med kommunstyrelsen vilket bland annat inneburit att resurserna för strategisk planering har stärkts. På sikt kommer det att bidra till en bättre långsiktighet, helhetssyn och därmed också en bättre kvalitet för utvecklingen av Uppsala. Till resultaten redan under 2015 hör att en fördjupad översiktsplan för Södra staden kommit ut på samråd och att programarbete för Eriksberg och Gottsunda pågår.

Ett stärkt samarbete inom processen för stads- och landsbygdsutvecklingen har tillämpats med stor framgång vid planeringen av framför allt Rosendal, men också av Östra Salabacke.

Nämndens måluppfyllelse

PLAN- OCH BYGGNADSNÄMNDEN	Bokslut	Bokslut	Budget	Bokslut
Belopp i miljoner kronor	2013	2014	2015	2015
Kostnader	75,5	83,4	83,8	77,3
Intäkter exkl. kommunbidrag	45,5	53,7	55,8	61,3
Nettokostnader	30,0	29,6	28,0	16,0
Kommunbidrag	23,6	28,4	28,0	28,0
RESULTAT	-6,3	-1,3	0,0	12,0
Nettoinvesteringar	0,8	0,6	2,6	0,7

Nämndens arbete har under det gångna året i hög grad styrts av kommunens övergripande inriktningsmål. När det gäller nämndens egna förväntade resultat under 2015 bedömer nämnden att måluppfyllelsen är god. Nämnden vill särskilt lyfta fram sina bidrag till inriktningsmålet om ett *ökat utbud av bostäder* (mål 2). Som framgår ovan har nämnden planerat för en stor mängd bostäder och hanterat en ökad mängd bygglov. Flera insatser har också genomförts för att underlätta för de som ansöker om bygglov. Det har bidragit till inriktningsmålet om *god service, enkelhet och korta handläggningstider* (mål 25). Däremot ser nämnden att det krävs ytterligare insatser för att nå en samordnad planeringsprocess som i ett tidigt skede utgår från ett helhetsperspektiv.

Planläggning och bygglov som hänger samman med idrottsverksamhet och evenemangsarenor som Uppsala Arena och Studenternas IP har prioriterats, liksom planläggning för en besöksanläggning i Linnéträdgården. Med dessa insatser har nämnden bidragit till att stärka *Uppsalas attraktivitet för medborgarna och besöksnäringen* (mål 20). Nämnden har samarbetat med idrotts- och fritidsnämnden och med Sport- och rekreationsfastighetsbolaget kring planeringen av idrottsanläggningar i Gränby, Rosendal och Södra Åstråket. Nämnden ser dock att det finns en tendens till klusterbildning av sportanläggningar, vilket motverkar målet om att *idrottsaktiviteter ska vara tillgängliga för alla* (mål 21).

Inför 2015 gjordes flera förändringar av nämndens ekonomiska förutsättningar. En ny taxa infördes från 1 januari 2015, vilket innebar att skattefinansieringen av bygglov och detaljplaner minskades. Tillsammans med en riktad satsning i kommunens budget ökade detta resurserna för strategisk

planering som inte finansieras via taxa. Ytterligare en ändring från 2015 var att nämndens resurser för kommungemensam geografisk information fördes över till kommunstyrelsen.

Den nya taxan inom bygglovsverksamheten innebär att verksamheten kunnat öka kapaciteten inom ramen för budgeten och fortsätta förbättringen av handläggningstiderna trots en stor ärendemängd. Det ekonomiska överskottet för 2015 förklaras till en del av det höga antalet ärenden och omfattningen på dem. Överskott förklaras också av en fördröjning av projekt inom strategisk planering på grund av vakanser och fördröjda konsultupphandlingar.

Utvecklingen inom nämndens anvarsområden

Frågan om tillgången till ett variationsrikt utbud av bostäder är en av det svenska samhällets stora utmaningar och det gäller även Uppsala. Få av landets stora och växande kommuner får särskilt höga betyg i medborgarundersökningar på frågan om hur man upplever bostadssituationen. När Statistiska centralbyrån frågar om bostadssituationen i en kommun ställer man frågor om möjligheterna att *hitta* bra boende, utbudet av olika *typer* av boendeformer (hyresrätt, bostadsrätt, småhus etc.) och hur *trivsam* bebyggelsen är. Svaren vägs samman till ett samlat betyg och här ligger Uppsala (49) strax under medelvärde för landets större kommuner (52). Kvinnor och män gör i princip samma bedömning och svaren för Uppsala ligger på samma nivå som år 2012. Tittar man på de enskilda frågorna så är betyget för möjligheten att *hitta* bostad och utbudet av olika *typer* av boendeformer relativt lågt (omkring 4,5 på en tiogradig skala). Betyget för hur *trivsam* bebyggelsen är, är betydligt bättre (6,6 där kvinnor är aningen mer nöjda än männen).

När det gäller det utbudet av boendeformer så är Uppsala den kommun som har allra flest bostadsrätter per tusen invånare efter Stockholm och Malmö. Omvänt har Uppsala relativt få hyresrätter per tusen invånare.

När de företagare som ansökt om bygglov tillfrågas om hur nöjd man är med kommunens hantering och service får Uppsala ett relativt lågt betyg (52), även om en stark uppryckning skett under det senaste året (från 37). Flera andra jämförbara kommuner får ett betyg kring 65. Arbetet för att ännu bättre möta de sökandes förväntningar på god service är en av nämndens främsta prioriteringar.

När det gäller antalet faktiskt *färdigställda* bostäder i både flerfamiljshus och småhus ligger Uppsala relativt väl till vid en jämförelse med andra större kommuner. Det gäller i synnerhet småhus.

Ansvaret för fysisk och teknisk planering finns främst inom kommunstyrelsen och plan- och byggnadsnämnden. Uppsala har legat lägst bland jämförelsekommunerna (R8) när det gäller kostnad för fysisk och teknisk planering 2011-2013. Från 2014 har kostnaderna ökat och ligger nu ungefär i mitten.

Framtida utmaningar

Den stora och växande efterfrågan på bostäder och arbetsplatser motsvaras inte av dagens utbud. Flyktinginflödet under framförallt 2015 har ökat utmaningen ytterligare när det gäller behovet av ökad takt i stadsutvecklingen. Samtidigt är det viktigt att skapa en långsiktigt hållbar utveckling med ökad kvalitet i stads- och boendemiljöerna.

För att öka takten ytterligare ska den strategiska planeringen fortsätta i större områden som Ulleråker och Södra staden. De här områdena bidrar till att uppfylla målet med 3 000 bostäder i planer per år. Under 2016 behöver beslut tas om fler områden där hög utbyggnadstakt kan kombineras med kvalitet och hållbarhet. Samtidigt ska en strategi för en attraktiv landsbygd utvecklas.

Under 2016 ska kommunen anta en ny översiktsplan. Översiktsplanen visar hur helhetslösningar för bebyggelse, trafik och grönområden i både stad och landsbygd ska utvecklas på lång sikt. 2016 ska också ett beslut fattas om vägval angående kollektivtrafiken i framtiden – en viktig del av förutsättningarna för stadsutvecklingen på längre sikt.

Arbetet med att ytterligare utveckla och effektivisera hanteringen av bygglovsansökningar kommer att fortsätta för att möjliggöra ett så omfattande byggande som övriga planer tillåter. Ett av målen är att kunna lämna besked på alla kompletta ansökningar inom tio veckor.

Nämnden ser en risk i att kostnadsläget för nya bostäder kan bli högre än vad de som behöver en bostad klarar av att betala. Kostnadsläget kan påverkas av eventuella nationella beslut om till exempel förändringar i skatteregler och amorteringskrav. Plan- och byggnadsnämnden vill möta denna risk genom att säkerställa variationen i utbudet av olika typer av bostäder. Det kan styras bland annat genom en geografisk spridning och olika ägandeformer. Det senare är också ett sätt att åstadkomma attraktiva stads- och boendemiljöer särskilt i områden där kommunen är markägare.

Räddningsnämnden

Räddningsnämnden är en gemensam nämnd för Tierp, Uppsala och Östhammars kommuner med Uppsala som värdkommun. Samarbetet startade 2012 och i nämnden sitter ledamöter från alla tre kommuner.

Nämnden ansvarar för räddningsverksamhet enligt lagen om skydd mot olyckor, för tillståndsgivning och tillsyn enligt lagen om brandfarliga och explosiva varor och i tillämpliga delar för kommunernas uppgifter enligt lagen om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor.

Viktiga händelser under året

Nämnden har under året lämnat förslag om ett nytt handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst. Handlingsprogrammet anger målen för nämndens kärnverksamhet.

Ett principiellt viktigt föreläggande från nämnden om brandskydd i radhus har prövats i flera juridiska instanser. Under året bekräftades slutgiltigt att nämndens föreläggande gäller. Det kommer att innebära ett bättre brandskydd eftersom fastighetsägarna måste genomföra brandförebyggande åtgärder i de radhus som nu har ett undermåligt brandskydd.

Nämnden har tecknat nya avtal med alla automatlarmskunder. De nya avtalen innebär en större tydlighet i ansvarsfördelningen mellan nämnden och ägarna av automatiska brandlarmsanläggningar.

Under året har konceptet *första insatsperson* (FiP) fortsatt att införas på brandstationer på landsbygden. Konceptet innebär att en person i utryckningsstyrkan alltid har ett mindre räddningsfordon med sig och vid larm åker direkt till skadeplatsen istället för att först åka till brandstationen. Resten av utryckningsstyrkan förstärker därefter med hjälp av tyngre räddningsfordon. Effekten av första insatsperson blir att räddningsinsatsen kan påbörjas mycket snabbare.

Nämndens målpuppfyllelse

RÄDDNINGSNÄMNDEN	Bokslut	Bokslut	Budget	Bokslut
Belopp i miljoner kronor	2013	2014	2015	2015
Kostnader	191,6	192,6	199,1	197,0
Intäkter exkl. kommunbidrag	59,6	60,2	62,4	62,2
Nettokostnader	132,0	132,4	136,7	134,8
Kommunbidrag	130,7	135,2	136,7	136,7
RESULTAT	-1,3	2,8	0,0	1,8
Nettoinvesteringar	5,0	13,4	25,7	20,2

Nämnden har 2015 tagit sig an 13 av kommunfullmäktiges mål. Nämnden har uppnått sin del för 12 av de 13 målen. Det handlar exempelvis om *god service, enkelhet och korta handläggningstider* (mål 25)

och om att underlätta för *nyetableringar och företag* (mål 26) där nämnden har korta handläggningstider och nöjda kunder inom tillsynsverksamheten.

Nämnden har också bidragit till att Uppsala ska bli *en av Sveriges bästa landsbygdskommuner* (mål 5). Nämnden har infört FiP, riktat brandskyddsinformation till boende på landsbygden och placerat brandmateriel på vissa avlägsna platser som boende kan använda vid en olycka innan räddningstjänsten kommit på plats.

Det inriktningsmål som nämnden inte har bidragit till i tillräcklig utsträckning handlar om *barns och ungdomars delaktighet* (mål 8). Brandförsvaret informerar elever i grundskolan om brandskydd och nämnden planerar att under 2016 föra en dialog med barn och ungdomar i syfte att utveckla verksamheten utifrån deras behov.

Nettokostnaden för året håller sig inom budget och avviker endast med 1,3 procent. Överskottet förklaras främst av större intäkter från utbildningsverksamheten än budgeterat, men också av större intäkter för utlånad personal. En tredje orsak är lägre kostnader än budgeterat för räntor och avskrivningar. Nettokostnadsökningen jämfört med föregående år är 3,0 procent och beror till största del på löne- och prisökningar. Investeringarna uppgick till 20,2 mnkr under året och bestod till största delen av brandfordon. Nämndens investeringsbudget för 2015 var 25,7 miljoner kr och skillnaden mot budget beror på att ett brandfordon levereras först under 2016 istället för som planerat under året.

Utvecklingen inom nämndens anvarsområden

Det som har genomsyrat nämndens verksamhet och som även framöver kommer att utmärka verksamheten är samarbete med andra räddningstjänster och organisationer i regionen.

Räddningsnämnden är i sig själv ett samarbete mellan tre kommuner för att klara en godtagbar service till kommuninvånarna till en rimlig kostnad. Nämnden anser att kommunerna i regionen i ännu högre grad behöver samarbeta inom räddningstjänsten.

	2011	2012	2013	2014	2015
Räddningstjänst					
Nettokostnadsutveckling med 2011 som basår	100	105	106	106	108
Nettokostnad per invånare	618 kr	639 kr	639 kr	635 kr	-
Avvikelse per invånare jämfört med kategorin "större städer"	- 42 tkr	- 35 kr	- 49 kr	- 54 kr	-
Responstid. Mediantid från 112-samtal till första resurs på plats. Mediantiden i riket var 12,1 minuter år 2015.	10,1	10,0	10,1	10,2	10,3
Antal utvecklade bränder i byggnad per 1000 invånare. Median i riket var 0,63 år 2015.	0,48	0,61	0,56	0,59	0,62

Uppsala kommun tillhör kommungruppen "större städer". Vid en jämförelse av kostnad per invånare för räddningstjänst ligger Uppsala kommuns kostnad cirka 50 kronor lägre än genomsnittskostnaden i kategorin "större städer".

Framtida utmaningar

För att ha kvar förmågan att utföra räddningstjänst på en god nivå är rekryteringen av räddningspersonal i beredskap ("deltidsbrandmän") en av de viktigaste utmaningarna. En förändrad syn på fritid i kombination med färre arbetstillfällen i de mindre tätorterna ger ett mindre rekryteringsunderlag och en ökad omsättning av personal.

Att förebygga tillbud och olyckor genom att minska risker och öka den enskildes förmåga att hantera tillbud, särskilt hos utsatta grupper, kräver förändrade arbetssätt som exempelvis hembesök eller riktad information till boende på landsbygden.

För att öka samhällets samlade förmåga är samarbeten med andra samhällsaktörer, företag och frivilliga en stor möjlighet för arbetet med att skapa trygga kommuner.

Jämställdhet och mångfald är i fokus inom nämndens ansvarsområde men behöver riktade satsningar för att utvecklas snabbare.

En planering för det civila försvaret är en utmaning för både nämnden och hela den kommunala organisationen.

Arbetsmarknadsnämnden

Arbetsmarknadsnämnden ansvarar för den kommunala vuxenutbildningen, särskild utbildning för vuxna, svenska för invandrare och det kommunala aktivitetsansvaret. Nämnden är kommunens arbetslöshetsnämnd och ansvarar för arbetsfrämjande och kompetenshöjande arbetsmarknadsinsatser samt feriearbete. Nämndens ansvar omfattar också ekonomiskt bistånd, kommunens mottagande av nyanlända, stöd till integrationsinsatser, stöd till föreningar bildade på etnisk grund samt utvecklingsmedel för en ökad inkludering. Nämnden ansvarar även för konsument- budget- och skuldrådgivning.

Viktiga händelser under året

Sedan hösten 2015 har Sverige och Uppsala kommun mött ett kraftigt ökat antal asylsökande, nyanlända samt ensamkommande barn. Inflyttningen, förväntas fortsätta öka. Den ökande tillströmningen av anhöriga till nyanlända har inneburit utmaningar för nämndens uppgift att ordna boende. Ökningen av antalet asylsökande och deras anhöriga har medfört dyra särlösningar för boende.

Nämnden var först i landet med att teckna en överenskommelse med Arbetsförmedlingen för att minska arbetslösheten bland unga (DUA). Överenskommelsen omfattar bland annat insatser i form av traineejobb och utbildningskontrakt och ger en fördjupad lokal samverkan.

Nämnden har också startat ett lokalt arbetsmarknadsråd, där Arbetsförmedlingen med flera ingår. Syftet är att uppnå målen i den nationella arbetsmarknadspolitik utifrån de lokala förutsättningarna.

Nämndens måluppfyllelse

ARBETSMARKNADSNÄMNDEN	Budget	Bokslut
Belopp i miljoner kronor	2015	2015
Kostnader	664,5	684,5
Intäkter exkl. kommunbidrag	100,3	121,8
Nettokostnader	564,1	562,6
Kommunbidrag	564,1	564,1
RESULTAT	0,0	1,5
Nettoinvesteringar	3,6	0,9

Nämnden har inte uppnått målsättningen att fler *Uppsalabor ska ha egen försörjning* (mål 15). Andelen och antalet invånare som fått ekonomiskt bistånd ökade något under 2015 jämfört med 2014. Det beror främst på ett ökat antal ankommande flyktingar som lett till att fler nyanlända har ansökt om ekonomiskt bistånd. Antalet personer som fått ekonomiskt bistånd och inte är nyanlända flyktingar har däremot minskat.

Fler personer har fått kommunala arbetsmarknadsinsatser 2015 än året innan. Andelen insatser som avslutats till förmån för arbete eller studier har däremot minskat. Enligt nämnden beror detta på att de personer som kommer till kommunens arbetsmarknadsverksamhet, i större utsträckning, har en mer komplex problematik och står längre från arbetsmarknaden än tidigare deltagare.

Arbetslösheten är hög bland personer som har en psykisk funktionsnedsättning. En metod med tidigt arbetsfokus har börjat användas i den ordinarie verksamheten under året. Fler personer får nu stödet än tidigare och nämnden har uppnått sin del av målet om att fler *människor med funktionsnedsättning ska erbjudas arbete och sysselsättning* (mål 16).

Nämnden har också som målsättning att *utbildningsresultaten ska förbättras* (mål 7). Andelen godkända deltagare har ökat både inom den teoretiska gymnasiala vuxenutbildningen och inom den gymnasiala yrkesutbildningen. För den grundläggande vuxenutbildningen har andelen godkända minskat marginellt. I enkäten till elever på grundläggande och gymnasial vuxenutbildning för 2015 var andelen positivt svarande lägre på nästan alla frågor jämfört med 2014. För de två största utbildningsanordnarna har en försämring skett bland annat när det gäller delaktighet i planeringen av undervisningen och kännedomen om vem man ska kontakta vid klagomål eller synpunkter. För den kommunala utbildningsanordnaren har en försämring skett för nästan varje fråga i enkäten jämfört med resultaten för 2014. Orsaker till det är bland annat kostnadsanpassning av skollokaler och de rationaliseringar som kommunen genomfört under året. Nämnden har förstärkt uppföljningen av kommunens vuxenutbildning och infört ett systematiskt kvalitetsarbete för utbildning som bedrivs i egen regi. Detta förväntas ge positiva effekter framöver.

Drygt 700 nyanlända med uppehållstillstånd har bosatt sig i kommunen under året. Kommunfullmäktige beslutade under 2015 att utöka antalet anvisade nyanlända som beviljats uppehållstillstånd från 50 till 150 personer. Däremot kunde bara 50 personer anvisas, på grund av en brist på bostäder. Det innebär att nämnden inte uppfyllt målet om att vara en *öppen och solidarisk kommun avseende flyktingmottagande* (mål 19). Nämnden har inrättat en ny mottagningsenhet för att bättre kunna samordna kommunens mottagande av nyanlända. Nämnden ger också stöd till externa aktörer som Röda korsets internationella träffpunkt och behandlingscentrum och Mötesplatsen Kontakten i Gottsunda. Nämnden arbetar också tillsammans med Nyby Vision för att kunna genomföra fler insatser som gynnar integrationen.

Nämnden redovisar ett ekonomiskt resultat för 2015 där kostnaderna ligger 1,5 miljoner kr under de budgeterade. Motsvarande verksamheter hade under 2014 kostnader under de budgeterade på 1,6 miljoner kr.

Nämndens ekonomiska resultat per verksamhetsområde 2015 är: Politisk verksamhet 441 tkr, Konsumentfrågor 296 tkr, Föreningsbidrag 252 tkr, Vuxenutbildning 6 012 tkr, Ekonomiskt bistånd - 15 534 tkr, Flyktingmottagning 54 tkr samt Arbetsmarknadsinsatser 10 864 tkr. Nämnden följer kommunfullmäktiges beslutade budgetram men går ifrån denna på verksamhetsnivå för att klara en ekonomi i balans. Kommunbidraget för ekonomiskt bistånd var otillräckligt och därför har nämnden kompenserat det genom sänkta kostnader i de verksamhetsområden som inte är lag- eller rättighetsstyrda.

Utvecklingen inom nämndens anvarsområden

	2011	2012	2013	2014	2015
Ekonomiskt bistånd					
Nettokostnadsutveckling med 2011 som basår	100	107	107	107	102
Nettokostnad per invånare	1 472 kr	1 511 kr	1 473 kr	1 450 kr	1 445 kr
Avvikelse per invånare jämfört med R8*	-298 kr	-279 kr	-365 kr	-310 kr	-
Antal bidragshushåll/1 000 invånare	24	24	23	24	24
Avvikelse jämfört med R8**	-9	-9	-11	-9	-
Barn som ingår i hushåll med långvarigt ekonomiskt bistånd av alla barn i kommunen	-	3,0 %	2,6 %	2,5 %	-
Avvikelse jämfört med R8**	-	-1,3	-1,9	-1,7	-
Återaktualiserade personer med försörjningsstöd ett år efter avslutat försörjningsstöd (andel)	-	-	24 %	21 %	22 %
Avvikelse jämfört med R8**	-	-	-5	-13	- 8

* Plus betyder högre kostnader i Uppsala, minus betyder lägre kostnader i Uppsala jämfört med genomsnittet för R8-kommunerna.

** Minus betyder färre antal eller andel i Uppsala jämfört med genomsnittet för R8-kommunerna.

I Uppsala finns en mindre andel invånare som har ekonomiskt bistånd jämfört med andra liknande kommuner. Andelen barn och ungdomar med ekonomiskt bistånd är också färre. Uppsala har däremot en hög kostnad för ekonomiskt bistånd per hushåll. Det beror bland annat på att kostnaden för att hyra en bostad är relativt hög i Uppsala. Renoveringen av bostadsbeståndet med höjda hyror som en konsekvens ökar också kostnaderna ytterligare. Den höga kostnaden per hushåll beror också på att många av de som får ett ekonomiskt bistånd i Uppsala får det under långa sammanhängande perioder.

	2011	2012	2013	2014	2015
Arbetsmarknad					
Nettokostnadsutveckling med 2011 som basår	100	106	101	127	109
Nettokostnad per invånare	542 kr	570 kr	572 kr	679 kr	-
Avvikelse per invånare jämfört med R8*	+15 kr	+53 kr	-45 kr	-10 kr	-
Andel till arbete eller studier vid avslut i kommunens arbetsmarknadsverksamhet	-	-	39 %	47 %	-
Avvikelse jämfört med R8**	-	-	+14	+18	-
Andel av invånarna i åldern 14-18 år som haft feriejobb/-praktik via kommunen	-	-	17,9 %	18,0 %	18,6 %
Avvikelse jämfört med R8**	-	-	+5	+4	-

* Plus betyder högre kostnader i Uppsala, minus betyder lägre kostnader i Uppsala jämfört med genomsnittet för R8-kommunerna.

** Plus betyder större andel i Uppsala jämfört med genomsnittet för R8-kommunerna.

Uppsala satsar mycket på insatser som ska ge arbete och höja kompetensen för arbetslösa. Insatserna ska också ge feriejobb till ungdomar. Uppsalas utmaning är att utveckla insatserna för personer som behöver ett omfattande stöd för att själva kunna försörja sig.

	2011	2012	2013	2014	2015
Vuxenutbildning					
Nettokostnadsutveckling med 2011 som basår	100	119	115	112	114
Nettokostnad grundläggande vuxenutbildning per invånare	60 kr	68 kr	78 kr	88 kr	76 kr
Avvikelse per invånare jämfört med R8*	-60 kr	-55 kr	-40 kr	-41 kr	-
Nettokostnad gymnasial vuxenutbildning per invånare	225 kr	311 kr	221 kr	280 kr	205 kr
Avvikelse per invånare jämfört med R8	-32 kr	+2 kr	-71 kr	-22 kr	-
Nettokostnad svenska för invandrare per invånare	211 kr	218 kr	292 kr	254 kr	281 kr
Avvikelse per invånare jämfört med R8	+45 kr	+29 kr	+96 kr	+43 kr	-

* Plus betyder högre kostnader i Uppsala, minus betyder lägre kostnader i Uppsala jämfört med genomsnittet för R8-kommunerna.

I jämförelse med andra kommuner inom nätverket (R8) så avviker inte Uppsalas resultat för vuxenutbildningen nämnvärt. När det gäller betygsresultat har kommunen gjort en översyn av de riktlinjer som finns för att kunna bedöma betyg och resultat. Det ger nämnden en bättre grund för att kunna jämföra resultat internt inom kommunen och externt med andra kommuner framöver.

Framtida utmaningar

De kommande åren kommer antalet nyanlända att öka kraftigt, i takt med att de personer som nu är asylsökande i Sverige får uppehållstillstånd. Under 2016 kommer 616 personer anvisas för boende i kommunen och åren därefter sannolikt fler. Dessutom tillkommer ett ökat antal mottagna på grund av anhöriginvandring. Utan en utvecklad mottagning och en långsiktig planering är risken stor för en mindre lyckad etablering som kan leda till arbetslöshet, segregation och stora kostnader. En stor utmaning finns också i bostads- och boendeförsörjningen för de nyanlända.

Antalet elever inom utbildning i svenska för invandrare (sfi) är drygt tusen fler för 2015 jämfört med året innan. Nämnden förväntar sig att ökningen fortsätter under de kommande åren. Det bidrar också till en ökning av antalet elever i vuxenutbildningen både på grundläggande och gymnasial nivå. Utbildning i sfi är en rättighet som kommunen är skyldig att erbjuda. Nämnden behöver kunna hantera den ökade mängden elever utan att kvaliteten försämras. I och med de skärpta lagkraven för 2016 är kommunen också skyldig att erbjuda studie- och yrkesvägledning i en större omfattning än tidigare. Kommunen måste dessutom möta enskilda individers sammansatta behov av praktik, arbete och studier.

Trots en god arbetsmarknad är många hushåll beroende av bistånd. Antalet hushåll som tar emot bistånd över lång tid (10 av 12 månader) ökar. Många personer saknar sjukpenning eller har en låg aktivitets- eller sjukersättning. Många arbetslösa saknar också arbetslöshetsförsäkring. Det krävs därför ett långsiktigt stöd för att hjälpa sjuka och långtidsarbetslösa.

Nämnden fortsätter att utveckla formerna för hur kommunen ger stöd och samverkar med sociala företag. I detta arbete ingår att ta fram förslag till en kommunövergripande policy med riktlinjer samt att beskriva sociala företags behov av stöd.

Utbildningsnämnden

Sedan den 1 januari 2015 har nämnden ansvar för all pedagogisk verksamhet från förskola till och med gymnasieskola och därmed för att alla barn och ungdomar i kommunen har tillgång till förskola och skola i kommunens egna eller i fristående verksamheter. Nämnden ansvarar även för fördelningen av resurser både till egen verksamhet och fristående enheter. Som huvudman har nämnden vidare ansvar för kvalitet och ekonomi i förskolor och skolor som drivs i kommunens regi.

Viktiga händelser under året

Det första året med den nya organisationen har präglats av nya rutiner och arbetsformer för en sammanhållen utbildningslinje från förskola till gymnasieskola. En ny struktur för uppföljning, analys och utveckling över alla skolformer och en tydligare rutin för systematisk uppföljning av anmälningar om kränkande behandling har införts.

Nämnden har beslutat om en ny modell för fördelning av pengar till förskolor och skolor. Modellen gäller från och med 2016 och innebär att resurser i högre grad omfördelas till förmån för de förskolor och skolor som har större utmaningar än andra.

För att nyanlända elever så snabbt som möjligt ska få tillgång till undervisning på rätt nivå beslutades under året om nya riktlinjer för mottagandet. Riktlinjerna innebär bland annat att en del av bedömningen av elevernas förkunskaper ska ske på den skola där eleven ska gå istället för på den centrala mottagningsenheten. Förändringen innebär också en anpassning till ny lagstiftning som börjar gälla 2016.

Nämnden beslutade i april att flytta yrkesprogram och att minska utbildningsutbudet i gymnasieskolan i syfte att anpassa organisationen till antalet elever och att få en ekonomi i balans. En strategi har tagits fram med syfte att öka attraktiviteten för yrkesutbildningarna genom att arbeta både med attityder och med utbildningarnas kvalitet.

Målpuppfyllelse och utveckling inom nämndens ansvarsområde

UTBILDNINGSNÄMNDEN	Budget	Bokslut
Belopp i miljoner kronor	2015	2015
Kostnader	5 599,9	4 862,4
Intäkter exkl. kommunbidrag	1 447,2	691,3
Nettokostnader	4 152,7	4 171,1
Kommunbidrag	4 152,7	4 152,7
RESULTAT	0,0	-18,3
Nettoinvesteringar	45,8	34,9

Arbetet för att varje elev ska nå examen i gymnasieskolan påbörjas redan i förskolan och det är ett tydligt gemensamt ansvar för alla skolformer att varje barn ges förutsättningar att nå dit. Nämndens samlade ansvar för alla skolformer ger förutsättningar att arbeta för att utbildningen blir så sammanhållen som möjligt för eleverna. Ett exempel är ett påbörjat arbete med att säkerställa rutiner för väl fungerande övergångar mellan skolformer och stadier.

Kunskapsresultaten i Uppsala har en positiv utveckling och är både i grundskola och gymnasieskola högre än de genomsnittliga resultaten i R8-kommunerna och i Sverige. De enkäter som genomförs årligen visar också en positiv bild av hur föräldrar uppfattar förskolornas arbete och hur eleverna uppfattar tryggheten i skolan. Det finns dock stora skillnader mellan olika förskolors och skolors resultat. Nämnden fortsätter därför att prioritera frågor om likvärdighet både vad gäller utbildningens kvalitet och arbete mot kränkande behandling. Nämnden ser beslutet om ny modell för fördelning av resurser som en viktig åtgärd. Syftet med modellen är att kommunen i enlighet med skollagen ska fördela resurser efter barnens och elevernas olika förutsättningar och behov. Genom att kompensera för strukturella skillnader mellan olika enheter ska likvärdiga förutsättningar skapas för barn och elever att nå målen med utbildningen, oberoende av vilken enhet de går i. Modellen tillämpas med början 2016.

Ett flertal åtgärder har vidtagits för att kommunen ska vara en attraktiv arbetsgivare, varav ett exempel är utveckling av karriärtjänster. Inom grundskolan tillsvidareanställdes ytterligare 33 förstelärare inför höstterminen 2015 och totalt finns nu inom grund- och gymnasieskolan 267 karriärtjänster (förstelärare och lektorer). Det har blivit allt svårare att rekrytera legitimerade förskollärare och vissa

lärarkategorier och det finns anledning att fortsätta utveckla strategier för att behålla och rekrytera personal.

Nämnden hade 18,3 miljoner kr högre kostnader än budgeterat under 2015. Det är huvudsakligen inom gymnasieskolan nämndens kostnader är för höga. Kostnaderna för förskola, grundskola och grundsärskola var lägre än budgeterat. Gymnasieskolans underskott beror på att verksamheten inte anpassat utbildningsutbud och organisation i takt med sjunkande elevunderlag. Det ekonomiska resultatet ska ses mot bakgrund att kommunen under året haft 400 fler barn och elever än beräknat i förskola och skola, varav över hälften är grundskoleelever. Det ökade antalet beror både på att Uppsala växer och på att antalet asylsökande barn och ungdomar ökat under den senare delen av året. Nämndens ökade kostnader har delvis kompenseras med statsbidrag. Arbetet har under året präglats av återhållsamhet för att hålla kostnaderna nere och samtidigt tillgodose barns och elevers rätt till utbildning.

Uppsalas nettokostnad per invånare är lägre än genomsnittet i R8-kommunerna när det gäller förskola, grundskola och särskola. Gymnasieskolan har högre lokalkostnader än dessa kommuner, men det förändringsarbete som har påbörjats ska leda till en budget i balans läsåret 2017/2018. Även förskolan har högre lokalkostnader beroende på tillfälliga lokallösningar samt på att förskolor i vissa områden har tomma platser.

Antalet barn och elever i förskola och skola kommer de närmaste åren att öka kraftigt, både utifrån att Uppsala är en kommun i tillväxt och utifrån att antalet asylsökande barn och ungdomar har ökat. Den ekonomiska återhållsamheten under 2015 har varit viktig för att möta den utmaning som kommunen står inför, att med kort varsel expandera verksamheten med oförändrad kvalitet.

Förskola

	2011	2012	2013	2014	2015
Förskola					
Nettokostnadsutveckling med 2011 som basår	100	107	110	108	109
Nettokostnad per invånare (kr)	5 047	5 395	5 527	5 456	5 487
Avvikelse per invånare jämfört med R8*	-193	-179	-179	-406	-
Antal barn i förskoleverksamhet	10 596	10 905	11 138	11 162	11 206
Andel positiva svar, samtliga frågor i föräldraenkäten	85	84	85	85	86

*Plus betyder högre kostnader i Uppsala, minus betyder lägre kostnader i Uppsala jämfört med genomsnittet för R8-kommunerna eller liknande kommuner i Kolada år 2014.

Ett av kommunens inriktningsmål är att *alla barn och unga ska garanteras en trygg och kunskapsorienterad miljö* (mål 6). Kommunens förskolor arbetar med ett kvalitetssäkringssystem där externa granskare bedömer kvaliteten utifrån olika områden, till exempel utveckling och lärande, trygghet och trivsel, styrning och ledarskap. De granskningar som gjorts under 2015 visar en positiv utveckling av verksamhetens kvalitet. Som framgår i tabellen ovan är också föräldrar i hög grad nöjda med förskolornas arbete. Den positiva utvecklingen följer av ett målinriktat arbete bland annat med att tydligare kommunicera förskolans uppdrag både inom verksamheten och till föräldrar. Utvecklingsarbetet kommer att fortsätta med att utveckla former för att kunna följa och synliggöra varje barns kunskapsutveckling.

Förskolan har haft 16,8 miljoner kronor lägre kostnader än budgeterat. Det ekonomiska resultatet beror delvis på att verksamheten fått högre statsbidrag än beräknat, bl.a. för att minska barngruppernas storlek. En annan viktig förklaring är ekonomisk återhållsamhet. Det ekonomiska resultatet ska ses mot bakgrund av att verksamheten omfattat 100 fler barn än beräknat. En utmaning under året har varit att möta föräldrars önskemål av förskoleplatser.

Det ekonomiska läget i förskoleverksamheten har under flera år varit stabilt och nettokostnaden per invånare är lägre än genomsnittet i R8-kommunerna. För 2013 ökade nettokostnaden per invånare. Nämnden erbjöd då arbetssökande och föräldralediga föräldrar att ha barn i förskolan 30 timmar jämfört med det lagstadgade kravet på 15 timmar per vecka. Nämnden har 2015 tagit ett nytt beslut som ger möjlighet till 20 timmar per vecka. Den ekonomiska effekten av detta kommer att synas fullt ut först 2017.

Det har varit en utmaning att möta efterfrågan på platser i förskolan och antalet barn i förskolan förväntas att fortsätta öka. Kostnadseffektiviteten i verksamheten påverkas starkt av att det är stor skillnad i behov av platser i maj jämfört med september. I maj 2015 fanns det 672 fler barn i kommunens förskolor jämfört med i september. Det ställer krav på en flexibel organisation vad gäller både bemanning och lokaler.

Grundskola, förskoleklass och fritidshem

	2011	2012	2013	2014	2015
Grundskola, inklusive förskoleklass					
Nettokostnadsutveckling med 2011 som basår	100	102	104	108	109
Nettokostnad per invånare (kr)	8 056	8 244	8 394	8 692	8 605
Avvikelse per invånare jämfört med R8*	-183	-212	-375	-470	-
Antal elever, grundskola F-9	19 705	19 830	20 342	21 078	21 972
Andel behöriga till gymnasieskola	90	90	90	91	89

*Plus betyder högre kostnader i Uppsala, minus betyder lägre kostnader i Uppsala jämfört med genomsnittet för R8-kommunerna eller liknande kommuner i Kolada år 2014.

Ett av kommunens inriktningsmål är att *kunskapsresultaten ska förbättras* (mål 7). Kunskapsresultaten i grundskolan ligger generellt högre än genomsnittet i R8-kommunerna och i riket som helhet. Sett över tid har Uppsalas genomsnittliga meritvärde för årskurs 9 ökat under flera år. År 2015 var värdet i stort oförändrat för Uppsala men skillnaderna mellan pojkarnas och flickornas resultat minskade något. Ett av nämndens viktigaste uppdrag inom grundskolan är att verka för att alla elever efter årskurs 9 ska ha nått behörighet att gå vidare till nationellt program i gymnasieskolan. Också i det avseende ligger Uppsala högre än genomsnittet i R8-kommunerna och i riket som helhet, där trenden varit negativ under de senaste åren. Som framgår i tabellen ovan sjönk andelen behöriga elever något 2015 också i Uppsala. Det är dock för tidigt att säga om det är ett trendbrott eller en enstaka avvikelse. Trots att kunskapsresultaten genomsnittligt ligger på en hög nivå jämfört med andra kommuner finns stora skillnader mellan skolor. Nämnden kommer därför att fortsätta att uppmärksamma frågan om likvärdighet mellan skolor.

Nettokostnaden för verksamheterna förskoleklass, grundskola och fritidshem var 2015 20 miljoner kr lägre än budgeterat. Antalet elever ökade med 240 utöver vad som beräknades i budget. Eleverna har i hög utsträckning tagits emot i befintliga klasser som förtätats. Överskottet förklaras delvis av mottagna statsbidrag, bland annat ett för personalförstärkning i grundskolans lägre årskurser. Ytterligare förklaring är ekonomisk återhållsamhet.

Nettokostnaden per invånare har stigit något de senaste åren men ligger lägre i Uppsala än genomsnittet i R8-kommunerna. Antalet elever i grundskolan har ökat stadigt de senaste åren. Under 2015 påbörjades en mer markant ökning som kommer att accelerera under 2016. För att klara den snabba expansionen av verksamheten krävs en noggrann planering och att alla tillgängliga lokaler används flexibelt. Situationen för grundskolan kommer att vara särskilt ansträngd läsåret 2016/17 innan nya skollokaler är färdigställda. Det kommer också att finnas ett stort behov av att både behålla och rekrytera personal med god kompetens.

Gymnasieskola

	2011	2012	2013	2014	2015
Gymnasieskola					
Nettokostnadsutveckling med 2011 som basår	100	104	100	93	89
Nettokostnad per invånare (kr)	3 811	3 946	3 818	3 529	3 389
Avvikelse per invånare jämfört med R8*	+140	+351	+298	+74	-
Antal elever i gymnasieskola	7 572	7 261	6 814	6 427	6 379
Andel gymnasieelever som fullföljer sin utbildning inom fyra år		75	75	76	80

*Plus betyder högre kostnader i Uppsala, minus betyder lägre kostnader i Uppsala jämfört med genomsnittet för R8-kommunerna eller liknande kommuner i Kolada år 2014.

En slutförd gymnasieutbildning är en avgörande förutsättning för att komma in på arbetsmarknaden eller för fortsatta studier. Andelen gymnasieelever i Uppsala som fullföljer sin utbildning inom fyra år har ökat de senaste åren. Andelen är också högre än genomsnittet i R8-kommunerna och i landet som helhet. För att stärka likvärdigheten i kommunen ser nämnden anledning att fortsatt arbeta med skillnader i resultat mellan olika skolor och olika nationella program.

Gymnasieskolans kostnader har varit 59,8 miljoner kr högre än budgeterat. Av detta beror 12 miljoner kr på att ersättningen per elev till gymnasieskolorna blev för hög, eftersom den beräknades på ett för lågt antal elever. Resterande underskott avser kommunens egna gymnasieskolor, där utbildningsutbud och organisation inte har anpassats i takt med sjunkande elevunderlag. Nämnden har beslutat om åtgärder som ska ge en ekonomi i balans senast läsåret 2017/2018. Åtgärderna har redan under året lett till lägre lokal- och personalkostnader.

Som framgår i tabellen har såväl antalet elever som nettokostnaden per invånare sjunkit de senaste åren. En omställning av verksamheten i kommunens gymnasieskolor har påbörjats för att anpassa organisationen till nuvarande elevtal. Kommunens nettokostnad per invånare är högre än jämförda kommuners, men skillnaden har stadigt minskat och kommer med vidtagna åtgärder att minska ytterligare till läsåret 2017/18.

Efter några år med vikande elevantal kommer elevantalet att öka 2016. Den snabba skiftningen i behov av utbildningsplatser i gymnasieskolan ställer höga krav på samarbete och flexibilitet i planeringen för att tillgodose behovet av såväl lokaler som personal med rätt kompetens.

Grundsärskola och gymnasiesärskola

	2011	2012	2013	2014	2015
Grundsärskola					
Nettokostnadsutveckling med 2011 som basår	100	91	89	87	75
Nettokostnad per invånare (kr)	445	403	398	389	335
Avvikelse per invånare jämfört med R8*	-37	-76	-54	-50	-
Antal elever i grundsärskola	200	177	167	162	162
Gymnasiesärskola					
Nettokostnadsutveckling med 2011 som basår	100	98	94	90	74
Nettokostnad per invånare (kr)	346	340	324	311	255
Avvikelse per invånare jämfört med R8*	+92	+77	+63	+54	-
Antal elever i gymnasiesärskola	192	177	136	111	105

*Plus betyder högre kostnader i Uppsala, minus betyder lägre kostnader i Uppsala jämfört med genomsnittet för R8-kommunerna eller liknande kommuner i Kolada år 2014.

Antalet elever i både grund- och gymnasiesärskolan har minskat sedan 2011 då ny lagstiftning gjorde målgruppen för skolformerna mindre. Detta har medfört att nettokostnaden per invånare har sjunkit för skolformerna även om en större andel av eleverna har stora eller mycket stora stödbehov.

Utbildningsförvaltningen har under 2015 arbetat med att utforma metoder för att följa upp kvaliteten i sarskolan. Under 2016 kommer enhetliga enkätundersökningar att genomföras i såväl grund- som gymnasiesarskola. Även enskilda huvudmän bjuds in att delta i undersökningarna

Kostnaderna för grundarskola ligger 3,6 miljoner kr under de budgeterade. Resultatet beror på att kostnaden för tilläggsbelopp för elever med stora stödbehov har varit lägre än budgeterat och att personal inte tillsatts som planerat.

Gymnasiesarskolan har överskridit budget med 0,9 miljoner kronor. Verksamheten har haft något fler elever än budgeterat. Under året har kommunens egen sarskoleverksamhet sammanfört tre enheter till en. Förändringen ger en effektivare organisation som förbättrar möjligheterna till utveckling av verksamhetens kvalitet och bättre användning av resurser.

Framtida utmaningar

En hög och likvärdig kvalitet i förskola och skola är nämndens grunduppdrag. En slutförd gymnasieutbildning är en avgörande förutsättning för att komma in på arbetsmarknaden eller för fortsatta studier. Även om kunskapsresultaten generellt är höga i Uppsala är det en utmaning att öka likvärdigheten så att de goda resultaten gäller alla förskolor och skolor. Beslutet om ny modell för fördelning av pengar kommer att följas upp både avseende hur pengarna har använts och i vilken utsträckning den leder till att skillnaderna mellan olika enheter minskar.

Det snabbt ökande antalet barn och elever kommer att ställa höga krav på effektiv lokalplanering. Nämnden kommer under våren 2016 att besluta om en lokalstrategisk plan som ska ligga till grund för arbetet. Det behövs ett nära samarbete både mellan olika delar av den kommunala verksamheten och med andra aktörer som driver utbildning i Uppsala. Det är angeläget att lokalkostnaden per barn och elev inte ökar. Genom lägre lokalkostnader kan mer resurser av det ekonomiska utrymmet läggas på undervisning.

Varje vår saknas platser i förskoleverksamheten. Det finns ett behov av 800-900 fler platser under våren än under hösten. För att undvika att platser står tomma under hösten behövs flexibla lösningar.

Kostnaden för den kommunala gymnasieskolan är högre än i jämförbara kommuner. Utmaningen är att anpassa verksamheten så att utbud och organisation på ett mer effektivt sätt möter efterfrågan.

Tillväxt och pensionsavgångar skapar rekryteringsbehov de närmaste åren. Det råder brist på barnskötare, legitimerade förskollärare och vissa lärargrupper, till exempel speciallärare. Ökningen av asylsökande barn och elever medför ökad efterfrågan på lärare i svenska som andraspråk och modersmålslärare. Under 2015 genomfördes en kompetenskartläggning och den ligger till grund för den kompetensförsörjningsplan som håller på att tas fram. Syftet är att lägga fram strategier för att behålla, vidareutveckla och rekrytera personal med rätt kompetens.

Omsorgsnämnden

Omsorgsnämnden ansvarar för omsorg, service och viss sysselsättning inom socialpsykiatri och verksamheter enligt lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Nämnden ansvarar också för service, vård och omsorg enligt socialtjänstlagen i ordinärt och särskilt boende för personer upp till 65 år med funktionsnedsättning eller sjukdom. Nämnden ansvarar för uppgifter enligt hälso- och sjukvårdslagen samt bostadsanpassningsbidrag inom ovanstående områden.

Viktiga händelser under året

Nämnden har under året gjort en översyn av situationen inom bostäder med särskild service och korttidsvistelse för barn och ungdomar med funktionsnedsättning. Det har medfört att nämnden nu kan erbjuda brukarna ett stöd med bättre kvalitet men till lägre kostnad.

Nämnden har också gjort en ramupphandling av bostäder med särskild service enligt LSS. Det innebär att ett större antal personer kunnat få sitt beslut om boende verkställt. Det har lett till att nämnden inte behövt betala särskild avgift till Inspektionen för vård och omsorg för beslut som inte verkställts.

Nämnden har också övertagit sysselsättningsverksamheter från arbetsmarknadsnämnden. Det har skapat möjlighet för nämnden att kunna erbjuda ett bredare spektrum av stöd och insatser inom socialpsykiatri.

Trenden från de senaste åren med ständigt ökade volymer inom boendestödet har under 2015 stannat av. Nämnden har utvecklat olika samarbeten med Styrelsen Uppsala vård och omsorg. Under 2016 kommer nämnden att ta fram en ny ersättningsmodell. Dessa insatser förväntas leda till en kostnadsminskning för nämnden.

Nämndens målluppfyllelse

OMSORGSNÄMNDEN	Budget	Bokslut
Belopp i miljoner kronor	2015	2015
Kostnader	1 501,9	1 563,1
Intäkter exkl. kommunbidrag	47,6	76,9
Nettokostnader	1 454,3	1 486,2
Kommunbidrag	1 454,3	1 454,3
RESULTAT	0,0	-31,9
Nettoinvesteringar	2,0	0,0

Nämnden har uppnått 8 av 11 inriktningsmål i IVE. För ett av inriktningsmålen går det inte att bedöma målluppfyllelsen. Nämnden bedömer däremot att alla mål kommer att nås under planperioden 2015-2018.

Under 2015 har nämnden haft ett särskilt fokus på målet att *öka delaktigheten och inflytandet för medborgarna i välfärden* (mål 11). Arbetet med att uppfylla målet är långsiktigt. Nämnden bedömer att målet för 2015 på det stora hela är uppnått men att det finns delar att arbeta vidare med.

Nämnden har genomfört aktiviteter i enlighet med verksamhetsplanen för att alla medborgare som tar del av välfärden ska bli mer delaktiga och få ett ökat inflytande. Bland annat har nämnden förtydligat krav i olika förfrågningsunderlag och uppdrag med avseende på detta.

Nämnden har haft två öppna sammanträden och hade vid varje nämndsammanträde en föreningsdialog som gör det möjligt för medborgare och föreningslivet att få inflytande över och vara delaktiga i de demokratiska processerna. Nämnden har också tillsammans med ideella organisationer utvecklat olika verksamheter och avser skapa fler forum under 2016. Det handlar till exempel om att olika brukarorganisationer ska kunna delta i utvecklings- och planeringsarbete. Under 2016 kommer nämnden att starta ett LSS-råd för brukarorganisationer och deras medlemmar.

Att *fler personer med funktionsnedsättning kan få arbete och sysselsättning* (mål 16) samt att det *förebyggande arbetet utvecklas* (mål 14) är två andra mål som nämnden arbetat med, främst inom området socialpsykiatri. Dessa mål kommer nämnden att arbeta vidare med under kommande år.

Nämnden överskrider budget med 31,9 miljoner kronor och därför når nämnden inte upp till en ekonomi i balans. Den större delen av underskottet beror på att nämnden utökat antalet platser inom bostäder med särskild service enligt LSS men också på en volymökning inom hemvården.

Att antalet boendeplatser ökade innebar att nämnden kunde möta de olika behov av boenden som finns. Antalet beslut som inte har verkställts inom området, och där personer fått vänta mer än tre månader, har minskat från 38 till 18 personer.

Under året har nämnden börjat göra förändringar för att få en ekonomi i balans. Tillsammans med Styrelsen Uppsala vård och omsorg har nämnden sett över området serviceboende enligt LSS. Det arbetet har resulterat i en ny ersättningsmodell som tar hänsyn till vilken bemanning som behövs och vilket stöd brukare behöver. Ersättningsmodellen kommer att ge sänkta kostnader under 2016 och 2017.

Utvecklingen inom nämndens anvarsområden

Uppsala har i jämförelse med bland andra Linköping och Örebro en lägre andel av befolkningen som bor på boenden enligt LSS. Uppsala har däremot en högre andel av befolkningen som har bostad med särskild service enligt socialtjänstlagen.

2013 års uppgifter från LSS-utjämningsystemet med utbetalningsår 2015

Kommuner	Uppsala	Linköping	Örebro	Västerås	Jönköping	Borås	Norrköping	Umeå	Riket
Antal boende vuxen	553	513	461	303	365	328	503	429	24 621
Antal invånare	207 611	151 702	142 325	143 543	132 072	106 966	135 096	119 452	9 737 559
Andel av befolkning	0,266%	0,338%	0,324%	0,211%	0,276%	0,307%	0,372%	0,359%	0,253%

Nämnden behöver analysera orsakerna till detta så att personer som har rätt till LSS-insatser får stödet enligt LSS och inte enligt socialtjänstlagen. En fortsatt utbyggnad av LSS-boenden kan därför vara motiverad.

Framtida utmaningar

Nämnden behöver fortsätta arbetet med att få en ekonomi i balans samtidigt som nämnden tillgodoser medborgarnas behov med rimlig kvalitet. Nämndens verksamhet är till största delen lagreglerad, och nämnden ansvarar för att tillgodose behov som medborgare med en funktionsnedsättning har. Nämnden behöver här arbeta för att bryta trenden där ökningen av behoven är större än befolkningsökningen och kartlägga orsaker som ligger bakom. Nämnden behöver också fortsätta att analysera om kostnaderna för verksamheten är rimliga i förhållande till den kvalitet som verksamheten håller samt göra eventuella anpassningar och åtgärder.

Nämnden ser en stor utmaning i att kunna tillgodose brukarnas behov av bostäder med särskild service enligt LSS och socialtjänstlagen. Den ordinarie bostadsmarknaden behöver också bli mer tillgänglig för personer med funktionsnedsättning eller social problematik.

Det är viktigt att nämnden analyserar samarbetet och ansvarsfördelningen med socialnämnden, äldre- och landstinget för personer med komplexa behov så att brukare får sina behov tillgodosedda på bästa sätt. Kommunen ska inte heller ta på sig ett ansvar som enligt ÅDEL-överenskommelsen ligger på landstinget.

Inom området socialpsykiatri behöver nämnden utveckla en verksamhet som skapar möjlighet till återhämtning. Det utbud av stöd som nämnden i dagsläget erbjuder behöver bli mer varierat för att ge rätt insatser i rätt omfattning till personer med psykiska funktionsnedsättningar.

De barn och ungdomar som växer upp idag ställer andra krav och efterfrågar andra insatser än vad LSS medger. Nämnden behöver därför analysera vilka behov och vilken efterfrågan som finns så att nämnden kan skapa insatser som motsvarar den yngre generationens behov och önskemål.

Kvinnor och män med funktionsnedsättning har enligt forskning och folkhälsomyndighetens rapporter en generellt sämre hälsa än den övriga befolkningen. Nämnden behöver därför utveckla arbetet med olika hälsofrämjande insatser för den här målgruppen.

Socialnämnden

Nämnden ansvarar för individ- och familjeomsorg (ej ekonomiskt bistånd) för alla åldrar. Utöver det ansvarar nämnden för bostadssociala frågor, mottagande av ensamkommande barn som söker asyl, familjerättsliga frågor, samordning av arbetet för att motverka våld i nära relationer och insatser för den nationella minoriteten romer.

Viktiga händelser under året

Nämnden har under året inlett en dialog med Styrelsen för vård och omsorg för att stimulera samverkan och få ett bättre resursutnyttjande och ett ökat gemensamt lärande. Nämnden har beslutat om en omställningsplan för att minska beroendet av externa utförare och på sikt öka andelen verksamheten i kommunal regi. Syftet är att minska kostnaderna och öka kvaliteten i verksamheten.

Dagcentret och härbärgat för socialt utsatta EES-migranter har varit igång under vintermånaderna. Dagcentret har dessutom haft öppet under sommarhalvåret. Nämnden har beslutat att inrätta ett så kallat halvvägshus för vård och boende för målgruppen vuxna personer med missbruks- och beroendeproblematik. Halvvägshuset är en del i rehabiliteringen. Huset öppnar under 2016 och beräknas få tio platser. Nämnden har genomfört och planerar att genomföra ramupphandlingar av hem för vård eller boende (HVB) för att öka kvaliteten och minska kostnaderna.

Uppsala har under året tagit emot 559 ensamkommande flyktingbarn. Det kan jämföras med de 70 platser som kommunen avtalat om med Migrationsverket för 2015. Platserna på nämndens boenden har inte räckt till och istället har de flesta ensamkommande barnen placerats i så kallade konsulentstödda familjehem. Tillströmningen har medfört att utredningar, valda familjehem och uppföljning och tillsyn inte kunnat hålla den höga kvalitet som nämnden vanligen håller i mottagandet av ensamkommande barn.

Nämndens måluppfyllelse

SOCIALNÄMNDEN	Budget	Bokslut
Belopp i miljoner kronor	2015	2015
Kostnader	701,4	830,2
Intäkter exkl. kommunbidrag	115,0	218,3
Nettokostnader	586,4	611,9
Kommunbidrag	586,4	586,4
RESULTAT	0,0	-25,6
Nettoinvesteringar	2,0	1,3

Nämnden bedömer att de flesta av kommunfullmäktiges inriktningsmål och uppdrag har uppnåtts och genomförts. Nämnden har bland annat tagit fram ett kommunövergripande program mot våld i nära relationer i nära samverkan med frivilligorganisationer. Det bidrar till målet om *god hälsa för hela befolkningen* (mål 27). Nämnden planerar också att ingå partnerskap med en eller flera föreningar under 2016 för att stärka kvinnofridsarbetet.

Arbetet med bostadssociala lägenheter har effektiviserats. En översyn av alla sociala bostadskontrakt ligger till grund för en åtgärdsplan för att öka omsättningen av lägenheter. Besparingar inom boendeenheten har lett till minskade kostnader.

Nämnden har klarat av att ta emot och erbjuda över fem hundra ensamkommande barn boende och omvårdnad. Antalet boendeplatser för ensamkommande i samarbetet med vård och omsorg har ökat. På så sätt har nämnden bidragit till målet om *en öppen och solidarisk kommun avseende flyktingmottagande och särskilt avseende ensamkommande barn* (mål 19).

Nämnden har antagit ett handlingsprogram i nio punkter för ökad kvalitet i myndighetsutövningen för barn och ungdom. Programmet syftar till att förbättra kvaliteten och öka attraktiviteten i yrket som socialsekreterare genom utökad chefsstöd, nya karriärvägar, utbildning och ökad delaktighet.

Bokslutet redovisar att nämnden 2015 haft 25,6 miljoner kronor högre kostnader än budgeterat. Det är inom området individ- och omsorg, det vill säga vård- och behandlingsinsatser för barn, ungdomar och vuxna som nämnden inte kunnat hålla sig inom budget. Trots detta är det värt att notera att de faktiska kostnaderna för institutions- och familjehemsvården av barn och unga minskat i jämförelse med 2014. Inom vården av vuxna missbrukare har dock kostnaderna ökat.

Nämnden har under året gjort besparingar för att uppnå en budget i balans och dessa bedöms ha fått viss effekt. Nedläggning av ett HVB-hem, besparingar på boendeenheten och ramupphandlingar har lett till minskade kostnader. Med hänsyn taget till underskottet och viss volymökning behöver nämnden reducera kostnaderna för 2016 med ytterligare 32,5 miljoner kr. Åtgärder för det spänner över hela ansvarsfältet med allt från avtalsförändringar till nya riktlinjer med en striktare tillämpning och ett effektivare resursutnyttjande.

Utvecklingen inom nämndens anvarsområden

Nämndens kostnader för institutionsvård av barn och unga ligger högre än i liknande kommuner. Sedan 2011 sjunker dock Uppsalas kostnader medan andra kommuner får ökade kostnader. En annan betydande utgiftspost är familjehem trots att nämnden har lägre kostnader än liknande kommuner. Särskilt kostnadsdrivande är den konsulentstödda familjehemsvården. Den biståndsprovade öppenvården är ytterligare en tung utgiftspost. Även där har nämnden högre kostnader än liknande kommuner. Det bedöms delvis bero på att minskade kostnader för institutionsvården ger ökade kostnader för insatser för dem som bor kvar hemma.

Uppsala har sedan flera år haft lägre kostnader än jämförbara kommuner för missbruksvård för vuxna. 2015 ökade dock kostnaderna för institutionsvård och öppenvård av vuxna med missbruksproblem på grund av fler LVM-anmälningar och fler ansökningar än föregående år.

Alla de ovan identifierade utgiftsposterna är föremål för besparingsåtgärder under 2016. Siffror för 2015 redovisas i tabellen nedan för nettokostnaden för barn- och ungdomsvård. Nettokostnaden för vård av vuxna missbrukare är inte analyserad och klar.

	2011	2012	2013	2014	2015
Barn- och ungdomsvård					
Nettokostnadsutveckling med 2011 som basår	100	102	105	103	99
Nettokostnad per invånare för barn- och ungdomsvård	2 059	2 092	2 152	2 128	2 037
Avvikelse per brukare/invånare jämfört med R8*	+196	+107	+109	+4	-
Vård av vuxna med missbruk					
Nettokostnadsutveckling med 2011 som basår	100	92	92	100	107
Nettokostnad per invånare för vård av vuxna missbrukare	520	479	478	518	555
Avvikelse per invånare jämfört med liknande kommuner*	-105	-170	-208	-217	-

*Plus betyder högre kostnader i Uppsala, minus betyder lägre kostnader i Uppsala jämfört med genomsnittet för R8-kommunerna eller liknande kommuner i Kolada år 2014.

Framtida utmaningar

De framtida utmaningarna som nämnden måste hantera är i huvudsak desamma som inför under 2015: en budget i balans, ett bra mottagande av ensamkommande barn och en väl fungerande organisation som förmår att locka och behålla personal.

För att nå budget i balans måste kostnaderna för institutionsvård, familjehem och öppenvård fortsätta att minska. Ett gott mottagande av ensamkommande barn fortsätter att vara en utmaning för nämnden under 2016 och kommande år. Migrationsverkets beräkningar talar om 16 000–33 000 ensamkommande barn under 2016. Uppsala kommun planerar att teckna avtal med Migrationsverket

om att tillhandahålla 608 platser för asylsökande ensamkommande barn under 2016. Osäkerheten om hur många som faktiskt kommer är dock mycket stor. Migrationsverket bedömer att det kan komma både färre och fler asylsökande än beräkningarna anger. Samtidigt som nämnden planerar mottagande för nya ensamkommande barn är det viktigt att följa och säkerställa kvaliteten i mottagandet för dem som redan kommit till Uppsala. Nämnden har genomfört en särskild riskanalys för att identifiera risker för målgruppen och bedöma vilka särskilda insatser som kan behövas.

En viktig del i nämndens strategi i arbetet med de ensamkommande barnen är att öka samarbetet med civilsamhället. Som ett led i det arbetet planerar nämnden att ingå ett partnerskap med Röda Korset. Nämnden vill också stärka samarbetet med civilsamhället inom andra områden som berör nämndens verksamheter och planerar att ingå partnerskap med flera föreningar, till exempel TRIS (Tjejers rätt i samhället).

Att lyckas med att rekrytera och behålla kompetent och erfaren personal bedöms vara en nödvändig förutsättning för att långsiktigt nå budget i balans och för att garantera en god kvalitet i verksamheten. Nämnden har därför antagit ett handlingsprogram för stärkt kvalitet i myndighetsarbetet inom socialförvaltningens barn- och ungdomsavdelningar. Ett lönepolitiskt ställningstagande för åren 2014-2016 för socialsekreterare med myndighetsutövande uppdrag, då deras lönenivå ansågs ligga på en för låg nivå i förhållande till arbetsuppgifternas komplexitet, ledde under 2015 till en kraftig löneökning för berörda personalgrupper.

Äldrenämnden

Äldrenämnden ansvarar för service, vård och omsorg till personer 65 år och äldre. Nämnden arbetar främst utifrån socialtjänstlagen och hälso- och sjukvårdslagen. Nämnden ansvarar även för öppna insatser och förebyggande verksamhet för åldersgruppen.

Viktiga händelser under året

Under året har fokus i hög grad legat på att åstadkomma en ekonomi i balans och ett lägre kostnadsläge inom äldreomsorgen. Jämfört med andra liknande kommuner bedöms kostnadsläget i Uppsala vara för högt. Under året har volymen beviljad tid inom hemvården minskat (-13 %). Inom korttidsboende har överkapaciteten justerats (-17 %). Översyner har också gjorts kring ansvarsförhållanden gentemot landstinget när det gäller specialiserad palliativ vård. Det har lett till att verksamheten *Omtanken* har avvecklats. Det har också lett till ett förslag till ändrat uppdrag för sjukvårdsteamet som har verksamhet inriktad mot vård av svårt sjuka äldre i hemmet. Vårdgivaransvaret har börjat återföras till utförarna i enlighet med lagstiftningen.

Nämndens måluppfyllelse

ÄLDRENÄMNDEN	Bokslut	Bokslut	Budget	Bokslut
Belopp i miljoner kronor	2013	2014	2015	2015
Kostnader	1 975,2	2 052,9	1 869,7	1 877,8
Intäkter exkl. kommunbidrag	201,3	193,1	195,9	215,7
Nettokostnader	1 773,9	1 859,8	1 673,9	1 662,1
Kommunbidrag	1 805,3	1 884,2	1 673,9	1 673,9
RESULTAT	31,4	24,4	0,0	11,8
Nettoinvesteringar	17,9	5,7	6,0	1,7

Siffrorna ovan är inte korrigerade för jämförelsestörande poster som hänger samman med 2015 års omorganisation

Under år 2015 har nämnden haft störst fokus på de mål som rör medborgarinflytande, förebyggande insatser och medarbetarskap.

Måluppfyllelsen när det gäller *medborgares inflytande och delaktighet* (mål 11) bedöms vara god. Inom myndighetsutövningen har en ny modell för handläggning börjat användas, ÄBIC (Äldres Behov i Centrum). Den nya modellen har ett ökat fokus på enskildas behov och på ökat inflytande och

delaktighet i samband med handläggningen. Äldrenämnden har också genomfört medborgardialoger med fokus på landsbygd och haft sammanträden som varit öppna för allmänheten. Äldrenämnden har dessutom börjat genomföra sina sammanträden ute i verksamheten, t.ex. på äldreboenden, och får på så sätt ökad inblick i hur den fungerar.

Den nationella brukarundersökningen visar att en lite högre andel, både inom hemtjänst och särskilt boende, upplever att personalen tar hänsyn till åsikter och önskemål jämfört med de två närmast föregående undersökningarna. Värdena ligger dock strax under genomsnittet för liknande kommuner.

När det gäller *förebyggande insatser* (mål 12 och 14, uppdrag 18) bedöms måluppfyllelsen över lag vara god. Förebyggande insatser är en bidragande orsak till att färre av Uppsalas invånare över 80 år permanent bor i äldreboende än i jämförbara kommuner och att andelen dessutom har minskat under de senaste åren. Under året har nämnden tagit initiativ till att organisera handläggning av bostadsanpassningsbidrag i närmare samarbete med ansvariga för stadsbyggnad och bygglov för att öka möjligheterna för äldre att bo kvar i det egna hemmet. I samarbete med kommunledningskontoret har ett arbete påbörjats för att förbättra tillgänglighet och möjlighet till kvarboende i stadsdelen Eriksberg. Nämnden har vidare tagit fram en bostadsförsörjningsplan, där behovet av alternativ till vård- och omsorgsboenden berörs.

Nämnden har tagit flera initiativ till att öka äldres hälsa. En webbplats (hälsocoachen) med hälsotips och instruktionsfilmer för egen träning i hemmet har utvecklats och satts i drift. Detta är ett led i nämndens arbete med att använda välfärdsteknologi inom sina ansvarsområden (uppdrag 17). Möjligheter till gymnastik har utvecklats vid träffpunkter bland annat genom att tillhandahålla träningsredskap. Med hjälp av statliga bidrag har nämnden arbetat med värdegrundsarbete, förhindra fallskador, förbättra psykisk hälsa, förbättra munhälsa och förhindra våld i nära relationer. För att utveckla möjligheterna till intensiv rehabilitering i hemmet har arbetet med ett särskilt reahabteam fortsatt. Anhörigstödet har förbättrats bland annat genom att *Anhörigcentrum* flyttat till mer centrala och lättillgängliga lokaler.

Verksamheten med uppsökande hembesök och annan information av intresse för äldre har nått 92 procent av årskullen nyblivna 80-åringar. Det motsvarar 938 nya kontakter under året inom den uppsökande verksamheten. Jämfört med 2014 var det fem procentenheter fler av de nyblivna 80-åringarna som nåddes av den uppsökande verksamheten.

Nämndens arbete för att utveckla *medarbetarskap* har bidragit till måluppfyllelse för målen att heltid ska vara en rättighet (mål 22) och att medarbetare ska ha förutsättningar att prestera och utvecklas (mål 24). Nämndens strategiska kompetensförsörjningsplan har inte kunnat följas fullt ut på grund av omorganisation i förvaltningen. Nämnden behöver därför göra mer för att bidra till uppfyllelse av målet att *Uppsala erbjuder attraktiva möjligheter som arbetsgivare* (mål 23).

Nämndens bild är att brukarna inom äldreomsorgen är *nöjda med maten* (mål 13). Nämndens egen uppföljning visar att andelen äldre som anser att maten smakar bra har ökat jämfört med 2014. Det går dock inte att se en motsvarande ökning i den nationella brukarundersökningen.

Nämnden följer löpande upp att *god service, enkelhet och korta handläggningstider* präglar förvaltningens handläggning (mål 25). Under året har arbete pågått för att se till att jämställdhetsaspekten finns med i all myndighetsutövning (uppdrag 25). I medborgarundersökningen 2015 fick äldreomsorgen ett något högre resultat jämfört med den föregående undersökningen 2012.

Inom Äldrenämndens ansvarsområde har lagen om valfrihetssystem (LOV) använts inom både hemvård och särskilt boende med möjlighet till *etablering för nya företag* (mål 26). Under året etablerade sig också ett par nya företag med verksamhet inom nämndens ansvarsområde.

Nämndens årsbokslut visar att kostnaderna håller sig inom budget. Kostnaderna ligger 11,8 miljoner kr under de budgeterade. Det innebär en nettokostnadsminskning på 2,6 procent jämfört med

årsbokslutet 2014 (korrigerat för jämförelsestörande poster på grund av omorganisationen). Anledningen till att kostnaderna inte blev lika stora som nämnden budgeterade är framför allt att nämnden räknat med att fler äldre skulle flytta in på nya äldreboenden. Under 2015 har nämnden kunnat erbjuda platser för omvårdnadsboende i tillräcklig utsträckning. Det finns däremot ett större behov av boendeplatser för äldre med demens. Ett nytt boende som öppnades i juli 2015 minskade kön på demensplatser från 106 personer i juli till 66 personer i december. Bristen på demensplatser har ökat kostnaderna inom hemvården. Orsaken är att demenssjuka brukare som fått en plats beviljad får hemvård medan de väntar på en ledig plats i demensboende.

Kostnaden för korttidsboende påverkas av hur snabbt landstinget skriver ut äldre från sjukvården. En tidig utskrivning kan leda till att den äldre brukare placeras i ett korttidsboende. Bristen på platser i demensboende leder i sin tur till att äldre brukare blir kvar längre på korttidsboenden. Nämnden arbetar för att kommunens och landstingets olika roller i vårdkedjan och ansvarsförhållandena inom den palliativa vården ska bli tydliga. En konsekvens av det under 2015 var att antalet korttidsplatser minskade med 17 procent, bland annat genom nedläggningen av *Omtanken*.

Nämnden har uppnått målet om en ekonomi i balans, men kostnadsutvecklingen ser olika ut inom olika ansvarsområden. Hemvården (hemtjänst/hemsjukvård) är den del som haft högre kostnader i förhållande till budget 2015 (-5 %). Anledningen till detta är ofta att äldre inte kunnat få plats på boende vilket ökat behovet av hemvård. Antalet personer med utförd hemvårdsinsats varierar något under året men över tid ligger det ändå på en förhållandevis stabil nivå. Arbetet med att säkerställa att man beviljar rätt insatser i förhållande till behov pågår. Tillsammans med nya demensboendeplatser har detta lett till att beviljade och utförda insatser för hemtjänst har minskat från 96 623 timmar i januari 2015 till 79 560 timmar i december 2015. Nämnden behöver även under kommande år, arbeta intensivt med att minska kostnaderna för att kunna möta den ökande andelen äldre i befolkningen.

Utvecklingen inom nämndens ansvarsområden

De senaste åren har andelen personer 80 år och äldre som bor i äldreboende minskat. Det har också blivit mindre vanligt med hemtjänst för den här åldersgruppen även om det går att se en liten ökning de senaste två åren. Andelen personer 80 år och äldre som bor i äldreboende eller har hemtjänst har samtidigt varit lägre än i jämförbara kommuner (R8). Det är oklart vad detta beror på. Det kan bero på vitalare äldre, mindre efterfrågan från äldre, på grund av skillnader i myndighetsutövning eller en blandning av dessa faktorer.

Kostnaderna per brukare är i hemtjänsten något högre jämfört med andra kommuner. Inom äldreboende är däremot kostnaderna lägre. Genomsnittlig kostnadsnivå inom hemtjänsten påverkas bland annat av skillnader mellan olika kommuner när det gäller ålder och vårdbehov hos brukarna. Bedömt utifrån den så kallade nettokostnadsavvikelsen ligger kostnadsnivån för äldreomsorgen i Uppsala över genomsnittet och har gjort det under längre tid. Det går dock att se en tendens till att Uppsalas kostnadsnivå närmar sig liknande kommuner under de senaste åren.

I Socialstyrelsens brukarundersökning är de helhetsomdömen som ges om äldreomsorgen över tid något lägre än genomsnittet för jämförbara kommuner. Samtidigt är en överväldigande majoritet av de svarande ganska eller mycket nöjda med äldreomsorgen. Vad som förklarar de relativt sett lägre nivåerna är oklart.

	2011	2012	2013	2014	2015
Volym					
Invånare 80 år och äldre i särskilt boende	13,8	13,9	13,6	13,3	12,8
Avvikelse jämfört med R8	-1,8	-1,4	-0,6	-1,2	-
Invånare 80 år och med hemtjänst i ordinärt boende	21,3	21,1	19,5	19,7	20,3
Avvikelse jämfört med R8	-2,0	-2,2	-1,2	-1,1	-
Kostnader					
Hemtjänst: Kostnad per brukare (kr)	244 842	236 428	234 744	254 476	-
Avvikelse jämfört med R8 *	+68 662	+50 931	+13 197	+13 979	-
Särskilt boende: Kostnad brukare (kr)	579 742	636 392	661 182	676 999	-
Avvikelse jämfört med R8 *	-31 171	-674	-51 699	-63 437	-
Nettokostnadsavvikelse äldreomsorg (%) ***	9,9	12,7	10,6	10,6	-
Avvikelse jämfört med R8 *	10,9	13,5	9,9	7,8	-
Omdömen **					
Hemtjänst andel ganska/mycket nöjda	84	86	87	86	84
Avvikelse jämfört med R8	-5	-4	-3	-4	-5
Särskilt boende andel ganska/mycket nöjda	75	81	80	78	75
Avvikelse jämfört med R8	-6	-3	-2	-4	-6

* Plus betyder högre kostnader i Uppsala, minus betyder lägre kostnader i Uppsala jämfört med genomsnittet för R8-kommunerna.

** Socialstyrelsens brukarundersökning.

*** Avvikelse i procent mellan nettokostnad och strukturårsjusterad standardkostnad för äldreomsorg (kr/inv), se ordförklaring i bilaga.

Framtida utmaningar

En kraftig ökning av de äldre åldersgrupperna väntas, framförallt från år 2020. Redan de närmaste fem åren förväntas ökningen av antalet äldre leda till att insatserna inom äldreomsorgen behöver öka med närmare 20 procent. I kostnader motsvarar det en ökning från nuvarande cirka 1,7 miljarder till cirka 2,1 miljarder år 2020.

För att möta de ökade behoven kommer flera åtgärder att behövas:

- effektiviseringar,
- förändringar i policyer och riktlinjer,
- utveckling av nya tjänstekoncept,
- eventuella omprioriteringar inom kommunen, och
- en ökad och utvecklad samverkan med andra aktörer (inom och utom kommunen).

I närtid är det viktigt att öka antalet boenden för dementa samtidigt som alternativ och mellanboendeformer utvecklas i form av trygghetsbostäder och seniorbostäder. Förebyggande och hälsofrämjande insatser kommer fortsatt att vara centrala för att, om möjligt, skjuta omsorgsbehoven på framtiden och ge äldre möjligheter till en ökad livskvalitet. Samhällsplaneringen behöver utformas för att öka tillgängligheten, inte bara i fysiskt avseende utan även för att ge tillgång till service och möjligheter till full delaktighet i samhällslivet. Äldrenämnden behöver ta fram en strategisk plan för fastighetsförsörjningen för kommande år. Det förutsätter nära samarbete med andra delar i kommunen.

Överförmyndarnämnden

Överförmyndarnämnden i Uppsala län är en gemensam nämnd för Uppsala, Knivsta, Heby, Tierps, Älvkarleby och Östhammars kommuner. Nämnden har Uppsala kommun som värdkommun och bildades 2011.

Överförmyndarnämnden är en kommunal tillsynsmyndighet. Tillsynen ska se till att den kommuninvånare som har en ställföreträdare i form av god man, förvaltare eller förmyndare ska få det hen har rätt till, både ekonomiskt och rättsligt. Tillsynen utgår från föräldrabalken, förmynderskapsförordningen och lagen om god man för ensamkommande barn.

Viktiga händelser under året

År 2015 präglades av den svåraste flyktingsituationen i världen sedan andra världskriget. Fler människor än någonsin tidigare sökte asyl i Sverige och behovet av gode män för ensamkommande flyktingbarn har därför ökat mycket kraftigt.

Nämndens måluppfyllelse

ÖVERFÖRMYNDARNÄMNDEN	Bokslut	Bokslut	Budget	Bokslut
Belopp i miljoner kronor	2013	2014	2015	2015
Kostnader	21,9	23,1	22,1	30,8
Intäkter exkl. kommunbidrag	10,5	11,8	9,8	17,6
Nettokostnader	11,4	11,3	12,3	13,2
Kommunbidrag	10,5	11,6	12,3	12,3
RESULTAT	-0,9	0,3	0,0	-0,9

Nämnden har bidragit till att uppfylla målet *Uppsala är en öppen och solidarisk kommun avseende flyktingmottagande och särskilt avseende ensamkommande barn* (mål 19) Kommunen har utökat sitt mottagande av ensamkommande barn under 2015. Ensamkommande barn som behöver god man har tidigare varit nämndens minsta ärendegrupp, men har för Uppsalas del ökat under 2015 från 170 i januari till 1 100 i december. Det är en ökning med nära 650 procent. Den större delen av ökningen av ägde rum mellan 1 september och 31 december.

Utöver ensamkommande barn har antalet övriga ärenden också ökat under året, för Uppsalas del från 1 095 till 1 254 (15 procent). Ökningen gäller främst gruppen äldre och personer med både missbruk och psykisk sjukdom. Den ökade mängden ärenden har lett till att handläggningstiderna har ökat. Det innebär att nämnden inte har uppnått sin del i målet om att *God service, enkelhet och korta handläggningstider präglar kommunens kontakter med företag och medborgare* (mål 25). Ärenden med ensamkommande barn har tagit lång tid att handlägga och de barn som väntat längst under november och december hade väntat på att få en god man i två månader. I början av 2016 saknade 700 ensamkommande barn god man. Vid årsskiftet 2015/16 rekryterades 20-30 personer i veckan som god man för ensamkommande barn.

Nämnden har även bidragit till att *Uppsala kommun ger förutsättningar för en god hälsa för hela befolkningen* (mål 27) genom att hälsan hos många personer som får ställföreträdare förbättras av det.

Nämnden har två huvudtyper av kostnader: arvode till ställföreträdare som hjälper kommuninvånare och kostnader för överförmyndarförvaltningen som har i uppgift att rekrytera och kontrollera dessa ställföreträdare.

Nämnden har överskridit budget med strax under 0,9 miljoner kr. Det kraftigt ökade antalet ensamkommande flyktingbarn har lett till ökade kostnader i form av timanställda och administration. Det har också lett till ökade kostnader för arvoden till gode män för ensamkommande barn, men det är kostnader som staten ersätter kommunen för.

Utvecklingen inom nämndens anvarsområden

I förhållande till sin befolkning tar Uppsala mot ungefär lika många ensamkommande barn som Västerås och Örebro, men fler än Linköping och Norrköping, som alla är jämförbara kommuner. Trycket på överförmyndarverksamheten är dock högre i Uppsala än i många andra jämförbara kommuner på grund av att Uppsala har många hem för vård eller boende (HVB) och konsulentstödda familjehem där andra kommuners socialtjänster placerar barn.

Uppsala har en jämförelsevis låg kostnad för överförmyndarverksamheten. Det kan förklaras av en hög mängd ärenden per anställd. Uppsala har fler ärenden per handläggare än exempelvis Göteborg, Malmö, Västerås och Örebro.

Könsuppdelad statistik visar på mycket små skillnader mellan kvinnor och män som har ställföreträdare när det gäller klagomål och förmögenhet. Även för ställföreträdare är könsskillnaderna små om man ser till vilka som tar uppdrag eller skillnader i arvode.

Staten arbetar med att bygga upp en nationell statistik för överförmyndarnas verksamhet. Det kommer att ge bättre möjligheter att jämföra med andra kommuner.

Framtida utmaningar

Flyktingsituationen kommer att fortsätta ställa höga krav på nämnden. Det finns ett stort intresse för att bli god man för ensamkommande barn, men nämnden behöver anstränga sig för att hålla en tillräckligt hög takt i rekryteringen. Nämnden behöver se till att antalet medarbetare ökar i takt med antalet ärenden. Nämnden behöver särskilt uppmärksamma att det är svårt att rekrytera ställföreträdare till komplexa uppdrag, främst psykiskt sjuka med missbruk.

Under 2016 kommer det att finnas en e-tjänst för att lämna in redogörelser för gode män för ensamkommande barn. Den förväntas underlätta arbetet betydligt och nämnden kommer därför att utreda om det går att digitalisera fler delar av ärendehantering.

Idrotts- och fritidsnämnden

Idrotts- och fritidsnämnden bidrar till möjligheterna för en aktiv breddidrott, en framgångsrik elitidrott och annan fritidsverksamhet. Nämnden ser till att omkring 220 anläggningar är tillgängliga för enskilda Uppsalabor och för föreningslivet genom att ta hand om och hyra ut dem till ofta subventionerade priser. Det handlar om allt från större arenor till vanliga idrottsanläggningar, sporthallar, bassängbad, campingplatser, elljusspår och skidanläggningar. Nämnden planerar också långsiktigt för de lokaler och anläggningar som behövs i takt med att Uppsala växer och behoven förändras.

Föreningar med egna anläggningar får ekonomiskt stöd för att själva driva och ta hand om dem. Nämnden stöder dessutom föreningarnas verksamhet genom att årligen fördela förenings- och arrangemangsstöd till nästan 700 föreningar.

Viktiga händelser under året

Under 2015 beslutade nämnden hur Studenternas idrottsplats ska bli en ny modern arena och ett område för aktiviteter året runt. Beslutet kommer att ge olika idrotter och andra aktiviteter tillgång till anläggningar och ytor som motsvarar både dagens och framtidens behov. Utvecklingen av Studenternas betyder också att Södra Åstråket utvecklas. Området närmast Fyrisån får större utrymme och därmed kommer Stadsträdgården att bättre kopplas ihop med Kap och området söder om Kap.

Ett annat viktigt beslut under 2015 var antagandet av det nya idrotts- och fritidspolitiska programmet som ska påverka kommunens planering när det gäller hur stödet till idrotten och andra fritidsaktiviteter ska utvecklas på lång sikt. Programmet lägger stor vikt vid ökad folkhälsa genom att alla Uppsalabor får möjlighet till en aktiv fritid. Enligt programmet ska en särskild plan tas fram för hur tillgången till lokaler och anläggningar ska utvecklas i framtiden. Dessutom ska Uppsala kommun utveckla en tydlig idé om hur och i vilken grad kommunen ska ge stöd till elitidrotten i Uppsala.

Nämnden har under 2015 betalat ut 24 miljoner kronor i verksamhets- och anläggningsstöd. Värdet av nämndens subvention av uthyrda lokaler och anläggningar uppgick 2015 till omkring 155 miljoner kronor.

Nämndens målpuppfyllelse

IDROTTS OCH FRITIDSNÄMNDEN	Bokslut	Bokslut	Budget	Bokslut
Belopp i miljoner kronor	2013	2014	2015	2015
Kostnader	234,3	236,1	245,0	229,7
Intäkter exkl. kommunbidrag	45,2	44,4	44,8	42,2
Nettokostnader	189,0	191,7	200,2	187,5
Kommunbidrag	184,9	200,8	200,2	200,2
RESULTAT	-4,1	9,2	0,0	12,7
Nettoinvesteringar	5,8	4,1	4,9	4,7

Nämndens arbete har i hög grad styrts av kommunens övergripande inriktningsmål. När det gäller nämndens egna förväntade resultat under 2015 är det nämndens bedömning att målpuppfyllelsen är relativt god. Ett tecken på det är att Uppsala kommun står sig relativt väl i jämförelse med andra större kommuner när det gäller hur nöjda medborgarna är med idrotts- och fritidsanläggningar och möjligheterna till en aktiv fritid. Nämnden har tagit flera initiativ under året som bidragit till inriktningsmålet om att *ge förutsättningar för en god hälsa för hela befolkningen* (mål 27). Exempel på sådana initiativ är:

- Ny verksamhetsutrustning för skolans och föreningars behov i två nya idrottshallar i Gottsunda respektive Ekeby liksom vid idrottsanläggningar.
- Dränering och ny markbeläggning för elljusspåret i Gottsunda och ny LED-belysning i elljusspåret i Järlåsa.
- BMX-bana i Gränby.
- Renovering av skaterampen vid Kap.
- Totalrenovering av sporthallen i Gottsunda, inklusive läktare och ny entré.
- Inhyrning av idrottshall i Ekeby där golv och belysning har bytts ut.
- Upprustning av Gränby ishall och anpassning till nya verksamhetskrav.
- Ny konstgräsplan i Bälinge.

Nämnden anser att mer behöver göras för att uppnå inriktningsmålet om att *evenemang bidrar till att stärka Uppsalas attraktivitet* (mål 20), eftersom elitidrotten och de större publika arenorna har kapacitet för betydligt fler evenemang och besökare.

Nämnden har hanterat all handläggning av föreningsstödet inom utlovade tidsgränser och har på så sätt bidragit till inriktningsmålet *god service, enkelhet och korta handläggningstider* (mål 25), även om kommunikationen med användare av lokaler och anläggningar behöver utvecklas ytterligare.

Att nämndens kostnader 2014 och 2015 ligger under de budgeterade förklaras främst av att nämnden fått resurser för verksamhet som ännu inte kommit igång, föreningsbidrag för en innebandy- och friidrottsarena samt inhyrning av ny idrottshall i Storvreta. Nämndens minskade kostnader jämfört med 2014 beror främst på att nämndens ansvarsområde förändrats inför 2015 eftersom att ansvaret för bland annat friluftsområden och bygdegårdar flyttats till andra nämnder.

Utvecklingen inom nämndens ansvarsområden

Den större delen av de anläggningar som nämnden gör tillgängliga är relativt gamla. Det finns därför behov av utveckling och förbättringar när det gäller teknisk konstruktion, funktion och miljöaspekter. Nämnden behöver hantera detta samtidigt som det finns en tendens till att människor i allt högre grad ägnar sig åt egenorganiserade aktiviteter där de öppna, icke bokningsbara anläggningarna är de som används mest.

Under 2015 har nämnden utrett vilka idrotter som använder nämndens starkt subventionerade anläggningar och hur könsfördelningen bland användarna ser ut. De preliminära resultaten visar på att isidrotter och män får en högre andel av nämndens subventioner än vad kvinnor och övriga idrotter får.

Nämnden har börjat förändra utbudet när det gäller anläggningar både volym- och innehållsmässigt. Det gäller främst att försörja nya stadsdelar med basanläggningar på ett sätt som främjar jämlikhet och jämställdhet. Nämnden behöver också pröva hur och i vilken grad aktiviteter som sker på andra anläggningar än de som nämnden tillhandhåller kan stödjas.

Uppsalaborna är 2015 i stort sett lika nöjda med fritidsmöjligheterna som invånarna i andra större kommuner. Kvinnorna är något mer nöjda än männen – ett mönster som håller i sig sedan medborgarundersökningen 2012. Under 2015 genomförde nämnden den första fritidsvaneundersökningen sedan 2001. Svaren från cirka 2 000 Uppsalabor visar att merparten av alla fritidsaktiviteter genomförs utanför det utbud som nämnden ger stöd till. Undersökningen är ett viktigt underlag för nämndens strategi att göra bland annat fysisk aktivitet möjlig i hela livet. Den ger också underlag för en bedömning av hur nämndens ska fördela sitt stöd till föreningar och andra utövare i form av tider i anläggningar och ekonomiska bidrag.

En jämförelse med större kommuner visar att Uppsala får relativt höga betyg i relation till hur mycket pengar som satsas per invånare. I reella kronor lägger Uppsala kommun mindre pengar per invånare på idrott och fritid än vad jämförbara kommuner gör.

Framtida utmaningar

När Uppsala fortsätter att växa behöver idrotts- och fritidsfrågorna komma in tidigt i planeringen av hur både staden och landsbygden ska utvecklas. I den nuvarande utvecklingen av stora områden som Södra staden, Östra Salabacke, Ulleråker, Rosendalsfältet, Ekeby och i arbetet med *Översiktsplan 2016* har nämndens frågor kommit in tidigt i planeringen. Hänsyn till invånarnas behov av idrotts- och fritidsanläggningar behöver också tas i samband med att kommunen säljer och köper mark.

Goda möjligheter till fritids- och idrottsaktiviteter bidrar till hälsa och välbefinnande. Nämnden ska så långt möjligt fördela resurserna rättvist och jämlikt. Förväntningarna är höga på att det i Uppsala ska finnas ett jämställt och tillgängligt utbud av fritids- och idrottsverksamhet, men också en framgångsrik elitidrott. Föreningsstödet behöver riktas än mer till åtgärder tillsammans med föreningslivet som minskar utanförskapet, inte minst när det gäller att erbjuda aktiviteter som inkluderar flyktingar.

Föreningslivet är fortsatt bra på att engagera barn i yngre åldrar. Det är däremot en tydlig trend att man tappar medlemmar och utövare i de tidiga tonåren och uppåt. Det är en utmaning för idrottsrörelsen och kan vara det för folkhälsan. Det kan också vara så att barn och unga i högre grad genomför aktiviteter på egen hand i den form och vid den tidpunkt som man själv väljer. Nämnden behöver lära sig mer om det.

Motions- och elljusspår är den anläggningstyp som används allra mest av den breda allmänheten. De närmaste åren ökar behovet av att ersätta de kvicksilverlampor som fasas ut från 2015. De spår som finns behöver rustas upp och utvecklas och nya spår måste skapas i takt med att staden växer. Det är särskilt viktigt, bland annat ur ett jämställdhetsperspektiv, att säkerställa att tryggheten i och kring spåren är god.

Kulturnämnden

Kulturnämnden ansvarar för kultur- och fritidsverksamhet och fördelar stipendier, bidrag och annat stöd till kulturliv, kulturevenemang, folkbildning och nationella minoriteter samt ansvarar för folkbiblioteken, kommunens museer och kulturscener, konstprojekt, konstinköp och konstsamlingar. Nämnden ger också stöd till ungdomars egna initiativ och ansvarar för fritidsgårdar, öppen

fritidsverksamhet, övrig fritidsverksamhet för barn och unga samt kultur- och musikskola. Kulturmiljö- och kulturarvsfrågor samt stöd till bygdegårdar ingår också i nämndens ansvarsområde.

Inför 2015 förändrades nämndens ansvarsområde. Ansvaret för stadsarkivet överfördes till kommunstyrelsen medan nämndens ansvar utökades med fritidsverksamheten för barn och unga.

Viktiga händelser under året

Flera viktiga lokalförändringar har genomförts under året. Stadsbiblioteket har byggts om för att öka tillgängligheten och för att verksamheten ska bli mer attraktiv. Ombyggnaden ska också ge bättre förutsättningar för olika arrangemang. Med en vinterträdgård fylld av tidskrifter och en ny hörsal finns ännu mer plats för samtal, möten och upplevelser som ger Uppsala ett ännu större och mer attraktivt offentligt vardagsrum. Sävja kulturcentrum har tagits i bruk och verksamheten har utvecklats under året. Uppsala konstmuseum har fått en ny hörsal och ett kafé.

Den offentliga konsten har debatterats flitigt i media. Framförallt var det två större gestaltningsprojekt – Den tionde skorstenen och konsten på Paradgatan, – som väckte starka känslor. Det stora intresset för frågor som rör den offentliga konsten visar att området är viktigt och angeläget för kommuninvånarna. Debatten sätter också fokus på viktiga frågor om konstnärlig frihet och vad konst i det offentliga rummet kan betyda för demokratiska processer.

Det ökande antalet flyktingar och migranter har lett till ökat antal besökare inom kultur- och fritidsverksamheterna. Många ensamkommande flyktingbarn och ungdomar har hittat till den öppna fritidsverksamheten. Stadsbiblioteket och Biotopia har under året blivit en plats dit hemlösa sökt sig.

Nämndens måluppfyllelse

KULTURNÄMNDEN	Bokslut	Bokslut	Budget	Bokslut
Belopp i miljoner kronor	2013	2014	2015	2015
Kostnader	172,2	153,4	288,9	292,7
Intäkter exkl. kommunbidrag	1,3	0,4	27,6	31,3
Nettokostnader	170,9	152,9	261,2	261,4
Kommunbidrag	170,6	153,3	261,2	261,3
RESULTAT	-0,3	0,4	0,0	-0,1
Nettoinvesteringar	7,7	4,7	13,7	8,4

Nämnden har på flera sätt bidragit till att fullmäktiges mål om ett *jämställt och tillgängligt utbud av kultur- och fritidsaktiviteter för alla* (mål 21) uppfylls. En kultur- och fritidsvaneundersökning visar tydligt att läsning är en av de aktiviteter som flest personer ägnar sig åt på fritiden och att folkbiblioteken är kända och välbesökta. Stadsdelsbiblioteken har fått ett ökat antal besök jämfört med föregående år. Kulturnämnden har prioriterat att upprätthålla en tillgänglig uppsökande biblioteksverksamhet. Nämnden har också under flera år arbetat aktivt med jämställdhetsintegrering och har tagit steget vidare genom att påbörja HBTQ-certifiering av fritidsverksamheten samt Uppsala konstmuseum.

För att skapa mer tillgänglig och jämställd kultur- och fritidsverksamhet för barn och unga har nämnden påbörjat etableringen av en kulturskola i kommunen (uppdrag 22). Arbetet har gett fler barn och unga möjlighet att själva prova på och utöva kultur som dans, musik och teater.

Nämnden har bidragit till att barn och unga i hela kommunen fått ta del av fler professionella scenkonstföreställningar under skoltid. Nämnden har även utvecklat lovaktiviteter för barn och unga exempelvis genom samarbetsprojekt med studieförbunden. Via Reginateatern erbjöd nämnden sommarjobb för ungdomar och satsningen avslutades med en scenkonstproduktion. I Sävja har nämnden även erbjudit så kallad Pop-up-verksamhet med teaterinriktning samt naturpedagogik.

Antalet inskrivna barn i fritidsklubbarna har ökat med 18 procent jämfört med föregående år och på fem år har antalet inskrivna barn i fritidsklubbar mer än fördubblats. Besöken till fritidsgårdarna har ökat med 38 procent jämfört med föregående år. Ökningen beror på utvecklad lovverksamhet, ökad profilering och intressebaserade aktiviteter. Ett innehållsrikt jullovsprogram i samarbete med lokala föreningar bidrog också till många besökare. Det är framförallt besöken i Sävja som har ökat markant i samband med att Sävja kulturcentrum etablerats. Fritidsverksamheten lockade tillsammans med andra aktiviteter ca 600 personer till Sävja kulturcentrum under julhelgen.

Många flyktingar och migranter har hittat till kultur- och fritidsverksamheterna. Nämnden har genomfört uppsökande biblioteksverksamhet riktad till flyktingar vilket bidragit till att många besökt biblioteken. Inom fritidsverksamheten har tillströmningen av ensamkommande flyktingbarn varit stor. Eftersom många av dessa besökare är pojkar innebär det att skillnaden mellan antalet flickor (40 %) och pojkar (60 %) som besöker fritidsgårdarna har ökat. Fritidsverksamheten är viktig för mottagandet av ensamkommande ungdomar på flykt.

För att öka tillgängligheten till konstverksamhet införde nämnden fri entré till Bror Hjorths hus samt till Uppsala konstmuseum under 2015. Uppsala konstmuseum hade drygt 55 000 besök 2015, en kraftig ökning jämfört med föregående år.

Stadsbiblioteket har byggts om under året men har tagit emot besökare under hela byggprocessen och antalet lån har inte minskat som befarat. Lokalförändringen kommer att färdigställas under 2016. För att göra kommunens viljeinriktning och ambition tydlig inom biblioteksområdet har en revidering av kommunens biblioteksplan i dialog med utbildningsnämnden påbörjats och dialoger med invånare kommer att genomföras.

Nämnden har överskridit budget något vilket framförallt beror på att ökade kostnader för barn med särskilda behov inom fritidsverksamheten. Det innebär att nämnden fick omprioritera inom ram och för 2016 har nämnden avsatt medel för detta. Fritidsverksamheten fick också högre kostnader än beräknat utifrån social oro i några områden vilket ställde krav på ökad bemanning och samverkan med andra myndigheter och organisationer. En annan bidragande orsak till underskottet är att nämndens presidium utökats och arvodesnivåerna höjts samtidigt som budgetramen för politisk verksamhet varit lägre jämfört med föregående år.

Utvecklingen inom nämndens anvarsområde

Nämndens kostnader för kulturverksamhet är svår att jämföra med andra kommuners bland annat på grund av att Uppsala valt bolagsform för två stora kulturverksamheter, Uppsala Stadsteater och Uppsala Konsert & Kongress. Biblioteksverksamheten utgör nästan hälften av nämndens budget och där finns inga större avvikelser jämfört med riksnittet. Antalet lån av barnmedier ligger något högre än genomsnittet i Sverige vilket hör samman med att nämnden gjort riktade satsningar för målgruppen. Kostnaderna för fritidsverksamheten ligger under riksnittet samtidigt som efterfrågan på plats i fritidsklubb ökar.

	2011	2012	2013	2014	2015
Nettokostnadsutveckling med 2011 som basår	100	104	78	70	119
Nettokostnad för biblioteksverksamhet per invånare	360 kr	378 kr	388 kr	320 kr	391 kr
Stöd till studieorganisationer nettokostnad per invånare	57 kr	35 kr	57 kr	53 kr	55 kr
Nettokostnad för musikskola per invånare	127 kr	130 kr	133 kr	148 kr	143 kr

Uppsala kommun saknar till skillnad från jämförbara kommuner en kulturskola. Nuvarande musikskola ska därför omvandlas till kulturskola. Nämnden arbetar med former för finansiering och samverkan med föreningslivet och andra externa parter. Kulturskolan ska göra barn och ungas kulturutövning mer tillgänglig och mer likvärdig.

Framtida utmaningar

En aviserad utebliven hyresintäkt för lokaler i Uppsala konstmuseum kommer att få betydande ekonomiska konsekvenser. Eventuella förändringar i det statliga kulturstödet påverkar i hög grad flera av de externa verksamheter och föreningar som nämnden också ger stöd till. Flera av nämndens verksamheter är beroende av externa intäkter vilket skapar ekonomisk osäkerhet. Det gäller i hög grad för Reginateatern som endast har kommunal finansiering för 40 procent av sina kostnader.

Heltidsnormen innebär en ekonomisk utmaning för nämnden då en tredjedel av de anställda inom nämndens verksamheter i egen regi har deltidstjänster. Nämnden kommer också att behöva genomföra flera medborgardialoger 2016 för att kunna ta fram en reviderad biblioteksplan samt ett kulturpolitiskt program. Detta ska ske inom en redan snäv ekonomisk budgetram för politisk verksamhet.

Den digitala utvecklingen, kopplat till e-boksutvecklingen, medför att det behövs både fysiska och digitala medier. Kostnaderna för e-medier ökar i takt med ökad efterfrågan och i avsaknad av färdiga nationella affärsmodeller.

Nämnden vill medverka i processer som rör infrastruktur för kultur och fritid, kulturmiljöfrågor samt frågor gällande offentlig gestaltning i ett tidigt skede för att bidra till ett socialt hållbart samhälle i en växande kommun. Det ställer stora krav på nämnden att inom ram prioritera nya satsningar utan att påverka den nuvarande verksamheten negativt. Nämnden vill till exempel utöka sin uppsökande verksamhet för att nå nya grupper och samtidigt upprätthålla öppettider och ordinarie service.

Det finns behov av lokalutveckling, i synnerhet inom fritidsverksamheten där många lokaler är slitna och i behov av renovering. För små lokaler i förhållande till ett ökande antal barn gör att verksamheten måste organiseras i utemiljö samt i externa lokaler, t.ex. sporthallar, vilket ger ökade lokalkostnader. Nämnden har därför påbörjat en översyn av lokaler för kultur- och fritidsverksamhet.

Den sociala oron och segregeringen riskerar att öka i samhället och nämnden avser därför att fortsätta arbetet med främjande och förebyggande arbete samt tidiga insatser, framförallt för barn och unga, bland annat genom att etablera ett kulturcentrum i Gränby. Det ökande antalet ensamkommande flyktingar är en utmaning och nämnden avser arbeta med riktade insatser samt integrering i ordinarie verksamhet. Samverkan med skolan och föreningslivet är av avgörande betydelse för att nämnden ska lyckas med sina planerade satsningar under år 2016. Som exempel kan nämnas framtagandet av en reviderad biblioteksplan samt utvecklingen av en modell för kulturgaranti.

Valnämnden

Valnämndens uppgift är att på lokal nivå ansvara för genomförandet av allmänna val till riksdag, kommun- och landstingsfullmäktige, val till Europaparlamentet samt folkomröstningar i enlighet med gällande lagar.

VALNÄMNDEN	Bokslut	Bokslut	Budget	Bokslut
Belopp i miljoner kronor	2013	2014	2015	2015
Kostnader	0,3	12,7	0,2	0,2
Intäkter exkl. kommunbidrag	0,0	6,3	0,0	0,0
Nettokostnader	0,3	6,3	0,2	0,2
Kommunbidrag	0,3	4,5	0,2	0,2
RESULTAT	0,0	-1,8	0,0	0,0

Mellan valår är valnämndens verksamhet mycket begränsad. Valnämndens kostnader består främst av lokalhyra för förråd för valmaterial och av arvoden. Under året har nämnden haft fyra sammanträden.

Styrelsen Uppsala vård och omsorg

Styrelsen Uppsala vård och omsorg ansvarar för kommunens egenproduktion av tjänster inom vård och omsorg. Styrelsen erbjuder genom sina verksamheter hemvård, vårdboende och träffpunkter för äldre. Barn, unga och vuxna med funktionskillnader får stöd genom kontaktpersoner, ledsagare, personliga assistenter, olika former av boenden och fritidsaktiviteter. Personer med psykisk ohälsa eller beroendeproblematik erbjuds hjälp genom öppenvård, träffpunkter, sysselsättning och behandling. Anhöriga får stöd genom samtal, kursverksamheter och rekreationsdagar. Styrelsens verksamheter har cirka 5 100 medarbetare och omsatte 1,8 miljarder under 2015.

Styrelsens måluppfyllelse

STYRELSEN UPPSALA VÅRD OCH OMSORG		
Belopp i miljoner kronor	Budget 2015	Bokslut 2015
Kostnader	1 837,4	1 819,4
Intäkter	1 842,4	1 842,4
RESULTAT	5,0	22,9
Nettoinvesteringar	4,4	0,9

2015 var första året för Styrelsen Uppsala vård och omsorg som en egen nämnd. Under året har styrelsen byggt upp en ny organisation samtidigt som verksamheter vuxit och även tillkommit. Styrelsen har tagit över verksamheten med råd och stöd till ungdomar. Det innebar ett tillskott om 100 nya medarbetare och en stor mängd uppdrag. Inom en månad fördubblades också antalet äldreboenden (en tillväxt på mer än 300 nya platser och lika många nya medarbetare) när styrelsen tog över enheter från en privat utförare. För att möta det ökade flyktingmottagandet har styrelsen startat fler enheter för asyl- och evakueringsboende, ibland med bara 24 timmars varsel. Medarbetarna har tagit ett stort ansvar för att lösa både den utökade verksamheten och uppgiften att ge befintliga kunder och brukare vård och omsorg dygnet runt.

Styrelsens arbete och verksamheter har uppmärksammats inom många området. Aktiviteter har genomförts på äldreboenden – veteranbilsdag, kungamiddag, karneval, vårdhundar – som medfört många positiva inslag i press och radio/TV. Verksamhetsområdet Daglig verksamhet har vunnit stipendium och uppmärksammats både lokalt och på riksnivå för filmprojekt och för arrangemang i samband med Musikhjälpen.

Verksamhetsområdet inom socialpsykiatri har samarbetat nära landstinget i en utbildningsinsats inom psykiatri. Styrelsen har utformat lösningar inom flera verksamheter där andra inte klarat att ge vård och omsorg. Styrelsen har också fortsatt samarbetet med gymnasieskolor för att locka fler unga till utbildning inom vård och omsorg (projektet *Sjukt bra*) och startat upp ett arbete kring rekrytering och introduktion av nya medarbetare. Satsningen fortsätter under 2016. Inom äldre vården genomförde styrelsen en förstudie kring välfärdsteknologi och inom stora delar av organisationen påbörjades en omorganisering av legitimerade medarbetare – sjuksköterskor, arbetsterapeuter och sjukgymnaster/fysioterapeuter – för att erbjuda en mer jämlik vård och omsorg över hela kommunen, kunskapsöverföring inom gruppen samt en ökad attraktion som arbetsgivare. På assistanssidan har styrelsen samlat verksamhetens chefer i en gemensam central lokal för att öka tillgängligheten för medarbetare och kunder.

I Socialstyrelsens rapport ”Kommun- och enhetsundersökningen, vård och omsorg om äldre, 2015” fick styrelsens verksamheter inom äldreboende höga omdömen, vilket uppmärksammades i riksmidia. Höga betyg ger verksamheten ett kvitto på lyckat resultat och är något styrelsen vill höja ytterligare för att locka nya kunder och stärka verksamhetens anseende. Bra omdömen bygger också stolthet vilket kan underlätta rekryteringen av motiverade medarbetare.

Kvalitet är ständigt i fokus för styrelsen. Hela verksamheten är kvalitets- och miljöcertifierad och ingen kritisk avvikelse förekom vid revisionen förra året. Styrelsen arbetade under året vidare med

projekt inom hållbarhet och miljöfrågor. Där ingår bland annat samarbetet i kommunens cykelprojekt och att planera för mer miljövänliga fordon vid nyanskaffning.

Under året har styrelsen arbetat strategiskt för att uppnå kommunfullmäktiges inriktningsmål för perioden 2015-2017 och målen i affärsplanen för 2015. De tre huvudsakliga och prioriterade utmaningarna i årets affärsplan har varit konkurrenskraft med hög kvalitet, lönsamhet för att nå direktiv och uppställda resultatmål samt att vara en attraktiv arbetsgivare. Målen i affärsplanen har uppnåtts på övergripande nivå. Flertalet av de politiska inriktningsmålen som riktas till verksamheten har också uppnåtts under 2015. Styrelsen fortsätter att arbeta med inriktningsmålet *Andelen äldre som är nöjda med maten ska öka* under det kommande året (mål 13). Några av målen för verksamheten bygger på ett större kommunövergripande arbete och även det fortsätter under nästa år, exempelvis inriktningsmålet *Kommunen underlättar för innovationer i den egna verksamheten och utgör testbädd för ny teknik, smarta tjänster och klimatsmarta innovationer* (mål 17). Här har styrelsen lagt en grund under 2015 i och med en förstudie inom äldre vården och tar nu nästa steg.

Under ett år med många och stora utmaningar redovisar styrelsen ändå ett ekonomiskt resultat där kostnaderna ligger nästan 23 miljoner kronor under de budgeterade. Det finns flera anledningar till det ekonomiska resultatet. Styrelsen har utökat med nya verksamheter och flera befintliga verksamheter har haft högre volymer och utfört fler timmar än förväntat samt genomfört effektiviseringar som medfört kostnadsminskningar. Kommunens ekonomiska situation och stora verksamhetsutmaningar har också gjort att vissa planerade aktiviteter inte ännu genomförts, vilket inneburit besparingar under året. Många av besparingarna är av engångskaraktär och inte något som man kan räkna med under kommande år. Inga större investeringar genomfördes heller under året förutom inköp av vissa möbler och inventarier. Den främsta anledningen till det ekonomiska resultatet är dock ett väl utfört arbete av alla verksamheter och medarbetare.

Utifrån det ekonomiska resultatet kan styrelsen fortsätta att leda verksamheterna inom vård och omsorg med hög kvalitet och kundnöjdhet. Styrelsen kommer att fortsätta arbeta för att behålla en stabil och trygg ekonomi. I det arbetet ingår även att långsiktigt attrahera, rekrytera och behålla engagerade och kompetenta medarbetare. Styrelsen bidrar till kommunens måloppfyllelse genom en ekonomi i balans, konkurrenskraft och god kvalitet. Styrelsens vision är att verksamheten ska bli Sveriges bästa utförare inom vård och omsorg.

Framtida utmaningar

I framtiden ser styrelsen utmaningar i första hand när det gäller den demografiska utvecklingen och vetenskapen om det starka sambandet mellan hög ålder och behov av vård och omsorg.

Kommunens ekonomi medför ett behov av fortsatta effektiviseringar och minskade kostnader, vilket är en utmaning då kvaliteten och säkerheten för kunderna och kommuninvånarna inte får påverkas. Styrelsen följer därför utvecklingen inom välfärdsteknologi och ser över systemstöd och arbetsätt.

För att kunna ge Uppsalaborna den bästa vården och omsorgen behövs medarbetare med kompetens, drivkraft och engagemang. Att attrahera, rekrytera och behålla de bästa medarbetarna är därför ett prioriterat område för styrelsen med särskilt fokus på yrken där det råder brist på utbildad personal.

Styrelsen för teknik och service

Styrelsen för teknik och service ansvarar för kommunens egen produktion av produkter, materiel och tjänster inom det tekniska området, efter interna överenskommelser och enligt särskilda direktiv från kommunfullmäktige och kommunstyrelsen. Styrelsen erbjuder även servicetjänster till kommunens nämnder, styrelser och bolag. Tjänsteutbudet varierar över tid beroende på önskemål och behov.

Under 2015 producerade nämnden måltidstjänster, drift och underhåll av fastigheter och offentlig miljö, servicetjänster i form av transporter, städ och parkeringsövervakning samt entreprenadtjänster.

Det är en bred verksamhet som omfattar många olika kompetenser och arbetsuppgifter. Styrelsens verksamheter har bland annat utfört tillsyn och skötsel på mer än en miljon kvadratmeter fastigheter, planterat 237 000 blomsterlökar, lagt 7,5 kilometer VA-ledningar, serverat 38 ton ekologiska köttbullar, levererat 18 000 varubeställningar, satt 9 kilometer kantsten, sanerat 1 400 ton elektronik, hanterat 82 000 lokalbokningar samt utfört flera entreprenadprojekt och städat 273 000 kvadratmeter av kommunens lokaler.

Styrelsens målnöjdhets

STYRELSEN FÖR TEKNIK OCH SERVICE				
Belopp i miljoner kronor	Bokslut 2013	Bokslut 2014	Budget 2015	Bokslut 2015
Kostnader	1 093,9	1 072,4	908,8	921,5
Intäkter	1 108,1	1 094,3	921,8	950,3
RESULTAT	14,1	21,9	13,0	28,8
Nettoinvesteringar, inkl. finansiell leasing	23,0	11,9	13,0	0,9

Styrelsen har i uppdrag att hålla kommunens nettokostnadsutveckling på en låg nivå. Målsättningen är att minimera prishöjningar genom effektiviseringar. Under 2015 höjdes priserna minimalt. För måltids- och städtjänster gjordes inga prisförändringar. Detsamma gällde för flera stora årsavtal inom områdena park, idrott, trafik, parkering och gatuhållning.

Styrelsen har en fordonsintensiv verksamhet och arbetar för att minska fordonens miljöpåverkan. År 2020 ska samtliga lätta fordon som inte kan tankas med förnybara bränslen eller el vara utfasade. Under 2015 var målet att 20 procent av förvaltningens fordon för persontransport ska vara fossilbränsle fria. Målet har uppnåtts. Styrelsen har även genomfört åtgärder för att utveckla fordonshanteringen. Riktlinjer för fordon, fordonshandling och användning av tjänstebilar har tagits fram. En bilpool har inrättats vilket bidragit till att antalet fordon i förvaltningen minskat med sex. Utöver det har antalet tjänstecyklar ökat.

År 2023 ska alla livsmedel som köps in i Uppsala kommun vara ekologiskt producerade. Styrelsens måltidsverksamhet arbetar ständigt med inköpen för att nå dit. Årets delmål om 28 procent ekologiska inköp har uppnåtts. Bland annat har fler livsmedel på anbudslistan bytts till ekologiska alternativ och andelen vegetariska rätter på menyerna har ökat. Olika studiebesök och utbildningsinsatser har även gjorts för att öka medarbetarnas medvetenhet kring ekologisk mat och hållbarhet.

Uppsala kommun ska verka mot utanförskap och främja möjligheter för alla som vill och kan arbeta. Inom styrelsens verksamheter finns medarbetare som representerar många olika kompetenser och arbetsuppgifter. Genom att erbjuda platser för arbete och praktik till personer som står utanför ordinarie arbetsmarknad och sommarjobb till ungdomar bidrar verksamheten till kommunens sociala hållbarhet. Under 2015 kunde förvaltningen tillhandahålla 258 platser för välfärdsanställning, sommarjobb, daglig verksamhet, samhällstjänst och liknande.

Inom några områden har styrelsen i uppdrag att utforma tjänster som berör barn och ungdomar. I sådana fall ska verksamheten anpassas efter önskemål och synpunkter från barn och ungdomar om det är möjligt med hänsyn till andra verksamhetsmål. Måltidsverksamheten inkluderar elever genom matråd ute på skolorna och genom riktade elevenkäter. I projekteringsuppdrag som berör barn och ungdomar, till exempel när nya lekplatser ska utformas, samlas synpunkter och önskemål in från närboende i samarbete med våra uppdragsgivare.

I början av året bildade styrelsen en samlad kundtjänst för felanmälan och synpunktshandling. Syftet var att skapa en enklare väg in för kunder och en bättre dialog med kommuninvånare. Det ska vara enkelt för kommuninvånare att kunna göra felanmälningar och lämna synpunkter när som helst på dygnet och få återkoppling på sitt ärende. Utöver det ska information om olika aktiviteter i den

offentliga miljön, som snöröjning, gatusopning och vägarbeten, bli mer tillgänglig. För att göra den här utvecklingen möjlig har kundtjänsten under året rekryterat ny kompetens, sett över interna processer och förberett en upphandling av ett nytt systemstöd. Lanseringen av den förbättrade medborgarservicen planeras till våren 2016.

Under hösten fick styrelsen i uppdrag att starta evakueringsboenden för att kommunen skulle kunna erbjuda flyktingar någonstans att bo. Styrelsens verksamheter har tillsammans med andra delar av kommunen löst uppgiften och även fungerat som en sambandscentral mellan Uppsala kommun, Migrationsverket och övriga aktörer som arbetar med flyktingfrågan. Arbetet har varit en utmaning eftersom det var en ny typ av uppdrag och många insatser skulle ske med kort framförhållning.

Styrelsen har ett ekonomiskt resultat som är 15,7 miljoner kr högre än budgeterat. Bakgrunden är en större försäljning än förväntat, bland annat inom verksamheterna måltid, städ och entreprenad. Samtliga avdelningar levererar ett positivt ekonomiskt resultat.

Framtida utmaningar

Styrelsen utför många av uppdragen i samarbete med privata företag. Under 2015 uppgick andelen externa underleverantörer till 46 procent av den totala kostnaden. Styrelsen har en bred verksamhet med behov av ramavtal och direktupphandlingar inom många olika områden. Samtidigt får styrelsen ofta nya uppdrag med kort varsel. Det innebär en utmaning för styrelsens verksamheter att anlita rätt underleverantör i rätt tid.

Det förekommer deltidsarbete inom vissa av styrelsens verksamheter, främst inom måltids- och städverksamheterna där det behövs stora arbetsinsatser i anslutning till arbetstoppar. Det innebär en utmaning att upprätthålla en kostnadseffektiv verksamhet med enbart heltidstjänster. För att öka möjligheterna till heltidsarbete ska styrelsen därför kartlägga möjligheterna att skapa kombinerade tjänster mellan olika enheter.

Att balansera krav på låga kostnader och höga krav inom andra områden innebär en stor utmaning. Till exempel är det svårt för skolan att bära ökade måltidskostnader till följd av en ökad andel ekologiska inköp.

4.3 Kommunens bolag

De kommunala hel- och delägda bolagen bidrar till den välfärd som produceras inom kommunen. De helägda bolagen bedriver sin verksamhet enligt direktiv från kommunfullmäktige och är organisatoriskt inordnade i Uppsala stadshuskoncern med Uppsala Stadshus AB som moderbolag. Verksamhet bedrivs inom segmenten fastighetsförvaltning, fritid och kultur, vatten och avfall samt produktion av elkraft.

NYCKELTAL										
Belopp i mnkr	Rörelsens intäkter		Resultat efter finansiella poster		Balansomslutning		Soliditet		Investeringar	
	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014
Helägda bolag										
Uppsala Stadshus AB	5	4	97	194	5 547	5 328	72%	72%	0	0
Uppsalahem, koncern	1 248	1 207	233	235	9 652	9 070	34%	34%	852	785
Uppsala Kommuns Fastighets, koncern	86	90	-3	-6	859	820	26%	27%	56	41
Uppsala Kommuns Industrihus, koncern	155	160	9	41	1 089	1 026	60%	62%	105	61
Uppsala Kommun Skolfastigheter AB	484	471	2	22	4 657	4 388	16%	17%	249	315
Uppsala Kommun Förvaltningsfastigheter AB	37	36	-7	-2	378	395	49%	48%	7	6
Uppsala Kommun Sport-och Rekreattionsfastigheter AB	73	67	5	-2	357	330	12%	13%	49	26
Uppsala Parkerings AB	65	53	16	16	178	166	11%	8%	0	4
Fyrishov AB	103	96	-4	-8	334	339	2%	4%	18	8
Uppsala stadsteater AB	29	38	-68	-65	30	29	38%	39%	1	4
Uppsala Konsert & Kongress AB	54	51	-34	-34	49	40	7%	4%	2	1
Uppsala Vatten och Avfall AB	466	510	8	32	2 111	2 079	7%	13%	283	229
Uppsala Kommuns Gasgenerator AB	-	1	-	0	-	0	-	13%	-	0
Uppsala bostadförmedling AB *)	0	-	-2	-	13	-	56%	-	1	-
Uppsala R 2 AB	0	0	0	0	0	0	91%	95%	0	0
Uppsala R 3 AB	0	0	0	0	0	0	97%	1	0	0
Delägda bolag										
Destination Uppsala AB, 60 %	15	19	0	0	23	11	4%	7%	0	0
Uppsala R 1 AB (f.d. GUC AB), koncern, 99,6 % **)	-	9	-	-1	-	0	-	57%	-	0
Förvaltningsbolaget Upphall KB, 99,99 %	5	19	2	11	2	134	5%	11%	0	0
Uppsala Innovation Centre AB, 25 %	4	4	1	0	11	9	45%	44%	0	0

*) Uppsala bostadsförmedling har fr.o.m. 1/1 2015 övertagit Uppsala Kommuns Gasgenerators organisationsnummer

**) Uppsala R1 AB har likviderats under 2015

Samtliga bolag uppfyller helt eller delvis sina ägardirektiv och har arbetat i enlighet med uppställda policyer. Samtliga bolag utom fyra uppfyller sina avkastningskrav. Uppsala Kommuns Fastighets AB uppfyllde inte avkastningskravet att marknadsvärdet på bolaget ska stiga med reall fem procent per år på medellång sikt. Däremot uppfylls avkastningskravet för det enskilda året 2015. Uppsala Kommun Skolfastigheter AB når inte upp till avkastningskravet att soliditeten ska vara 20 procent över tid eftersom då soliditeten är några procentenheter lägre. Uppsala Kommun Förvaltningsfastigheters resultat före avskrivningar och finansiella poster motsvarar 19 procent av hyresintäkterna. Det innebär att avkastningskravet på 19 procent inte är uppfyllt. Uppsala Konsert och Kongress AB:s resultat på -33,9 miljoner kronor är 0,5 miljoner kronor sämre än avkastningskravet på -33,4 miljoner kronor.

I avsnittet Finansiell analys kommenteras kommunkoncernens resultat på totalnivå. Nyckeltal för hel- och delägda bolag framgår av ovanstående tabell. I övrigt hänvisas till Uppsala Stadshus ABs årsredovisning samt respektive bolags årsredovisning.

Uppsala Stadshus AB

Uppsala Stadshus AB	2013	2014	2015
Rörelsen intäkter, mnkr	6	4	5
Resultat efter finansiella poster, mnkr	-2	194	97
Balansomslutning, mnkr	4 813	5 328	5 547
Soliditet, %	75%	72%	72%

Uppsala Stadshus AB är moderbolag i Stadshuskoncernen och ägs till 100 procent av Uppsala kommun. Uppsala Stadshus AB äger i sin tur 100 procent av aktierna i Stadshuskoncernens 14 dotterbolag, varav tre är underkoncerner.

Årets ekonomiska resultat efter finansiella poster är 97 miljoner kronor. Rensat för utdelning från dotterbolagen och från nedskrivning av aktier i dotterbolag är resultatet -29 miljoner kronor, vilket är

bättre än såväl budget som föregående år (exklusive utdelning). Avvikelsen mot budget är fem miljoner kronor och beror på ett något lägre ränteläge än förväntat.

I moderbolaget fanns per 2015-12-31 en låneskuld om 1 377 miljoner kronor, en ökning med 113 miljoner kronor sedan föregående årsskifte. Låneskulden ökar i storlek då de koncernbidrag som inflyter från dotterbolagen inte motsvarar de aktieägartillskott och koncernbidrag som betalas ut till dotterbolagen och då räntor betalas på den befintliga låneskulden. Principerna för koncernbidrag och aktieägartillskott mellan moderbolaget och dotterbolagen framgår av kapitel sex i IVE och beslutas årligen av kommunfullmäktige. Låneskulden uppvägs av stora värden på moderbolagets innehav av aktier i dotterbolagen.

Låneskuldens storlek innebär att bolaget i hög grad påverkas av ränteutvecklingen. En förändring av räntenivån med en procentenhet motsvarar en förändring av moderbolagets kostnader med cirka 14 miljoner kronor.

Uppsalahemkoncernen

Uppsalahemkoncernen	<u>2013</u>	<u>2014</u>	<u>2015</u>
Rörelsen intäkter, mnkr	1 148	1 207	1 248
Resultat efter finansiella poster, mnkr	179	235	233
Balansomslutning, mnkr	8 810	9 070	9 652
Soliditet, %	35%	34%	34%
Investeringar, mnkr	1 023	785	852

Uppsalahemkoncernen är Uppsalas största allmännyttiga bostadskoncern, vars verksamhet bland annat omfattar ca 15 000 lägenheter och drygt 1 100 kommersiella lokaler.

Med hög nyproduktionstakt, riktade satsningar inom social hållbarhet och miljö- och energi, nöjda hyresgäster och stabil ekonomi kan det konstateras att 2015 var ett bra år för Uppsalahem.

Ågardirektiven är uppfyllda och resultatutvecklingen under senare år står sig mycket väl även i relation till andra allmännyttor och privata bostadsföretag.

Under året påbörjades 486 nya bostäder (407 år 2014). Invigningen av det egna vindkraftverket var ett viktigt steg i företagets hållbarhetsarbete. Mycket kraft har ägnats åt att tillsammans med det nystartade kommunala bolaget Uppsala Bostadsförmedling AB möjliggöra start av den kommunala bostadsförmedlingen under 2016.

Det ekonomiska resultatet efter finansiella poster uppgår till 233 miljoner kronor, 27 miljoner kronor bättre än budget och två miljoner kronor bättre än föregående år. Att resultatet är bättre än budget förklaras i huvudsak av en intäkt på 29 miljoner kronor avseende ersättning för miljösanering av Frodeparken.

Investeringarna uppgår till 852 miljoner kronor, vilket är 210 miljoner kronor lägre än budgeterade 1 062 miljoner kronor. Investeringarna avser nyproduktion och förnyelse av bostäder. Skillnaden mellan budget och utfall beror på förseningar i planprocessen och ett senarelagt köp av mark.

Ågardirektiven stadgar att Uppsalahemkoncernen på affärsmässiga grunder ska försöka uppnå en hög nyproduktionsnivå av hyreslägenheter varje år. Liksom för flera andra fastighetsägare har Uppsalahem tecknat intentionsavtal med Uppsala kommun om fortsatt hög nyproduktion av hyresrätter. Detta förutsätter att det finns mark att bygga på. Ett hinder är att priset på exploateringsbar mark i attraktiva lägen är mycket högt.

Uppsala Kommun Fastighetskoncernen

Uppsala Kommuns Fastighetskoncernen	2013	2014	2015
Rörelsen intäkter, mnkr	95	90	86
Resultat efter finansiella poster, mnkr	6	-6	-3
Balansomslutning, mnkr	804	820	859
Soliditet, %	28%	27%	26%
Investeringar, mnkr	76	41	56

Uppsala Kommuns Fastighetskoncern äger och förvaltar tre centrumanläggningar i Uppsala av varierande storlek; Gottsunda Centrum, kvarteret Flöjten och Storstora Centrum med totalt cirka 72 000 m² uthyrningsbar yta. Cirka 45 procent av ytan hyrs av Uppsala kommun och Uppsala läns landsting, 30 procent är kommersiella lokaler och resterande 25 procent består av bostäder.

Koncernen har sammantaget uppfyllt sina ägardirektiv. Gottsunda centrum fortsätter att utvecklas och planerna för Storstora centrum blir allt tydligare. Mer än fem procent av nyuthyrningen utgörs av bostadssociala kontrakt. I samarbete med andra bolag och nämnder planeras för utveckling av Gottsundabadet.

Gottsunda centrum är en viktig pusselbit i utvecklingen av Södra staden. Den nya idrottshallen och Kulturcentrum stärker området attraktionskraft. Satsningen på solenergi bidrar till ett fossilfritt Uppsala.

Årets ekonomiska resultat är -3 miljoner kronor. Det är något bättre än budget och 3 miljoner kronor bättre än föregående års utfall. Att resultatet är negativt kan i huvudsak förklaras av att uthyrningen av lokaler i Gottsunda Centrum gått något långsammare än planerat.

Investeringarna, som budgeterats till 123 miljoner kronor, uppgår till 56 miljoner kronor. Investeringarna avser främst Gottsunda Tennishall, hälsoplanet i Gottsunda Centrum samt förnyelsen av Gottsunda Centrum. Skillnaden mellan budget och utfall beror på försening i avtalet med Landstinget angående ny vårdcentral.

En nyckelfaktor för framtiden är möjligheterna att hyra ut lokaler. Med den vakansgrad som rådde vid årsskiftet 2015/2016 begränsas utvecklingsmöjligheterna. Omvärldsutvecklingen är den största riskfaktorn. En lågkonjunktur skulle få en direkt påverkan på etableringarna av större kedjeföretag i Gottsunda Centrum. Dessa företag skapar en kvalitetsstämpel och möjliggör att fler ärenden kan uträttas. Bolaget arbetar aktivt för att öka antalet besökare och bedömer att det finns goda förutsättningar genom att Gottsunda Centrum redan är en mötesplats för framtiden där utbudet inom dagligvarusegmentet samt offentlig service är i toppklass.

Uppsala Kommuns Industrihuskoncernen

Uppsala Kommuns Industrihuskoncernen	2013	2014	2015
Rörelsen intäkter, mnkr	170	160	155
Resultat efter finansiella poster, mnkr	40	41	9
Balansomslutning, mnkr	989	1 026	1 089
Soliditet, %	60%	62%	60%
Investeringar, mnkr	70	61	105

Uppsala Kommuns Industrihuskoncern förvaltar kontors-, industri- och lagerlokaler med en total yta om ca 190 000 m² fördelade på 32 fastigheter som hyrs ut till Uppsalas näringsliv och offentliga sektor.

Koncernen uppfyller i stora drag fastställda ägardirektiv. Företaget är drivande i hållbarhetsarbetet och bidrar aktivt till värdeskapande genom ett flertal samarbeten med nämnder och bolag inom Uppsala kommun. Under året har inga avyttringar skett. Projektering för stora om- och nybyggnationer har påbörjats.

Genom förädling av ett flertal fastigheter, bland annat Scans gamla lokaler i Boländerna, tillgodoses näringslivets växande behov av lokaler samtidigt som mark tas i anspråk för att tillgodose Uppsalabornas växande behov av centralt belägna bostäder. Inom ramen för STUNS-samarbetet har bolaget etablerat en testbädd för utveckling och demonstration av samordnade tekniker och system för hållbar energiutvinning och energianvändning.

Koncernen redovisar ett ekonomiskt resultat på 9 miljoner kronor, vilket är 33 miljoner kronor sämre än föregående års utfall och 28 miljoner kronor sämre än budget. En förklaring är ett bortfall av hyresintäkter då två hyresgäster upphört med sin verksamhet i bolagets lokaler. Ytterligare en förklaring är vissa utrednings- och saneringskostnader i Librobäck.

Investeringarna uppgår till 106 miljoner kronor, vilket är något lägre än budgeterat 127 miljoner kronor. Bland investeringarna märks förvärv av en fastighet i Boländerna och nybyggnationer i Vaksala-Eke.

Koncernen har en blandning av såväl offentliga som privata hyresgäster från olika branscher vilket bidrar till en låg riskexponering. Den offentliga sektorn i Uppsala är stor, vilket ger stabilitet i sämre tider. Realräntan tillsammans med framtida vakansgrader samt hyresnivåer är avgörande faktorer vid bedömning av kommande fastighetsinvesteringar. Räntehöjningar får visserligen effekter på resultatet men utgör inget stort hot mot bolagets verksamhet då belåningsgraden är relativt låg.

Uppsala Kommun Skolfastigheter AB

Uppsala Kommun Skolfastigheter AB	2013	2014	2015
Rörelsen intäkter, mnkr	453	471	484
Resultat efter finansiella poster, mnkr	-2	22	2
Balansomslutning, mnkr	4 229	4 388	4 657
Soliditet, %	16%	17%	16%
Investeringar, mnkr	117	315	249

Uppsala kommun Skolfastigheter AB äger merparten av kommunens pedagogiska lokaler, allt från villaförskolor till större gymnasieskolor.

Bolaget har uppfyllt ägardirektiven för 2015. Tillsammans med stadsbyggnadsförvaltningen och utbildningsförvaltningen verkar bolaget för värdeskapande samarbeten med andra bolag och nämnder inom kommunkoncernen.

Genom medverkan till etableringen av den gemensamma lokalberedningsgruppen har bolaget bidragit till att utveckla värdeskapandet för den samlade kommunala verksamheten med gemensamt fokus att öka pedagogtättheten genom sänkta lokalkostnader.

Resultatet efter finansiella poster är 2 miljoner kronor, att jämföra med budgeterade -5 miljoner kronor och 22 miljoner kronor föregående år. Att resultatet är bättre än budget har flera förklaringar. Främsta orsaken är en försening i övertagandet av moduler från Uppsala kommun. Detta bidrar till både lägre intäkter och kostnader. Även kostnaderna för såväl det avhjälpande som det planerade underhållet blev lägre då stora delar av underhållet aktiverats istället för kostnadsförts. Ytterligare en förklaring är ett lågt ränteläge.

Årets investeringar är 249 miljoner kronor att jämföra med en budget på 577 miljoner kronor. Det låga utfallet beror på förseningar i tre av bolagets stora projekt; Katedralskolan, nya Tiundaskolan och Sverkerskolan.

Uppsala Kommun Skolfastigheter AB ser att den ökade inflyttningen till storstäderna ställer högre krav på fler förskoleplatser och fler skolor. Det stora antalet flyktingar som kommer kan leda ett till ökat behov av pedagogiska lokaler i redan tätt exploaterade områden. Tillgången på mark i en expanderande kommun medför tekniska och ekonomiska utmaningar. Bolaget har en relativt stor låneskuld vilket innebär en finansiell risk.

Uppsala Kommun Förvaltningsfastigheter AB

Uppsala Kommun Förvaltningsfastigheter AB	2013	2014	2015
Rörelsen intäkter, mnkr	34	36	37
Resultat efter finansiella poster, mnkr	2	-2	-7
Balansomslutning, mnkr	406	395	378
Soliditet, %	46%	48%	49%
Investeringar, mnkr	1	6	7

Uppsala Kommun Förvaltningsfastigheter AB bedriver uthyrning av lokaler huvudsakligen till de olika specialverksamheter som Uppsala kommun bedriver. Bolaget äger bland annat stadshuset och konsert- och kongresshuset.

Bolaget uppfyller i stora drag fastställda ägardirektiv. Tillsammans med kommunstyrelsen och stadsbyggnadsförvaltningen förbereds utvecklingen av Stadshus 2020. Genom avtal med Vattenfall om koldioxidneutral fjärrvärme/kyla bidrar bolaget till en hållbar utveckling. Under året har inga förvärv eller avyttringar skett, men projektering för stora ombyggnationer/ nybyggnationer pågår.

Arbetet med Stadshus 2020 går in i en ny och intensiv fas. Under hösten 2015 påbörjades arbetet med en arkitekttävling för att utforma både det gamla huset och nybyggnationen. Tävlingen kommer att genomföras under 2016 och vinnare utses under hösten.

Årets ekonomiska resultat efter finansiella poster är -7 miljoner kronor, vilket är 5 miljoner kronor sämre än budget. Orsaken är framförallt högre kostnader för hyresgäst Anpassningar för Stadshuset.

Investeringarna, som budgeterats till 12 miljoner kronor uppgår till sju miljoner kronor. En planerad ombyggnad av stadshuset har senarelagts. Årets investeringar avser till största delen renovering av Walmstedtska gården, renovering av Stadshuset samt en hyresgäst Anpassning av konsert- och kongresshuset.

Bolaget har i huvudsak offentliga hyresgäster vilket bidrar till en låg riskexponering. Den offentliga sektorn i Uppsala är stor, vilket ger stabilitet i sämre tider. Räntehöjningar får effekter på resultatet men då belåningsgraden är relativt låg bedöms en räntehöjning kunna hanteras utan större inverkan på verksamheten.

Uppsala Kommun Sport-och Rekreattionsfastigheter AB

Uppsala Kommun Sport-och Rekreationsfastigheter AB	<u>2013</u>	<u>2014</u>	<u>2015</u>
Rörelsen intäkter, mnkr	49	67	73
Resultat efter finansiella poster, mnkr	0	-2	5
Balansomslutning, mnkr	327	330	357
Soliditet, %	13%	13%	12%
Investeringar, mnkr	19	26	49

Uppsala kommun Sport-och rekreationsfastigheter AB äger 51 fastigheter med totalt 54 olika anläggningar och objekt. Den sammanlagda ytan uppgår till 45 700 kvadratmeter och 271 hektar mark. Bolaget utvecklar och förvaltar därmed Uppsalas största utbud av arenor och platser för idrott, fritid, rekreation och evenemang.

Bolaget har uppfyllt ägardirektiven för 2015. Förvaltningen har effektiviserats, beståndet har renodlats och energiförbrukningen har minskat i enlighet med ägarens intentioner. Bolaget har under året vidareutvecklat samarbetet med Idrotts- och fritidsnämnden och samlokalisert ledning och administration med de övriga kommunala fastighetsbolagen.

Kommunfullmäktige beslutade under 2015 att ge uppdrag till bolaget att uppföra en ny fotbollsarena på Studenternas, en utomhusanläggning för friidrott på Gränby Sportfält, samt att utveckla Österängens IP till en elitarena för amerikansk fotboll.

Bolagets resultat efter finansiella poster är 5 miljoner kronor, vilket är sju miljoner kronor bättre än budget och sju miljoner kronor bättre än föregående år. Det starkare resultatet beror främst på en reavinst vid försäljningen av Gåvstagården samt försäljningar av fyra fastigheter till Uppsala kommun. Bolaget har även haft lägre fastighetskostnader och lägre kostnader för underhåll.

Årets investeringar är 49 miljoner kronor, att jämföra med en budget på 109 miljoner kronor. Bland större investeringar under året märks ett nytt konstgräs på Bälinge IP, nytt konstgräs inne och ute på Lötens sportfält, ett nytt garage i Hammarskog och ombyggnation av kylsystem i Gränby ishallar.

Ökade krav på tillgänglighet samt krav från myndigheter och idrottsförbund kan komma att kräva åtgärder som innebär ökade kostnader. Tidigare brister i underhåll kan orsaka oväntade driftsstopp och oplanerade kostnader. Finansiella risker kommer i första hand att uppkomma i samband med bolagets genomförande av de förhållandevis stora projekten inom Nya Studenternas. En hög räntebelastning i resultatet uppstår flera år innan hyresintäkterna kommer in.

Uppsala Parkerings AB

Uppsala Parkerings AB	<u>2013</u>	<u>2014</u>	<u>2015</u>
Rörelsen intäkter, mnkr	11	53	65
Resultat efter finansiella poster, mnkr	0	16	16
Balansomslutning, mnkr	142	166	178
Soliditet, %	7%	8%	11%
Investeringar, mnkr	0	4	0

Uppsala Parkerings AB äger ett parkeringsgarage (Centralgaraget) och förvaltar ytterligare två (Kvarnengaraget och Stadshusgaraget) med sammanlagt cirka 700 platser. Bolaget förvaltar dessutom all gatumarksparkering på allmän plats, cirka 10 000 parkeringsplatser och 2 500 platser på kommunal kvartersmark.

Bolaget har i stora drag uppfyllt ägardirektiven. Bolaget deltar aktivt i planeringen för flera nya p-hus men det är en lång process innan en byggstart kan ske. Arbetet sker i nära samarbete med ett flertal nämnder och bolag inom Uppsala kommun.

Ny LED-belysning har installerats i Centralgaraget. En solelsdriven laddstation för elbilar har anlagts vid Stadshuset.

Det ekonomiska resultatet efter finansiella poster är 16 miljoner kronor, vilket är i nivå med resultatet 2014 och två miljoner kronor bättre än de budgeterade 15 miljoner kronor. Resultatet beror främst på en ökning i beläggning i bolagets garage och på en ökning av antalet gatuparkeringar.

Investeringarna för året uppgår till 0 miljoner kronor jämfört med 85 miljoner kronor i budget. Den budgeterade investeringen på 85 miljoner kr avser förvärv av ett garage i Centralgaragets närhet men har inte gått att genomföra under året till följd av oklarheter kring vissa ersättningsfrågor. Investeringen har därför flyttats framåt i tiden.

Bolaget kommer, för att möta Uppsalas förväntade expansion, att behöva bygga ett tiotal parkeringshus under den kommande tioårsperioden. Bolaget bedömer att de kan ha en hög självfinansieringsgrad vid kommande parkeringshusbyggnationer. Risk finns att framtida investeringar är framtunga, vilket innebär att det tar tid för nya garage att uppnå lönsamhet.

Fyrishov AB

Fyrishov AB	<u>2013</u>	<u>2014</u>	<u>2015</u>
Rörelsen intäkter, mnkr	91	96	103
Resultat efter finansiella poster, mnkr	-2	-8	-4
Balansomslutning, mnkr	306	339	334
Soliditet, %	4%	4%	2%
Investeringar, mnkr	62	8	18

Fyrishov AB tillhandahåller en arena för folkhälsa, idrott och evenemang med aktiviteter på Fyrishov och i Gottsundabadet.

Bolaget har uppfyllt ägardirektiven för 2015. Genom mer än 1,7 miljoner besökare, 200 publika idrottsevenemang, mässor, konferenser och verksamhet för nära 800 föreningar har Fyrishov stärkt den positiva bilden av Uppsala som bostadsort, besöksmål och som en attraktiv stad för lokalisering av företag.

Under hösten 2015 har Fyrishov AB på uppdrag av Uppsala kommun och Migrationsverket tillhandahållit transitasyllboende för sammanlagt 140 personer under tre omgångar. Verksamheten har bedrivits i samråd med Uppsala kommun och styrgruppen för asylsökande personer till kommunen. Under året fick Fyrishov en utmärkelse för arbetet med affärsmässig samhällsnytta av KFS (Kommunägda företagens samhällsorganisation).

Det ekonomiska resultatet efter finansiella poster är -4 miljoner kronor, att jämföra med de -6 miljoner kronor som budgeterats och de -8 miljoner kronor som redovisades i bokslutet för 2014. Att resultatet är bättre beror främst på ökade badintäkter, ökad uthyrning av hallar samt en uthyrning av stugbyn för transitboende för flyktingar.

Årets investeringar är 18 miljoner kronor, jämfört med budgeterade 30 miljoner kronor. Merparten avser ombyggnad av lokaler för Friskis & Svettis.

Fyrishov AB utreder för närvarande fastigheternas status för att klargöra grundförutsättningarna för kommande investeringar i badanläggningen. Öppnandet av de nya multihallarna på Fyrishov har inneburit ett viktigt bidrag till stadens fortsatta utveckling som destination.

Uppsala stadsteater AB

Uppsala stadsteater AB	<u>2013</u>	<u>2014</u>	<u>2015</u>
Rörelsen intäkter, mnkr	28	38	29
Resultat efter finansiella poster, mnkr	-62	-65	-68
Balansomslutning, mnkr	28	29	30
Soliditet, %	42%	39%	38%
Investeringar, mnkr	2	4	1

Uppsalas stadsteater AB har fyra scener med olika inriktning samt egna ateljéer och verkstäder. Varje år sätter teatern upp 10-15 nya egna produktioner på de fyra scenerna

Bolaget har uppfyllt ägardirektiven för 2015. Stadsteatern har ett väl utvecklat brett samarbete med andra kulturinstitutioner och utgör en aktiv arena för gästspel och andra aktiviteter. Många teaterhus kämpar med vikande publiksiffror medan Uppsala stadsteater ser en motsatt trend med en ökad publiktillströmning. Ett stundande gästspel med den uppsalabaserade pjäsen "Fanny & Alexander" är ett av huvudnumren på den stora scenkonstfestivalen "Iberoamericano de Teatro Bogota" i Colombia. Det är ett kvitto på stadsteaterns framgångsrika internationella arbete.

Uppsala stadsteater AB får årligen ett koncernbidrag från moderbolaget, Uppsala Stadshus AB. Beloppet fastställs av kommunfullmäktige inför kommande år och uppgår 2015 till 70 miljoner kronor. Årets ekonomiska resultat är -68 miljoner kronor, drygt 1 miljoner kronor bättre än budget. En starkt bidragande orsak är att biljettintäkterna blev högre då antalet besökare var fler än förväntat. Även lägre pensionskostnader till följd av ett nytt pensionssystem bidrog till ett bättre resultat. Det nya pensionssystemet gör att pensionskostnaderna är möjliga att kalkylera från och med 2015.

Genom en strategisk satsning, med ett ökat antal produktioner, har behovet ökat av biljettintäkter som finansieringskälla. Detta ger samtidigt förutsättningar att inte bli beroende av ett fåtal produktioner. Stadsteatern har de senaste åren sett en ökad publiktillströmning och ser att en varierad repertoar, där flera föreställningar spelas parallellt, har positiv effekt. Den så kallade samverkansmodellen aviserar att den inte ska tillföras mer medel vilket kan få relativt stora konsekvenser för verksamheten.

Uppsala Konsert och Kongress AB

Uppsala Konsert & Kongress AB	<u>2013</u>	<u>2014</u>	<u>2015</u>
Rörelsen intäkter, mnkr	71	51	54
Resultat efter finansiella poster, mnkr	-15	-34	-34
Balansomslutning, mnkr	63	40	49
Soliditet, %	37%	4%	7%
Investeringar, mnkr	2	1	2

Uppsala Konsert och Kongress AB ansvarar för verksamheten i konsert- och kongresshuset vid Vaksala torg.

Bolaget har uppfyllt ägardirektiven för 2015. Den stora spridningen i avsändare, innehåll och inriktning gör att bolaget når väldigt många nya målgrupper, även sådana som normalt sett inte tillhör storkonsumenterna av innerstadskultur. Konsert- och kongresshuset är en mötesplats för alla grupper i kommunen.

Vid tre tillfällen testades det nya konceptet Market, en mötesplats för alla generationer med pyssel och workshops för barn och unga, brunch för hela familjen och marknad med lokala, designers, konstnärer och hantverkare. Market innehöll dessutom konstnärliga inslag som konsert med Kammarsolisterna, musikparad och familjeföreställningar av olika slag.

Uppsala Konsert och Kongress AB får årligen ett koncernbidrag från moderbolaget, Uppsala Stadshus AB. Beloppet fastställs av kommunfullmäktige inför kommande år och uppgår 2015 till 33 miljoner kronor. Det ekonomiska resultatet efter finansiella poster är -34 miljoner kronor, det vill säga 0,5 miljoner kronor sämre än det fastställda koncernbidraget. Bättre resultat än budget kunde noteras för såväl restaurang som konferensverksamhet, vilket dock inte uppvägde vissa engångskostnader. Moderbolaget tillskjuter 0,5 miljoner kronor, utöver koncernbidraget på 33 miljoner kronor, för att återställa bolagets egna kapital till aktiekapitalets nivå i enlighet med kapitaltäckningsgarantin.

Uppsala Konsert och Kongress AB har en stor andel fasta kostnader vilket gör bolaget känsligt för bransch- och konjunktursvängningar. Konkurrensen om besökarna växer från olika former av branscher och upplevelser, vilket bolaget ska möta med ett brett och levande utbud som lockar många målgrupper.

Uppsala Vatten och Avfall AB

Uppsala Vatten och Avfall AB	2013	2014	2015
Rörelsen intäkter, mnkr	498	510	466
Resultat efter finansiella poster, mnkr	26	32	8
Balansomslutning, mnkr	1 745	2 079	2 111
Soliditet, %	7%	13%	7%
Investeringar, mnkr	218	229	283

Uppsala Vatten och Avfall AB ansvarar för kommunens vattenförsörjning och avfallshantering. Bolaget producerar och leverar även biogas.

Bolaget har mer än väl uppfyllt ägardirektiv och finansiella mål för 2015. För VA-verksamheten har 2015 varit ett bra år. Utsläppet av fosfor från kommunens reningsverk var det lägsta som har uppmätts. Den höga investeringstakten för att möta behovet av nya bostäder har fortsatt under året. Kommunfullmäktige beslutade om en ny taxa för hämtning av hushållens säck- och kärlavfall samt tömning av slam från enskilda avloppsanläggningar. Totalt producerades 17 miljoner m³ vatten och renades 20 miljoner m³ avloppsvatten.

Bolaget redovisar ett resultat efter finansiella poster på 8 miljoner kronor. Det är 11 miljoner kronor sämre än budget och 25 miljoner kronor sämre än föregående års utfall. Resultatet avser i sin helhet den konkurrensutsatta verksamheten där återvinning/deponi redovisade ett resultat på -0,7 miljoner kronor (21 miljoner kronor föregående år). Att resultatet är sämre jämfört med såväl budget som föregående år beror främst på mer betald skatt för avfall.

För den taxefinansierade verksamheten är resultatet alltid noll. Resultatet regleras mot förutbetalda avgifter i balansräkningen. Underliggande resultat är 25 miljoner kronor för affärsområdet Vatten och Avlopp samt nio miljoner kronor för affärsområdet Avfall. Investeringarna uppgick till 283 miljoner kronor, något lägre än budgeterade 286 miljoner kronor.

För Uppsala Vatten och Avfall AB innebär Uppsalas befolkningsökning ett behov av en kapacitetsutbyggnad i infrastruktur. En samsyn i kommunens samhällsplanering är en förutsättning för detta. Bolaget planerar för stora investeringsvolymen den närmaste treårsperioden, i storleksordningen 1,3 miljarder kronor. Ränteutvecklingen är en betydande resultatrisk där en procentenhets högre ränta

innebär cirka 13 miljoner kronor i ökade räntekostnader på befintliga lån. Resultatriskerna ökar ytterligare i takt med en ökad låneskuld. Tillgången av substrat till biogasframställning och aktiviteten inom byggsektorn är andra osäkerheter som kan komma att påverka resultatet.

Uppsala bostadsförmedling AB

Uppsala Bostadsförmedling AB	<u>2013</u>	<u>2014</u>	<u>2015</u>
Rörelsen intäkter, mnkr	-	-	0
Resultat efter finansiella poster, mnkr	-	-	-2
Balansomslutning, mnkr	-	-	13
Soliditet, %	-	-	56%
Investeringar, mnkr	-	-	1

Inrättande av en bostadsförmedling beslutades av kommunfullmäktige i juni 2015. Uppsala bostadsförmedling AB:s uppdrag är att främja bostadsförsörjningen inom Uppsalaregionen genom en enkel och transparent förmedling av hyreslägenheter från såväl privata som allmännyttiga hyresvärdar. Bolagets verksamhet startar 1 juni 2016.

Bolaget redovisar ett ekonomiskt resultat efter finansiella poster på –2 miljoner kronor, vilket förklaras av kostnader i samband med att bolagets verksamhet och administration startas upp.

Delägda bolag

Destination Uppsala AB

Destination Uppsala AB	<u>2013</u>	<u>2014</u>	<u>2015</u>
Rörelsen intäkter, mnkr	16	19	15
Resultat efter finansiella poster, mnkr	0	0	0
Balansomslutning, mnkr	5	11	23
Soliditet, %	18%	7%	4%
Investeringar, mnkr			

Destination Uppsala AB ägs till 60 procent av Uppsala kommun och har som huvuduppgift att sälja och marknadsföra destinationen Uppsala. Bolaget ska vara en drivande aktör för att utveckla Uppsala som besöksmål genom att öka antalet besökare och skapa en ökad affärsnytta för den lokala besöksnäringen.

Bolaget redovisar ett resultat om 0,2 miljoner kronor.

Förvaltningsbolaget Upphall KB

Förvaltningsbolaget Upphall KB	<u>2013</u>	<u>2014</u>	<u>2015</u>
Rörelsen intäkter, mnkr	11	19	5
Resultat efter finansiella poster, mnkr	2	11	2
Balansomslutning, mnkr	123	134	2
Soliditet, %	2%	11%	5%

Bolaget ägde tidigare två fastigheter som tidigare hyrdes av Uppsala kommun. Numera har båda fastigheterna avyttrats och bolaget kommer att likvideras.

Årets ekonomiska resultat efter finansiella poster är 1,9 miljoner kronor.

Uppsala Innovation Centre AB

Uppsala Innovation Centre AB	<u>2013</u>	<u>2014</u>	<u>2015</u>
Rörelsen intäkter, mnkr	5	4	4
Resultat efter finansiella poster, mnkr	1	0	1
Balansomslutning, mnkr	5	9	11
Soliditet, %	52%	44%	45%

Bolaget är en företagsinkubator som erbjuder entreprenörer och tillväxtföretag rådgivning och stöd för deras affärsutveckling och för ett framgångsrikt företagande.

Årets ekonomiska resultat är 0,7 miljoner kronor.

5 Bilagor

5.1 Bedömning av inriktningsmål och uppdrag

Förkortningar för kommunens nämnder som används i tabellerna:

AMN	Arbetsmarknadsnämnden
GSN	Gatu- och samhällsmiljönämnden
IFN	Idrotts- och fritidsnämnden
KS	Kommunstyrelsen
KTN	Kulturnämnden
MHN	Miljö- och hälsoskyddsnämnden
NGN	Namngivningsnämnden
OSN	Omsorgsnämnden
PBN	Plan- och byggnadsnämnden
RÄN	Räddningsnämnden
SCN	Socialnämnden
STS	Styrelsen för teknik och service
SUV	Styrelsen Uppsala vård och omsorg
UBN	Utbildningsnämnden
ÄLN	Äldrenämnden
ÖFN	Överförmyndarnämnden

Bedömning av inriktningsmål

Färgmarkeringarna innebär för målens del följande:

- Grön färgmarkering betyder att målet är uppnått.
- Gul färgmarkering betyder att målet inte är uppnått men att utfallet ligger nära målet.
- Röd färgmarkering betyder att målet inte är uppnått.
- Vit färgmarkering betyder att måluppfyllelsen inte kan bedömas.

Tecknen i samma ruta som färgmarkeringen är trendmarkeringar och betyder följande:

↗ = positiv utveckling över tid.

↘ = negativ utveckling över tid.

→ = stabil situation över tid.

~ = spretig utveckling över tid.

() = utveckling över tid saknas eller kan inte bedömas.

Stadsbyggnad					
1. Uppsalas grönområden håller hög kvalitet och finns nära Uppsalaborna.					➔
Nämnder som arbetat med målet: GSN, IFN, MHN, NGN, PBN					
Indikator	Mål	Utfall totalt	Utfall ♀	Utfall ♂	Jämförelse genomsnitt R8
Tillgången till parker, grönområden och natur.	8	7,4	7,5	7,4	7,8
<i>Kommentar:</i> Målet är inte uppnått. I delårsbokslutet per augusti 2015 bedömde KS det som sannolikt att målet skulle uppnås under året men värdet på indikatorn når inte upp till målvärdet utan ligger still sedan den senaste mätningen 2012. Värdet ligger dessutom under genomsnittet för R8-kommunerna. Skillnaden mellan kvinnor och män är i det närmaste obefintlig. Indikatorn är dock inte tillräcklig för att helt uttala sig om måluppfyllelsen eftersom den endast täcker en del av målet. Det blir därför extra viktigt att ta hänsyn till nämndernas återrapportering. GSN och IFN bedömer att man inte uppnått målet. IFN menar att fler parker behöver få multifunktionella ytor. MHN, NGN och PBN anger att man uppnått målet och anger åtgärder man vidtagit inom sina ansvarsområden. Nämnderna pekar dock inte på några effekter av sin verksamhet varför det blir svårt att uttala sig om måluppfyllelsen utifrån deras återrapportering. Indikatorn får därför väga tyngst i bedömningen av måluppfyllelsen.					
2. Uppsala kommun möjliggör för ett ökat utbud av bostäder.					↗
Nämnder som arbetat med målet: GSN, KS, NGN, PBN, MHN					
Indikator	Mål	Utfall totalt	Utfall ♀	Utfall ♂	Jämförelse genomsnitt R8
Byggrätter i antagna detaljplaner.	3 000	3 855	-	-	-
Påbörjade bostäder i antal.	2 000	2 059	-	-	-
Antal markanvisade bostäder.	2 000	350	-	-	-
Antal påbörjade studentbostäder.	300	55	-	-	-
Antal färdigställda hyresrätter.	1 000	224	-	-	-
<i>Kommentar:</i> Kommunens totala utfall ligger nära målet men målet är inte uppnått. I delårsbokslutet per augusti 2015 bedömdes det som osannolikt att målet skulle uppnås under året. Kommunen har möjliggjort för ett ökat utbud av bostäder men det är endast för två av indikatorerna som målet uppnått. Bedömningen av trenden som uppåtgående baseras på att byggrätter i antagna detaljplaner har ökat och att PBN rapporterar att antalet bygglov för nya bostäder har ökat. När det gäller markanvisade bostäder och färdigställda hyresrätter blir det dock missvisande att endast titta på värdet för ett år eftersom det då blir avgörande på vilken sida årsskiftet anvisningen eller rapporteringen av färdigställandet skedde. En mer rättvisande bild får man enligt SBF om man tittar på genomsnittet för de senaste tre åren. Avseende markanvisningar ligger det värdet stabilt på omkring 1400. När det gäller färdigställda hyresrätter har antalet dock aldrig överstigit 550 st. de senaste fem åren. Markanvisningarna har gjorts till flera olika byggherrar och en stor andel rör sig om hyresrätter. GSN, PBN och KS rapporterar att de uppnått sina målsättningar för året men värdena på indikatorerna visar att de kan behöva fortsätta att utveckla sitt arbete inom området. MHN rapporterar att man inte uppnått målet och pekar på att lantmäterimyndigheten inte utfört tillräckligt med planerade förrättningar.					
3. I Uppsala är förutsättningarna goda för att leva miljö- och klimatvänligt.					➔
Nämnder som arbetat med målet: GSN, IFN, MHN, RÄN, STS, SUV, PBN					
Indikator	Mål	Utfall totalt	Utfall ♀	Utfall ♂	Jämförelse genomsnitt R8
Möjligheten att använda kollektivtrafiken för resor.	7,5	6,9	7,1	6,8	5,6
<i>Kommentar:</i> Kommunens totala utfall ligger nära målet men målet är inte uppnått. Kommunens ambitioner är höga. I delårsbokslutet per augusti 2015 bedömdes det som sannolikt att målet skulle uppnås under året men värdet på indikatorn når inte upp till målvärdet utan ligger still sedan den senaste mätningen 2012. Det ligger dock väsentligt högre än snittet inom R8-kommunerna. Skillnaden mellan könen är liten. Den enda nämnd som nämner arbete mot indikatorn är PBN som arbetar vidare för att säkerställa en kapacitetsstark och välutbyggd kollektivtrafik och prioriterar planläggning i lägen som inte genererar stort transportbehov. Indikatorn är dock inte tillräcklig för att helt uttala sig om måluppfyllelsen eftersom den endast täcker en del av målet. Det blir därför extra viktigt att ta hänsyn till nämndernas återrapportering. GSN, RÄN, STS och SUV rapporterar att de nått sina målsättningar för året. GSN pekar på goda resultat avseende partikelhalter i luften och på att en resevaneyundersökning visar att fler personer cyklar än åker bil. Övriga nämnder lyfter minskad miljöpåverkan i utförandet av sina uppdrag. Åtgärder som lyfts för att utveckla förutsättningarna för medborgarna bland nämnderna som arbetat med målet innefattar utveckling av cykelbanenätet, klimatsmarta arenor, blandade stadsdelar med närhet till service, utredningar och tillsyns- och informationsuppdrag.					
4. Uppsala har väl fungerande kommunikationer och infrastruktur.					↗
Nämnder som arbetat med målet: IFN, NGN, MHN, PBN, GSN					
Indikator	Mål	Utfall totalt	Utfall ♀	Utfall ♂	Jämförelse genomsnitt R8
Antal nöjda medborgare med tillgången på gång- och cykelvägar.	7,5	7,2	7,2	7,2	6,2
<i>Kommentar:</i> Kommunens totala utfall ligger nära målet men målet är inte uppnått. Utvecklingen är också positiv och i delårsuppföljningen per augusti 2015 bedömdes det som att måluppfyllelsen var osannolik. Värdet på indikatorn når inte upp till målvärdet utan har ökat sedan den senaste mätningen 2012 och ligger också högre än snittet inom R8-kommunerna. Indikatorn är dock inte tillräcklig för att helt uttala sig om måluppfyllelsen eftersom den endast täcker en del av målet. Det blir därför extra viktigt att ta hänsyn till nämndernas återrapportering. GSN och NGN uppger att man nått sina målsättningar för året. GSN hänvisar till att antalet nöjda medborgare stigit sedan 2012. NGN menar att man genom väl genomtänkt namngivning skapar förutsättningar att hitta och orientera sig i den fysiska miljön. Övriga nämnder rapporterar att målet inte är uppnått. IFN och PBN lyfter behovet av utveckling av cykelbanenätet samt blandade stadsdelar med närhet till service, säkerställande av en kapacitetsstark och välutbyggd kollektivtrafik och planläggning i lägen som inte genererar stort transportbehov.					

5. Uppsala kommun ska vara en av landets bästa landsbygdskommuner.					↗
Nämnder som arbetat med målet: MHN, RÄN, GSN, IFN, KS, PBN					
Indikator	Mål	Utfall totalt	Utfall ♀	Utfall ♂	Jämförelse genomsnitt R8
Befolkning på landsbygden.	49 000	48 663	23 753	24 910	-
Bostadsbyggande på landsbygden.	150	161	-	-	-
Arbetsstillfällen på landsbygden/företagande.	8 700	8 621	3 762	4 859	-
<i>Kommentar:</i> Kommunens totala utfall ligger nära målet men målet är inte uppnått. Utvecklingen är positiv. I delårsboks slutet per augusti bedömdes måluppfyllelse som möjlig. Värdena på indikatorerna ligger nära målen. Notera dock könsskillnaden i arbetsstillfällen och företagande på landsbygden. Tre av nämnderna (MHN, RÄN och KS) rapporterar att deras delar av målet är uppnått. Man lyfter bl.a. brandskyddsinformation riktad till boende på landsbygden, att arbetet med landsbygdsprogrammet pågår och avtal med Leader Upplandsbygd men redovisar inga effekter. GSN, IFN och PBN kan inte bedöma måluppfyllelsen utan behöver skapa sig bilder av behov och vad det innebär att vara en av de bästa landsbygdskommunerna.					

Pedagogisk verksamhet					
6. Alla barn och unga garanteras en trygg och kunskapsorienterad skolmiljö.					~
Nämnder som arbetat med målet: AMN, IFN, MHN, PBN, UBN, GSN					
Indikator	Mål	Utfall totalt	Utfall ♀	Utfall ♂	Jämförelse genomsnitt R8
Andel elever som känner sig trygga i skolan.					
Elever i grundskolans åk 5.	95	93	94	92	94
Elever i grundskolans åk 8.	93	91	90	92	93
Elever i gymnasieskolans åk 2.	95	94	94	94	-
Andel föräldrar som är trygga när deras barn vistas i förskolan.	98	97	98	97	-
Medelvärde för andel positiva svar på samtliga frågor i föräldraenkäten.	86	86	86	85	-
Elevers uppfattning om skolans kvalitet.					
Elever i grundskolans åk 5.	88	86	87	85	86
Elever i grundskolans åk 8.	79	72	72	72	76
Elever i gymnasieskolans åk 2.	81	76	76	77	-
<i>Kommentar:</i> Kommunens totala utfall ligger nära målet men målet är inte uppnått. I delårsuppföljningen per augusti 2015 bedömdes det som att måluppfyllelse var osannolik. Värdena på indikatorerna ligger dock nära målen i de allra flesta fall och könsskillnaderna är små. PBN och MHN bedömer att de uppnått sina delar av målet. Som grund anges att de utfört planerade aktiviteter. GSN meddelar att de inte kan bedöma om de nått målet. IFN rapporterar att de inte nått målet utan att idrottshallar och skolgårdar behöver ses över för att både skapa trygghet och inspirera till aktivitet. AMN och UBN är de två nämnder som ansvarar för utbildningsfrågor. AMN säger att de sina målsättningar för året och hänvisar till resultaten från enkäten till SFI-elever där 95 % av eleverna svarat att de känner sig trygga i skolan. AMN kommer att arbeta vidare mot kränkande behandling under 2016. Samtliga indikatorer i IVE avser UBN:s verksamhetsområde. UBN anger att de inte uppnått målet. Skollagens krav är att alla barn och elever har rätt att känna sig trygga i skolan varför målet inte är uppnått. Det finns också stora skillnader mellan resultaten sett till olika skolor vilket betyder att likvärdigheten fortsatt behöver prioriteras.					
7. Utbildningsresultaten ska förbättras.					~
Nämnder som arbetat med målet: AMN, UBN					
Indikator	Mål	Utfall totalt	Utfall ♀	Utfall ♂	Jämförelse genomsnitt R8
Andel elever med behörighet till gymnasieskolan efter avslutad grundskola.	93	89	90	87	85
Andel årsarbetare i förskolan med förskollärarexamen.	45	45	-	-	49
Genomsnittligt meritvärde för flickor i grundskolans årskurs 9.	241	237	-	-	226
Genomsnittligt meritvärde för pojkar i grundskolans årskurs 9.	220	218	-	-	203
Andel gymnasieelever som fullföljer sin utbildning (slutbetyg) på ett nationellt program inom fyra år.	85	80	82	77	81
<i>Kommentar:</i> Kommunens totala utfall ligger nära målet men målet är inte uppnått. Uppsala ligger bättre till resultatmässigt än R8-kommunerna i tre indikatorer. I delårsboks slutet per augusti bedömdes måluppfyllelse som möjlig. Varken AMN eller UBN bedömer att man nått målet. Alla indikatorerna rör UBN:s verksamhetsområde. UBN pekar också på att det finns stora skillnader mellan skolor. Det finns dock positiva tendenser att se närmare på. Pojkarnas meritmedelvärde i årskurs 9 har höjts. Flickornas meritmedelvärde har å andra sidan sjunkit något även om det fortfarande ligger högt över pojkarnas. Andelen gymnasieelever som fullföljer sin utbildning inom 4 år har ökat. För att förbättra utbildningsresultaten och likvärdigheten ska UBN stärka det systematiska kvalitetsarbetet. En förändrad modell för struktursättning har också tagits fram och kommunen deltar i olika statliga satsningar och genomför olika kompetenshöjande insatser. Nyanlända elever fördelas mellan skolor för att skapa en mer allsidig elevsammansättning. AMN lyfter att resultaten på enkäten till elever på grundläggande och gymnasial vuxenutbildning hade sjunkit på nästan alla frågor. Utbildningsresultaten har dock förbättrats.					

8. Barns och ungdomars delaktighet bidrar till att verksamheten anpassas till deras behov.					~
Nämnder som arbetat med målet: AMN, RÄN, UBN					
Indikator	Mål	Utfall totalt	Utfall ♀	Utfall ♂	Jämförelse genomsnitt R8
Elevers uppfattning om hur delaktiga de är i skolan.					
Elever i grundskolans åk 5.	87	87	89	85	-
Elever i grundskolans åk 8.	74	72	72	72	-
Elever i gymnasieskolans åk 2.	76	74	74	74	-
Andel föräldrar som anser att personalen på barnets förskola tar hänsyn till barnets åsikter.	84	84	84	83	-
<i>Kommentar:</i> Kommunens totala utfall ligger nära målet men målet är inte uppnått. I delårsbokslutet per augusti bedömdes målnöjsamhet som möjlig. Värdena på indikatorerna som inte är uppnådda ligger nära målen och könsskillnaderna är små. UBN bedömer att de nått sina målsättningar för året. Med utgångspunkt i de målvärden som satts upp har visserligen inte arbetet nått riktigt ända fram men en del av indikatorerna visar på en positiv utveckling. UBN redovisar flera vidtagna åtgärder och tänker sig arbeta framåt genom att skolor ska lära av varandra och genom att ta fram strategier för att stärka elevernas delaktighet i samverkan med elevrådet. Även AMN meddelar att de nått sina målsättningar för året. Nämnden redovisar flera vidtagna åtgärder och att verksamheten anpassas utifrån behov. Inom vuxenutbildningen visar elevenkäten att eleverna har goda möjligheter att välja arbetssätt och att lärarna lyssnar på dem. RÄN bedömer att man inte uppnått målet. Man har inte efterfrågat barns och ungdomars synpunkter men avser att göra detta under 2016 i syfte att utveckla verksamheten.					
9. Skolan utvecklar möjligheterna att tidigt upptäcka och stötta barn i behov av särskilt stöd.					~
Nämnder som arbetat med målet: UBN					
Indikator	Mål	Utfall totalt	Utfall ♀	Utfall ♂	Jämförelse genomsnitt R8
Andel elever som har nått kravnivån för samtliga delprov i de nationella proven i årskurs 3.	76	78	80	76	71
<i>Kommentar:</i> Målet är uppnått så tillvida att värdet på indikatorn överstiger målsättningen. En nedåtgående trend har dessutom vänts och utfallet är väsentligt bättre än i övriga R8-kommuner. Det finns dock en skillnad mellan könen. I delårsbokslutet per augusti bedömdes målnöjsamhet som möjlig. UBN bedömer att man uppnått målet och man redogör för olika åtgärder man vidtagit och kommer att vidta, såsom ny resursfördelningsmodell och utveckling av elevhälsovården.					
10. Lärarnas tid med eleverna ska öka genom färre administrativa uppgifter.					()
Nämnder som arbetat med målet: UBN					
Indikator	Mål	Utfall totalt	Utfall ♀	Utfall ♂	Jämförelse genomsnitt R8
Indikator saknas.					
<i>Kommentar:</i> Indikator för målet saknas men UBN bedömer att man uppnått målet. I delårsbokslutet per augusti bedömdes målnöjsamhet också som möjlig. En uppföljning av vidtagna åtgärder visar att lärare uppfattar att situationen förbättrats. Nämnden bevakar utvecklingen även i fortsättningen.					

Vård och omsorg					
11. Inflytande och delaktighet ökar för medborgarna i välfärden.					↗
Nämnder som arbetat med målet: OSN, RÄN, AMN, ÄLN					
Indikator	Mål	Utfall totalt	Utfall ♀	Utfall ♂	Jämförelse genomsnitt R8
Indikator saknas.					
<i>Kommentar:</i> Kommunens totala utfall ligger nära målet men målet är inte uppnått. I delårsbokslutet per augusti bedömdes målnöjsamhet som möjlig. Av återskärningsrapporterande nämnder är det endast AMN som bedömer att målet inte är uppnått. Nämnden menar dock att brukarna ges möjlighet till delaktighet genom t.ex. enkäter och samtal. Man har också infört ett gemensamt klagomåls- och synpunktshanteringsystem och arbetar aktivt med olika former av uppföljning utifrån detta. Nämnden planerar för information, dialog och kompetensutveckling för att öka medborgarnas inflytande och delaktighet. Därtill framför AMN att om produktionsansvaret för vuxenutbildningen fördes över från utbildningsnämnden till arbetsmarknadsnämnden, skulle detta ge medborgarna en snabbare och tydligare kanal för påverkan och inflytande. Övriga nämnder bedömer att man nått sina målsättningar för året eller nått god målnöjsamhet men att man ändå behöver fortsätta ett aktivt arbete mot målet. Som grund för bedömningen anges olika genomförda åtgärder som t.ex. medborgardialoger. OSN uppger också krav i förfrågningsunderlag och uppdrag och möjligheten att välja utförare. ÄLN har infört en ny handläggningsmodell med ökat fokus på enskildas behov, inflytande och delaktighet. Nämnden kan även se ökade resultat i den nationella brukarundersökningen avseende upplevelsen att personalen tar hänsyn till åsikter och önskemål. Värdena ligger dock strax under genomsnittet för liknande kommuner.					
12. Tillgänglighetsskapande åtgärder i kommunens bostadsområden minskar behovet av vård- och omsorgsboenden.					↗
Nämnder som arbetat med målet: GSN, OSN, ÄLN, IFN					
Indikator	Mål	Utfall totalt	Utfall ♀	Utfall ♂	Jämförelse genomsnitt R8
Servicegrad vård- och omsorgsboenden för personer 80 +.	13,5	12,8	-	-	-

Kommentar: Målet är uppnått så tillvida att värdet på indikatorn överstiger målsättningen. Servicegraden minskar vilket också är en trend de senaste åren och i linje med den politiska målsättningen. Servicegraden ligger också under genomsnittet jämfört med andra liknande kommuner. Måluppfyllelsen avseende indikatorn är dock svår att bedöma då behovet av vård- och omsorgsboenden påverkas av många olika faktorer. I delårsbokslutet per augusti 2015 bedömdes det som osannolikt att målet skulle uppnås. Observera att Indikatorn inte är tillräcklig för att helt uttala sig om måluppfyllelsen eftersom den endast täcker en del av målet. Det blir därför extra viktigt att ta hänsyn till nämndernas återrapportering. GSN och IFN kan inte bedöma måluppfyllelsen medan ÄLN har svårt att bedöma den. ÄLN rapporterar att man tagit initiativ till att organisera handläggning av bostadsanpassningsbidrag närmare stadsbyggnad och bygglov för att stimulera och stärka kommunens arbete med tillgänglighetsskapande åtgärder och förbättra tillgänglighet och möjlighet till kvarboende. Nämnden hanterar också behovet av alternativ till vård- och omsorgsboenden. OSN rapporterar att man nått sina målsättningar för året och meddelar att man beaktar tillgänglighetsperspektivet i sina yttranden avseende samhällsplanering och tar upp detta i samtliga nämndärenden.

13. Andelen äldre som är nöjda med maten ska öka.

Nämnder som arbetat med målet: SUV, ÄLN

Indikator	Mål	Utfall totalt	Utfall ♀	Utfall ♂	Jämförelse genomsnitt R8
Andelen personer på vård- och omsorgsboenden som upplever att maten smakar ganska bra/mycket bra.	75	73	-	-	75

Kommentar: Kommunens totala utfall ligger nära målet men målet är inte uppnått. I delårsbokslutet per augusti bedömdes måluppfyllelse som möjlig. Utfallet på indikatorn ligger nära målvärdet men värdet ligger i stort sett oförändrat över tid och är något lägre än i övriga R8-kommuner. Uppgifter saknas för att kunna uttala sig om skillnader mellan könen. ÄLN:s bedömning är att brukarna överlag är nöjda och att fall av missnöje tas upp för åtgärd med respektive utförare. SUV arbetar kontinuerligt med mat- och måltidsfrågan för att de boende ska vara nöjda men kan inte bedöma om man nått målet förrän man genomfört egna undersökningar.

14. Det förebyggande arbetet och tidiga insatser utvecklas.

Nämnder som arbetat med målet: AMN, OSN, RÄN, SCN, SUV, ÄLN

Indikator	Mål	Utfall totalt	Utfall ♀	Utfall ♂	Jämförelse genomsnitt R8
Indikator saknas.					

Kommentar: Indikator för målet saknas men samtliga nämnder som arbetat med målet rapporterar att de nått sina målsättningar för året och alla redovisar åtgärder som vidtagits för att utveckla arbetet. I delårsbokslutet per augusti 2015 bedömdes det också som sannolikt att målet skulle uppnås under året. Vissa nämnder redovisar resultat av sina åtgärder. AMN meddelar t.ex. att andelen barn som ingår i hushåll som fått försörjningsstöd under lång tid har sjunkit och OSN och SCN hänvisar till uppföljningar som visar att det förebyggande arbetet håller god kvalitet och ger effekt. I en del nämnders verksamhetsplaner för 2016 finns indikatorer för måluppfyllelse. Arbetet kommer därför att kunna bedömas mer precist i framtiden.

Arbete och integration

15. Uppsalaborna har egen försörjning.

Nämnder som arbetat med målet: IFN, KS, AMN, GSN

Indikator	Mål	Utfall totalt	Utfall ♀	Utfall ♂	Jämförelse genomsnitt R8
Andel invånare som erhållit ekonomiskt bistånd.	3,9	4	-	-	6,1
Långvarigt behov av försörjningsstöd (% antal biståndstagare).	30	30	50	50	-
Antal ungdomar som erhållit feriearbete.	1 700	1 880	952	928	518
Andel som fått arbete/studier efter genomförd Navet-insats.	45	38	37	40	

Kommentar: Målet är inte uppnått. I delårsbokslutet per augusti bedömdes måluppfyllelse som möjlig men antalet invånare som erhållit ekonomiskt bistånd har ökat pga. ökat flyktingmottagande. Antalet personer som fått ekonomiskt bistånd som inte är flyktingar har minskat något. Fler deltagare har befunnit sig i kommunens arbetsmarknadsinsatser 2015 jämfört med 2014. Dock har andelen som fått arbete/studier efter insatsen minskat. De personer som deltagit har i större utsträckning än tidigare en mer komplex problematik och står längre ifrån arbetsmarknaden. Värdet på indikatorn långvarigt behov av försörjningsstöd avser det genomsnittliga antal hushåll per månad som under 2015 haft mycket långvarigt behov. Av de 30 % bidragstagare som haft långvarigt behov av försörjningsstöd är hälften kvinnor och hälften män. För att kunna jämföra antalet ungdomar som erhållit feriearbete med andra kommuner behöver man räkna om antal till andel. Uppsalas 1 880 ungdomar motsvarar 19 % av populationen medan genomsnittet i R8 (518 st.) motsvarar 15 % av ungdomarna. Viktigt för bedömningen av måluppfyllelsen är att AMN rapporterar att man inte uppnått målet. Nämnden arbetar vidare för att utveckla metoder och arbetssätt och samverkan. Inte heller IFN har uppnått målet och GSN kan inte bedöma detta. KS rapporterar att man nått sina målsättningar för året.

16. Uppsala kommun erbjuder fler människor med funktionsnedsättning arbete och sysselsättning.

Nämnder som arbetat med målet: AMN, KS, OSN, RÄN, STS

Indikator	Mål	Utfall totalt	Utfall ♀	Utfall ♂	Jämförelse genomsnitt större städer
Andel av maxpoäng enkäten om funktionshinderpolitiken och arbetsmarknad.	-	60	-	-	50

Kommentar: Måluppfyllelsen kan inte bedömas. I IVE finns inget målvärde för indikatorn eftersom den förts in under året. Vid en jämförelse mot andra större städer har dock Uppsala bättre resultat och dessa har också förbättrats i förhållande till föregående år. Någon långsiktig trend finns ännu inte att tillgå då undersökningsmetoden är förhållandevis ny. Från och med 2016 finns fler indikatorer som kommer att göra att måluppfyllelsen kan bedömas. I delårsbokslutet per augusti 2015 bedömdes det som sannolikt att målet skulle uppnås under året. Återrapporterande nämnder ger en splittrad bild av måluppfyllelsen. KS rapporterar att målet inte är uppnått och att utvecklingsarbete pågår.

OMN kan inte bedöma om målet är uppnått. Nämnden behöver utveckla uppföljningen inom området, bl.a. av träffpunkterna för personer med psykisk funktionsnedsättning samt arbetet med strukturerad sysselsättning. RÅN, STS och AMN rapporterar att målet är uppnått. STS tillhandahåller sysselsättning för målgruppen och AMN ger stöd till fler personer än tidigare. AMN fortsätter att utveckla insatser inom arbetslivsinriktad rehabilitering.					
17. Kommunen underlättar för innovationer i den egna verksamheten och utgör testbädd för ny teknik, smarta tjänster och klimatsmarta innovationer.					()
Nämnder som arbetat med målet: KS, MHN, GSN, RÅN, SUV, OSN					
Indikator	Mål	Utfall totalt	Utfall ♀	Utfall ♂	Jämförelse genomsnitt R8
Antal påbörjade testbäddsprojekt.	5	5	-	-	-
<i>Kommentar:</i> Utfallet för indikatorn når det uppsatta målvärdet. I delårsboksutet för augusti 2015 bedömdes måluppfyllelse som osannolik. Indikatorn är dock inte tillräcklig för att helt uttala sig om måluppfyllelsen eftersom den endast täcker en del av målet. Det blir därför extra viktigt att ta hänsyn till nämndernas återrapportering. Två av nämnderna (OSN och SUV) rapporterar att man inte nått målet. Båda nämnderna arbetar mot målet men OSN behöver få större kunskap om innovationer och hur dessa kan underlätta i nämndens verksamhet och SUV är behövt samverka kring finansiering och IT i arbetet med att ta sig an ny teknik och innovationer. Övriga nämnder rapporterar att man nått sina målsättningar för året och pekar på löpande utvecklingsarbete, teknisk utveckling och pågående projekt.					
18. Uppsala utvecklas som destination.					↗
Nämnder som arbetat med målet: GSN, KS, SCN					
Indikator	Mål	Utfall totalt	Utfall ♀	Utfall ♂	Jämförelse genomsnitt R8
Antal kommersiella gästnätter.	611 900	628 900	-	-	-
<i>Kommentar:</i> Målvärdet för indikatorn är uppnått. I delårsboksutet per augusti 2015 bedömdes det som sannolikt att målet skulle uppnås under året. Trenden är dessutom uppåtgående. Indikatorn är dock inte tillräcklig för att helt uttala sig om måluppfyllelsen eftersom den endast täcker en del av målet. Det blir därför extra viktigt att ta hänsyn till nämndernas återrapportering. De två nämnder som återrapporterat mot målet anger att man nått sina målsättningar för året men deras beskrivningar är summariska och nämner endast vidtagna åtgärder men inga effekter.					
19. Uppsala är en öppen och solidarisk kommun avseende flyktingmottagande och särskilt avseende ensamkommande barn.					↗
Nämnder som arbetat med målet: IFN, KS, MHN, SCN, SUV, ÖFN, AMN					
Indikator	Mål	Utfall totalt	Utfall ♀	Utfall ♂	Jämförelse genomsnitt R8
Andel av planerade anvisningsbara platser för nyanlända flyktingar, som är behov av hjälp med sin bosättning, som kommer till stånd.	-	31	16	15	-
Ensamkommande asylsökande barn, antal per 1000 inv.	-	0,4	-	-	0,6
Antal dagar från ankomst tills dess nyanlända barn och ungdomar går i skolan (värde per dec).	-	-	-	-	-
Antal mottagna i flyktingmottagande under året/1 000 invånare.	-	2,6	-	-	4,8
<i>Kommentar:</i> Måluppfyllelsen kan inte bedömas. I delårsboksutet per augusti 2015 bedömdes det som sannolikt att målet skulle uppnås under året. I IVE finns dock inget målvärde för indikatorerna eftersom de har tagits fram under året. Målet i Mål och budget 2016 för indikatorerna är att värdena ska öka utom för indikatorn om antal dagar till skolgång som ska minska. För denna indikator har inget exakt värde för 2015 kunnat tas fram. Fram till oktober tog det upp till en månad för en grundskoleelev och upp till tre månader för en gymnasieelev. Efter det har väntetiden varit 2-3 månader. Kommunen har också utökat sitt mottagande av ensamkommande barn under år 2015. De flesta nämnder som arbetat med målet rapporterar att man nått sina målsättningar för året. Det pågår mycket arbete i kommunen som är relevant för målet. KS har inrättat en enhet för att samordna och stödja förvaltningarna i deras respektive uppdrag och har fattat beslut om att erbjuda migrationsverket cirka 100 evakueringsplatser för flyktingar. IFN arbetar tillsammans med föreningar för att erbjuda aktiviteter som inkluderar flyktingar i samhället. MHN säkerställer acceptabla vistelsemiljöer. SUV arbetar med mottagandet av ensamkommande barn och har t.ex. startat flera hem för vård och boende. SCN kan på grund av det stora antalet ensamkommande som kommit till Uppsala 2015 inte bedöma om målet är uppnått och kommer att genomföra verksamheten för att identifiera och rätta till brister i mottagandet av ensamkommande barn. AMN:s bedömning är att målet inte är uppnått. Nämnden har inte nått målet att ta emot 150 personer, främst pga. bristen på bostäder i kommunen. Nämndens bostadsplan behöver revideras och kommunen behöver utveckla en boendekedja för flyktingar. Under 2016 tillkommer dock ca. 450 lägenheter för flyktingar och 160 platser för ensamkommande flyktingbarn. En ny mottagningsenhet har bildats och för att möjliggöra god service och effektiv handläggning av försörjningsstöd provas nya metoder. Kommunen utvecklar även modeller för kartläggning och planering av etableringsinsatser, mottagande av barnfamiljer och av nyanlända med traumatiska upplevelser.					

Kultur, idrott och fritid

20. Uppsalas evenemang bidrar till att stärka Uppsalas attraktivitet för medborgarna och besöksnäringen.

Nämnder som arbetat med målet: GSN, KS, MHN, PBN, IFN, KTN

()

Indikator	Mål	Utfall totalt	Utfall ♀	Utfall ♂	Jämförelse genomsnitt R8
Antal besök på idrottsevenemang.	200 000	152 634	-	-	-
<i>Kommentar:</i> Målet är inte uppnått. I delårsboksutet per augusti 2015 bedömdes det som osannolikt att målet skulle uppnås under året. Indikatorn är dock inte tillräcklig för att helt uttala sig om måluppfyllelsen eftersom den endast täcker en del av målet. Det blir därför extra viktigt att ta hänsyn till nämndernas återrapportering. Två av nämnderna anger att de inte uppnått målet. Enligt IFN har elitidrotten och de större publika arenorna kapacitet för betydligt fler evenemang och besökare. PBN säger att arbete som pågår mot målet är planläggning och bygglov för t.ex. arenor. Tre av nämnderna anger att de uppnått sina målsättningar för året. MHN säkerställer ansvarsfull alkoholservice,					

livsmedelssäkerhet och ljudvolym. KS har implementerat besöksstrategin.					
21. Uppsala kommuns utbud av kultur-, idrotts- och fritidsaktiviteter är jämställt och tillgängligt för alla.					~
Nämnder som arbetat med målet: KTN, PBN, GSN, IFN, KS					
Indikator	Mål	Utfall totalt	Utfall ♀	Utfall ♂	Jämförelse genomsnitt R8
Antal besök på Uppsala konstmuseum.	52 000	55 047	-	-	-
Antal lån per invånare i åldern 0-14 år.	22	23	-	-	17
Nyttjande av kommunens fritids- idrottsanläggningar för åldersgruppen 6-80 år (%).	33	33	-	-	-
Könsfördelning för deltagare (%) i öppen fritidsverksamhet vid fritidsgårdar och fritidsklubbar.					
Flickor	46	40	-	-	-
Pojkar	54	60	-	-	-
Könsfördelning för deltagare (%) i musikskoleverksamhet.					
Flickor	55	57	-	-	-
Pojkar	45	43	-	-	-
Könsfördelning för deltagare (%) i föreningsorganiserade aktiviteter.					
Flickor	42	42	-	-	-
Pojkar	58	58	-	-	-
<i>Kommentar:</i> Kommunens totala utfall ligger nära målet men målet är inte uppnått. I delårsbokslutet per augusti 2015 bedömdes måluppfyllelse som osannolik. Utfallet på indikatorerna är spretigt. För flera indikatorer är målet nått och ibland även passerat samtidigt som trenden är positiv. För andra är värdet sämre än målet och trenden dessutom negativ. När det gäller könsfördelningen för besökarna på fritidsgårdar beror dock den mer ojämna könsfördelningen bland besökarna på tillströmningen av ensamkommande flyktingpojkar. KTN menar dock att det är positivt att ensamkommande flyktingungdomar söker sig till fritidsgårdarna. GSN meddelar att måluppfyllelsen inte går att bedöma. IFN och PBN rapporterar att man inte nått målet. IFN rapporterar att män i högre utsträckning tagit del av aktiviteter, lokaler och subventioner. PBN menar att det finns en tendens till klusterbildning av sportanläggningar som motverkar målet om tillgänglighet för alla. KS bedömer att deras del av målet är uppnått i och med att man stöttat andra nämnder att ta fram handlingsplaner. KTN bedömer också att deras del av målet är uppnått. Nämnden har påbörjat och genomfört en rad åtgärder för att öka tillgängligheten och jämställdheten till kultur- och fritidsverksamheten i kommunen. Barn och unga i hela kommunen har fått ta del av fler professionella scenkonstföreställningar, fler barn och unga har fått möjlighet att själva prova på och utöva kultur, trots ombyggnation av stadsbiblioteket har inte antalet lån minskat och besöken på stadsdelsbiblioteken har ökat. Det ökande antalet flyktingar har gett ökat antal besökare. Antalet inskrivna barn i fritidsklubbarna ökar. Antalet besökare till Uppsala konstmuseum ökar.					

Ledar- och medarbetarskap					
22. Heltid ska vara en rättighet och deltid en möjlighet för kommunens medarbetare.					→
Nämnder som arbetat med målet: AMN, GSN, IFN, MHN, NGN, OSN, PBN, RÄN, ÄLN, ÖFN, STS, SUV, KS, KTN, SCN, UBN					
Indikator	Mål	Utfall totalt	Utfall ♀	Utfall ♂	Jämförelse genomsnitt R8
Andel tillsvidareanställda som arbetar deltid.	24	26	27	23	-
<i>Kommentar:</i> Kommunens totala utfall ligger nära målet men målet är inte uppnått. I delårsbokslutet per augusti 2015 bedömdes det som osannolikt att målet skulle uppnås under året. Utfallet på indikatorn motsvarar inte målvärdet och det finns fortfarande skillnader mellan könen. Indikatorn är dock inte tillräcklig för att helt uttala sig om måluppfyllelsen eftersom den endast täcker en del av målet. Det blir därför extra viktigt att ta hänsyn till nämndernas återrapportering. 12 av 16 nämnder rapporterar att man genomfört planerade åtgärder under året. Generellt sett erbjuds kommunens medarbetare heltid med möjlighet till deltid. Inom STS och SUV är situationen delvis annorlunda. STS menar att det är svårt att upprätthålla en kostnadseffektiv verksamhet med enbart heltidstjänster inom måltid och städ men ser möjligheter i att skapa kombinerade anställningar för att ge fler heltidstjänster. SUV har gjort en förstudie kring metoder och förutsättningar för att införa rätt till heltid och arbetar vidare mot målet utifrån detta.					
23. Uppsala kommun erbjuder attraktiva möjligheter och villkor som står sig väl i konkurrensen, jämfört med andra arbetsgivare.					↗
Nämnder som arbetat med målet: AMN, GSN, IFN, KS, KTN, MHN, NGN, OSN, PBN, RÄN, STS, SUV, UBN, ÄLN, ÖFN, SCN					
Indikator	Mål	Utfall totalt	Utfall ♀	Utfall ♂	Jämförelse genomsnitt undersökn.
Index över attraktiva arbetsvillkor	109	106	-	-	-
<i>Kommentar:</i> Kommunens totala utfall ligger nära målet men målet är inte uppnått. I delårsbokslutet per augusti 2015 bedömdes måluppfyllelse som möjlig men utfallet på indikatorn motsvarar inte fullt ut målvärdet. Samtidigt rapporterar 14 av 16 nämnder att man genomfört de åtgärder som planerats för året, om trivsel bland medarbetarna och många sökande på annonser även om vissa undantag finns. I riskinventeringar inför arbetet med verksamhetsplanerna för 2016 lyfte dock många nämnder upp problem med kompetensförsörjning och personalomsättning vilket kräver ett aktivt arbete framöver.					

24. Medarbetare har förutsättningar att nå överenskommen prestation och engagera sig aktivt i verksamhetens utveckling. Utvecklingsvägar är kända och kommunicerade.					()
Nämnder som arbetat med målet: AMN, GSN, KS, KTN, NGN, PBN, RÄN, SUV, IFN, SCN, UBN, ÖFN, MHN, OSN, STS, ÄLN					
Indikator	Mål	Utfall totalt	Utfall ♀	Utfall ♂	Jämförelse genomsnitt R8
Hållbart medarbetarengagemang.	80	-	-	-	-
<i>Kommentar:</i> Kommunens totala utfall ligger nära målet men målet är inte uppnått. I delårsbokslutet per augusti 2015 bedömdes måluppfyllelse som sannolik under året. Indikatorn har inte kunnat följas upp under 2015. Ett värde kommer att kunna fås fram efter genomförandet av medarbetarundersökningen våren 2016. 13 av 16 nämnder rapporterar att målet är uppnått och beskriver både hur de arbetar med frågan löpande och vilka åtgärder man vidtagit under året. Det förtjänar att lyftas att nya metoder och strukturer för medarbetarsamtal tagits fram som syftar till att förbättra förutsättningarna. Några resultat redovisas dock inte och det finns ingen märkbar skillnad mellan beskrivningarna som kommer från nämnder som rapporterat att målet nåtts och nämnder som rapporterat att det inte nåtts.					

Gemensamma verksamhetsområden					
25. God service, enkelhet och korta handläggningstider präglar kommunens kontakter med företag och medborgare.					↗
Nämnder som arbetat med målet: AMN, GSN, KS, KTN, NGN, PBN, RÄN, SUV, IFN, SCN, UBN, ÖFN, MHN, OSN, STS, ÄLN					
Indikator	Mål	Utfall totalt	Utfall ♀	Utfall ♂	Jämförelse genomsnitt R8
Företagarnas uppfattning av kommunens service.	75	66	-	-	69
Medborgarnas uppfattning av kommunens service.	58	54	53	54	57
<i>Kommentar:</i> Målet är inte uppnått. I delårsbokslutet per augusti 2015 bedömdes det som osannolikt att målet skulle uppnås under året. Värdet för indikatorerna når inte upp till uppsatta mål och Uppsala ligger dessutom under genomsnittet för R8-kommunerna. Skillnaden mellan könen är dock i det närmaste obefintlig och företagarnas uppfattning om kommunens service har förbättrats. Sju av 16 nämnder rapporterar att de nått sina målsättningar för året. Endast två av dessa nämnder redovisar resultat av olika slag som underlag för sin bedömning. Det handlar bl.a. om handläggningstider och ökad effektivitet. I övrigt redovisar nämnderna pågående arbete och vidtagna åtgärder som väntas leda till högre måluppfyllelse. De nämnder som rapporterar att målet inte är uppnått pekar på att de behöver utveckla t.ex. väntetider och tillgänglighet. Fyra av dessa redovisar värden av olika slag som behöver förbättras och arbete för att genomföra detta.					
26. Uppsala kommun är attraktiv för nyetableringar och företag.					()
Nämnder som arbetat med målet: AMN, KS, MHN, NGN, OSN, PBN, RÄN, ÄLN, ÖFN, GSN, STS, UBN, IFN, KTN, SCN, SUV					
Indikator	Mål	Utfall totalt	Utfall ♀	Utfall ♂	Jämförelse genomsnitt R8
Antalet nyetablerade företag per 1000 invånare.	8	6,5	-	-	5,5
Nyanmälda platser (antal) på arbetsförmedlingen.	13 000	21 809	-	-	15 914
Sysselsatta (antal) på dagarbetsmarknaden i Uppsala kommun.	100 000	99 339	50 425	47 845	66 657
<i>Kommentar:</i> Kommunens totala utfall ligger nära målet men målet är inte uppnått. I delårsbokslutet per augusti 2015 bedömdes det som osannolikt att målet skulle uppnås under året. För en av indikatorerna ligger dock utfallet högt över målvärdet och på de två andra ligger utfallet nära målvärdet. För att det ska gå att jämföra två av indikatorerna mot R8-kommunerna behöver man ta hänsyn till folkmängden. Antalet nyanmälda platser på arbetsförmedlingen per 1000 invånare i Uppsala är då 105 st. och i R8-kommunerna 114 st. och antalet sysselsatta på dagarbetsmarknaden är 48 % av befolkningen i både Uppsala och R8-kommunerna. Andelen kvinnor som är sysselsatta är något högre än andelen män. När det gäller nyetablerade företag per 1000 invånare ligger Uppsala högre än genomsnittet. Sju nämnder av de nio som rapporterat om målet anger att de nått sina målsättningar för året och redovisar åtgärder och omständigheter som väntas bidra till måluppfyllelsen. Det handlar t.ex. om kvalitet på löpande verksamhet, tillgång till barnomsorg och upphandlingar.					
27. Uppsala kommun ger förutsättningar för en god hälsa för hela befolkningen.					→
Nämnder som arbetat med målet: GSN, KS, MHN, NGN, OSN, PBN, RÄN, SUV, ÖFN, STS, UBN, AMN, IFN, KTN, SCN, ÄLN					
Indikator	Mål	Utfall totalt	Utfall ♀	Utfall ♂	Jämförelse genomsnitt R8
Ohälsotal bland Uppsalas invånare i åldern 16-64 år totalt.	-	22,1			26
Ohälsotal bland Uppsalas invånare i åldern 16-64 år kvinnor	24,3	25,9	-	-	31
Ohälsotal bland Uppsalas invånare i åldern 16-64 år män	17,5	18,1	-	-	21,1
Återstående medellivslängd vid födseln kvinnor	84,3	84,3	-	-	83,7
Återstående medellivslängd vid födseln för män	81,2	81,4	-	-	80,1
Antal anmälda våldsbrott per 100 000 invånare.	850	930	-	-	1094
<i>Kommentar:</i> Kommunens totala utfall ligger nära målet men målet är inte uppnått. I delårsbokslutet per augusti 2015 bedömdes det som osannolikt att målet skulle uppnås under året. Av indikatorerna är det dock endast en som avviker klart negativt utifrån målsättningen: antalet våldsbrott måste ned. Ohälsotalen ligger nära målen (notera dock den negativa avvikelsern avseende kvinnors hälsa i förhållande till mäns) medan medellivslängden i stort sett ligger på målvärdena. I jämförelse med R8-kommunerna ligger Uppsala bra till. Sju av de 10 nämnder som rapporterat om målet anger att de nått sina målsättningar för året. De anger inga direkta resultat men pekar på åtgärder och verksamhet som verkar för måluppfyllelse, bl.a. träffpunkter, hemvård, kontaktpersoner, olika former av boenden, skolgång och förebyggande verksamhet. De som angivit att målet inte nåtts pekar på behov av ökad samverkan.					

Bedömning av uppdrag

Förklaring till färgmarkeringar:

- Grön färgmarkering betyder att uppdraget är genomfört.
- Gul färgmarkering betyder att arbete med uppdraget pågår.
- Röd färgmarkering betyder att arbete med uppdraget inte har påbörjats.

KOMMUNFULLMÄKTIGES UPPDRAG FÖR 2015	
Stadsbyggnad	
1. Att inrätta en bostadsförmedling. Nämnder som arbetat med uppdraget: KS	
<i>Kommentar:</i> Uppdraget är genomfört. Kommunfullmäktige beslutade i juni att inrätta en bostadsförmedling. Implementering pågår inom Uppsala bostadsförmedling AB.	
2. Ta fram nya riktlinjer för bostadsförsörjning med tillhörande stadsbyggnadsmodell för ökat bostadsbyggande. Nämnder som arbetat med uppdraget: KS	
<i>Kommentar:</i> Arbetet med uppdraget pågår. Ett förslag är framtaget och detta ska remiteras. Riktlinjerna beräknas bli beslutade under det första halvåret 2016.	
3. Att utarbeta ett skärpt klimatmål liksom tydligare åtgärder för måloppfyllelse. Nämnder som arbetat med uppdraget: KS	
<i>Kommentar:</i> Uppdraget är genomfört. Kommunfullmäktige beslutade om nya klimatmål i december. Miljö- och klimatprogrammet har reviderats och publicerats. Arbetet kring fossilbränslefri fordonsflotta har intensifierats.	
4. Att komplettera miljöprogrammet med de miljömål som är tillämpliga för Uppsala kommun. Nämnder som arbetat med uppdraget: KS	
<i>Kommentar:</i> Arbetet med uppdraget pågår. Kommunfullmäktige beslutade i december om ett vattenprogram och en genomlysning av arbetet med biologisk mångfald ska genomföras 2016. Detta arbete måste göras innan nya mål för området kan formuleras.	
5. Att utarbeta och införa ett uppföljnings- och utvärderingssystem för bostadsbyggande. Nämnder som arbetat med uppdraget: KS och PBN	
<i>Kommentar:</i> Arbetet med uppdraget pågår. Ett system för att följa upp planreserven håller på att utvecklas. Statistik över beviljade lov, antal byggda lägenheter etc. ska ge möjlighet till analys i realtid.	
6. Att implementera en snabbare hantering av bygglovsärenden med garanterade svarstider Nämnder som arbetat med uppdraget: PBN	
<i>Kommentar:</i> Arbetet med uppdraget pågår. Fokus har legat på att förbättra interna rutiner och arbetssätt samt information till företag. Servicenivåerna har förbättrats och 80 % av beslutade bygglov under 2015 hade en handläggningstid på högst åtta veckor (mot lagstadgade tio) trots ett stort inflöde av bygglovansökningar under året.	
7. Inled arbetet med att inrätta nya natur- och friluftsreservat. Nämnder som arbetat med uppdraget: PBN och GSN	
<i>Kommentar:</i> Uppdraget är genomfört. PBN arbetar med beslutade reservatsbildningar. GSN tar fram reservatsföreskrifter för Hammarskog och PBN skötselplan för samma område.	
8. Utred de samhällsekonomiska förutsättningarna för en investering i spårvagn och ta fram en finansieringsplan. Nämnder som arbetat med uppdraget: PBN och GSN	
<i>Kommentar:</i> Arbetet med uppdraget pågår. En arbetsgrupp har formats och inlett arbetet. En konsult för systemvalsstudie är upphandlad.	
9. Ta fram ett framkomlighetspaket för kollektivtrafiken i Uppsalas centrala delar. Nämnder som arbetat med uppdraget: PBN och GSN	
<i>Kommentar:</i> Arbetet med uppdraget pågår. GSN beslutade om handlingsplan för förbättrad framkomlighet i nytt linjenät i december. Innerstadsstrategin har varit på samråd och fortsatt utredningsarbete pågår.	
10. Att kartlägga och ta fram en handlingsplan om förorenad mark i kommunen. Nämnder som arbetat med uppdraget: MHN	
<i>Kommentar:</i> Arbetet med uppdraget pågår. En kommunövergripande arbetsgrupp är tillsatt och uppdraget beräknas vara genomfört till sommaren 2016.	
Pedagogisk verksamhet	
11. Ta fram en ny resursfördelningsmodell för skolan i syfte att möjliggöra en likvärdig skola i hela kommunen. Nämnder som arbetat med uppdraget: KS	

<i>Kommentar:</i> Uppdraget är genomfört. En ny resursfördelningsmodell har tagits fram och beslutats och gäller från och med 2016.	
12. Avskaffa vårdnadsbidraget. Nämnder som arbetat med uppdraget: UBN	
<i>Kommentar:</i> Uppdraget är genomfört. UBN fattade beslut om att avskaffa vårdnadsbidraget i februari och från och med mars 2015 beviljas inga ytterligare vårdnadsbidrag. De sista utbetalningarna av beviljade bidrag sker i februari 2017.	
13. Ta fram mål för barngruppernas storlek och för kvaliteten i förskolan. Nämnder som arbetat med uppdraget: UBN	
<i>Kommentar:</i> Arbetet med uppdraget pågår. Mål för kvalitet redovisas i verksamhetsplanen för 2015 och målkriterier tas fram för varje barns utveckling och lärande för att kunna bedöma förskolans kvalitet i relation till läroplanens mål. Arbeta med mål för barngruppernas storlek har inte påbörjats. Nämnden har avvakat resultatet av det arbete om ramar för barngruppernas storlek som sker på nationell nivå. Förskolorna arbetar generellt i flexibla grupperingar. Kommunen tar del av statsbidrag för att minska barngruppernas storlek.	
14. Underlätta bildandet av lokala skolstyrelser. Nämnder som arbetat med uppdraget: UBN	
<i>Kommentar:</i> Uppdraget är genomfört. UBN beslutade i december att i samråd med Uppsalas Elevkårer ta fram strategier för arbetet med frågor om delaktighet och elevdemokrati samt att främja arbetet med forum för samråd i Uppsala kommuns skolor. UBN konstaterar dock att det finns svaga motiv för att bilda lokala styrelser och bedömer att ett gott samarbete i de befintliga forumen för samråd kan fylla samma funktion som en lokal styrelse.	
15. Utveckla möjligheterna till läxstöd. Nämnder som arbetat med uppdraget: UBN	
<i>Kommentar:</i> Uppdraget är genomfört. Läxstöd har erbjudits i kommunen på flera sätt. En kartläggning av läxstödet visar att det är mest framgångsrikt om elevernas ordinarie lärare ger stödet och länkar samman läxorna med den ordinarie undervisningen. Under 2016 kommer UBN att göra en genomlysning av läxstödsverksamheten. Utifrån uppdraget att öka likvärdigheten i skolan finns flera parametrar att ta hänsyn till vad gäller utformningen av ett välfungerande läxstöd.	
16. Ta fram en plan för hur lärares administrativa uppgifter ska minska. Nämnder som arbetat med uppdraget: UBN	
<i>Kommentar:</i> Uppdraget är genomfört. En partsammansatt arbetsgrupp har redan tidigare tagit fram åtgärdsplan och rutin för att minska lärares arbetsbelastning. Uppföljning 2015 visar på en viss förbättring och åtgärdsplanen har reviderats i augusti 2015 och implementering pågår. Många administrativa arbetsuppgifter för lärare är dock nationellt styrda och inte möjliga för en kommunal huvudman och arbetsgivare att påverka.	
Vård och omsorg	
17. Att ta fram en handlingsplan för hur ökad innovation och IT-stöd kan användas för att utveckla kvalitetsarbetet och det förebyggande arbetet. Nämnder som arbetat med uppdraget: OSN och ÄLN	
<i>Kommentar:</i> Arbetet med uppdraget pågår inom ÄLN som arbetat för att gå över till digital teknik för trygghetslarm, utvecklat en webbplats för hälsofrämjande stöd och inlett ett planarbete för utveckling och införande av välfärdsteknologi. OSN har pga. organisatoriska omständigheter ännu inte påbörjat uppdraget men kommer att göra detta under 2016.	
18. Att utveckla de öppna och förebyggande insatserna. Nämnder som arbetat med uppdraget: ÄLN	
<i>Kommentar:</i> Uppdraget är genomfört och fortsätter i olika former. Nämnden har tagit en mängd initiativ, bl.a. en webbplats med hälso tips, möjligheter till gymnastik vid träffpunkter och uppsökande hembesök.	
19. Att ta fram ett förslag till program för funktionshinderpolitiken. Nämnder som arbetat med uppdraget: OSN	
<i>Kommentar:</i> Arbetet med uppdraget pågår. Målsättningen är att ett förslag som tas fram i samarbete med brukarorganisationer ska finnas till sommaren 2016. Programmet tar sin utgångspunkt i FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning och syftar till full delaktighet i samhällslivet.	
20. Att ta fram ett förslag till program för arbetet mot våld i nära relationer (kvinnofrid). Nämnder som arbetat med uppdraget: SCN	
<i>Kommentar:</i> Arbetet med uppdraget pågår. SCN har skickat ut ett förslag på remiss och ska under våren fastställa förslaget som därefter går vidare till kommunfullmäktige. Beslut ska fattas i kommunfullmäktige under 2016.	
Arbete och integration	
21. Utveckla formerna för hur kommunen stödjer och samverkar med sociala företag. Nämnder som arbetat med uppdraget: AMN	
<i>Kommentar:</i> Arbetet med uppdraget pågår i samverkan med OSN och SCN. Förslag till policy har stämts av med berörda intressenter. Uppdraget och policyn kommer att presenteras för KS i början av 2016 och lyftas av nämnden i arbetet med Mål och budget. Nämnden reviderar även sina riktlinjer för stöd till sociala företag under 2016 och efter beslut i KF om policyn ska en handlingsplan utarbetas.	
Kultur, idrott och fritid	
22. Utveckla lokala kulturskolor. Nämnder som arbetat med uppdraget: KTN	

<i>Kommentar:</i> Arbetet med uppdraget pågår inom ett pilotprojekt tillsammans med befintliga kulturskoleaktörer under ht 2015 och vt 2016. En utredning har gjorts avseende tänkbara modeller. Arbetet går vidare dels genom en utveckling av den kommunala musikskolan till en kulturskola och dels genom att överväga för- och nackdelar med befintligt system. Vidare ser nämnden över formerna för ideella, externa aktörers medverkan i kulturskolan. Uppsala kulturskola beräknas starta ht 2016.		
23. Utred möjligheterna att skapa jämlika och jämställda förutsättningar för barn och ungas kultur och idrottsutövande. Nämnder som arbetat med uppdraget: IFN och KTN		
<i>Kommentar:</i> Arbetet med uppdraget pågår. IFN har undersökt fritidsvanor och kartlägger användningen av anläggningar och fria ytor. Subventionen vid bokning av anläggningar beräknas per idrott och kön. KTN har börjat med att skapa en överblick över området och se över riktlinjer och regler. Nämnden genomför resten av uppdraget under 2016.		
Ledar- och medarbetarskap		
24. Göra en lönekartläggning inklusive analys och beslutsunderlag för kommande satsningar på lågavlönade, kvinnodominerade yrkesgrupper. Nämnder som arbetat med uppdraget: KS		
<i>Kommentar:</i> Uppdraget är genomfört och beslut har fattats om åtgärder för att åstadkomma jämställda löner.		
Gemensamma verksamhetsområden		
25. Att all kommunal verksamhet ska jämställdhetsintegreras. Könsuppdelad statistik ska ligga till grund för rättvis resursfördelning. Nämnder som arbetat med uppdraget: Uppdraget gavs samtliga nämnder och styrelser.		
<i>Kommentar:</i> De flesta nämnder meddelar att arbetet med uppdraget pågår. SCN rapporterat att uppdraget är genomfört och PBN att arbetet inte påbörjats. Nämnderna har framför allt tagit fram handlingsplaner och genomfört utredningar inför vidare arbete.		
26. Att ta fram riktlinjer för sociala investeringar. Nämnder som arbetat med uppdraget: KS		
<i>Kommentar:</i> Uppdraget är genomfört. KS beslutade om riktlinjer för sociala investeringar under hösten 2015.		
27. Att revidera policy och riktlinjer för upphandling i syfte att medverka till goda arbetsvillkor hos kommunens externa leverantörer och säkerställa en systematisk uppföljning som förhindrar svartarbete och ekonomisk brottslighet, exempelvis genom "Vita jobb"-modellen. Nämnder som arbetat med uppdraget: KS		
<i>Kommentar:</i> Arbetet med uppdraget pågår. Förslag till ny policy för upphandling och inköp med tillhörande riktlinjer inväntar nytt lagförslag som förväntas under 2016. Arbetet med "Vita jobb"-modellen pågår och beslut planeras under våren 2016.		
28. Att ta fram förslag till ett kommunövergripande handlingsprogram mot barnfattigdom. Nämnder som arbetat med uppdraget: SCN		
<i>Kommentar:</i> Arbetet med uppdraget är inte påbörjat. Uppdraget kommer att inkluderas i uppdraget att revidera och utveckla policyn för hållbar utveckling.		

5.2 Lönestatistik

Lön per värderingsbox år 2015

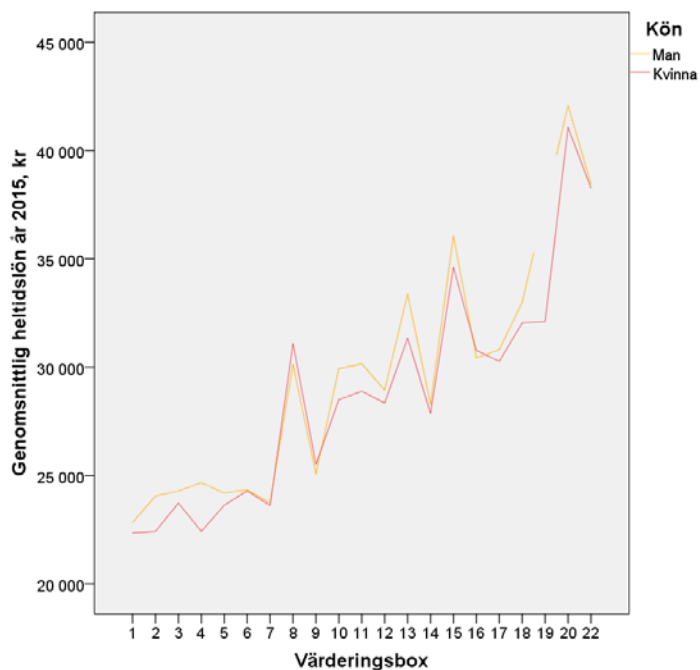
Tabellen visar löneskillnaden mellan yrket med lägst och högst medellön per värderingsbox. (Yrken med fem eller färre anställda har exkluderats från jämförelsen.)

I kolumnen över löneskillnader markeras samtliga boxar där den högsta lönen är minst 20 procent högre än den lägsta lönen med gul färg. Tabellen visar även medellön per värderingsbox. Alla boxar där boxens medellön avviker nedåt jämfört med närliggande boxar markeras med rosa färg. Boxar där lönen avviker uppåt markeras med blå färg.

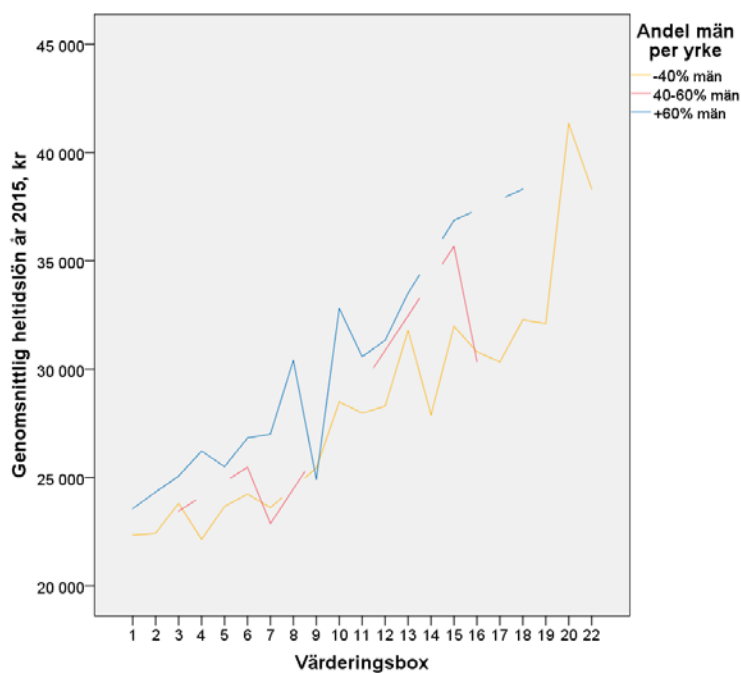
Värderings- box	Yrket med lägst lön	Yrket med högst lön	Löneskillnad per box, kr	Medellön per värderingsbox, kr
	Tillsvidareanställda medarbetare utan chefs- eller ledarroll år 2015		(högst lön minus lägst lön)	
1	Lokalvårdare/städare	Förrådsarbete	2 054	22 490
2	Måltidspersonal	Vaktmästare	1 981	22 961
3	Lantbruksarbete	Fordonsförare	2 128	23 980
4	Vårdbiträde, äldreomsorg	Anläggningsarbete	7 043	23 165
5	Personlig assistent	Rehabiliterings- och förebyggande arbete, annat	8 137	23 773
6	Elevassistent	Administratör, övergripande verksamhet	6 587	24 297
7	Fritidsledare	Tekniker, hälso- och sjukvård	4 612	23 644
8	Tekniker, drift	Tekniker, IT	2 331	30 407
9	Brandman	Behandlingsassistent / Socialpedagog	515	25 273
10	Friskvårdsarbete	Hjälpmedelskonsulent	7 531	28 793
11	Socialt arbete, annat	Instruktör/Handledare	2 655	29 478
12	Fritidspedagog	Bygglovshandläggare	7 357	28 524
13	Sjukgymnast	Handläggare, upphandling/inköp	8 844	32 031
14*	Förskollärare	Biståndsbedömare	709	27 898
15	Miljö- och hälsoskyddsinspektör	Ingenjör, park/gator	6714	35 396
16	Lärare grundskola, tidigare år	Specialpedagog	5 993	30 712
17	Socialsekreterare	Sjuksköterska, allmän	2 378	30 338
18	Lärare grundskola, senare år	Brandingenjör	7 031	32 342
19	Distriktssköterska			32 110
20	Handläggare, övergripande verksamhetsplanering	Jurist	5 085	41 337
22	Psykolog, (inkl. PTP-psykolog)			38 326

* I box 14 finns även en grupp modersmålspedagoger med lägre medellön än både förskollärare och biståndsbedömare. Det pågår under året ett arbete för att lyfta denna grupp. Deras löner kan komma att ändras kraftigt på kort tid och de lyfts därför inte fram i denna studie. Medellön i box 14 exkl. modersmålspedagoger är 28 095 kr.

Lön per värderingsbox år 2015 - kvinnor och män

Lön per värderingsbox år 2015 - kvinno- och mandominerade yrkesgrupper

Löner och arvoden till ledande förtroendevalda och chefstjänstemän

Belopp i kronor		MÅNADS- ARVODE	MÅNADS- LÖN
KOMMUNSTYRELSEN			
Ordförande	Marlene Burwick (S)	79 300	
1:e vice ordförande	Maria Gardfjell (MP)	67 100	
2:e vice ordförande	Fredrik Ahlstedt (M)	67 100	
Stadsdirektör	Joachim Danielsson		130 000
ARBETSMARKNADSNÄMNDEN			
Ordförande	Ulrik Wärsberg (S)	12 200	
1:e vice ordförande	Tobias Smedberg (V)	8 540	
2:e vice ordförande	Benny Lindholm (L)	8 540	
Chef Arbetsmarknadsförvaltningen	Lena Winterbom		72 000
GATU- OCH SAMHÄLLSMILJÖNÄMNDEN			
Ordförande	Johan Lundqvist (MP)	12 200	
1:e vice ordförande	Hilde Klasson (S)	8 540	
2:e vice ordförande	Mia Nordström (C)	8 540	
Chef Stadsbyggnadsförvaltningen ¹⁾	Mats Norrbom		90 000
IDROTTS- OCH FRITIDSNÄMNDEN			
Ordförande	Rickard Malmström (MP)	8 540	
1:e vice ordförande	Loa Mothata (S)	5 490	
2:e vice ordförande	Markus Lagerquist (M)	5 490	
Chef Stadsbyggnadsförvaltningen ¹⁾	Se gatu- och samhällsmiljönämnden		
KULTURNÄMNDEN			
Ordförande	Peter Gustavsson (S)	12 200	
1:e vice ordförande	Karolin Lundström (V)	8 540	
2:e vice ordförande	Eva Edwardsson (L)	8 540	
Chef Kulturförvaltningen	Sten Bernhardsson		72 000
MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDDSNÄMNDEN			
Ordförande	Bengt Fladvad (MP)	12 200	
1:e vice ordförande	Hanna Victoria Mörck (V)	8 540	
2:e vice ordförande	Malin Sjöberg Högrell (L)	8 540	
Chef Miljöförvaltningen	Anna Axelsson		70 000
NAMNGIVNINGSNÄMNDEN			
Ordförande	Jan Ask (S)	3 050	
Vice ordförande	Anna-Karin Westerlund (M)	1 830	
Chef Stadsbyggnadsförvaltningen ¹⁾	Se gatu- och samhällsmiljönämnden		
OMSORGSNÄMNDEN			
Ordförande	Eva Christiernin (S)	15 860	
1:e vice ordförande	Åsa Puide (MP)	8 540	
1:e vice ordförande	Angelique Prinz Blix (L)	8 540	
Chef Omsorgsförvaltningen	Tomas Odin		72 000
PLAN- OCH BYGGNADSNÄMNDEN			
Ordförande	Erik Pelling (S)	12 200	
1:e vice ordförande	Trond Svendsen (MP)	8 540	
2:e vice ordförande	Theréz Olsson (M)	8 540	
Chef Stadsbyggnadsförvaltningen ¹⁾	Se gatu- och samhällsmiljönämnden		

Alla belopp i kronor		MÅNADS- ARVODE	MÅNADS- LÖN
RÄDDNINGSNÄMNDEN			
Ordförande	Patrik Kjellin (S)	12 200	
Vice ordförande	Jan Ulmänder (C)	8 540	
Brandchef	Anders Ahlström		76 000
SOCIALNÄMNDEN			
Ordförande	Ilona Waldau Szatmari (V) 150101-150531 Ingrid Burman (V) 150601-151231	30 500 30 500	
1:e vice ordförande	Ylva Stadell (S)	12 200	
2:e vice ordförande	Mohamad Hassan (L)	12 200	
Chef Socialförvaltningen	Jan Holmlund		72 000
STYRELSEN FÖR TEKNIK OCH SERVICE			
Ordförande	Per Mattson (V)	5 490	
Vice ordförande	Urban Wästljung (L)	3 050	
Produktionsdirektör Teknik och service	Helen Åsbrink		70 000
STYRELSEN UPPSALA VÅRD OCH OMSORG			
Ordförande	Kjell Haglund (V)	12 200	
1:e vice ordförande	Maria Patel (S)	8 540	
2:e vice ordförande	Ebba Busch Thor (KD) 150101-150426 Jonas Segersam (KD) 150427-151231	8 540	
Produktionsdirektör Vård och omsorg	Johan Färnstrand		88 000
UTBILDNINGSNÄMNDEN			
Ordförande	Caroline Andersson (S)	30 500	
1:e vice ordförande	Linda Eskilsson (MP)	12 200	
2:e vice ordförande	Marta Obminska (M) 150101-150906 Christopher Lagerqvist (M) 150907-151231	12 200 12 200	
Chef Utbildningsförvaltningen	Birgitta Pettersson		88 000
VALNÄMNDEN			
Ordförande	Caisa Lycken (MP)	1 830	
Vice ordförande	Jan Öman (M)		
ÄLDRENÄMNDEN			
Ordförande	Monica Östman (S)	15 860	
1:e vice ordförande	Eva Adler (MP)	8 540	
2:e vice ordförande	Stefan Hanna (C)	8 540	
Chef Äldreförvaltningen	Roger Jo Linder 150101-150131 Jari-Matti Heikkinen 150201-150610 Gun-Henny Dahl 150511-151231		65 000 72 000 72 000
ÖVERFÖRMYNDARNÄMNDEN			
Ordförande	Bertil Brunn (S)	8 540	
Vice ordförande	Anna Lindsjö (C)	5 490	
Chef Överförmyndarförvaltningen	Ida Hellrup		50 000

Uppsala kommuns arvoden regleras i kommunfullmäktiges ersättningsregler. Kommunen har tio kommunalråd varav några är deltider. För ett heltidsuppdrag som kommunalråd utgår ett grundarvode om 61 000 kronor i månaden. För kommunalråd som innehar en arvoderad post i kommunal facknämnd räknas kommunalrådsersättningen ned med motsvarande belopp.

¹⁾ Flera nämnder inom Uppsala kommun samverkar i gemensamma förvaltningar. Då nämnder betjänas av ett gemensamt kontor redovisas lönen för kontorets chef (nämndernas högste ansvarige tjänsteman) i den nämnd som är arbetsgivarnämnd. Kostnader för medarbetare vid gemensamma kontor fördelas mellan nämnder utifrån de uppdrag kontoret har från respektive nämnd.

5.3 Ekonomisk översikt

Resultaträkning

		SAMMANSTÄLLD REDOVISNING		KOMMUNEN		
		Bokslut 2015	Bokslut 2014	Budget 2015	Bokslut 2015	Bokslut 2014
(miljoner kronor)	Not					
Verksamhetens intäkter		4 175	3 924	2 212	2 583	2 314
Verksamhetens kostnader		-12 772	-12 345	-11 883	-12 157	-11 768
Av- och nedskrivningar		-890	-827	-210	-249	-232
Verksamhetens nettokostnader	1	-9 487	-9 248	-9 881	-9 823	-9 686
Skatteintäkter	2	9 001	8 525	9 047	9 001	8 525
Kommunalekonomisk utjämning	2	746	904	773	746	904
Finansiella intäkter	3	1	19	276	246	222
Finansiella kostnader	4	-245	-278	-153	-114	-130
Resultat före skatt		16	-77	62	56	-165
Skatt	5	-55	-33			
Minoritetsintresse		0	0			
ÅRETS RESULTAT		-39	-110	62	56	-165

Specificerad resultaträkning

Belopp i miljoner kronor	2015	2014	KOSTNADER	2015	2014
VERKSAMHETENS INTÄKTER			VERKSAMHETENS KOSTNADER		
Försäljning	104	121	Bidrag och transfereringar	550	532
Taxor och avgifter	428	424	Entreprenader och köp av verksamhet	3 506	3 460
Hyror och arrenden	307	293	Personal	4 011	3 821
Driftbidrag från staten	457	325	Personalomkostnad	1 879	1 845
Övriga bidrag	525	472	Lokal- och markhyror	1 237	1 219
Försäljning av verksamhet/entreprenad	619	648	Material	298	285
Realisationsvinster	125	10	Realisationsförluster	62	26
Övriga intäkter	19	20	Övriga kostnader ¹⁾	784	759
S:a verksamhetens intäkter	2 583	2 314	S:a verksamhetens kostnader	12 157	11 768
Skatteintäkter			Av- och nedskrivningar		
Skatteintäkter	9 001	8 525	Av- och nedskrivningar	249	232
Kommunalekonomisk utjämning	746	904			
S:a skatteintäkter	9 746	9 429			
Finansiella intäkter			Finansiella kostnader		
Finansiella intäkter	246	222	Finansiella kostnader	114	130
SUMMA INTÄKTER	12 575	11 965	SUMMA KOSTNADER	12 519	12 130
			RESULTAT FÖRE EXTRA-ORDINÄRA POSTER	56	-165
			ÅRETS RESULTAT	56	-165
			¹⁾ <i>Specifikation övriga kostnader</i>		
			Inköp av anläggningstillgångar	98	88
			Konsulttjänster	85	107
			Tillfälligt inhyrd personal	16	11
			Hyra/leasing av anläggningstillgångar	83	64
			Bränsle, energi	133	132
			Reparation och underhåll	23	25
			Diverse främmande tjänster	92	80
			Tele- och datakommunikation	62	58
			Transporter och resor	40	36
			Övrigt	153	158
			S:a övriga kostnader	784	759

Balansräkning

(miljoner kronor)		SAMMANSTÄLLD REDOVISNING		KOMMUNEN	
		20151231	20141231	20151231	20141231
TILLGÅNGAR					
Anläggningstillgångar					
Immateriella anläggningstillgångar		2	0	-	-
Materiella anläggningstillgångar					
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	6	20 051	19 231	4 325	4 195
Maskiner och inventarier	7	1 794	1 681	412	436
Summa materiella anläggningstillgångar		21 845	20 912	4 738	4 631
Finansiella anläggningstillgångar					
Värdepapper andelar och bostadsrätter	8	593	574	3 049	3 031
Långfristiga fordringar	9	233	286	6 906	5 609
Summa finansiella anläggningstillgångar		826	860	9 956	8 640
Summa anläggningstillgångar		22 673	21 772	14 694	13 272
Omsättningstillgångar					
Förråd och lager		20	20	18	18
Exploateringsfastigheter		-561	-559	-561	-559
Kortfristiga fordringar	10	965	943	2 315	3 164
Kassa och bank		590	508	370	316
Summa omsättningstillgångar		1 014	911	2 144	2 939
SUMMA TILLGÅNGAR		23 688	22 683	16 837	16 211
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
Eget kapital					
Eget kapital exkl. årets resultat		7 004	7 113	7 032	7 197
Övrigt		1	0	-	-
Årets resultat		-39	-110	56	-165
Summa eget kapital	11	6 966	7 003	7 088	7 032
Minoritetsintresse		0	0	-	-
Avsättningar					
Pensioner och särskild löneskatt		853	779	848	773
Uppskjuten skatteskuld		118	80	-	-
Övriga avsättningar		73	53	11	11
Summa avsättningar	12	1 043	911	859	785
Skulder					
Långfristiga skulder					
Obligationslån och skulder till kreditinstitut	13	9 145	8 122	5 336	4 566
Övriga långfristiga skulder	14	447	468	58	110
Summa långfristiga skulder		9 592	8 590	5 394	4 676
Kortfristiga skulder					
Kortfristiga lån	15	3 448	3 816	1 247	1 767
Övriga kortfristiga skulder	16	2 640	2 363	2 250	1 951
Summa kortfristiga skulder		6 088	6 178	3 497	3 718
Summa skulder		15 679	14 768	8 891	8 394
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		23 689	22 683	16 837	16 211
STÄLLDA PANTER					
Företagsinteckningar					
Fastighetsinteckningar		1 913	2 155		
Summa ställda panter		1 913	2 155		
ANSVARSFÖRBINDELSER					
pensionsförpliktelse och löneskatt som ej upptagits	17	4 586	4 710	4 583	4 712
som skuld eller avsättning		4 233	4 370	4 233	4 370
övriga borgens- och garantiförbindelser		353	340	349	342

Kassaflödesanalys

Belopp i miljoner kronor	SAMMANSTÄLLD REDOVISNING		KOMMUNEN	
	2015	2014	2015	2014
LÖPANDE VERKSAMHET				
Årets resultat	-39	-110	56	-165
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet				
- av- och nedskrivningar (+)	890	827	249	232
- realisationsvinster (-) /-förluster (+)	43	-31	14	15
- förändrade avsättningar för pensioner och särskild löneskatt	75	58	74	58
- gjorda övriga avsättningar (+)	58	37	0	1
- övriga ej kassapåverkande poster	8	0	-	-
- betald skatt	-10	0	-	-
Kassaflöde från löpande verksamhet före förändring av rörelsekapital	1 025	781	393	141
Förändring i rörelsekapital				
- ökning (-) /minskning (+) av förråd och varulager	-1	-2	0	-2
- ökning (+) /minskning (-) av exploateringsfastigheter	1	66	1	66
- ökning (-) /minskning (+) av kortfristiga fordringar	-22	-45	849	-672
- ökning (+) /minskning (-) av kortfristiga skulder	277	412	299	424
Förändring i rörelsekapital	255	431	1 149	-184
KASSAFLÖDE FRÅN LÖPANDE VERKSAMHET	1 280	1 212	1 542	-44
Investeringsverksamhet				
Investeringar i materiella anläggningstillgångar (-)	-2 043	-3 723	-417	-2 247
Försäljning av materiella anläggningstillgångar (+)	177	256	17	106
Investeringar i finansiella anläggningstillgångar (-)	0	0	-4	-30
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar (+)	0	4	33	4
Kassaflöde från investeringsverksamhet	-1 866	-3 463	-371	-2 167
Finansieringsverksamhet				
Nyupptagna lån (+)	3 517	3 297	3 115	3 105
Amortering av skuld (-)	-2 862	-610	-2 865	-610
Ökning (+) /minskning (-) av övriga långfristiga skulder	-21	-23	-52	-52
Ökning (-) /minskning (+) av långfristiga fordringar	53	12	-1 298	299
Ökning (-) /minskning (+) av lång- och kortfristiga placeringar	-19	-265	-16	-235
Kassaflöde från finansieringsverksamhet	668	2 411	-1 116	2 506
ÅRETS KASSAFLÖDE	82	161	55	295
Kassa och bank vid årets början	508	347	316	21
Kassa och bank vid årets slut	590	508	370	316

Not 1. Verksamhetens nettokostnader

SAMMANSTÄLLD REDOVISNING			KOMMUNEN		
<i>Belopp i miljoner kronor</i>	2015	2014		2015	2014
Verksamhetens intäkter	4 175	3 924	Nämndernas intäkter	21 941	21 190
Varav jämförelsestörande poster			Varav jämförelsestörande poster		
realisationsvinster	51	51	realisationsvinster	46	5
vinst från exploateringsverksamhet	79	5	vinst från exploateringsverksamhet	79	5
			Avgår interna transaktioner	-19 357	-18 876
	-12		Verksamhetens intäkter enligt		
Verksamhetens kostnader	772	-12 345	resultaträkningen	2 583	2 314
Varav avsättningar	-132	-92	Nämndernas kostnader	-31 514	-30 644
Varav jämförelsestörande poster			Varav jämförelsestörande poster		
realisationsförluster	-96	-26	realisationsförluster	-62	-26
			Avgår interna transaktioner	19 357	18 876
			Verksamhetens kostnader enligt		
Av- och nedskrivningar	-890	-827	resultaträkningen	-12 157	-11 768
			Av- och nedskrivningar	-249	-232
VERKSAMHETENS			VERKSAMHETENS		
NETTOKOSTNADER	-9 487	-9 248	NETTOKOSTNADER	-9 823	-9 686

Not 2. Skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning

KOMMUNEN		
<i>Belopp i miljoner kronor</i>	2015	2014
Egna skatteintäkter		
Allmän kommunalskatt	9 007	8 546
Slutavräkning föregående år	9	-22
Preliminär slutavräkning året	-16	1
Summa skatteintäkter	9 001	8 525
Kommunalekonomisk utjämning		
Inkomstutjämningsbidrag	1 032	1 025
Strukturbidrag	22	21
Införandebidrag	26	112
Regleringsbidrag	-8	48
Utjämningsbidrag LSS	43	40
Kommunal fastighetsavgift	296	287
Konjunkturstöd	16	0
Summa utjämningsintäkter	1 427	1 534
Regleringsavgift	0	0
Kostnadsutjämningsavgift	-681	-630
Summa utjämningskostnader	-681	-630
Summa ekonomisk utjämning	746	904
Skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning	9 746	9 429
<i>Slutavräkning (kr/invånare)</i>	-78	-109
<i>Preliminär avräkning (kr/invånare)</i>	43	7

Not 3. Finansiella intäkter

SAMMANSTÄLLD REDOVISNING		
Belopp i miljoner kronor	2015	2014
Ränteintäkter från värdepapper	4	6
Övriga finansiella intäkter	-3	13
SUMMA	1	19

KOMMUNEN		
	2015	2014
Finansiella intäkter	350	313
Avgår interna transaktioner	-104	-91
SUMMA	246	222
Varav intäkter		
värdepapper	4	6
utl. Uppsala Kommun Skolfastigheter AB	81	84
utl. Uppsala Stadshus AB	27	33
utl. Uppsala Vatten och Avfall AB	24	30
utl. Uppsala Kommuns Fastighets AB	10	10
övrig utlåning	100	61

Not 4. Finansiella kostnader

SAMMANSTÄLLD REDOVISNING		
Belopp i miljoner kronor	2015	2014
Räntekostnader	-245	-278
Räntebidrag	0	0
SUMMA	-245	-278

KOMMUNEN		
	2015	2014
Finansiella kostnader	-218	-221
Avgår interna transaktioner	104	91
SUMMA	-114	-130
Varav kostnader		
ränta lång upplåning	-98	-107
ränta kort upplåning	0	-4
aktiverad ränta på pågående nyanläggning	2	3
övriga räntekostnader	-4	-13
ränta pensionskostnader	-11	-10
Huvudmetoden har tillämpats		

Not 5. Skatt

SAMMANSTÄLLD REDOVISNING		
Belopp i miljoner kronor	2015	2014
Aktuell skatt	-47	-29
Uppskjuten skatt	-8	-1
SUMMA	-55	-30

KOMMUNEN		
	2015	2014

Not 6. Mark, byggnader och tekniska anläggningar

SAMMANSTÄLLD REDOVISNING			KOMMUNEN		
<i>Belopp i miljoner kronor</i>	2015	2014		2015	2014
Ingående anskaffningsvärden	26 564	23 712	Ingående anskaffningsvärde (exkl. pågående invest.)	4 390	2 951
Årets anskaffningar	429	2 486	Årets anskaffningar (exkl. pågående investeringar)	225	2 186
Årets försäljningar/utrangeringar	-282	-844	Årets försäljningar/utrangeringar	-92	-747
Omklassificeringar	924	1 209	Överföringar till/från annat tillgångsslag	0	0
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	27 635	26 564	Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	4 523	4 390
Ingående avskrivningar	-8 824	-8 850	Ingående avskrivningar	-646	-1 175
Årets försäljningar/utrangeringar	70	636	Årets försäljningar/utrangeringar	32	629
Årets avskrivningar	-671	-621	Årets avskrivningar	-117	-100
Omklassificeringar	0	11	Överföringar till/från annat tillgångsslag	0	0
Utgående ackumulerad avskrivning	-9 425	-8 824	Utgående ackumulerad avskrivning	-730	-646
Ingående ackumulerade nedskrivningar	-870	-886	Ingående nedskrivningar	1	0
Årets nedskrivningar	11	15	Årets nedskrivningar	-2	1
Omklassificeringar	28	1	Omklassificeringar	-	-
Utgående ackumulerad nedskrivning	-831	-870	Utgående ackumulerad nedskrivning	-1	1
Ingående uppskrivningar	842	872	Ingående uppskrivningar	267	290
Ackumulerade uppskrivningar sålt/utrangerat	0	-1	Årets försäljningar/utrangeringar	0	0
Årets nedskrivning på uppskrivning	0	5			
Årets avskrivningar på uppskrivet belopp	-35	-35	Årets avskrivningar på uppskrivet belopp	-23	-23
Omklassificeringar	-28	0			
Utgående ackumulerad uppskrivning	779	842	Utgående ackumulerad uppskrivning	243	267
Planenligt restvärde	18 158	17 711	Planenligt restvärde	4 035	4 011
Pågående nyinvesteringar			Pågående nyinvesteringar		
Ingående anskaffningsvärde	1 519	1 879	Ingående anskaffningsvärde	184	217
Årets anskaffningar	1 570	1 180	Årets förändring	107	-32
Sålt/utrangerat	-8	-33			
Omklassificeringar	-1 189	-1 507			
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	1 892	1 519	Utg. ackumulerat anskaffningsvärde	291	184
Summa			Summa	4 325	4 195
Specifikation:			Specifikation:		
Pågående nyanläggningar	1 892	1 519	Markreserv	1 568	1 508
Byggnader och mark	18 158	17 711	Verksamhetsfastigheter	189	175
Summa	20 050	19 230	Fastigheter för affärsverksamhet	9	10
			Hyres-/industrifastigheter och tomtträttsmark	6	6
			Gator, vägar och parker	2 028	1 991
			Övriga fastigheter	235	322
			Pågående nyanläggningar	291	184
			Summa	4 325	4 195

**Not 6. Mark, byggnader och tekniska anläggningar, fortsättning
(specifikation av planenliga restvärden)**

Markreserv			Verksamhetsfastigheter		
<i>Belopp i miljoner kronor</i>	2015	2014		2015	2014
Ingående anskaffningsvärde	1 509	121	Ingående anskaffningsvärde	297	274
Årets anskaffningar	61	1 388	Årets anskaffningar	93	46
Årets försäljningar/utrangeringar	0	0	Årets försäljningar/utrangeringar	-87	-23
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	1 570	1 509	Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	303	297
Ingående avskrivningar	-1	-1	Ingående avskrivningar	-127	-132
Årets försäljningar/utrangeringar	0	0	Årets försäljningar/utrangeringar	30	22
Årets avskrivningar	0	0	Årets avskrivningar	-21	-17
Utgående ackumulerad avskrivning	-1	-1	Utgående ackumulerad avskrivning	-117	-127
Ingående uppskrivningar	0	0	Ingående uppskrivningar	4	6
Årets avskrivningar på uppskrivet belopp	0	0	Årets avskrivningar på uppskrivet belopp	-1	-1
Utgående ackumulerad uppskrivning	0	0	Utgående ackumulerad uppskrivning	3	4
Planenligt restvärde	1 568	1 508	Planenligt restvärde	189	175

Affärsverksamheter			Publika fastigheter		
	2 015	2 014		2015	2014
Ingående anskaffningsvärde	13	11	Ingående anskaffningsvärde	2 220	2 533
Årets anskaffningar	0	3	Årets anskaffningar	131	302
Årets försäljningar/utrangeringar	0	0	Årets försäljningar/utrangeringar	-1	-615
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	13	13	Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	2 351	2 220
Ingående avskrivningar	-4	-3	Ingående avskrivningar	-491	-1 034
Årets försäljningar/utrangeringar	0	0	Årets försäljningar/utrangeringar	1	606
Årets avskrivningar	0	0	Årets avskrivningar	-73	-63
Utgående ackumulerad avskrivning	-4	-4	Utgående ackumulerad avskrivning	-563	-491
Ingående uppskrivningar	0	0	Ingående uppskrivningar	261	283
Årets avskrivningar på uppskrivet belopp	0	0	Årets avskrivningar på uppskrivet belopp	-22	-22
Utgående ackumulerad uppskrivning	0	0	Utgående ackumulerad uppskrivning	240	261
Planenligt restvärde	9	10	Planenligt restvärde	2 028	1 991

Fastigheter för annan verksamhet			Övriga fastigheter		
<i>(hyres- och industrifastigheter, tomträttsmark)</i>	2 015	2 014		2 015	2 014
Ingående anskaffningsvärde	9	9	Ingående anskaffningsvärde	342	4
Årets anskaffningar	0	0	Årets anskaffningar	-61	447
Årets försäljningar/utrangeringar	0	0	Årets försäljningar/utrangeringar	-4	-109
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	9	9	Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	277	342
Ingående avskrivningar	-4	-3	Ingående avskrivningar	-19	-2
Årets försäljningar/utrangeringar	0	-1	Årets försäljningar/utrangeringar	0	2
Årets avskrivningar	0	0	Årets avskrivningar	-23	-19
Utgående ackumulerad avskrivning	-4	-4	Utgående ackumulerad avskrivning	-42	-19
Ingående uppskrivningar	1	1	Ingående uppskrivningar	0	0
Utgående ackumulerad uppskrivning	0	1	Utgående ackumulerad uppskrivning	0	0
Planenligt restvärde	6	6	Planenligt restvärde	235	322

Not 7. Maskiner och inventarier

SAMMANSTÄLLD REDOVISNING			KOMMUNEN		
Belopp i miljoner kronor	2015	2014		2015	2014
Ingående anskaffningsvärde	2 791	2 588	Ingående anskaffningsvärde	1 081	1 132
Årets anskaffningar	278	325	Årets anskaffningar	86	94
Årets försäljningar/utrangeringar	-26	-151	Årets försäljningar/utrangeringar	-20	-145
Omklassificeringar	31	30	Överföringar till/från annat tillgångsslag	0	0
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	3 074	2 791	Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	1 147	1 081
Ingående avskrivningar	-1 110	-1 072	Ingående avskrivningar	-646	-676
Årets försäljningar/utrangeringar	24	142	Årets försäljningar/utrangeringar	19	137
Årets avskrivningar	-194	-180	Årets avskrivningar	-108	-107
Utgående ackumulerad avskrivning	-1 280	-1 110	Utgående ackumulerad avskrivning	-735	-646
Planenligt restvärde	1 794	1 681	Planenligt restvärde	412	436
Specifikation:			Specifikation:		
Maskiner och inventarier	1 789	1 674	Maskiner och inventarier	206	212
Finansiellt leasade maskiner och inventarier	5	7	Fordon	50	47
Summa	1 794	1 681	It-utrustning	80	102
			Finansiellt leasade maskiner och inventarier	5	7
			Konst	71	64
			Djur	0	0
			Förbättringsutgifter annans fastighet	2	3
			Summa	412	436

Not 8. Värdepapper, andelar och bostadsrätter

SAMMANSTÄLLD REDOVISNING		
Belopp i miljoner kronor	2015	2014
Bostadsrätter	174	172
Aktier	2	2
Värdepapper	390	390
Övriga andelar	28	11
SUMMA	593	574

KOMMUNEN		Nominellt	Bokfört	Ägarandel
Belopp i tusen kronor	Antal	värde	värde	(%)
Aktier och andelar				
Uppsala Stadshus AB	370 000	1,0	2 460 377	100,0
Uppsala Innovation Centre AB	250	25,0	25	25,0
Destination Uppsala AB	7 070	0,0	370	60,0
Aktier och andelar i dotterföretag			2 460 771	
Svenska Kommunförsäkrings AB	1 524	1,0	1 860	5,0
Övriga aktier			1 860	
SUMMA AKTIER OCH ANDELAR			2 462 631	
Placering Pensionsstiftelse			385 124	
Bostadsrätter			173 511	
Övriga andelar			28 066	
SUMMA TOTALT			3 049 333	

Not 9. Långfristiga fordringar

SAMMANSTÄLLD REDOVISNING			KOMMUNEN		
<i>Belopp i miljoner kronor</i>	2015	2014		2015	2014
Fordringar investeringsmoms	169	226	Fyrishov AB	205	100
Övriga fordringar	64	60	AB Uppsala Kommuns Industrihus	170	220
SUMMA	233	286	Uppsala Stadshus AB	1 120	945
			Uppsala Kommuns Fastighets AB	450	270
			Uppsala Parkerings AB	80	130
			Uppsala Vatten och Avfall AB	1 179	843
			Uppsala Konsert och Kongress AB	18	18
			Förvaltningsbolaget Upphall KB	0	115
			Uppsala Kommun Skolfastigheter AB	3 248	2 567
			Uppsala Kommun Förvaltningsfastigheter AB	136	141
			Uppsala Kommun Sport- och Rekreationsfastigheter AB	260	219
			Övriga fordringar	52	60
			Värdereglering	-12	-20
			SUMMA	6 906	5 609

Not 10. Kortfristiga fordringar

SAMMANSTÄLLD REDOVISNING			KOMMUNEN		
<i>Belopp i miljoner kronor</i>	2015	2014		2015	2014
Kundfordringar	229	238	Kundfordringar	191	239
Fordringar på staten	53	30	Fordringar på staten	233	88
Fordringar koncernkonto	-	-	Fordringar koncernkonto	242	279
Nästa års amorteringar på långfristiga fordringar	-	-	Nästa års amorteringar på långfristiga fordringar	1 046	1 863
Förutbetalda kostnader och uppl. intäkter	227	217	Förutbetalda kostnader och uppl. intäkter	423	407
Kortfristiga placeringar	1	160	Kortfristiga placeringar	0	157
Övriga kortfristiga fordringar	456	298	Övriga kortfristiga fordringar	180	131
SUMMA	965	943	SUMMA	2 315	3 164

Not 11. Eget kapital

SAMMANSTÄLLD REDOVISNING			KOMMUNEN		
<i>Belopp i miljoner kronor</i>	2015	2014		2015	2014
Ingående balans	7 004	7 113	Ingående balans	7 032	7 197
Effekter av omräkning enligt K3	1	0	Årets resultat	56	-165
Årets resultat	-39	-110	SUMMA	7 087	7 032
SUMMA	6 966	7 004	Varav reserverat för pensionsutbetalningar		
			Ingående balans	255	385
			Årets reservation		-130

Not 12. Avsättningar

SAMMANSTÄLLD REDOVISNING		
<i>Belopp i miljoner kronor</i>	2015	2014
Ingående avsättningar pensioner	779	721
Förändring avsättningar	74	58
Summa pensioner och löneskatt	853	779
Uppskjuten skatteskuld	99	80
Övriga avsättningar ¹⁾	91	53
SUMMA	1 043	911

1) Varav 32 (31) miljoner avser avsättning för framtida avveckling av avfallsanläggning.

KOMMUNEN		
	2015	2014
Ingående avsättningar pensioner	773	715
Pensionsutbetalningar	-49	-34
Nyintjänad pension	65	79
Arbetsstagare som pensioneras	46	5
Ränte- och basbeloppsuppräknig	14	10
Övrigt	-2	-1
Summa pensioner och löneskatt	848	773
Övriga avsättningar	11	11
SUMMA	859	785
<i>Aktualiseringsgrad</i>	96,0 %	95,0 %
<i>Varav pensioner exkl. garantipension</i>	650	616
<i>garantipensioner</i>	28	6
<i>löneskatt</i>	165	151

Not 13. Obligationslån och skulder till kreditinstitut

SAMMANSTÄLLD REDOVISNING		
<i>Belopp i miljoner kronor</i>	2015	2014
Obligationslån	2 100	1 600
Skulder till kreditinstitut	7 045	6 522
SUMMA	9 145	8 122

KOMMUNEN		
	2015	2014
Obligationslån och	2 550	2 020
Skulder till kreditinstitut	2 786	2 546
SUMMA	5 336	4 566
Lånens löptider		
andel lån på mellan 1-5 år	96,0 %	100,0 %
andel lån på mellan 6-10 år	4,0 %	0,0 %
TOTALT	100 %	100 %
Genomsnittsränta	1,6 %	2,1 %

Not 14. Övriga långfristiga skulder

SAMMANSTÄLLD REDOVISNING		
<i>Belopp i miljoner kronor</i>	2015	2014
Checkräkningskrediter	0	0
Förutbetalda anläggningsavgifter VA	299	273
Investeringsfond VA	77	81
Förutbetalt investeringsbidrag VA	8	6
Långfristig leasingskuld	3	5
Medfinansiering Citybanan	52	102
Övrigt	8	1
SUMMA	447	468

KOMMUNEN		
	2015	2014
Checkräkningskrediter (2 000 mnkr)	0	0
Deponerade medel elhandel	2	2
Långfristig leasingskuld	3	5
Medfinansiering Citybanan	52	102
SUMMA	58	110
Genomsnittsränta checkräkningskrediter	0,2 %	0,7 %

Not 15. Kortfristiga lån

SAMMANSTÄLLD REDOVISNING		
<i>Belopp i miljoner kronor</i>	2015	2014
Kortfristiga låneskulder till kreditinstitut	3 448	3 816
SUMMA	3 448	3 816

KOMMUNEN		
	2015	2014
Kortfristiga skulder till kreditinstitut	1 247	1 767
varav nästa års amorteringar	945	1 065
kortfristig del finansiell leasing	2	3
SUMMA	1 247	1 767

Not 16. Övriga kortfristiga skulder

SAMMANSTÄLLD REDOVISNING		
<i>Belopp i miljoner kronor</i>	2015	2014
Leverantörsskulder	758	599
Uppl. kostnader och förutbet. intäkter	1 332	1 371
Övriga kortfristiga skulder	551	392
SUMMA	2 640	2 363

KOMMUNEN		
	2015	2014
Leverantörsskulder	526	377
Uppl. kostnader och förutbet. intäkter ¹⁾	1 045	1 091
Övriga kortfristiga skulder ²⁾	679	483
SUMMA	2 250	1 951

1) varav semesterlöne- & övertidsskuld	266	259
arbetsgivaravgifter	227	221
pensionskostnader individuell del	188	175
särskild löneskatt individuell del	46	43
2) varav personalens källskatt	82	79

Not 17. Ansvarsförbindelser

SAMMANSTÄLLD REDOVISNING		
<i>Belopp i miljoner kronor</i>	2015	2014
Borgensförbindelser	351	343
Garantiförbindelser	3	2
Pensionsförpliktelser	4 233	4 370
SUMMA	4 586	4 715
Övriga förbindelser		
Pensionsförpliktelser för kommunalråd	4	5
Avtalat avgångsvederlag för förvaltningschefer	23	19
Pensionsförpliktelser för bolags styrelse och ledning	1	1
Avtalat avgångsvederlag för bolags styrelse och ledning	4	5
KOMMUNEN		
<i>Belopp i miljoner kronor</i>	2015	2014
Borgensförbindelser		
Borgen avseende småhus	3	4
Borgen mot föreningar	342	333
Borgen för pensionsförpliktelser	5	5
Borgensförbindelser totalt	349	342
Avtalspensioner som intjänats före 1998 redovisas som ansvarsförbindelse		
Ingående avsättning inklusive löneskatt	4 370	4 538
Gamla utbetalningar	-156	-151
Sänkning av diskonteringsränta	0	0
Ränte- och basbeloppsuppräknig	63	38
Bromsen	0	-17
Övrigt	-17	-5
Förändring löneskatt pensionsförpliktelser	-27	-33
Utgående avsättning*	4 233	4 370
<i>Aktualiseringsgrad</i>	96 %	95 %
Garantiförbindelser	1	1
SUMMA ANSVARSFÖRBINDELSER	4 583	4 712
Övriga förbindelser		
Pensionsförpliktelser för kommunalråd	4	5
Avtalat avgångsvederlag för förvaltningschefer	23	19

*För att möta pensionsåtagandet har 385 (385) miljoner kronor placerats i en pensionsstiftelse. Marknadsvärdet på denna placering uppgick till 404 (392) miljoner kronor.

KAPITALTÄCKNINGSGARANTI

Uppsala kommun förbinder sig genom en kapitaltäckningsgaranti till Uppsala Stadshus AB att täcka eventuella framtida förluster i bolaget. Uppsala Stadshus AB har i sin tur lämnat kapitaltäckningsgaranti till sina dotterbolag.

BORGEN FÖR KOMMUNINVEST I SVERIGE AB

Uppsala kommun har i ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 280 kommuner som per 2015-12-31 var medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser.

Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemskommunerna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlemskommun lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemskommunernas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening.

Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Uppsala kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2015-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 325 620 649 807 kronor och totala tillgångar till 319 573 677 123 kronor. Kommunens andel av de totala förpliktelserna uppgick till 3 428 735 651 kronor och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 3 369 278 723 kronor.

Övriga tilläggsupplysningar

Leasingavtal

Belopp i miljoner kronor	SAMMANSTÄLLD REDOVISNING		KOMMUNEN	
	2015	2014	2015	2014
OPERATIONELL LEASING				
Årets leasingavgifter				
Byggnader	465	620	587	1 020
Fordon	7	7	7	7
Kontorsutrustning inkl. datautrustning	17	38	16	37
Övrigt	4	4	3	3
SUMMA	492	668	613	1 067
Framtida leasingavgifter				
inom ett år	382	667	442	887
senare än ett år men inom fem år	1 222	475	1 378	1 931
senare än fem år	1 703	900	1 816	2 737
FINANSIELL LEASING				
Redovisat värde enligt balansräkningen				
Maskiner och inventarier	5	7	5	7
Framtida leasingavgifter				
inom ett år	2	2	2	2
senare än ett år men inom fem år	2	4	2	4
senare än fem år	0	0	0	0

Aktieägartillskott och koncernbidrag

Belopp i miljoner kronor	AKTIEÄGARTILLSKOTT		KONCERNBIDRAG	
	GIVARE	MOTTAGARE	GIVARE	MOTTAGARE
Uppsala Stadshus AB	-325	0	-190	297
Uppsalahem, koncern	0	272	-275	0
Uppsala Kommuns Fastighets, koncern	0	0	0	28
Uppsala Kommuns Industrihus, koncern	0	0	0	18
Uppsala Kommun Skolfastigheter AB	0	30	0	27
Uppsala Kommun Förvaltningsfastigheter AB	0	2	0	5
Uppsala Kommun Sport-och Rekreatjonsfastigheter AB	0	7	-6	0
Uppsala Parkerings AB	0	5	-14	0
Fyrishov AB	0	0	0	5
Uppsala stadsteater AB	0	2	-2	70
Uppsala Konsert och Kongress AB	0	0	0	35
Uppsala Vatten och Avfall AB	0	0	0	0
Uppsala Bostadsförmedling AB	0	7	0	2
Uppsala R2 AB	0	0	0	0
Uppsala R3 AB	0	0	0	0
Summa	-325	325	-487	487

Lån, borgen, räntor, intäkter och kostnader

Alla belopp i miljoner kronor	LÅN		BORGEN		RÄNTOR		NETTOINTÄKT OCH -KOSTNAD	
	BORGENÄR	GÄLDENÄR	GIVARE	MOTTAGARE	INTÄKT	KOSTNAD	INTÄKT	KOSTNAD
Uppsala Kommun	-7 911		-5		171		0	-776
Förvaltningsbolaget Upphall KB	0	0	0	0	0	-1	0	0
Uppsala R 1 AB	0	0	0	0	0	0	0	0
Destination Uppsala AB	0	0	0	0	0	0	23	0
Uppsala Innovation Centre	0	0	0	0	0	0	1	
Uppsala Stadshus AB	0	1 295	0	0	0	-27	0	0
Uppsalahem, koncern	0	0	0	0	0	0	51	0
Uppsala Kommuns Fastighets, koncern	0	520	0	0	0	-10	38	0
Uppsala Kommuns Industrihus, koncern	0	290	0	5	0	-8	61	0
Uppsala Kommun Skolfastigheter AB	0	3 648	0	0	0	-82	460	0
Uppsala Kommun Förvaltningsfastigheter AB	0	166	0	0	0	-4	19	0
Uppsala Kommun Sport- och Rekreationsfastigheter AB	0	260	0	0	0	-6	75	0
Uppsala Parkerings AB	0	130	0	0	0	-3	0	0
Fyrishov AB	0	305	0	0	0	-6	35	0
Uppsala Stadsteater AB	0	0	0	0	0	0	0	0
Uppsala Konsert och Kongress AB	0	18	0	0	0	-1	3	0
Uppsala Bostadsförmedling AB	0	0	0	0	0	0	0	0
Uppsala Vatten och Avfall AB	0	1 279	0	0	0	-24	10	0
Summa	-7 911	7 911	-5	5	171	-171	776	-776

Redovisningsprinciper

Kommunens årsredovisning är i allt väsentligt upprättad i enlighet med lagen om kommunal redovisning och de rekommendationer som utgivits av Rådet för kommunal redovisning (RKR). I de fall kommunen avviker från rekommendationerna redogörs för detta nedan.

Materiella anläggningstillgångar – RKR 11.4

Kommunens interna anvisningar följer i allt väsentligt RKR:s anvisning 11.4.

En väsentlighetsgräns för aktivering i anläggningsregister är satt till 25 000 kronor exklusive moms med ett varaktighetskrav om minst tre år. Beloppsgränsen gäller inte om den enskilda investeringen kan ses som ett led i en större investering. Avskrivningen sker linjärt med fastställda avskrivningsperioder mellan 3-50 år för ett antal specificerade anläggningsgrupper.

Komponentavskrivning, dvs avskrivning där objekt som tidigare betraktades som en enhet delas upp i relevanta delar (komponenter), tillämpas på nya investeringar. Uppdelningen i komponenter sker för att avskrivningen bättre ska avspegla den verkliga förbrukningen och behovet av reinvesteringar. Den initiala effekten är att avskrivningskostnaderna förväntas öka och underhållskostnaderna förväntas minska.

Under 2016 införs en uppgraderad modul för anläggningsredovisning i kommunens ekonomisystem, samtidigt samordnas bokföring i modulen för att säkerställa enhetlig kvalitet vid aktivering.

Sammanställd redovisning – RKR 8.2

Syftet med den sammanställda redovisningen, den kommunala motsvarigheten till koncernredovisning, är att ge en sammanfattande bild av kommunens totala ekonomiska ställning och åtaganden. Den omfattar all kommunal verksamhet i den mån kommunen har ett bestämmande eller väsentligt inflytande, oavsett vilken form den bedrivs i.

Den sammanställda redovisningen har upprättats enligt förvärvsmetoden med proportionell konsolidering. Förvärvsmetoden innebär att eget kapital i det förvärvade företaget vid förvärvstidpunkten eliminerats. I redovisningen ingår sålunda endast kapital som intjänats efter förvärvet. Med proportionell konsolidering menas att i den sammanställda redovisningen ingår så stor del av dotterföretagets eller intresseföretagets resultat- och balansräkning som svarar mot kommunens ägarandel.

I sammanställd redovisning har konsolideringen skett av boksluten för de civilrättsliga underkoncernerna. Uppskrivning av koncernföretagens materiella anläggningstillgångar återförs före konsolidering. I balansräkning uppdelas de obeskattade reserverna i en del som uppskjuten skatt under avsättningar och i en del under eget kapital.

Bestämmelser om löpande bokföring mm – RKR 23

Under året etablerades en gemensam stab för ekonomi med samlat ansvar för ekonomisk redovisning, uppföljning och analys. Det går att konstatera utvecklingsmöjlighet avseende vissa verifikationsseriers kvalitet i termer av utformning och spårbarhet. Ett arbete pågår för att identifiera effektiva åtgärder. Det mest sannolika scenariot bygger på att mer registrering centraliseras, samtidigt som ökade krav måste ställas öka på grundbokföringens förssystem.

Fem år i sammandrag

	2015	2014	2013	2012	2011
Allmänt					
Antal invånare 31 december	210 126	207 362	205 199	202 625	200 001
Genomsnittlig utdebitering per 100 kr	31,70	31,7	32,0	31,7	31,7
varav kommunens ¹	20,84	20,84	20,84	20,84	21,33
Skattekraft i procent av rikets (inkomstår) ²	103	103	102	102	102
Kommunens verksamhet					
Skatteintäkter och statligt utjämningsbidrag, netto (mnkr)	9 746	9 429	9 178	8 784	8 834
Verksamhetens nettokostnader, totalt (mnkr)	9 823	9 686	8 285	8 725	8 708
dito, skattefinansierad verksamhet (mnkr)	9 823	9 686	8 285	8 725	8 708
Verksamhetens nettokostnader i procent av skatteintäkter	100,8	102,7	90,3	99,3	98,6
Finansnetto (mnkr)	132	92	25	-39	-34
Resultat före extraordinära poster (mnkr)	56	-165	919	20	92
Årets resultat (mnkr)	56	-165	919	20	92
Årets resultat exkl jfr.stör (mnkr)	-50	-21	-53	-152	78
Nettoinvesteringar (mnkr)	421	2 277	317	576	542
Låneskuld, koncernextern räntebärande (mnkr)	6 581	6 331	3 836	2 958	2 730
Låneskuld per invånare, kr	31 319	30 529	18 694	14 598	14 530
Anläggningstillgångar per invånare, kr	69 928	64 002	55 628	51 636	51 933
Soliditet, procent	42	43	54	50	52
Soliditet inklusive ansvarsförbindelse, procent	15	14	20	16	17
Kassalikviditet, procent	77	94	103	63	58
Kommunkoncernens verksamhet³					
Verksamhetens nettokostnader, totalt (mnkr)	9 487	9 248	8 871	8 458	6 857
Finansiella intäkter och kostnader netto (mnkr)	-244	-258	-311	-255	-264
Årets resultat (mnkr)	-39	-110	10	76	1 687
Nettoinvesteringar i anläggningstillgångar (mnkr)	2 043	3 753	1 685	2 065	4 435
Anläggningstillgångar (mnkr)	22 673	20 912	18 242	18 113	16 963
Räntebärande lång- och kortfristiga skulder (mnkr)	12 592	11 942	9 246	6 814	5 754
Soliditet, procent	29	31	36	37	40
Soliditet inklusive ansvarsförbindelse, procent	12	12	13	15	17

Förklaringar

¹ Skattesatsen fastställs varje år av kommunfullmäktige. Den anges som antalet utdebiterade kronor och ören per skattekrona (1 skattekrone motsvarar 100 kronor beskattningsbar inkomst).

² Beskattningsbar inkomst dividerat med 100 kallas skatteunderlag. Skatteunderlaget dividerat med folkmängden kallas skattekraft. I beräkningen av skattekraften för 2014 har SKL:s prognos för skatteunderlagets utveckling från december 2014 och kommunens egen prognos använts. Det faktiska utfallet blir känt i december 2015 och kommer att publiceras i årsredovisning 2015.

³ Jämförelsetalen för bokslut 2013 har räknats om enligt K3-regelverket

5.4 Ordförklaringar

Aktualiseringsgrad. Den andel av personakterna för anställd medarbetare som är uppdaterad med avseende på tidigare pensionsgrundande anställningar.

Anläggningstillgångar. Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk eller innehav. Tillgångarna kan vara materiella, till exempel byggnader, eller finansiella, till exempel obligationer.

Ansvarsförbindelse. Åtagande att fullgöra viss ekonomisk förpliktelse, exempelvis pensionsåtagandet.

Avskrivning. Anläggningstillgångens periodiserade kostnad utifrån beräknad livslängd/nyttjandetid.

Avsättningar. Ekonomiska förpliktelser eller åtaganden som är säkra eller sannolika, men ovissa till belopp eller till den tidpunkt de ska infrias, till exempel pensionsförpliktelse.

Balanskravet. I kommunallagen regleras att kommunerna varje år ska ha ekonomi i balans samt vilka åtgärder som ska vidtas vid avvikelse mot detta krav.

Balansräkning. Beskriver kommunens finansiella ställning vid en viss tidpunkt. Visar hur kapitalet har använts (tillgångar) och hur detta har anskaffats, det vill säga med främmande (skulder) och med egna (eget kapital) medel.

Eget kapital. Visar den del av tillgångarna som finansierats med egna medel.

Inriktningsmål. Mål i kommunfullmäktiges planerings- och budgetdokument Inriktning, Verksamhet, Ekonomi (från och med 2016 kallat Mål och budget).

Kassaflödesanalys. Visar hur en räkenskapsperiods löpande verksamhet har finansierats samt hur periodens löpande verksamhet och investeringar har inverkat på finansiell verksamhet och likvid ställning.

Kommunbidrag. De ekonomiska ramar som kommunfullmäktige fördelar till uppdragsnämnderna. Huvudsakligen består dessa ramar av skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning.

Kortfristiga skulder/fordringar. Lån, skulder och fordringar som förfaller till betalning inom ett år.

Likvida medel/likviditet. Anger vilken betalningsberedskap som finns på kort sikt. Motsvarar kassa och bank.

Kassalikviditet. Indikator för kortsiktig betalningsförmåga. En kassalikviditet om 100 % eller mer innebär att kortfristiga skulder kan betalas direkt

Långfristiga skulder/fordringar. Skulder och fordringar som förfaller till betalning senare än ett år efter räkenskapsårets utgång.

Nettokostnad. Skillnaden mellan verksamhetens driftkostnader och intäkter (exempelvis vissa statsbidrag, taxor och avgifter från kunder och brukare). Verksamhetens nettokostnader finansieras med skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning.

Nettokostnadsavvikelse. Skillnaden mellan kommunens nettokostnader och den strukturårsjusterade standardkostnad som beräknats inom ramen för det kommunala kostnadsutjämningsystemet. Den strukturårsjusterade standardkostnaden tar hänsyn till strukturella skillnader mellan kommuner. Den visar vilken kostnad kommunen skulle ha om kommunen har samma ambitions- och effektivitetsnivå

som riksgenomsnittet. Nettokostnadsavvikelser går bl.a. att hitta i jämförelsedatabasen kolada (www.kolada.se).

Ohälsotal. Mått på utbetalda dagar med sjukpenning, rehabiliteringspenning samt sjuk- och aktivitetsersättning. Med utbetalda dagar avses heldagar, vilket innebär att delar av dagar summeras upp till hela dagar. Ohälsotalet beräknas genom att summan av dessa dagar divideras med befolkningen 16-64 år. Ohälsotalet innehåller inte dagar med sjuklön från arbetsgivare.

Omsättningstillgångar. Tillgångar som inte innehas för stadigvarande bruk utan löpande byts ut eller förändras.

Periodisering. Fördelning av kostnader och intäkter till den period då resurserna förbrukas eller tillkommer.

R8-kommuner. Jämförelsenätverk av större mellansvenska kommuner där Uppsala ingår: Eskilstuna, Gävle, Jönköping, Linköping, Norrköping, Uppsala, Västerås och Örebro. Genomsnittet för R8-kommunerna används som jämförelsegrund på flera ställen i årsredovisningen.

Resultaträkning. Sammanställning av årets driftverksamhet (intäkter och kostnader) och hur den genom sitt resultat påverkar eget kapital.

Sammanställd redovisning. Omfattar all kommunal verksamhet i den mån kommunen har ett bestämmande eller väsentligt inflytande, oavsett om den bedrivs i förvaltnings- eller företagsform. I denna årsredovisning avses Uppsala kommun med hel- och delägda aktiebolag.

Soliditet. Andelen tillgångar som finansieras med egna medel (förhållandet mellan eget kapital och total balansomslutning). Soliditet är ett mått på långsiktig betalningsförmåga, där en högre soliditet innebär en lägre finansiell risk.

Soliditet inklusive ansvarsförbindelse. Den andel som eget kapital minus ansvarsförbindelse utgör av den totala balansomslutningen

Strukturårsjusterad standardkostnad. Den kostnad som kommunen skulle haft om verksamheten bedrevs på en genomsnittlig avgifts-, ambitions- och effektivitetsnivå och med hänsyn till de egna strukturella förutsättningarna. Strukturella förutsättningar är faktorer som kommunen har svårt att påverka, exempelvis åldersstruktur, invånarnas sociala bakgrund och bebyggelsestruktur.

5.5 Revisionsberättelse

[Två sidor]

Pågående investeringar vid årsskiftet 2015-12-31

Totalt per nämnd

Nämnd	Belopp (tkr)
2300 SCN Socialnämnden	674
4300 KTN Kulturnämnden	4 008
4400 IFN Idrotts- och fritidsnämnden	230
4500 GSN Gatu- och samhällsmiljönämnden	260 513
5200 RÅN Räddningsnämnden	5 400
7500 KS Kommunstyrelsen	92 794
Totalsumma	363 619

Specifikation per nämnd och projekt

Nämnd	Projekt	Belopp	Kommentar
		(tkr)	
2300 SCN	Inventarier Hamnesplanaden	674	Påbörjad investering inför flytt 2016 från Stadshuset, beräknas klar under första tertialet 2016
Totalsumma socialnämnden		674	
4300 KTN	Östra Salabacke	200	Offkonstens senareläggning pga förseningar i de konstnärliga processerna ex längre tid för framställning av konstverken, fler projekt fortsätter 2016
4300 KTN	Institutionskonst	467	Offkonstens senareläggning pga förseningar i de konstnärliga processerna ex längre tid för framställning av konstverken, fler projekt fortsätter 2016
4300 KTN	Carolinaparken	280	Offkonstens senareläggning pga förseningar i de konstnärliga processerna ex längre tid för framställning av konstverken, fler projekt fortsätter 2016
4300 KTN	konstprojekt och kompletteringar	461	Offkonstens senareläggning pga förseningar i de konstnärliga processerna ex längre tid för framställning av konstverken, fler projekt fortsätter 2016
4300 KTN	Stadsträdgården	200	Offkonstens senareläggning pga förseningar i de konstnärliga processerna ex längre tid för framställning av konstverken, fler projekt fortsätter 2016
4300 KTN	Gottsunda	100	Offkonstens senareläggning pga förseningar i de konstnärliga processerna ex längre tid för framställning av konstverken, fler projekt fortsätter 2016
4300 KTN	Rosendal	200	Offkonstens senareläggning pga förseningar i de konstnärliga processerna ex längre tid för framställning av konstverken, fler projekt fortsätter 2016
4300 KTN	Inredning Glasgården, Stadsbiblioteket	2 000	Försening av stadsbibliotekets ombyggnad orsakade även att investering av möbler och utrustning påbörjas först 2016
4300 KTN	Solskyddsgardiner caféet, Uppsala konstmuseum	100	Inköp och montering 2016
Totalsumma kulturnämnden		4 008	

Specifikation per nämnd och projekt, fortsättning

Nämnd	Projekt	Belopp	Kommentar (tkr)
4500 GSN	Cykelbefrämjande åtgärder	21 000	Pga av förskjutningar i projekt med cykelbefrämjande åtgärder, samt underbemanning i handläggning av hållbart resande har medel motsvarande 21 mkr inte förbrukats. Nämnden begär att dessa medel får flyttas över till 2016 till det pågående projektet planskilda korsningar St Olof och St Per. Motiverat genom att arbetet med planskilda korsningar har som syfte att befrämja cykelåtgärder och hållbart resande.
4500 GSN	9002589 Råbyvägen	1 931	Pågående arbete, gator och vägar
4500 GSN	9002590 Vaksalagatan	1 400	Pågående arbete, gator och vägar
4500 GSN	9002592 Gamla Uppsalagatan	976	Pågående arbete, gator och vägar
4500 GSN	9002574 Vattholmavägen mfl inom Gamla Uppsala (Ostkustbanan gnm Gamla Uppsala)	975	Pågående arbete, gator och vägar
4500 GSN	9003185 Vallbygatan Smedsbylegatan-80m från Björkgatan	400	Pågående arbete, gator och vägar
4500 GSN	9002209 Trafikplats Årsta (E4)	996	Pågående arbete, gator och vägar
4500 GSN	9002486 Råbyvägens ombyggnad (Torkelsgatan - Tycho Hedens väg)	1 880	Pågående arbete, gator och vägar
4500 GSN	9003187 Flogstakorset	1 500	Pågående arbete, gator och vägar
4500 GSN	9002178 Stålgatan: Tycho Hedéns - Kungsängsleden	998	Pågående arbete, gator och vägar
4500 GSN	9002180 Edith Södergrans gata (Tennisvägen), Råbyleden-Österleden	8 928	Pågående arbete, gator och vägar
4500 GSN	9002587 Kungsängsgatan, Stora torget - Bangårdsgatan	500	Pågående arbete, gator och vägar
4500 GSN	9002576 Stålgatan-Tycho Hedens väg, cirkulationsplats garantiskötsel	134	Pågående arbete, gator och vägar
4500 GSN	9002345 Dragarbrunnsg: Smedsgr-Vaksalag	90	Pågående arbete, gator och vägar
4500 GSN	9000127 Strandbodg: Dragarbrunnsgatan-Ö Ågatan (inkl. snabbcykelstråk)	8 800	Pågående arbete, gator och vägar
4500 GSN	9001463 Korsningen Björkgatan-Fålhagsleden	155	Pågående arbete, gator och vägar
4500 GSN	9000137 Sysslomansg: (Skolg-S:t Olofsg) Ringgatan - S:t Olofsgatan	4 787	Pågående arbete, gator och vägar
4500 GSN	9002625 Svartbäcksgatan: S:t Olofsgatan-Skolgatan	479	Pågående arbete, gator och vägar
4500 GSN	9002181 Ölandsresan Sävja: "bussgatan"	1 349	Pågående arbete, gator och vägar
4500 GSN	9001461 Framkomlighet	1 147	Pågående arbete, gator och vägar
4500 GSN	9000038 Bro vid Kungsängsesplanaden	114 577	Pågående arbete, broar
4500 GSN	Broar	5 217	Pågående arbete, broar
4500 GSN	9002572 Bro över Sävjaån	217	Pågående arbete, broar
4500 GSN	9000840 Bro vid Flottsund	3 130	Pågående arbete, broar
4500 GSN	9003114 GC-broar Österplanstråket	493	Pågående arbete, broar
4500 GSN	9002321 Forumtorget	500	Pågående arbete, stadsutveckling
4500 GSN	9002630 Kulturstråket	1 000	Pågående arbete, stadsutveckling
4500 GSN	9002631 Svandammen	500	Pågående arbete, stadsutveckling
4500 GSN	9002707 Åstråket S Övergripande	500	Pågående arbete, stadsutveckling

Specifikation per nämnd och projekt, fortsättning

Nämnd	Projekt	Belopp Kommentar (tkr)
4500 GSN	9002775 Vaksalatorg utvecklingsplan	500 Pågående arbete, stadsutveckling
4500 GSN	9002593 Gränby	750 Pågående arbete, stadsutveckling
4500 GSN	9002218 Uppsala paradgata	250 Pågående arbete, stadsutveckling
4500 GSN	9002594 Svartbäcksgatan utvecklingsplan	500 Pågående arbete, stadsutveckling
4500 GSN	9000270 Cykelgarage	1 943 Pågående arbete, cykelfrämjande
4500 GSN	9003117 Cykelparkering vid stationer och hållplatser	211 Pågående arbete, cykelfrämjande
4500 GSN	9003159 Cykelparkeringar i centrala Uppsala	807 Pågående arbete, cykelfrämjande
4500 GSN	9003194 Cykelräkningsutrustning	500 Pågående arbete, cykelfrämjande
4500 GSN	9002584 Cykelbanor Rosenvägen mellan Morkullevägen och Dag Hammarskjölds väg	200 Pågående arbete, cykelfrämjande
4500 GSN	9002569 Cykelbanor & cykelparkering Väderkvarnsgatan mellan Råbyvägen och S:t Persgatan	500 Pågående arbete, cykelfrämjande
4500 GSN	9003164 Cykelbana väg 631 mellan Forkarby och väg 600	5 982 Pågående arbete, cykelfrämjande
4500 GSN	9003165 Cykelväg Lurbo backe	200 Pågående arbete, cykelfrämjande
4500 GSN	9003160 Snabbcykelled 3 G:a Uppsalaleden	448 Pågående arbete, cykelfrämjande
4500 GSN	9003163 Cykelväg i Stenhagsskogen mellan Furudalsvägen och Herrhagsvägen	900 Pågående arbete, cykelfrämjande
4500 GSN	9003162 Cykelbana utmed Fyrisvallsgatan mellan Prästgatan och Ringgatan	191 Pågående arbete, cykelfrämjande
4500 GSN	9002565 Upprustning av cykelväg vid Ekeby bruk och anslutande väg mot Flogstavägen	200 Pågående arbete, cykelfrämjande
4500 GSN	9002567 Upprustning av cykelbana Östra Ågatan mellan Gamla torget och 50 meter söder om Smedsgränd (smågatsten och opassande passager)	914 Pågående arbete, cykelfrämjande
4500 GSN	9002571 Rekreationscykelväg till Fjällnora	1 400 Pågående arbete, cykelfrämjande
4500 GSN	Ospec. Cykelprojekt	5 200 Pågående arbete, cykelfrämjande
4500 GSN	9002213 Cykelväg Gränby-Vittulsbergsv. (lägga om Linnéstig) genom bef. tunnlar under E4 & påfart	100 Pågående arbete, cykelfrämjande
4500 GSN	9003122 Säkrare övergångsst. särsk 4-fältsgator	500 Pågående arbete, hållbart resande, trafik och trafiksäkerhet
4500 GSN	9003123 Smärre trafiksäkerhetsåtgärder	1 000 Pågående arbete, hållbart resande, trafik och trafiksäkerhet
4500 GSN	9002622 Säkra skolvägar	1 766 Pågående arbete, hållbart resande, trafik och trafiksäkerhet
4500 GSN	9003126 Trafikräkningssystem	500 Pågående arbete, hållbart resande, trafik och trafiksäkerhet
4500 GSN	9003127 Genomförande hastighetsöversyn	3 197 Pågående arbete, hållbart resande, trafik och trafiksäkerhet
4500 GSN	9003166 Resvaneundersökning (RVU) 2015 (kort inv. 5 år)	1 100 Pågående arbete, hållbart resande, trafik och trafiksäkerhet
4500 GSN	Reinvestering Park	2 634 Pågående arbete, reinvesteringar
4500 GSN	9000473 Stomlinje o stadsstråk inkl spårutredning	1 490 Pågående arbete, övrigt gemensamt
4500 GSN	9002757 Tillgänglighetsanpassning Klosterparken	150 Pågående arbete, övrigt gemensamt
4500 GSN	9002647 Övervakningskameror Centralpassagen	130 Pågående arbete, övrigt gemensamt
4500 GSN	9002683 IT-program Teknisk handbok	200 Pågående arbete, övrigt gemensamt
4500 GSN	9002682 Total Uppdatering GIS	250 Pågående arbete, övrigt gemensamt

Specifikation per nämnd och projekt, fortsättning

Nämnd	Projekt	Belopp	Kommentar (tkr)
4500 GSN	9002599 Asptrappa vid Ulva (delfinansierad av naturskyddsföreningen)	3 500	Pågående arbete, övrigt gemensamt
4500 GSN	Tillgänglighet park	441	Pågående arbete, övrigt gemensamt
4500 GSN	Tillgänglighetsanpassning Natur	1 195	Pågående arbete, övrigt gemensamt
4500 GSN	9002651 Lakvattendamm Vedyxa mm.	200	Pågående arbete, övrigt gemensamt
4500 GSN	9000813 Markvärme	800	Pågående arbete, övrigt gemensamt
4500 GSN	Framkomlighet e-tjänst	563	Pågående arbete, övrigt gemensamt
4500 GSN	Belysning	500	Pågående arbete, övrigt gemensamt
4500 GSN	Oförutsedda investeringar	6 600	Pågående arbete, övrigt gemensamt
4500 GSN	Friluftsbad (11st)	100	Pågående arbete, Natur
4500 GSN	Friluftsbad Vårdsätra	500	Pågående arbete, Natur
4500 GSN	Sunnerstaåsens friluftsområde	97	Pågående arbete, Natur
4500 GSN	Fjällnora friluftsområde	800	Pågående arbete, Natur
4500 GSN	Vårdsätra skog (röda stigen)	150	Pågående arbete, Natur
4500 GSN	Årike friluftsområde	48	Pågående arbete, Natur
4500 GSN	Storskogen Fro	100	Pågående arbete, Natur
4500 GSN	Hågadalen Nåsten NR	1 000	Pågående arbete, Natur
4500 GSN	Norra Lunsen NR	100	Pågående arbete, Natur
4500 GSN	9002659 Gula Stigen	620	Pågående arbete, Natur
4500 GSN	9002655 Stadsskogens NR	236	Pågående arbete, Natur
4500 GSN	9002582 Lekplats anpassad för autistiska barn	289	Pågående arbete, Park och Lek
4500 GSN	9002637 Norby Vreten	1 941	Pågående arbete, Park och Lek
4500 GSN	Ulva östra åstranden: parkupprustning i samband med asptrappan	878	Pågående arbete, Park och Lek
4500 GSN	9003099 Källparken flytt skate till Kapellgårdsparken?	1 498	Pågående arbete, Park och Lek
4500 GSN	9002640 Flogstaparken	3 131	Pågående arbete, Park och Lek
4500 GSN	Upprustning Stenhammarsparken	95	Pågående arbete, Park och Lek
4500 GSN	9003218 Kransorter Parkplan	228	Pågående arbete, Park och Lek
4500 GSN	Ospec. Parkprojekt	3 000	Pågående arbete, Park och Lek
4500 GSN	Tegen	1 500	Pågående arbete, Park och Lek
4500 GSN	Norra Åstråket	307	Pågående arbete, Park och Lek
4500 GSN	Hundrastgårdar	275	Pågående arbete, Park och Lek
4500 GSN	9002604 Svankärrsparken	800	Pågående arbete, Park och Lek
4500 GSN	Upprustning lekplatser	574	Pågående arbete, Park och Lek
4500 GSN	Pelleparken Carolina	775	Pågående arbete, Park och Lek
4500 GSN	Stadsträdgården årliga insats	1 800	Pågående arbete, Park och Lek
4500 GSN	9002322 Östra Stadsrandstråket	2 400	Pågående arbete, Naturstråk och Reservat
4500 GSN	9002610 Utveckling av Årike Fyris	2 800	Pågående arbete, Naturstråk och Reservat
4500 GSN	Hammarsskogsstråket	1 500	Pågående arbete, Naturstråk och Reservat
Totalsumma gatu- och samhällsmiljönämnden		260 513	

Specifikation per nämnd och projekt, fortsättning

Nämnd	Projekt	Belopp	Kommentar
		(tkr)	
5200 RÄN	Brandfordon Bas 4	4 000	Levereras 2016
5200 RÄN	Ledningsfordon 1080	700	Levereras 2016
5200 RÄN	Ledningsfordon 4080	700	Levereras 2016
Totalsumma räddningsnämnden		5 400	
7500 KS	9001307 - IT E-plattform	6 910	Senarelagt i omorganisation och ny IT-plan
7500 KS	9001840 - IT Öppen Data	800	Senarelagt i omorganisation och ny IT-plan
7500 KS	9001841 - IT Genomlysning integration	500	Senarelagt i omorganisation och ny IT-plan
7500 KS	9001886 - IT Pilotprojekt för e-arkiv	5 400	Senarelagt i omorganisation och ny IT-plan
7500 KS	9001304 - IT Utveckling av Heroma	1 183	Senarelagt i omorganisation och ny IT-plan
7500 KS	9002232 - IT Införande av timanställda i Heroma	700	Senarelagt i omorganisation och ny IT-plan
7500 KS	9003305 - IT Förstudie Heroma	2 400	Senarelagt i omorganisation och ny IT-plan
7500 KS	9000984 - IT Planerade IT-investeringar	6 495	Senarelagt i omorganisation och ny IT-plan
7500 KS	9002771 - IT-upphandlingen	8 076	Senarelagt i omorganisation och ny IT-plan
7500 KS	9003299 - IT Effektivisering av IT-drift	2 531	Senarelagt i omorganisation och ny IT-plan
7500 KS	9003300 - IT Utveckling av Exchange	586	Senarelagt i omorganisation och ny IT-plan
7500 KS	9003301 - IT Utökning av lagring exchange	147	Senarelagt i omorganisation och ny IT-plan
7500 KS	9003302 - IT Internetkapacitet	1 156	Senarelagt i omorganisation och ny IT-plan
7500 KS	9003304 - IT Telefoniupphandling	700	Senarelagt i omorganisation och ny IT-plan
7500 KS	9003306 - IT Kommunikation uppgradering	3 500	Senarelagt i omorganisation och ny IT-plan
7500 KS	9003303 - IT Nytt virussydd	500	Senarelagt i omorganisation och ny IT-plan
7500 KS	9002872 - Samlokaliseringsprojekt Stationsgatan 12	3 086	
7500 KS	9003080 - Stadshus 2020	1 528	
7500 KS	9002452 - Solcellsdrivna laddstationer för elbilar	137	
7500 KS	9002453 - Solkarta kartläggning solenergi i Uppsala	122	
7500 KS	9002454 - Energianvändning i pedagogiska lokaler	200	
7500 KS	9001375 - LOIS	137	
7500 KS	Vindkraft	46 000	Vindkraft enligt beslut i KF150525 flytt från GSN till KS
Totalsumma kommunstyrelsen		92 794	
4400 IFN	Inventarier Hammesplanaden	230	Påbörjad investering inför flytt 2016 från Stadshuset, beräknas klar under första tertialet 2016
Totalsumma idrotts- och fritidsnämnden		230	

Uppföljning av kommunfullmäktiges uppdrag och direktiv till uppdragsnämnder respektive styrelser

Kommunfullmäktiges uppdrag	Uppföljning 2015
Kommunstyrelsen	
KF 31 mars 2014 § 76, om partnerskap med idéburna organisationer, att uppdra till kommunstyrelsen att komplettera arbetet med anledning av lokal överenskommelse mellan föreningslivet och Uppsala kommun (LÖK) med en utredning av och möjligheter att ingå partnerskap, belyst utifrån LOU, ekonomiska, juridiska och kvalitetsmässiga konsekvenser.	KS: Genomförandet pågår. Förslag på riktlinjer om partnerskap färdigställs under våren 2016.
KF 24 november 2014 § 233, om ändring av reglementet för kommunstyrelsen och nämnderna i Uppsala kommun att uppdra till kommunstyrelsen att utarbeta förslag till kommunfullmäktige om regler som ger möjlighet för socialnämnden (SCN) att dess ledamöter kan delta i nämndens sammanträden på distans vid behandling av individärenden.	KS: Genomförandet pågår. Förslag på regelverk ingår i ärendet om nytt reglemente, som är återremitterat.
KF 24 november 2014 § 238, om styrning och ledning av IT, att ge kommunstyrelsen i uppdrag att återkomma med förslag till ny långsiktig inriktning för utveckling av kommunens IT.	KS: Uppdraget är genomfört. Kommunfullmäktige beslutade i oktober om policy för IT-utveckling och digitalisering och kommunstyrelsen beslutade i september om strategisk plan för IT-utveckling och digitalisering.
Kulturnämnden	
KF 29 september 2014 § 194, om att göra något åt dammen framför Uppsala Konsert & Kongress, att uppdra till kulturnämnden att tillsammans med fastighetsägare Uppsala kommuns Förvaltningsfastigheter AB och i samråd med gatu- och samhällsmiljönämnden samt Uppsala Konsert & Kongress AB utarbeta förslag till ny utformning av platsen framför Uppsala Konsert & Kongress i enlighet med föredragningen. (Ur IVE 2015)	KLK:s kommentar: Uppdraget är verkställt. KTN: Uppdraget är genomfört. Med anledning av ovan nämnda uppdrag kallade kulturförvaltningens avdelning för strategi och omvärld till ett möte mellan parterna. Vid mötet framkom att Uppsala Konsert & Kongress (UKK) har uttalade önskemål om platsens framtida utformning och att stadsbyggnadsförvaltningen har planer på en omgestaltning av hela miljön runt UKK, även omfattande Vaksalatorg. Mötet föreslog att den befintliga dammen framför UKK läggs igen genom stenläggning liknade platsen i

	övrigt. Åtgärden utförs och bekostas av fastighetsägaren, AB Uppsala kommuns industrihus. Stadsbyggnadsförvaltningens kommande översyn av torgmiljöerna kommer att ske i samråd med UKK, med fastighetsägaren, och, i fall som rör befintlig eller önskvärd konstnärlig gestaltning, också med kulturförvaltningen.
Omsorgsnämnden	
KF 29 september 2014 § 195, om att det är dags för ett omsorgspris i Uppsala kommun att uppdra till äldrenämnden och nämnden för hälsa, vård och omsorg att utarbeta förslag till regler för ett pris för omsorgsområdet i Uppsala kommun att fastställas av kommunstyrelsen.	KLK:s kommentar: Uppdraget är inte verkställt. OMN: Uppdraget har inte påbörjats Omsorgsnämnden har i verksamhetsplan för 2015 planerat för att arbeta med uppdraget att utarbeta förslag till regler för ett omsorgspris. Dock har nämnden fått besked om att detta arbete ska hanteras centralt i samband med en genomlysning av de priser och utmärkelser som finns inom Uppsala kommun, så som kvalitetspris och pedagogiska priset. Nämnden kommer att bidra med underlag till detta arbete. Någon tidplan har inte presenterats från kommunledningskontoret.
Äldrenämnden	
KF 29 september 2014 § 195, om att det är dags för ett omsorgspris i Uppsala kommun att uppdra till äldrenämnden och nämnden för hälsa, vård och omsorg att utarbeta förslag till regler för ett pris för omsorgsområdet i Uppsala kommun att fastställas av kommunstyrelsen.	KLK:s kommentar: Uppdraget är inte verkställt. ÄLN: Uppdraget har inte påbörjats. Omorganisation och bristande kontinuitet i förvaltningsledning är bidragande orsaker.
KF 15 december 2014 § 265, om införande av LOV i vård- och omsorgsboende, att uppdra till äldrenämnden att revidera gällande förfrågningsunderlag för LOV med utgångspunkt i tidigare ställningstaganden från S, MP och V.	KLK:s kommentar: Genomförandet pågår. ÄLN: Uppdraget har integrerats med ett nytt uppdrag kring översyn av LOV, enligt beslut i Äldrenämnden i augusti 2015. Uppdraget redovisas i maj 2016.

BILAGA 4**Uppföljning av kommunstyrelsens uppdrag och direktiv till uppdragsnämnder respektive styrelser.**

Kommunstyrelsens uppdrag	Uppföljning 2015
Gatu- och samhällsmiljönämnden	
KS 2014-01-15 § 6, om ansvar för nedlagda deponier i Uppsala kommun, att ge Gatu- och samhällsmiljönämnden i uppdrag att i samverkan med miljö- och hälsoskyddsnämnden inventera Uppsala kommuns nedlagda deponier.	KLK:s kommentar: Genomförandet pågår. GSN: Arbetet med att inventera nedlagda deponier påbörjades under hösten 2015 och förväntas pågå till hösten 2016. Arbetet drivs av GSN i nära samarbete med MHN och Uppsala vatten AB och utförs av en konsult. Inledningsvis definierades antalet objekt, varav vissa omfattande deponier, kan behöva delas upp i mindre objekt för att ta fram relevanta klassificeringar. Det råder stor variation i mängden tillgänglig information för olika deponier.
Socialnämnden	
KS 2014-06-18 § 109, om kommunens ansvar för socialt utsatta, att uppdra till utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden att tillskriva regeringen att vara en försökskommun för socialt arbete inriktat mot romer som är EU-mobila.)	KLK:s kommentar: Uppdraget är inte verkställt Uppdraget följs upp i samband med delårsuppföljningen per april 2016. Av årsredovisningen för 2014 framgår att dåvarande utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden inte tillskrivit regeringen i frågan och att uppdraget förs över till socialnämnden för att följas upp i samband med årsredovisningen för 2015. Socialnämnden har inte tillskrivit regeringen i frågan.

BILAGA 5

Handläggare
Johan Lindqvist

Datum
2015-03-09

Diarienummer
KSN-2015-2317

Kommunstyrelsen

Intern kontroll 2015

Arbetet med intern kontroll inom kommunen utgår från kommunfullmäktiges beslut 2007 om reglemente för intern kontroll. Syftet med intern kontroll är att säkerställa ändamålsenlig och effektiv verksamhet, tillförlitlig ekonomisk rapportering samt efterlevnad av tillämpliga lagar och förordningar.

Ansvaret för den interna kontrollen vilar på verksamhetens styrelse. I den kommunala organisationen innebär det respektive nämnd och i aktiebolagskoncernen respektive bolagsstyrelse. Den praktiska samordningen av arbetet delegeras normalt till tjänstemannaorganisationen varför genomförandet i praktiken kan betraktas som ett ansvar för respektive kontors-, förvaltnings- eller bolagsledning.

Kommunstyrelsen (kommunledningskontoret) och Uppsala Stadshus AB (moderbolagets personal) har ett samordnande ansvar för den interna kontrollen och ska bidra med tillsyn och utvärdering av funktionalitet och ändamålsenlighet och rapportera detta till kommunfullmäktige.

Aktiviteter under året

Under 2015 har kommunstyrelsen beslutat om riktlinje för riskanalys och intern kontroll (KSN-2015-0976). Riktlinjen togs fram och beslutades samtidigt och samordnat med riktlinje för nämndernas verksamhetsplanering och uppföljning. Syftet med riktlinjerna är att öka systematiken ytterligare i hur kommunen på ett enhetligt sätt arbetar med riskanalys och intern kontroll. Bland annat framgår att de risker som identifieras och värderas också ska hanteras förebyggande. På så sätt knyts riskanalysen nära verksamheternas förbättringsarbete. Behovet av en mer likartad hantering av framför allt riskanalyser lyftes i årsredovisningen 2014.

I årsredovisningen 2014 framgick även att de gemensamma kontrollpunkterna som fanns för arbetet med intern kontroll 2014 (KSN-2014-0200) hanteras på ett mer systematiskt sätt genom uppbyggnaden av de samordnade stabsfunktionerna. Kommunstyrelsen upphävde därför beslutet om kommungemensamma mål för arbete med intern kontroll 2014 i samband med beslutet om riktlinjer.

Uppföljning av planer för intern kontroll 2015

I enlighet med kommunens internkontrollreglemente har nämnder och styrelser i kommunen rapporterat uppföljning av beslutad plan för intern kontroll för 2015.

Nämndernas och styrelsernas internkontrollplaner för 2015 innehåller kontrollmoment för både verksamhetsspecifika risker, exempelvis myndighetsutövning, och mer generella risker, exempelvis mutor, attestering och sekretesshantering. Uppföljningarna skiljer sig kraftigt åt i omfång och innehåll. Det allmänna intrycket är att den interna kontrollen över lag genomförts på ett ärligt och öppet sätt och att den interna kontrollen i kommunen 2015 var acceptabel. Nästan alla nämnders

uppföljning visar tydligt om det finns några brister som behöver åtgärdas. Där nämnderna upptäcker brister lyfter de fram förbättrande åtgärder.

Redovisning av plan för intern kontroll 2016

I enlighet med kommunens internkontrollreglemente har nämnder och styrelser i kommunen rapporterat redovisning av antagen intern kontrollplan för kommande verksamhetsår, i det här fallet 2016.

Internkontrollplanerna för 2016 baseras på ett mer tydligt sätt på dokumenterade riskanalyser jämfört med tidigare år. Planerna är ofta kortfattade och innehåller få kontrollmoment, i genomsnitt nio kontrollmoment per nämnd. Kontrollmomenten ligger som regel på en övergripande nivå. I flertalet fall är kontrollmomenten kopplade till risker i riskregistret och kontrollmomenten bedöms som relevanta för att hantera dessa risker. Få kontrollmoment är kopplade till om kommunen efterlever olika lagrum. Eftersom antalet kontrollmoment är få saknas kontrollmoment inom områden där det vanligtvis finns kontrollmoment, t.ex. oegentligheter, mutor och jäv. Kontrollmomenten bedöms vara möjliga att genomföra.

Av internkontrollplanerna framgår vad som ska kontrolleras, när och hur kontrollen ska göras och vem som är ansvarig för kontrollen. De allra flesta nämnder och styrelser har utsett ansvariga roller, men det förekommer även exempel på där ansvariga personer har utsetts. Det framgår även hur rapporteringen av kontrollen ska ske.

En uppföljning av själva arbetet med att ta fram internkontrollplaner visar att riktlinjen fungerat som vägledning i arbetet.

Arbetet framåt

Arbetet med intern kontroll har utvecklats till att i högre grad baseras på riskanalys än tidigare år. Samtidigt finns det en ojämnheter kring vilka typer av risker det är som analyseras och som ligger till grund för internkontrollplaner. Riktlinjerna bör därför utvecklas mot att kräva att det ska finnas kontrollmoment inom vissa utpekade områden. Det innebär att det också kommer att ställas krav på vilka riskkategorier som ska användas i nämndernas och styrelsernas riskinventering.

Nämndernas och styrelsernas rapportering

Nämndernas, styrelsernas och aktiebolagens rapportering av intern kontroll 2015 och intern kontrollplaner för 2016 finns i pärm knuten till detta ärende. I pärmen redovisas även de helägda aktiebolagens dokumentation.

Årsredovisning 2015 för Uppsala Stadshus AB

Årsredovisning 2015 för Uppsala Stadshus AB (koncernen) framgår av separat tryck, **bilaga 6**.

Årsredovisningshandlingen presenteras som internt tryck till KF. Slutligt formgiven och tryckt version presenteras och distribueras vid kommunfullmäktiges sammanträde 30 maj.

Uppsala Stadshus AB,
organisationsnummer
556500-0642

Årsredovisning 2015

INNEHÅLL

Avsnitt

Sida

Ordförande har ordet.....	3
Året i korthet – nyckeltal och resultat.....	4
Ledning och styrning.....	7
Internkontroll.....	8
Översikt dotterbolag i stadshuskoncernen.....	9

Bolag

Uppsala Stadshus	10
Uppsalahem.....	11
Uppsala Kommuns Fastighets.....	13
Uppsala Kommuns Industrihus.....	15
Uppsala Kommun Skolfastigheter	17
Uppsala Kommun Förvaltningsfastigheter	19
Uppsala Kommun Sport- och Rekreattionsfastigheter	21
Uppsala Parkerings.....	23
Fyrishov.....	25
Uppsala stadsteater.....	27
Uppsala Konsert och Kongress.....	29
Uppsala Vatten och Avfall.....	31
Övriga bolag.....	33
Förvaltningsberättelse.....	34
Resultaträkning för koncernen.....	39
Balansräkning för koncernen.....	40
Kassaflödesanalys för koncernen.....	42
Resultaträkning för moderbolaget.....	43
Balansräkning för moderbolaget.....	44
Kassaflödesanalys för moderbolaget.....	46
Redovisningsprinciper och värderingsregler.....	47
Noter till resultat-och balansräkningar.....	52
Uppsala Stadshus AB styrelse.....	68
Uppsala stadshuskoncern, organisation.....	69

Ordförande har ordet

Uppsala tillhör en av Europas snabbast växande regioner. Det är viktigt att utvecklingen kännetecknas av ansvar för hela regionen, investeringar i det gemensamma, kunskap och innovationer, en hållbar framtid och ett rikt kultur- och fritidsliv. Ett Uppsala för alla!

En växande och hållbar stad kräver ökad kapacitet, utrymme och samordning inom många områden. Det omfattar samhälls-service, marktillgång, omfattande investeringar i kommunal infrastruktur som skolor, äldreboenden, vatten- och avloppssystem, transportinfrastruktur samt platser för umgänge och motion. Till år 2050 behöver kommunen ha beredskap för cirka 100 000 fler invånare än idag.

Inom Uppsalas Stadshus AB och dess dotterbolag bedrivs omfattande och betydelsefull verksamhet. Dotterbolagen svarar för en stor del av investeringarna och utvecklingen av den kommunala infrastrukturen, därför är deras bidrag avgörande för att vi tillsammans kan skapa ett Uppsala för alla.

Den 1 januari 2015 sjösattes en ny nämnd- och förvaltningsorganisation. Organisation ska bland annat bidra till att stärka dels

allmänhetens möjligheter till insyn och dels genomslagskraften av politiska beslut samt skapa förutsättningar för att öka effektiviteten i de kommunala verksamheterna. Utifrån ett ansvarstagande för ett Uppsala för alla, genomfördes under året ett gemensamt utvecklingsarbete för bolagen inom Uppsala Stadshus AB. Ett arbete som syftade till att skapa bästa möjliga förutsättningar för den samlade verksamheten som bedrivs i de kommunala bolagen och nämnderna.

Utvecklingsarbetet resulterade i ett antal konkreta insatser. I Mål och budget 2016-2018 tydliggjordes hur den samlade kommunala verksamheten styrs oavsett om den bedrivs av en nämnd eller av ett kommunalt bolag. I arbetet identifierades även vikten av att utveckla samspelet mellan kommunens olika delar i samhällsbyggnadsprocessen. År 2015 var ett bra år för bolagen inom Uppsala Stadshus AB. Ägardirektiven är uppfyllda och det ekonomiska resultatet uppgår till 111 miljoner kronor och överträffar budget med 5 miljoner kronor. De kommunala bolagen tar ansvar för hela Uppsalas utveckling. Ett Uppsala för alla!

Marlene Burwick
Ordförande, Uppsala Stadshus AB

Året i korthet – nyckeltal och resultat

Uppsala stadshuskoncernen	2015	2014	2013	2012	2011
Medelantalet medarbetare	807	755	741	694	1 129
Rörelsens intäkter, mnkr	2 721	2 710	2 513	1 988	3 745
Nettoomsättning, mnkr	2 636	2 579	2 388	1 850	1 924
Balansomslutning, mnkr	19 707	18 757	18 034	12 493	11 360
Resultat efter finansiella poster, mnkr	111	181	119	30	1 555
Resultat efter skatt, mnkr	58	148	134	35	1 528
Eget kapital, mnkr	4 200	4 156	4 008	3 067	3 174
Räntabilitet på eget kapital, %	3%	4%	3%	1%	48%
Investeringar, mnkr	1 626	1 476	1 367	1 489	3 805
Soliditet, %	21%	22%	22%	24%	28%

Stadshuskoncernen hade i medeltal 807 medarbetare 2015, vilket är 52 fler än året innan. Den största förändringen kan noteras för Uppsala Kommun Skolfastigheter AB som startade sin verksamhet 2013 och som sedan dess fortlöpande gjort rekryteringar för att nå full bemanning. Även Uppsala Vatten och Avfall AB ökade sin bemanning till följd av nyanställningar kopplade till större investeringsprojekt.

Resultatet efter finansiella poster är 111 miljoner kronor, vilket är 70 miljoner kronor lägre än föregående år. Om reavinster och reaförluster exkluderas är resultatet 140 miljoner kronor, motsvarande 5 miljoner kronor bättre än i fjol och 38 miljoner kronor bättre än årets budget. Resultatet för koncernen och bolagen kommenteras på sidan fem och under respektive bolags avsnitt.

Resultat efter skatt är 58 miljoner kronor. I detta ingår en skattekostnad på 52 miljoner kronor. Av skattekostnaden avser 13 miljoner kronor moderbolaget, Uppsala Stadshus AB, där koncernbolagens skattemässiga överskott samlats. 34 miljoner kronor av skattekostnaden avser tre bolag som av Skatteverket nekats avdrag för räntor på vissa lån från Uppsala kommun. Dessa bolag har gjort avsättningar för skattekostnaderna i sina bokslut. Skatteverkets beslut kommer att överklagas.

Balansomslutningen per 31 december uppgår till 19 707 miljoner kronor, en ökning med

950 miljoner kronor från de 18 757 miljoner kronor som redovisades i fjol. Ökningen speglar den höga investeringstakten i koncernen. En relativt stor andel av bolagens investeringar lånefinansieras.

Soliditeten är 21 procent och ligger strax under fjolårets nivå.

Investeringarna uppgår till 1 626 miljoner kronor, vilket är 150 miljoner kronor mer än föregående år. Uppsalahemkoncernen påbörjade under året byggandet av 486 nya lägenheter och investerade för 852 miljoner kronor. Uppsala Kommuns Fastighets AB slutförde förnyelsen av Gottsunda Centrum och investerade i Gottsunda tennishall vilket står för merparten av bolagets investeringar på 56 miljoner kronor. AB Uppsala Kommuns Industrihus investerade 105 miljoner kronor, bland annat i fastigheten Boländerna 32:2 och i Vaksala-Eke. Uppsala Kommun Skolfastigheter AB:s investeringar uppgår till 249 miljoner kronor och avser om-, ny- och tillbyggnad av skolor samt åtgärdande av skador. Uppsala Kommun Sport- och Rekreationsfastigheter AB:s investeringar är 49 miljoner kronor och bland större projekt under året märks konstgräs på Bältinge IP och Lötens sportfält, kylsystem Gränby Ishallar samt nybyggnation Studenternas IP. Uppsala Vatten och Avfall AB:s investeringar är 283 miljoner kronor och avser bland annat VA-arbeten i Gunsta-Länna, Jälla och Kungsängen.

Resultat efter finansiella poster	2015	2014	2013	2012	2011
Belopp i miljoner kronor					
Uppsala Stadshus AB	97	194	-2	-14	1
Uppsalahemkoncernen	233	235	195	130	1 591
Uppsala Kommuns Fastighetskoncernen	-3	-6	7	-6	114
Uppsala Kommuns Industrihuskoncernen	9	41	55	27	39
Uppsala Kommun Skolfastigheter AB	2	22	-2	-	-
Uppsala Kommun Förvaltningsfastigheter AB	-7	-2	2	-	-
Uppsala Kommun Sport- och Rekreationsfastigheter AB	5	-2	0	-	-
AB Uppsalabuss	-	-	-	-	-20
Gamla Uppsala Busskoncernen	-	-	-	-	32
Uppsala Parkerings AB	16	16	0	-3	-3
Fyrishov AB	-4	-8	-2	-1	1
Uppsala stadsteater AB	-68	-65	-62	-60	-58
Uppsala Konsert & Kongress AB	-34	-34	-15	-18	-16
Uppsala Vatten och Avfall AB	8	32	26	29	13
Uppsala Bostadsförmedling AB	-2	0	0	0	0
Uppsala R2 AB	0	0	-	-	-
Uppsala R3 AB	0	0	-	-	-
Summa	252	425	201	85	1 693
Elimineringar och justeringar	-141	-244	-84	-55	-137
Uppsala stadshuskoncernen	111	181	118	30	1 555
Reavinster-/reaförluster	29	-46	-54	-88	-1 558
Resultat exkl reavinster-/reaförluster	140	135	64	-58	-3

Uppsalahem redovisar ett resultat efter finansiella poster på 233 miljoner kronor, vilket är något sämre än föregående års bokslut, men 27 miljoner kronor bättre än budget. Den positiva budgetavvikelsen förklaras i huvudsak av en intäkt på 29 miljoner kronor avseende ersättning för miljösanering av Frodeparken

Uppsala Kommun Fastighetskoncernen redovisar ett resultat om -3 miljoner kronor, resultatet är något bättre än budget och 3 miljoner kronor bättre än föregående års bokslut. En del av förklaringen till det negativa resultatet är att uthyrningen av lokaler i Gottsunda Centrum inte nått upp till planerad nivå.

Uppsala Kommuns Industrihuskoncernens resultat på 9 miljoner kronor är sämre än föregående år och budget. Detta förklaras av bortfall av hyresintäkter och vissa utrednings- och saneringskostnader i Librobäck.

Uppsala Kommun Skolfastigheter AB 1,7 miljoner kronor vilket är bättre än budget men sämre än föregående år. Främsta orsaken till att resultat är bättre än budget är försening i övertagande av moduler från Uppsala kommun och även lägre kostnader än väntat.

Uppsala Kommun Förvaltningfastigheter AB:s resultat är -7 miljoner kronor. Resultatet är sämre än föregående år och budget, vilket beror på högre kostnader för hyresgäst-anpassningar för stadshuset.

Uppsala Kommun Sport- och Rekreationsfastigheter AB:s resultat är 5 miljoner kronor, vilket är bättre än både budget och föregående

år. Det starkare resultatet beror främst på en reavinst vid försäljning av Gåvstagården samt försäljning av fyra fastigheter till Uppsala kommun.

Uppsala Parkerings AB:s resultatet efter finansiella poster är 16,2 miljoner kronor, vilket är i nivå med resultatet 2014 och 1,5 miljoner kronor bättre än budgeterade 14,7 miljoner kronor. Resultatet beror främst på en ökning i beläggning i bolagets garage samt även ökning av antalet gatuparkeringar.

Fyrishov AB:s resultat på -4 miljoner kronor är bättre än budget och föregående år. Detta beror främst på ökade badintäkter, ökad uthyrning av hallar samt uthyrning av stugbyn för transitboende till flyktingar.

Uppsala stadsteater AB:s resultat är bättre än budget, vilket till stor del är en effekt av ökad biljettförsäljning. Även lägre pensionskostnader till följd av ett nytt pensionssystem bidrog till ett bättre resultat.

Uppsala Konsert och Kongress AB får årligen ett koncernbidrag från moderbolaget, Uppsala Stadshus AB. Beloppet fastställs av kommunfullmäktige inför kommande år och uppgår 2015 till 33,4 miljoner kronor. Resultat efter finansiella poster är -33,9 miljoner kronor, det vill säga 0,5 miljoner kronor sämre än det fastställda koncernbidraget.

Uppsala Vatten och Avfall AB:s resultat är 8 miljoner kronor, vilket är sämre än såväl föregående år och budget. Att resultatet är sämre beror främst på mer avfallskatt betalats än planerat.

Ledning och styrning

Kommunfullmäktige i Uppsala har det övergripande ansvaret för och beslutar om vilka verksamheter som ska bedrivas av kommunen. Vissa av dessa har organiserats i aktiebolagsform. De helägda bolagen bildar en aktiebolagskoncern, med Uppsala Stadshus AB, som moderbolag. Koncernen ägs till 100 procent av Uppsala kommun och består av fjorton aktiebolag, avarv tre är underkoncerner.

Kommunfullmäktige har delegerat den operativa ägarstyrningen till Uppsala Stadshus AB:s styrelse. Bolagskoncernen verkar inom områden som är till nytta för kommunens invånare till exempel bostadsförsörjning, fastighetsförvaltning, fritids- och kulturverksamhet, vatten- och avfallsverksamhet samt produktion av energi.

Precis som de verksamheter som bedrivs i förvaltningsform är bolagens verksamheter en del av kommunkoncernen.

Kommunala bolag omfattas av en lagstiftning som är mer omfattande än privata- och publika bolag. Bolagen lyder under aktiebolagslagen och kommunallagen (som reglerar att ett kommunalt bolag kan sköta en kommunal angelägenhet som inte enligt lag ska handhas i viss ordning och som faller inom den kommunala kompetensen). Vidare gäller offentlighets- och sekretesslagen (om rätten att ta del av allmänna handlingar) och förvaltningslagen (om motivering, underrättelse och anvisning för hur beslut kan överklagas). Därutöver finns arkivlagen, lagen om offentlig upphandling samt lagen om allmänna vattentjänster.

Kommunfullmäktige fastställer bolagsordningarna och det kommunala

ändamålet med bolagens verksamheter. Bolagsordningarna får inte ändras utan kommunfullmäktiges medgivande. Kommunfullmäktige ska ges tillfälle att ta ställning i ärenden som är av principiell beskaffenhet eller av större vikt i verksamheten, innan bolaget fattar beslut.

Tillkomst av nya bolag, är en fråga för kommunfullmäktige liksom val av styrelseledmöter.

Årsstämman är högsta beslutande organ, där aktieägarna utövar sin rätt att besluta i bolagets angelägenheter. Kommunfullmäktige utser ombud till ordinarie- och extra årsstämmor.

Uppföljning av bolagens verksamhet sker genom kommunens årsredovisning som även innefattar de kommunala bolagen. Uppsala Stadshus AB följer upp dotterbolagens verksamhet utifrån kommunfullmäktiges direktiv. Bolagens styrelser och verkställande ledningar har det operativa ansvaret för att kommunfullmäktiges beslut verkställs.

Koncernens bolag revideras av auktoriserade revisorer och lekmannarevisorer utsedda av kommunfullmäktige. I de direktiv som kommunfullmäktige anger för moderbolaget ingår att leda och samordna verksamheten i koncernen. Moderbolaget ska avgöra frågor som är koncerngemensamma och som inte är av större vikt eller principiell beskaffenhet samt sträva efter högsta möjliga samordning mellan koncernens olika bolag. Det innebär att moderbolaget ska svara för övergripande utveckling, strategisk planering, löpande översyn och omprövning samt utöva ekonomisk kontroll och uppföljning.

Internkontroll

Kommunfullmäktige fattade 2007 beslut om ett reglemente för internkontroll som gäller samtliga nämnder, styrelser och bolag inom kommunkoncernen. Därtill beslutade fullmäktige 2015 om riktlinjer för riskanalys och internkontroll med tillhörande mallar. Riktlinjerna sätter miniminivån för arbetet med internkontroll inom Uppsala kommun.

Syftet med internkontrollreglementet är att säkra ändamålsenlig och effektiv verksamhet, tillförlitlig ekonomisk rapportering, efterlevnad av lagar och förordningar samt säkra kommunens tillgångar. I reglementet tas hänsyn till Uppsala kommuns styrmodell och ägarstyrningen av de helägda bolagen.

Kommunstyrelsen har enligt kommunallagen uppsiktsplikt över all verksamhet som sker i den kommunala organisationen. Uppföljningen av samtliga internkontrollplaner är därför viktig för att säkerställa en fullgod uppsikt över verksamheterna.

Samtliga bolag upprättar årligen en internkontrollplan. Efter årets slut följs planerna upp dels av bolagen själva och dels av moderbolaget. Löpande under året har möten och utbildningar hållits där internkontrollen diskuteras.

Årlig uppdatering och dokumentation av bisysslor har tillkommit som en del av arbetet med internkontroll.

Kommunrevisionen har genomfört insatser för att stärka medvetenheten kring mutor och jäv. På www.uppsala.se finns en gemensam webbsida för kommunens nämnder, styrelser och bolag där samtliga internkontrollplaner är tillgängliga och regelverken dokumenterade.

Bolagens internkontrollplaner för 2016 och av uppföljningen för 2015, visar att internkontrollen har utvecklats och som helhet fungerar väl. Ambitionsnivån har ökat, riskanalyserna är mer genomarbetade och kontrollpunkterna är fler än tidigare.

Under år 2015 har vissa aktiviteter genomförts för att skapa enhetliga rutiner i koncernen. Detta har bland annat lett till, att en standardiserad mall för interkontrollplan har utarbetats och ett mer enhetligt arbetssätt har initierats.

Ambitionen är att fortsätta med återkommande utbildningar och workshops där det egna arbetet med internkontrollen diskuteras och utvecklas. Arbetet kommer att fortsätta för att ytterligare öka medvetenheten kring mutor och jäv i linje med de riktlinjer som fastställts av kommunfullmäktige.

Löpande uppföljning av dotterbolagens ekonomi och verksamheter har under 2015 skett bland annat genom månadsrapportering från dotterbolagen till Uppsala Stadshus AB.

Översikt dotterbolagen i Stadshuskoncernen

Uppsala stadshuskoncernen består av moderbolaget Uppsala Stadshus AB med fjorton dotterbolag, varav tre är underkoncerner. Nedan presenteras nyckeltal för tolv av de fjorton bolagen/koncernerna.

Uppsalahemkoncernen 				Uppsala Parkerings AB 			
Koncernen förvärtar cirka 15 000 lägenheter och drygt 1 100 kommersiella lokaler. Andel av USAB-koncernens nettooms: 45 % Andel av USAB-koncernens tillgångar: 48 % Redovisat värde innehav: 3 259 mnkr	Nyckeltal (mnkr)	2015	2014	Bolaget äger ett parkeringsgarage och förvärtar ytterligare två och med sammanlagt ca 700 platser.. Andel av USAB-koncernens nettooms: 2 % Andel av USAB-koncernens tillgångar: 1 % Redovisat värde innehav: 22 mnkr	Nyckeltal (mnkr)	2015	2014
	Medarbetare, medel	262	253		Medarbetare, medel	5	1
	Nettoomsättning	1 181	1 132		Nettoomsättning	65	53
	Resultat efter fin. pos	233	235		Resultat efter fin. post	16	16
	Balansomslutning	9 652	9 070		Balansomslutning	178	166
	Eget kapital	3 306	3 074		Eget kapital	20	13
	Soliditet, %	34%	34%		Soliditet, %	11%	8%
	Investeringar	847	785		Investeringar	0	4
Uppsala Kommuns Fastighetskoncernen 				Fyrishov AB 			
Koncernen förvärtar tre centrum-anläggningar; Gottsunda Centrum, kvarteret Följen och Storråta Centrum Andel av USAB-koncernens nettooms: 3 % Andel av USAB-koncernens tillgångar: 4 % Redovisat värde innehav: 167 mnkr	Nyckeltal (mnkr)	2015	2014	Bolaget tillhandahåller en arena för folkhälsa, idrott och evenemang med aktiviteter på Fyrishov och i Gottsundabadet. Andel av USAB-koncernens nettooms: 4 % Andel av USAB-koncernens tillgångar: 2 % Redovisat värde innehav: 5 mnkr	Nyckeltal (mnkr)	2015	2014
	Medarbetare, medel	18	18		Medarbetare, medel	96	94
	Nettoomsättning	85	84		Nettoomsättning	103	96
	Resultat efter fin. pos	-3	-6		Resultat efter fin. post	-4	-8
	Balansomslutning	859	820		Balansomslutning	334	339
	Eget kapital	226	221		Eget kapital	7	13
	Soliditet, %	26%	27%		Soliditet, %	2%	4%
	Investeringar	56	41		Investeringar	19	8
Uppsala Kommuns Industrihuskoncernen 				Uppsala stadsteater AB 			
Koncernen förvärtar kontors-, industri- och lagerlokaler med en total yta om ca 190 000 m2 fördelade på 32 fastigheter som hyrs ut till Uppsalas näringsliv och offentliga sektor. Andel av USAB-koncernens nettooms: 5 % Andel av USAB-koncernens tillgångar: 5 % Redovisat värde innehav: 809 mnkr	Nyckeltal (mnkr)	2015	2014	Uppsalas stadsteater har fyra scener med olika inriktning samt egnaateljéer och verkstäder. Andel av USAB-koncernens nettooms: 0,5 % Andel av USAB-koncernens tillgångar: 0,2 % Redovisat värde innehav: 8 mnkr	Nyckeltal (mnkr)	2015	2014
	Medarbetare, medel	22	19		Medarbetare, medel	97	95
	Nettoomsättning	152	19		Nettoomsättning	13	21
	Resultat efter fin. pos	9	160		Resultat efter fin. post	-68	-65
	Balansomslutning	1 089	41		Balansomslutning	30	29
	Eget kapital	650	1 026		Eget kapital	11	11
	Soliditet, %	60%	62%		Soliditet, %	38%	38%
	Investeringar	106	1		Investeringar	1	4
Uppsala Kommun Skolfastigheter AB 				Uppsala Konsert och Kongress AB 			
Uppsala Kommun Skolfastigheter AB äger merparten av kommunens pedagogiska lokaler, allt från villaförskolor till större gymnasieskolor. Andel av USAB-koncernens nettooms: 18 % Andel av USAB-koncernens tillgångar: 23 % Redovisat värde innehav: 716 mnkr	Nyckeltal (mnkr)	2015	2014	Bolaget ansvarar för verksamheten i konsert- och kongresshuset vid Vaksala torg. Andel av USAB-koncernens nettooms: 2 % Andel av USAB-koncernens tillgångar: 0,2 % Redovisat värde innehav: 2 mnkr	Nyckeltal (mnkr)	2015	2014
	Medarbetare, medel	37	24		Medarbetare, medel	67	65
	Nettoomsättning	477	461		Nettoomsättning	52	51
	Resultat efter fin. pos	2	22		Resultat efter fin. post	-34	-34
	Balansomslutning	4 657	4 388		Balansomslutning	48	40
	Eget kapital	734	744		Eget kapital	3	2
	Soliditet, %	16%	17%		Soliditet, %	6%	5%
	Investeringar	249	315		Investeringar	2	1
Uppsala Kommun Förvaltningsfastigheter AB 				Uppsala Vatten och Avfall AB 			
Uppsala Kommun Förvaltningsfastigheter AB bedriver uthyrning av lokaler huvudsakligen till de olika specialverksamheter som Uppsala kommun bedriver. Andel av USAB-koncernens nettooms: 1 % Andel av USAB-koncernens tillgångar: 2 % Redovisat värde innehav: 190 mnkr	Nyckeltal (mnkr)	2015	2014	Bolaget ansvarar för kommunens vattenförsörjning och avfallshantering. Bolaget producerar och levererar även biogas. Andel av USAB-koncernens nettooms: 16 % Andel av USAB-koncernens tillgångar: 11 % Redovisat värde innehav: 168 mnkr	Nyckeltal (mnkr)	2015	2014
	Medarbetare, medel	0	0		Medarbetare, medel	191	181
	Nettoomsättning	37	36		Nettoomsättning	480	487
	Resultat efter fin. pos	-7	-2		Resultat efter fin. post	8	34
	Balansomslutning	378	390		Balansomslutning	2 111	2 079
	Eget kapital	186	190		Eget kapital	141	275
	Soliditet, %	49%	49%		Soliditet, %	7%	13%
	Investeringar	5	6		Investeringar	283	229
Uppsala Kommun Sport- och Rekreativfastigheter AB 				Uppsala bostadsförmedling AB			
Bolaget äger 51 sport- och rekreativfastigheter rymd en total yta av 47 000 m ² . Andel av USAB-koncernens nettooms: 3 % Andel av USAB-koncernens tillgångar: 2 % Redovisat värde innehav: 49 mnkr	Nyckeltal (mnkr)	2015	2014	Bolaget i verksamhet, förmedling av hyresrätter, startar 1 juni 2016. Andel av USAB-koncernens nettooms: 0 % Andel av USAB-koncernens tillgångar: 0 % Redovisat värde innehav: 7,3 mnkr	Nyckeltal (mnkr)	2015	2014
	Medarbetare, medel	9	5		Medarbetare, medel	3	-
	Nettoomsättning	69	67		Nettoomsättning	0	-
	Resultat efter fin. pos	5	-2		Resultat efter fin. post	-2	-
	Balansomslutning	357	330		Balansomslutning	13	-
	Eget kapital	44	44		Eget kapital	7	-
	Soliditet, %	12%	13%		Soliditet, %	56%	-
	Investeringar	49	26		Investeringar	4	-

Uppsala Stadshus

Vd: Joachim Danielsson

Årslön: ingår i stadsdirektörens lön

Styrelseordförande: Marlene Burwick (S)

Årsarvode enligt ERS 15*): ingår i kommunalrådsarvode

*) Bestämmelser om ekonomiska ersättningar till förtroendevalda

Adress: Kommunledningskontoret, 753 75 Uppsala

Uppsala Stadshus AB (USAB) är moderbolag i stadshuskoncernen och ägs till 100 procent av Uppsala kommun. USAB äger i sin tur 100 procent av aktierna i stadshuskoncernens 14 dotterbolag, varav tre är underkoncerner.

Ägardirektiv

- Leda och samordna verksamheten i bolagskoncernen.
- Avgöra frågor som är gemensamma för koncernen och som inte är av större principiell beskaffenhet.
- Säkerställa största möjliga samordning mellan bolagen genom koncernmässig administrativ utveckling och effektivisering.
- Aktivt följa koncernens utveckling genom att följa relevanta nyckeltal i dotterbolagen.

Moderbolaget svarar för övergripande utveckling, strategisk planering, löpande översyn och omprövning samt ekonomisk kontroll och uppföljning. Dotterbolagens affärsplaner och förändringar av grundläggande affärsidé godkänns av Uppsala Stadshus AB och vid principiellt viktiga förändringar även av kommunfullmäktige. Investeringar som påverkar annat kommunalt bolag eller nämnd godkänns av Uppsala Stadshus AB och vid principiell beskaffenhet av kommunfullmäktige.

Ägardirektiven är uppfyllda.

Uppsala Stadshus AB	2015	2014	2013	2012	2011
Nettoomsättning, mnkr	5	4	6	3	3
Balansomslutning, mnkr	5 547	5 239	4 813	3 720	3 752
Resultat efter finansiella poster, mnkr	97	194	-2	-14	1
Eget kapital, mnkr	3 975	3 819	3 588	2 627	2 611
Räntabilitet på eget kapital, %	2%	6%	neg	neg	0%
Soliditet, %	72%	72%	75%	71%	72%

Ekonomiskt utfall

Årets resultat efter finansiella poster är 97 miljoner kronor. Rensat för utdelning från dotterbolagen och nedskrivning av aktier i dotterbolag är resultatet -29 miljoner kronor, vilket är bättre än såväl budget som föregående år (exklusive utdelning). Avvikelsen mot budget beror på ett något lägre ränteläge än förväntat.

I moderbolaget fanns per 31 december 2015 en låneskuld om 1 377 miljoner kronor, en ökning med 113 miljoner kronor sedan föregående årsskifte. Låneskulden ökar i storlek då de

koncernbidrag som kommer från dotterbolagen inte motsvarar de aktieägartillskott och koncernbidrag som betalas ut till dotterbolagen och då räntor betalas på den befintliga låneskulden. Principerna för koncernbidrag och aktieägartillskott mellan moderbolaget och dotterbolagen framgår av kapitel sex i Inriktning, verksamhet, ekonomi (IVE) och beslutas årligen av kommunfullmäktige. Låneskulden uppvägs av stora värden på moderbolagets innehav av aktier i dotterbolagen.

Vd: Mikael Rådegård

Årslön: 1 473 000 kronor

Styrelseordförande: Susanne Eriksson (S)

Årsarvode enligt ERS 15: 102 500 kr

Adress: Box 136, 751 04 Uppsala

www.upsalahem.se

Uppsalahemkoncernen består av moderbolaget Uppsalahem AB med fem dotterbolag. Uppsalahem AB är Uppsalas ledande bostadsbolag med över 15 000 bostäder, inklusive de som tillkommit vid förvärvet av Studentstaden AB. Totalt har bor nästan 30 000 Uppsalabor i bolages hyresrätter.

Uppsalahem AB bidrar till att stärka kommunens utveckling genom att med hög kompetens äga, förvalta och utveckla fastigheter och erbjuda boenden för olika faser i livet. Bolaget erbjuder bostäder för såväl studenter och ungdomar som seniorer. Förutom bostäder förvaltas även drygt 1 100 kommersiella lokaler om totalt 30 000 kvadratmeter.

Bolagets förvaltning är långsiktigt strategisk och målinriktad. Målet är att skapa trygga och trivsamma boendemiljöer med minimerad miljöbelastning. Uppsalahem AB är en av Uppsalas största byggherrar och har under 2000-talet färdigställt cirka 2 800 nya bostäder.

Uppsalahem AB ägs till 100 procent av Uppsala Stadshus AB (helägt av Uppsala kommun).

Bolaget uppfyller kommunfullmäktiges ägardirektiv och avkastningskrav

Uppsalahem	2015	2014	2013	2012	2011
Medelantalet anställda	262	253	256	262	263
Nettoomsättning, mnkr	1 181	1 132	1 082	1 050	977
Andel av koncernens nettoomsättning, %	45%	44%	45%	56%	51%
Balansomslutning, mnkr	9 652	9 070	8 584	8 275	7 249
Resultat efter finansiella poster, mnkr	233	235	195	130	1 591
Eget kapital, mnkr	3 306	3 074	2 832	2 743	2 756
Räntabilitet på eget kapital, %	7%	8%	7%	5%	58%
Investeringar, mnkr	847	785	1 023	993	3 386
Soliditet, %	34%	34%	33%	33%	38%

Ekonomiskt utfall

Uppsalahemkoncernen redovisar ett resultat efter finansiella poster på 233 miljoner kronor, vilket är 2 miljoner kronor sämre än föregående års bokslut, men 27 miljoner kronor bättre än budget. Den positiva budgetavvikelsen förklaras i huvudsak av en intäkt på 29 miljoner kronor avseende ersättning för miljösanering av Frodeparken.

Investeringarna avser nyproduktion och förnyelse av bostäder. Skillnaden mellan budget och bokslut beror på förseningar i planprocessen och senarelagd köp av mark.

Investeringarna uppgår till 852 miljoner kronor, vilket är 210 miljoner kronor lägre än budgeterade 1 062 miljoner kronor.

Lövbåsning i ett av Uppsalahems bostadsområden

Ägardirektiv

- Bidra till att stärka kommunens utveckling genom att med hög kompetens äga, förvalta och bygga hyresfastigheter i Uppsala.
- Erbjud kunderna det boende de vill ha i olika faser i livet.
- Bidra till att nya lägenheter tillkommer.
- Erbjud, om kommunen begär det, upp till 5 procent av nyuthyrningen per år till personer som av särskilda ekonomiska och/eller sociala skäl inte kan få en bostad på egen hand. .
- Vara en aktiv part i Uppsala stadsutveckling och därmed samverka med övriga bolag och nämnder i arbetet med att utveckla och förnya befintliga stadsdelar..
- På affärsmässiga grunder söka uppnå en hög nyproduktionsnivå av hyreslägenheter per år..
- Genom intentionsavtal med kommunstyrelsen i Uppsala kommun verka för att öka nyproduktionen av hyresbostäder i kommunen
- Arbeta med energieffektivisering och systematiskt stödja tillämpningen av ny energiteknik, energisnåla uppvärmningslösningar och materialval med hög miljöprestanda.

Uppsala växer

Med en växande stad ligger en stor del av Uppsalas utmaning i att tillgodose dagens behov hyresrätter utan att äventyra framtidens möjligheter att tillgodose desamma. Uppsala växer och bristen på bostäder är ett hot mot tillväxten i regionen. Bolaget bidrar till att lösa bostadsförsörjningen genom hög nyproduktionstakt samt genom förtätning och förnyelse av befintliga kvarter och stadsdelar. 2015 påbörjades 486 nya bostäder (407 år 2014).

Hållbar allmännytta

Under 2015 invigdes Uppsalahems vindkraftverk som förväntas generera 40 procent av företagets elbehov. Uppsalahem är sedan 2011 miljöcertifierat enligt ISO 14001 och deltar i Uppsala klimatprotokoll. Tillsammans med kommunen och andra aktörer bidrar Uppsalahem till att utveckla nya klimatsmarta bostadsområden.

Socialt ansvarstagande

Uppsalahem tar ett stort socialt ansvar och arbetar kontinuerligt med att utveckla sina bostadsområden. Fem procent av nyuthyrningen per år lämnas till personer som av särskilda ekonomiska och/eller sociala skäl inte kan få en bostad på egen hand. Utöver dessa upplåts även en del bostäder med kommunal borgen som hyresgaranti. Uppsalahem har under året fortsatt att arbeta aktivt och förebyggande för att minska antalet avhysningar.

Bostadsförmedling för framtiden

Under 2015 har Uppsalahem tillsammans med det nystartade kommunala bolaget Uppsala Bostadsförmedling AB arbetat med att förbereda en övergång till en kommunal bostadsförmedling enligt fullmäktiges beslut. En samordnad förmedling av hyresrätter i Uppsala hjälper bostadssökande och fastighetsägare att hitta varandra och utgör en viktig pusselbit för att utveckla den lokala bostadsmarknaden.

Uppsala Kommuns Fastighets

Vd tillförordnad: Claes Enskär
Årslön 944 000 kronor

Styrelseordförande: Bedo Kaplan (S)
Årsarvode enligt ERS 15: 65 900 kronor

Adress: Box 250 44, 750 25 Uppsala
www.upsalafastighets.se

Uppsala Kommuns Fastighetskoncernen äger och förvaltar tre centrumanläggningar i Uppsala av varierande storlek; Gottsunda Centrum, kvarteret Flöjten (mellan Gottsunda och Sunnersta) och Storvreta Centrum (totalt cirka 72 000 kvadratmeter uthyrningsbar yta). I Gottsunda Centrum hyrs 45 procent av ytan av Uppsala kommun och Uppsala läns landsting, 30 procent är kommersiella lokaler och resterande 25 procent består av bostäder.

Affärsidén är att förvärva, utveckla och förvalta stadsdels- och närcentrum och därmed bidra till kommunens hållbara utveckling och tillväxt.

Bolaget har ett dokumenterat ledningssystem för att organisera arbetet. Ledningssystemet baseras på miljöarbete enligt ISO 14001, men omfattar även kvalitet enligt ISO 9001 samt arbetsmiljö AFS 2001:1 och skydd mot olyckor enligt SFS 2003:778.

Bolaget uppfyller kommunfullmäktiges ägardirektiv. Avkastningskravet uppfylls om det avläses enbart för år 2015, dock inte om det avläses för en längre tidsperiod.

Uppsala Kommuns Fastighets	2015	2014	2013	2012	2011
Medelantalet anställda	18	18	16	13	13
Nettoomsättning, mnkr	85	84	83	74	71
Andel av koncernens nettoomsättning, %	3%	3%	3%	4%	4%
Balansomslutning, mnkr	859	820	805	757	595
Resultat efter finansiella poster, mnkr	-3	-6	7	-6	114
Eget kapital, mnkr	226	221	228	211	245
Räntabilitet på eget kapital, %	neg	neg	3%	neg	46%
Investeringar, mnkr	56	41	76	197	160
Soliditet, %	26%	27%	28%	28%	41%

Ekonomiskt utfall

Resultatet efter finansiella poster är -3 miljoner kronor, ett resultat som är något bättre än budget och 3 miljoner kronor bättre än föregående års utfall. Att resultatet är negativt kan i huvudsak förklaras av att uthyrningen av lokaler i Gottsunda Centrum gått något långsammare än planerat.

Investeringarna, som budgeterats till 123 miljoner kronor, uppgår till 56 miljoner kronor. Investeringarna avser främst Gottsunda Tennishall, hälsoplanet i Gottsunda Centrum samt förnyelsen av Gottsunda Centrum. Skillnaden mellan budget och utfall beror på försening i avtalet med landstinget angående ny vårdcentral.

Planer finns för utbyggnad av Gottsunda Centrum

Ägardirektiv

- Vara kommunens redskap för att bygga och förvalta lokaler och centrumanläggningar.
- Erbjudas, om kommunen begär det, minst 5 procent av nyuthyrningen per år till personer som av särskilda ekonomiska och/eller sociala skäl inte kan få en bostad på egen hand.
- Verka för värdeskapande samarbeten med andra bolag inom stadshuskoncernen..
- Arbeta med energieffektivisering och systematiskt stödja tillämpningen av ny energiteknik, energisnåla uppvärmningslösningar och materialval med hög miljöprestanda.

Aktiv centrumutveckling

Mycket av Uppsalas framtida tillväxt kommer att ske i södra Uppsala. Gottsunda Centrum kommer att ha en viktig uppgift att fylla under lång tid framöver i sin roll som traditionellt stadsdelscentrum. En naturlig, trygg och trivsamt mötes- och marknadsplats för alla, med ett brett utbud utöver handel. Här finns stort utrymme för kultur, social service samt hälsa och välbefinnande.

Satsning för framtiden

Bolaget påbörjade 2015 en medveten satsning på solceller. Genom solcellerna skapas ett behagligare inomhusklimat och företaget bidrar genom ny energiteknik till ett fossilfritt Uppsala.

Möjliggör aktiv fritid

Under 2015 nyinvigdes Gottsunda Sporthall efter en grundlig renovering samt en utbyggnad med fler sittplatser och en ny entré. Utanpå hallen återfinns numera även Uppsalas enda klättervägg i sitt slag. I början av året invigdes även Kulturpunkten – en ny mötesplats för reflektion, skapande och upplevelser i Gottsunda Kulturhus.

Vd: Ulf Häggbom
Årslön 1 160 000 kronor

Styrelseordförande: Peder Granath (S)
Årsarvode enligt ERS 15: 102 500 kronor

Adress: Salagatan 18 A, 753 30, Uppsala
www.ihus.nu

Uppsala Kommuns Industrihuskoncernen består av AB Uppsala Kommuns Industrihus och elva dotterbolag. AB Uppsala Kommuns Industrihus är ett av kommunens strategiska instrument för tillväxt och utveckling av näringslivet i Uppsala.

Bolaget startades 1972 och hyr sedan dess ut kontors-, industri- och lagerlokaler till Uppsalas näringsliv och offentliga sektor. Den uthyrningsbara ytan uppgår till cirka 190 000 kvadratmeter fördelade på 32 fastigheter. Ändamålsenliga lokaler tillhandahålls till konkurrenskraftiga priser i syfte att öka nyföretagandet samt erbjuda Uppsalas befintliga näringsliv lösningar vid förändrat lokalbehov.

Syftet är att skapa tillväxt och utveckling för Uppsala kommun genom att tillhandahålla lokaler att utvecklas i. Syftet är kopplat till bolagets kärnvärden: säker, uppmärksam, dynamisk och utveckling. Bolaget är miljöcertifierat enligt ISO 14001:2004 standarden.

Arbetet med hållbarhetsfrågorna är väl implementerade i verksamheten och i företagets miljöledningssystem.

Bolaget ägs till 100 procent av Uppsala Stadshus AB (helägt av Uppsala kommun).

Bolaget uppfyller kommunfullmäktiges ägardirektiv och avkastningskrav.

Uppsala Kommuns Industrihus	2015	2014	2013	2012	2011
Medelantalet anställda	22	19	19	15	15
Nettoomsättning, mnkr	152	160	170	157	156
Andel av koncernens nettoomsättning, %	5%	6%	7%	8%	8%
Balansomslutning, mnkr	1 089	1 026	1 004	954	993
Resultat efter finansiella poster, mnkr	9	41	55	27	39
Eget kapital, mnkr	650	637	604	571	555
Räntabilitet på eget kapital, %	1%	6%	9%	5%	7%
Investeringar, mnkr	106	61	78	13	20
Soliditet, %	60%	62%	60%	60%	56%

Ekonomiskt utfall

Koncernen redovisar ett resultat på 9 miljoner kronor, vilket är 33 miljoner kronor sämre än föregående års utfall och 28 miljoner kronor sämre än budget. En förklaring är bortfall av hyresintäkter då två hyresgäster upphört med sin verksamhet i bolagets lokaler. Ytterligare

en förklaring är vissa utrednings- och saneringskostnader i Librobäck.

Investeringarna uppgår till 106 miljoner kronor, vilket är något lägre än budgeterat 127 miljoner kronor. Bland investeringarna märks förvärv av en fastighet i Boländerna och nybyggnationer i Vaksala-Eke.

I Vaksala-Eke finns en testbädd för nya tekniker, bland annat solpaneler

Ägardirektiv

- Vara ett strategiskt instrument för tillväxt och utveckling av näringslivet i kommunen. Det näringspolitiska uppdraget ska leda till en attraktiv kommun byggd på ett mångfacetterat och diversifierat näringsliv..
- På ett effektivt sätt kunna erbjuda ändamålsenliga lokaler inom kommunen till konkurrenskraftiga priser.
- Ska särskilt pröva lokaler för inkubatorverksamhet..
- Verka för värdeskapande samarbeten med andra bolag inom Stadshuskoncernen..
- Strategiskt arbeta för att säkerställa en god omsättningshastighet på sina fastigheter och genom uppföljning, löpande för ägaren, redovisa sin omsättningsstrategi
- Arbeta med energieffektivisering och systematiskt stödja tillämpningen av ny energiteknik, energisnåla uppvärmningslösningar och materialval med hög miljöprestanda.

Hållbara lösningar i framkant

Industrihuskoncernen är en aktiv deltagare i STUNS där akademi, näringsliv och det offentliga samarbetar för att utveckla och sprida användningen av nya energisystem. Företaget har i Vaksala-Eke etablerat en testbädd för utveckling och demonstration av samordnade tekniker och system för hållbar energiutvinning och energianvändning, omfattande elproduktion från solpaneler och på sikt från vindkraft samt ett lagringssystem av el.

Flexibla och effektiva arbetsplatser

Fortsatt utveckling av konceptets plan 4 som fungerar som en inspirerande och effektiv mötesplats för nätverkande och

affärsutveckling. Konceptet erbjuder flexibla kontorslösningar som uppfyller alla tänkbara behov av service och tilläggstjänster. Detta underlättar vardagen för småföretagarna och ger dem möjlighet att börja hyra i liten skala och sedan lätt växla upp i takt med verksamhetens utveckling.

Bidrar till omvandling och växtkraft

I takt med att Uppsala kommun expanderar omvandlas gamla industriområden till bostadsområden för att kunna tillgodose Uppsalabornas växande behov av centralt belägna bostäder. Genom att bland annat förädla Scans gamla lokaler i Boländerna bidrar koncernen till att tillgodose näringslivets växande behov av lokaler. På sikt kommer 30 000 kvadratmeter att stå till näringslivets förfogande. Ytorna utgör ett konkurrenskraftigt alternativ för de företag som tvingas flytta i takt med att nya bostadsområden växer fram samt skapar möjlighet till nyetablering och förnyad växtkraft för Uppsala.

Uppsala Kommun Skolfastigheter

Vd tillförordnad: Annelie Johansson
Årslön 1 134 000 kronor

Styrelseordförande: Jan Ejdersund (S)
Årsarvode enligt ERS 15: 102 500 kronor

Adress: Salagatan 18 A, 753 30, Uppsala
www.skolfastigheter.se

Uppsala Kommun Skolfastigheter AB (Skolfastigheter) äger merparten av kommunens pedagogiska lokaler, allt från villaförskolor till större gymnasieskolor.

Bolagets uppgift är att tillhandahålla ändamålsenliga lokaler inom Uppsala kommun för skol- och barnomsorgsverksamhet. Därigenom ska bolaget bidra till bästa möjliga nyttjande av den samlade fasta egendom, tomrätter och lokaler som används i alla de verksamheter som Uppsala kommun bedriver. Bolagets lokaler är definierade som speciallokaler och inte kommersiella lokaler.

Bolaget ägs till 100 procent av Uppsala Stadshus AB (helägt av Uppsala kommun).

Bolaget uppfyller kommunfullmäktiges ägardirektiv, men inte det ena av de två avkastningskraven.

Uppsala Kommun Skolfastigheter	2015	2014	2013	2012	2011
Medelantalet anställda	37	24	18	-	-
Nettoomsättning, mnkr	477	461	446	-	-
Andel av koncernens nettoomsättning, %	18%	18%	19%	-	-
Balansomslutning, mnkr	4 657	4 388	4 227	-	-
Resultat efter finansiella poster, mnkr	2	22	-2	-	-
Eget kapital, mnkr	734	744	687	-	-
Räntabilitet på eget kapital, %	0%	3%	neg	-	-
Investeringar, mnkr	249	315	117	-	-
Soliditet, %	16%	17%	16%	-	-

Ekonomiskt utfall

Resultatet efter finansiella poster är 2 miljoner kronor, att jämföra med budgeterade -5 miljoner kronor och 22 miljoner kronor föregående år. Att resultatet är bättre än budget har flera förklaringar. Främsta orsaken är försening i övertagande av moduler från Uppsala kommun. Detta bidrar till både lägre intäkter och kostnader. Även kostnaderna för såväl det avhjälpande som det planerade underhållet blev lägre då stora delar av

underhållet aktiverats i balansräkninegn istället för kostnadsförts. Ytterligare en förklaring är ett lågt ränteläge.

Årets investeringar är 249 miljoner kronor att jämföra med en budget på 577 miljoner kronor. Det låga utfallet beror på förseningar i tre av bolagets stora projekt; Katedralskolan, nya Tiundaskolan och Sverkerskolan.

Malmvågens förskola har renoverats och byggts till samtidigt som utemiljön rustats upp

Ägardirektiv

- Tillhandahålla, med tillämpning av de kommunalrättsliga principerna i 2 kap. och 8 kap. 3c kommunallagen 1991:900), lokaler för skol- och barnomsorgsverksamhet inom Uppsala kommun.
- Vara ett redskap för att förvärva, avyttra, äga, i egen regi bebygga och förvalta fast egendom för uthyrning av lokaler huvudsakligen till skol- och förskoleverksamhet inom Uppsala kommun.
- Skapa bra organisatoriska och förvaltningsmässiga förutsättningar för en långsiktig förvaltning av skolfastigheterna
- Aktivt utveckla funktionella och ekonomiskt effektiva pedagogiska lokaler som stödjer verksamhetens behov.
- Verka för värdeskapande samarbeten med andra bolag inom Stadshuskoncernen..
- Följa det generella lokalprogrammet för funktions- och kvalitetskrav för kommunala verksamhetslokaler.
- Arbeta med energieffektivisering och systematiskt stödja tillämpningen av ny energiteknik, energisnåla uppvärmningslösningar och materialval med hög miljöprestanda
- Följa det generella lokalprogrammet för funktions- och kvalitetskrav för kommunala verksamhetslokaler.
- Arbeta med energieffektivisering och systematiskt stödja tillämpningen av ny miljö- och energiteknik, energisnåla uppvärmningslösningar och materialval med hög miljöprestanda..

Aktiv samarbetspartner för ökad måluppfyllelse

För ökad måluppfyllelse under 2015 etablerades lokalberedningsgruppen för pedagogiska lokaler. Ett forum där bolaget samarbetar tillsammans med stadsbyggnads- och utbildningsförvaltningen med syfte att utveckla attraktiva, funktionella och kostnadseffektiva lokallösningar som möjliggör ökad måluppfyllelse för alla barn och elever i Uppsalas förskolor och skolor. Gemensamt fokus bland annat på att öka utrymmet för undervisning genom sänkta lokalkostnader.

Klimatsmarta och energieffektiva skollokaler

Skolfastigheter förstärkte under 2015 sin kompetens inom energifrågor. Energibovär har kartlagts. Fastigheter lämpliga för

solpanellösningar har identifierats och installationer påbörjats. Bolaget anslöt sig till STUNS-samarbetet och siktar på att etablera testbäddsverksamhet för utveckling och spridning av effektiva energilösningar.

Utvecklad förvaltning

Skolfastigheter har vidareutvecklat den interna tekniska förvaltningen. Bolagets arbete med implementering och utveckling av det kommungemensamma fastighetssystemet (LEB) fortsätter. Användningen av prefabricerade enheter fortsätter. De är snabbare att färdigställa och kan också vara ett ekonomiskt mer fördelaktigt alternativ. I samband med större underhållsprojekt görs alltid en översyn av yteffektivitet samt om tillbyggnad eller avyttring kan vara lämplig.

Uppsala Kommun Förvaltningsfastigheter

Vd: Ulf Häggbo

Årslön: ingår i lön som vd för AB Uppsala Kommuns Industrihus

Styrelseordförande: Peder Granath (S)

Årsarvode enligt ERS 15: ingår i arvode som ordförande i AB Uppsala Kommuns Industrihus

Adress: Salagatan 18 A, 753 30, Uppsala

Uppsala Kommun Förvaltningsfastigheter AB (FFAB) bedriver uthyrning av lokaler huvudsakligen till de olika specialverksamheter som Uppsala kommun bedriver. Den övergripande uppgiften är att långsiktigt förvalta dessa fastigheter och bidra till bästa möjliga nyttjande av den samlade fasta egendomen. Bolaget äger bland annat stadshuset och konsert- och kongresshuset.

Bolaget ska särskilt fokusera på att hitta rätt och lämplig förvaltningsform för var och en av de specialfastigheter som ingår i beståndet. Två av de fastigheter som ingår i bolagets bestånd är stadshuset och konsert- och kongresshuset.

Bolaget har gemensam administration med AB Uppsala Kommuns Industrihus.

Bolaget ägs till 100 procent av Uppsala Stadshus AB (helägt av Uppsala kommun).

Bolaget uppfyller kommunfullmäktiges ägardirektiv, men inte ett av de två avkastningskraven.

Uppsala Kommun	2015	2014	2013	2012	2011
Förvaltningsfastigheter					
Medelantalet anställda	0	0	0	-	-
Nettoomsättning, mnkr	37	36	34	-	-
Andel av koncernens nettoomsättning, %	1%	1%	1%	-	-
Balansomslutning, mnkr	378	390	406	-	-
Resultat efter finansiella poster, mnkr	-7	-2	2	-	-
Eget kapital, mnkr	186	190	188	-	-
Räntabilitet på eget kapital, %	neg	neg	neg	-	-
Investeringar, mnkr	5	6	1	-	-
Soliditet, %	49%	49%	46%	-	-

Ekonomiskt utfall

Årets resultat efter finansiella poster är -7 miljoner kronor, vilket är 5 miljoner kronor sämre än budget. Orsaken är framförallt högre kostnader för anpassningar av stadshuset.

Investeringarna, som budgeterats till 12 miljoner kronor uppgår till 7 miljoner kronor.

En planerad ombyggnad av stadshuset har senarelagts. Årets investeringar avser till största delen renovering av Walmstedtska gården, renovering av stadshuset samt hyresgäst Anpassning av konsert- och kongress huset.

Stadshuset kommer att byggas om och byggas till och planeras vara klart år 2020

Ågardirektiv

- Vara ett redskap för att förvärva, avyttra, äga, i egen regi bebygga och förvalta fast egendom för uthyrning av lokaler och mark för huvudsakligen de specialverksamheter som Uppsala kommun bedriver, med undantag för skol- och förskoleverksamhet samt fritids-, evenemangs- och rekreationsverksamhet..
- Bidra till bästa möjliga nyttjande av den samlade fasta egendom, tomträtter och lokaler som används av de verksamheter som Uppsala kommun bedriver..
- Särskilt fokusera på att hitta rätt och lämplig förvaltningsform för var och en av de olikartade specialfastigheter som ingår i beståndet.
- Verka för värdeskapande samarbeten med andra bolag inom stadshuskoncernen..
- Arbeta med energieffektivisering och systematiskt stödja tillämpningen av ny energiteknik, energisnåla uppvärmningslösningar och materialval med hög miljöprestanda.

Stadshus 2020

Tillsammans med ett antal aktörer inom kommunen bedriver företaget ett intensivt arbete med att planera och förbereda utvecklingen av stadshuset – Stadshus 2020. Under hösten 2015 påbörjades arbetet med en arkitekttävling för utformningen av både det gamla huset och nybyggnationen. Tävlingen kommer att genomföras under 2016 och vinnare utses under hösten.

Hållbara förvaltningsfastigheter

2015 tecknade FFAB avtal med Vattenfall om koldioxidneutral fjärrvärme/kyla för alla fastigheter. I samarbete med kommunstyrelsen och stadsbyggnadsförvaltningen kommer bolaget under 2016 att teckna gröna hyresavtal .

Underhåll och fastighetsutveckling

Bolaget har fortsatt sitt arbete med att identifiera, planera och genomföra underhåll. På Walmstedtska gården har fasad och tak renoverats och på Disponentvillan har ytskikt och fasad renoveras.

Uppsala Kommun Sport- och Rekreationsfastigheter

Vd: Eva Sterte
Årslön 902 000 kronor

Styrelseordförande: Rickard Malmström (MP)
Årsarvode enligt ERS 15: 65 900 kronor

Adress: Salagatan 18 A, 753 30, Uppsala
www.sportfastigheter.se

Uppsala kommun Sport-och rekreationsfastigheter AB (Sportfastigheter) äger 51 fastigheter med totalt 54 olika anläggningar/objekt. Den sammanlagda lokalytan uppgår till 45 700 kvadratmeter och därutöver finns 271 hektar mark. Bolaget utvecklar och förvaltar därmed Uppsalas största utbud av arenor och platser för idrott, fritid, rekreation och evenemang. Anläggningar finns på attraktiva platser i centrala Uppsala samt i natursköna områden inom hela kommunen.

Bolagets uppgift är att genom ägande och förvaltning av fastigheterna bidra till bästa möjliga nyttjande av lokaler som används i de fritidsverksamheter som Uppsala kommun bedriver. Bolaget fokuserar på att genom underhåll och erforderliga investeringar förbättra standarden på fastighetsbeståndet samt förbättra tillgängligheten och samordningen av användningen av lokaler, mark och anläggning.

Bolaget ägs till 100 procent av Uppsala Stadshus AB (helägt av Uppsala kommun).

Bolaget uppfyller kommunfullmäktiges ägardirektiv och avkastningskrav.

Uppsala Kommun Sport- och Rekreationsfastigheter AB	2015	2014	2013	2012	2011
Medelantalet anställda	9	5	2	-	-
Nettoomsättning, mnkr	69	67	49	-	-
Andel av koncernens nettoomsättning, %	3%	3%	2%	-	-
Balansomslutning, mnkr	357	330	327	-	-
Resultat efter finansiella poster, mnkr	5	-2	0	-	-
Eget kapital, mnkr	44	44	42	-	-
Räntabilitet på eget kapital, %	11%	-4%	0%	-	-
Investeringar, mnkr	49	26	19	-	-
Soliditet, %	12%	13%	13%	-	-

Ekonomiskt utfall

Bolagets resultat efter finansiella poster är 5 miljoner kronor, vilket är 7 miljoner kronor bättre än budget och 7 miljoner kronor bättre än föregående år. Det starkare resultatet beror främst på en reavinst vid försäljning av Gåvstagården samt försäljning av fyra fastigheter till Uppsala kommun. Bolaget har även haft lägre fastighetskostnader och lägre kostnader för underhåll.

Årets investeringar är 49 miljoner kronor, att jämföra med en budget på 109 miljoner kronor. Bland större investeringar under året märks nytt konstgräs på Bålinge IP, nytt konstgräs inne och ute på Lötens sportfält, nytt garage i Hammarskog och ombyggnation av kylsystem i Gränby ishallar

Österängens IP anpassas till en elitanläggning för amerikansk fotboll

Ägardirektiv

- Vara ett redskap för att förvärva, avyttra, äga, i egen regi bebygga och förvalta fast egendom och tomträtt för uthyrning av lokaler och mark för huvudsakligen fritids-, sport-, evenemangs- och rekreationsverksamhet.
- Bidra till bästa möjliga nyttjande av den samlade fasta egendom, tomträtter och lokaler som används av de verksamheter som Uppsala kommun bedriver.
- Bolaget fokuserar på att genom underhåll och erforderliga investeringar förbättra standarden på fastighetsbeståndet samt ytterligare förbättra tillgängligheten och samordningen av användningen av lokaler, mark och anläggning..
- Verka för värdeskapande samarbeten med andra bolag inom Stadshuskoncernen.
- Arbeta med energieffektivisering och systematiskt stödda tillämpningen av ny energiteknik, energisåla uppvärmningslösningar och materialval med hög miljöprestanda.

Bättre förutsättningar för sport och rekreation

Fullmäktige beslutade under 2015 att uppdra till bolaget att uppföra en ny fotbollsarena på Studenternas, en utomhusanläggning för friidrott på Gränby Sportfält, samt att utveckla Österängens IP till en elitarena för amerikansk fotboll. Dessutom gav kommunstyrelsen uppdrag till idrott- och fritidsnämnden att i samarbete med Sportfastigheter utreda var en elitarena för bandy fortsättningsvis ska lokaliseras.

Kraftfullt hållbarhetsarbete

Bolaget har under 2015 beslutat om en strategisk miljö- och klimatplan baserad på fullmäktiges Miljö- och klimatprogram 2014-2023. Energianvändningen har i ett första steg

minskat med tio procent som följd av vidtagna åtgärder. Sportfastigheter har även tecknat ett samarbetsavtal med STUNS för att bland annat med testbäddsprojekt bidra till en systematisk utveckling av ny miljö- och energiteknik.

Offensiv förvaltning och renodlat bestånd

Under året har ett antal fastigheter sålts till Uppsala kommun syfte att skapa ett mer renodlat fastighetsbestånd. Det planerade underhållet har ökat i enlighet med ägarens intentioner och en underhållsplan är under framtagande för fastställande under 2016.

Vd: Tom Karlsson
Årslön 752 000 kronor

Styrelseordförande: Jonas Andersson (MP)
Årsarvode enligt ERS 15: 65 900 kronor

Adress: Salagatan 2, 753 30 Uppsala
www.upsalaparkerings.se

Uppsala Parkerings AB erbjuder parkeringskunder, fastighetsägare och näringsidkare i Uppsala parkeringslösningar med hög kvalitet till rimliga priser. Bolaget har en aktiv roll i de olika planeringsprocesserna i syfte att bidra till att kommunens övergripande trafikpolitiska mål uppnås.

Bolaget äger Centralgaraget och förvaltar ytterligare därutöver Kvarnengaraget och Stadshusgaraget med sammanlagt cirka 700 platser. I dessa erbjuds månadsvis uthyrning av parkeringsplatser och tillhandahålls korttidsparkering med timtaxa på gatumark och i garageanläggningar. Därutöver bedrivs parkeringsövervakning. Bolaget förvaltar 12 500 parkeringsplatser på kommunal mark.

Bolaget ägs till 100 procent av Uppsala Stadshus AB (helägt av Uppsala kommun).

Bolaget uppfyller kommunfullmäktiges ägardirektiv och avkastningskrav.

Uppsala Parkerings AB	2015	2014	2013	2012	2011
Medelantalet anställda	5	1	0	0	0
Nettoomsättning, mnkr	65	53	11	9	8
Andel av koncernens nettoomsättning, %	2%	2%	0%	1%	0%
Balansomslutning, mnkr	178	166	143	148	153
Resultat efter finansiella poster, mnkr	16	16	0	-3	-3
Eget kapital, mnkr	20	13	11	14	19
Räntabilitet på eget kapital, %	80%	127%	3%	neg	neg
Investeringar, mnkr	0	4	0	4	0
Soliditet, %	11%	8%	8%	9%	13%

Ekonomiskt utfall

Resultatet efter finansiella poster är 16 miljoner kronor, vilket är i nivå med resultatet 2014 och 2 miljoner kronor bättre än budgeterade 15 miljoner kronor. Resultatet beror främst på en ökning i beläggning i bolagets garage samt även ökning av antalet gatuparkeringar.

Investeringsbudget är 85 miljoner, men inga investeringar har gjorts under året. Den budgeterade investeringen på 85 miljoner kronor avser förvärv av ett garage i Centralgaragets närhet. Den har inte gått att genomföra under året till följd av oklarheter kring vissa ersättningsfrågor. Investeringen har därför flyttats framåt i tiden.

Invigning av solcellsladdare för elbilar utanför stadshuset

Ägardirektiv

- Vara ett redskap för ändamålsenliga kommunala parkeringar för både cykel och bil och därmed bidra till stadens utveckling.
- Att arbeta strategiskt utifrån kommunens övergripande mål om att öka andelen gång-, cykel- och kollektivtrafik samt minska trafikens miljöbelastning genom parkeringsstyrning.
- Aktivt bidra till ett högt utnyttjande av parkeringsgaragen i innerstaden och bidrag med sin kompetens i utformningen av kommunens parkeringsstrategi
- Säkerställa att, i syfte att tillgodose parkeringsbehovet i centrala Uppsala, inom en sjuårsperiod skapa 600 nya parkeringsplatser i ett eller flera parkeringsgarage och/eller vid kollektivtrafikförsörjda infartsparkeringar.
- Utarbeta i samverkan med plan- och byggnadsnämnden rutiner för aktiv hantering av parkeringsköp.
- Pröva differentierade och, jämfört med dagens nivåer, sänkta avgifter i befintliga parkeringsgarage i syfte att höja belägningsgraden.
- Verka för värdeskapande samarbeten med andra bolag inom Stadshuskoncernen.
- Arbeta med energieffektivisering och systematiskt stödja tillämpningen av ny energiteknik, energisnåla uppvärmningslösningar och materialval med hög miljöprestanda.

Stor projektportfölj

Uppsala växer vilket ställer krav på utvecklad kommunal infrastruktur. Bolaget deltar aktivt i ett flertal garageprojekt. Samtliga är ännu i tidiga skeden men flera kommer inom kort att gå in i en projekteringsfas. För att möta Uppsalas expansion krävs att bolaget bygger ett tiotal parkeringshus under den kommande tioårsperioden. Bolaget har idag en stark finansiell ställning, men är beroende av att framöver kunna erhålla projektfinansiering från kommunen.

Det tar i regel många år att nå ”break even” för parkeringsanläggningar men projekten är nödvändiga för att kommunens övergripande trafikpolitiska mål ska kunna uppnås.

Hållbara parkeringslösningar

Ny energieffektiv LED-belysning installeras successivt i garagen. En soleldriven laddstation för elbilar har anlagts vid stadshuset och fler laddstationer är på gång.

Fyrishov

Vd: Liisa Eriksson Hundertmark
Årslön 937 000 kronor

Styrelseordförande: Süleyman Anter (V)
Årsarvode enligt ERS 15: 102 500 kronor

Adress: Idrottsgatan 2, 753 33 Uppsala
www.fyrishov.se

Fyrishov AB äger och driver besöksområdet Fyrishov som är Sveriges mest besökta arena med över två miljoner besök år 2014. Bolaget driver också Gottsundabadet som är ett populärt stadsdelsbad i Gottsunda Centrum.

Målet för Fyrishov är att vara den ledande upplevelsearenan för bad, idrott och event, alla dagar. Arenans olika verksamheter och breda utbud bidrar till utvecklingen av den totala besöksnäringen i Uppsala.

Verksamheten har öppettid alla dagar året runt, från tidig morgon till sen kväll. På Fyrishov finns ett av Sveriges populäraste äventyrsbad samt en simbassäng med olympiska mått. På Fyrishov erbjuds även träning, tävlingar och aktiviteter för såväl nybörjare som idrottens absoluta toppskikt. Årligen genomförs en rad tävlingar och event inom idrott men även många möten, konferenser och mässor. Till verksamheten hör också stugby och camping, ett aktivitets- och parkområde, restaurang och serveringar samt parkeringar.

Fyrishov AB ägs till 100 procent av Uppsala Stadshus AB (helägt av Uppsala kommun).

Bolaget uppfyller kommunfullmäktiges ägardirektiv och avkastningskrav.

Fyrishov	2015	2014	2013	2012	2011
Medelantalet anställda	96	94	96	95	92
Nettoomsättning, mnkr	103	96	90	86	90
Andel av koncernens nettoomsättning, %	4%	4%	5%	5%	5%
Balansomslutning, mnkr	334	339	306	261	170
Resultat efter finansiella poster, mnkr	-4	-8	-2	-1	1
Eget kapital, mnkr	7	13	10	12	12
Räntabilitet på eget kapital, %	neg	neg	neg	neg	8%
Investeringar, mnkr	19	8	62	88	66
Soliditet, %	2%	4%	3%	5%	7%

Ekonomiskt utfall

Resultatet efter finansiella poster är -4 miljoner kronor, att jämföra med de -6 miljoner kronor som budgeterats och de -8 miljoner kronor som redovisades i bokslut 2014. Att resultatet är bättre beror främst på ökade badintäkter, ökad uthyrning av hallar samt uthyrning av stugbyn för transitboende för flyktingar.

Årets investeringar är 18 miljoner kronor, jämfört med de budgeterade 30 miljoner kronor. Merparten avser ombyggnad av lokaler för Friskis & Svettis.

Äventyrsbadet på Fyrishov erbjuder många aktiviteter

Ägardirektiv

- Tillhandahålla en arena för fritid, idrott, bad och evenemang med syfte att bidra till en ökad folkhälsa..
- Arenan och badet ska som besöksattraktion stärka den positiva bilden av Uppsala som bostadsort, besöksmål och som en attraktiv stad för lokalisering av företag.
- Ansvara för driften av verksamheten i Fyrishovsanläggningen och efter uppdrag Gottsundabadet i Uppsala kommun och svara för bad, sport och rekreation samt därmed förenlig verksamhet. .
- Äga och förvalta samtliga fastigheter inom Fyrishovsanläggningen samt planera för utbyggnader som krävs för verksamhetens bedrivande.
- Samverka med andra aktörer inom besöksnäringen, och särskilt inom Uppsala stadshuskoncernen, för att stärka Uppsala som besöksmål, och uppnå samordningsvinster..
- Verka för värdeskapande samarbeten med andra bolag inom stadshuskoncernen..
- Arbeta med energieffektivisering och systematiskt stödja tillämpningen av ny energiteknik, energisnåla uppvärmningslösningar och materialval med hög miljöprestanda.

Mångfald av verksamheter

Fyrishov erbjuder ett brett utbud av verksamheter. Bad i form av avkoppling, upplevelse, träning och simkunskap för såväl bredd som elit. Arenan består av 14 hallar för träning, tävling och hälsa. Därtill anordnas ett brett utbud av musik, mäss- och mötesevenemang . Fyrishov Mat & Dryck har ett Svanenmärkt utbud och Fyrishov Stugby & Camping är en populär stadscamping som under hösten även bidrog till att fungerande flyktingmottagande genom att erbjuda transitboende på uppdrag av Migrationsverket.

Affärsmässigt och socialt ansvarstagande

Bolaget är ledande i att skapa affärsmässig samhällsnytta. 2015 erhöles en ny utmärkelse av Kommunägda företagens samhällsorganisation (KFS) och Fyrishov innehar sedan 2014 som enda besöksbolag i Europa den europeiska utmärkelsen CEEP-CSR Label. Bolaget arbetar aktivt med ett brett

hållbarhetsarbete i enlighet med ISO 26000 (Vägledning för socialt ansvarstagande).

Ledande upplevelsearena

Fyrishov och Gottsundabadet hade under 2015 sammanlagt drygt 1,7 miljoner besökare. 764 föreningar hade verksamhet på arenan och mer än 200 publika idrottsevenemang, mässor och konferenser genomfördes under året. Sommaren 2015 var ett nytt rekordår för sommarpasset med sammanlagt 11 563 sålda sommarpass. En lång rad av olika skol- och företagsaktiviteter har också genomförts under det gångna året.

Uppsala stadsteater

Vd: Linus Tunström
Årslön 885 000 kronor

Styrelseordförande: Lisa Skiöld (V)
Årsarvode enligt ERS 15: 65 900 kronor

Adress: Box 1001, 751 40 Uppsala
www.upsalastadsteater.se

Uppsala stadsteaters vision är att vara Sveriges främsta konstnärliga teater - en ny typ av lokal scen med internationell utblick. Genom kombination av en bred och spetsig repertoar är teatern en av landets mest uppmärksammade stadsteatrar. Bolaget strävar efter att aktivt bidra till en utveckling av kulturlivet och stärka Uppsala som en attraktiv stad.

Varje år sätter teatern upp 12-18 nya egna produktioner på de fyra scenerna: Stora scenen, Lilla scenen, källarscenen Ettan och kaféscenen Salongen. Utöver detta ges också årligen ett antal gästspel inom både teater, dans och preformance. Förutom dekorateljéerna som ligger på Bolandsgatan, ryms alla scener, kontor och tillverkning under samma tak i teaterhuset på Kungsgatan. I teaterhuset finns också restaurang Teaterbaren, Tunströms café och Offkonsten c/o Teatergalleriet.

Uppsala stadsteater AB ägs till 100 procent av Uppsala Stadshus AB (ägt till 100 procent av Uppsala kommun).

Bolaget uppfyller kommunfullmäktiges ägardirektiv och avkastningskrav.

Uppsala stadsteater	2015	2014	2013	2012	2011
Medelantalet anställda	97	95	93	88	90
Nettoomsättning, mnkr	13	21	12	11	10
Andel av koncernens nettoomsättning, %	0%	1%	0%	1%	0%
Balansomslutning, mnkr	30	29	28	28	30
Resultat efter finansiella poster, mnkr	-68	-65	-62	-59	-58
Eget kapital, mnkr	11	11	12	12	11
Räntabilitet på eget kapital, %	neg	neg	neg	neg	neg
Investeringar, mnkr	1	4	2	2	4
Soliditet, %	38%	38%	43%	43%	37%

Ekonomiskt utfall

Uppsala stadsteater AB får årligen ett koncernbidrag från moderbolaget, Uppsala Stadshus AB. Beloppet fastställs av kommunfullmäktige inför kommande år och uppgår 2015 till 70 miljoner kronor.

Årets resultat är -68 miljoner kronor, det vill säga 1 miljoner kronor bättre än budget. En starkt bidragande orsak är att biljetintäkterna blev högre då antalet besökare var fler än förväntat. Även lägre pensionskostnader till följd av ett nytt pensionssystem bidrog till ett bättre resultat.

Ur föreställningen Diktatorsfruar med Chatarina Larsson, Gunilla Röhr och Lolo Elwin

Ägardirektiv

- Genom sin konstnärliga verksamhet aktivt bidra till en utveckling av kulturlivet i Uppsala.
- Som mötesplats stärka den positiva bilden av Uppsala som en attraktiv stad och därmed bidra till att stärka besöksnäringen.
- Föra dialog med kulturnämnden om hur bolaget ska bidra till Uppsalas kulturella utveckling
- Tillhandahålla en arena för gästspel och andra aktiviteter.
- Samverka med andra kulturinstitutioner och besöksmål, särskilt inom stadshuskoncernen, för att stärka kulturlivet och uppnå samordningsvinster.
- Verka för värdeskapande samarbeten med andra bolag inom stadshuskoncernen.

Fokus egen produktion

Efter kraftig expansion av verksamheten 2014, lades fokus 2015 på att sätta formerna för den utökade produktionen. Idén bakom repertoarspel är att skapa en dynamik i hur föreställningarna läggs ut, så att pjäserna kan spelas över längre perioder med högre genomsnittlig beläggning. År 2015 ser teatern ett jämnare köpmönster, vilket var tanken med strategin; Trots att ingen enskild pjäs varit draglok så har, tack vare den stora bredden, försäljningen ändå fortsatt att öka.

Barn och unga, internationellt arbete och publikarbete

Inför år 2015 gjorde teatern en uttalad satsning på tre utvecklingsområden.

Det dramapedagogiska barn- och ungdomsprojektet som bara under hösten mötte över 1000 barn och unga. Projektet vilar fortsatt på fyra grundpelare - Uppsala stadsteaters Ungdomsensemble, pedagogiskt arbete i skolorna, besök på teatern och pedagogiskt arbete på teatern.

Det internationella arbetet har blivit ett signum för verksamheten. Genom medlemskapet i Theatron har Uppsala stadsteater fått en

internationella regissörer har gästat huset de senaste åren. Med ökad internationell ryktbarhet kommer inbjudningar till festivaler världen över. 2016 gästspelar teatern med "Fanny & Alexander" på den stora scenkonstfestivalen "Iberoamericano de Teatro Bogota" i Colombia.

Flera samarbeten går dessutom hand i hand med det tredje utvecklingsområdet - publikarbete. Tack vare partnerskapet med Gottsunda Dans & Teater når teatern ut till ännu fler barn och unga. I samtliga samarbeten med andra Theatronmedlemmar finns publikutveckling som en grundläggande tanke. Ett exempel är föreställningen "Välkommen hit, välkommen hem", där ett 80-tal Uppsalabor framförde sina berättelser på scenen. Därmed skapades, inte ett möte mellan skådespelare och publik, utan mellan människor i staden.

Uppsala stadsteaters expansion hade inte varit möjlig utan ett stort antal samarbeten med andra aktörer. Produktionskostnader sjunker genom samordning av resurser, fruktsamma relationer skapas och kulturlivet i regionen stärks.

Uppsala Konsert och Kongress

Vd: Lena Åberg Frisk
Årslön 924 000 kronor

Styrelseordförande: Lena Hartwig (S)
Årsarvode enligt ERS 15: 65 900 kronor

Adress: Vaksala torg 1, 753 31 Uppsala
www.ukk.se

Uppsala Konsert och Kongress AB (UKK) ansvarar för verksamheten i konsert- och kongresshuset vid Vaksala torg. Bolaget ordnar egna konserter som komplement till externa arrangörers utbud. Uppsala Konsert och Kongress AB hyr även ut lokaler och ger arrangemangsservice till konsertarrangörer, kongresser, konferenser och möten, mässor, utställningar samt events. Serveringar i samband med arrangemang utgör en stor del av verksamheten. Dessutom finns lunchservering samt bankett- och festvåningsverksamhet. Bolaget hanterar biljettförsäljning för den egna anläggningen samt som ombud för andra anläggningar i landet.

Konsert- och kongresshuset består av Stora salen (1 150 platser), Sal B (350 platser), Sal C (120 platser), Sal D (800 platser bankett alternativt 1 500 platser stående publik) samt ett antal konferens- och mötesrum.

Bolaget ägs till 100 procent av Uppsala Stadshus AB (helägt av Uppsala kommun).

Bolaget uppfyller kommunfullmäktiges ägardirektiv, men inte avkastningskravet.

Uppsala Konsert och Kongress	2015	2014	2013	2012	2011
Medelantalet anställda	67	65	64	58	61
Nettoomsättning, mnkr	52	51	71	71	72
Andel av koncernens nettoomsättning, %	2%	2%	3%	4%	4%
Balansomslutning, mnkr	48	40	32	43	47
Resultat efter finansiella poster, mnkr	-34	-34	-15	-18	-16
Eget kapital, mnkr	3	2	23	6	12
Räntabilitet på eget kapital, %	neg	neg	neg	neg	neg
Investeringar, mnkr	2	1	2	1	2
Soliditet, %	6%	5%	37%	14%	26%

Ekonomiskt utfall

Uppsala Konsert och Kongress AB får årligen ett koncernbidrag från moderbolaget, Uppsala Stadshus AB. Beloppet fastställs av kommunfullmäktige inför kommande år och uppgår 2015 till 33 miljoner kronor. Resultat efter finansiella poster är -34 miljoner kronor, det vill säga 0,5 miljoner kronor sämre än det fastställda koncernbidraget.

Bättre resultat än budget kunde noteras för såväl restaurang som konferensverksamhet, vilket dock inte uppvägs vissa engångskostnader. Moderbolaget tillskjuter 0,5 miljoner kronor, utöver koncernbidraget på 33 miljoner kronor, för att återställa bolagets egna kapital till aktiekapitalets nivå, i enlighet med kapitaltäckningsgarantin.

Musikskolan i full fart i konsert-och kongresshuset

Ågardirektiv

- Tillhandahålla en mötesplats för musik och för alla grupper i kommunen.
- Genom sin musikverksamhetsaktivitet bidra till en utveckling av kulturlivet i Uppsala samt genom kongress- och konferensverksamheten aktivt bidra till en utveckling av besöksnäringen i Uppsala.
- Föra dialog med kulturnämnden om hur bolaget ska bidra till Uppsalas kulturella utveckling
- Genom konserter och möten stärka bilden av Uppsala som en attraktiv stad.
- Samverka med andra aktörer inom kulturlivet och besöksnäringen för att stärka respektive område och uppnå samordningsvinster.
- Verka för värdeskapande samarbeten med andra bolag inom stadshuskoncernen.

Mer än konsert & kongress

2015 initierades ett flertal nya aktiviteter. Under året fylldes huset av dansföreställningar, konserter, workshops i sång, DJ, rap, street-dance, robotbygge och schack. Vid tre tillfällen testades det nya konceptet Market, en mötesplats för alla generationer med pyssel och workshops för barn och unga, brunch för hela familjen och marknad med lokala designers, konstnärer och hantverkare. Market innehåller dessutom konstnärliga inslag som konsert med Kammarsolisterna, musikparad eller familjeföreställningar av olika slag. Bolaget inledde ett långsiktigt samarbete med Uppsala konstmuseet som innebär en mångfald av gemensamma aktiviteter.

En plats för hållbara möten med mening

Bolaget betraktas internationellt som en av världens 15 bästa kongressanläggningar.

Egna utvärderingar visar att såväl gäster som arrangörer håller med. På UKK presenteras de senaste forskningsrönen, kyrkomötet genomfördes, studenter hade temadagar, näringslivet nätverkade och en rad inspirerande event samlade människor från mängder av branscher och verksamhetsområden. Restaurangen har utvecklat en grön profil som är mycket uppskattad av såväl konferens- som konsert- och lunchgäster. Förutom lunchserveringen är all restaurangverksamhet kopplad till husets övriga verksamhet för att garantera helhetsupplevelser på högsta nivå. Under 2015 blev Uppsala Konsert och Kongress Svanencertifierat i sin helhet

Uppsala Vatten och Avfall

Vd: Tommy Högström
Årslön 1 120 000 kronor

Styrelseordförande: Maria Gardfjell (MP)
Årsarvode enligt ERS 15: ingår i kommunalrådsarvode

Adress: Box 1444, 751 44 Uppsala
www.upsalavatten.se

Uppsala Vatten och Avfall AB (Uppsala Vatten) ansvarar för kommunens va-försörjning och avfallshantering. Med avancerad teknik och stort kunnande levererar bolaget dricksvatten, renar avloppsvatten, tar hand om hushållsavfall, producerar biogas samt återvinner avfall. Sammantaget levererar bolaget dricksvatten och hanterar avloppsvatten för cirka 190 000 personer inom kommun.

Uppsala Vatten ansvarar också för hämtning och behandling av hushållsavfallet från alla hushåll och företag inom Uppsala kommun. Bolaget producerar och levererar även biogas till bland annat stadsbussarna i Uppsala. Vid Uppsala Vattens avfallsanläggning Hovgården, sorteras och behandlas grovavfall, askor, förorenade jordmassor, asfalt med mera.

Va-försörjningen och avfallshanteringen finansieras via taxor enligt lagen om allmänna vattentjänster och miljöbalken. Verksamheterna regleras även till stor del av nationella lagar och förordningar. Dessa kompletteras med, av kommunfullmäktige beslutade, föreskrifter som reglerar de lokala förhållandena.

Bolaget ägs till 100 procent av Uppsala Stadshus AB (helägt av Uppsala kommun).

Kommunfullmäktiges ägardirektiv och avkastningskrav uppfylls.

Uppsala Vatten och Avfall	2015	2014	2013	2012	2011
Medelantalet anställda	191	181	174	163	159
Nettoomsättning, mnkr	480	487	479	465	448
Andel av koncernens nettoomsättning, %	16%	18%	20%	25%	23%
Balansomslutning, mnkr	2 111	2 079	1 772	1 611	1 467
Resultat efter finansiella poster, mnkr	8	32	26	29	13
Eget kapital, mnkr	141	275	132	87	58
Räntabilitet på eget kapital, %	5%	12%	20%	33%	21%
Investeringar, mnkr	283	229	218	190	148
Soliditet, %	7%	13%	7%	5%	4%

Ekonomiskt utfall

Bolaget redovisar ett resultat efter finansiella poster på 8 miljoner kronor. Det är 11 miljoner kronor sämre än budget och 25 miljoner kronor sämre än föregående års utfall.

Resultatet avser i sin helhet den konkurrensutsatta verksamheten där återvinning/deponi redovisade ett resultat på -0,7 miljoner kronor jämfört med 21 miljoner kronor föregående år. Att resultatet är sämre jämfört med såväl budget som föregående år

beror främst Att resultatet är sämre beror främst på mer avfallskatt betalats än planerat.

För den taxefinansierade verksamheten är resultatet alltid noll. Resultatet regleras mot förutbetalda avgifter i balansräkningen. Underliggande resultat är 25 miljoner kronor för affärsområdet Vatten och Avlopp samt 9 miljoner kronor för affärsområdet Avfall.

Investeringarna uppgick till 283 miljoner kronor, vilket är något lägre än budgeterade 286 miljoner kronor.

Biogasanläggningen vid Kungsängens gård

Ägardirektiv

- Enligt lagen om allmänna vattentjänster vara huvudman för den allmänna vatten- och avloppsanläggningen i Uppsala kommun.
- Inom av kommunfullmäktige fastställt verksamhetsområde tillgodose fastigheternas behov av vattenförsörjning och avlopp.
- För beslut i kommunfullmäktige utarbeta förslag till bestämmelser för brukande av den allmänna vatten- och avloppsanläggningen i Uppsala kommun (ABVA) och föreskrifter om taxa för brukande av den allmänna anläggningen samt förslag till verksamhetsområde.
- Vara kommunens kompetensresurs avseende förvaltning av kommunens yt- och grundvattenresurser
- Enligt 15 kap. miljöbalken svara för de delar av avfallshanteringen som åvilar kommunen.
- Äga, driva och utveckla kommunens anläggningar för biogasverksamhet och Hovgårdens avfallsanläggning..
- I samverkan med kommunala och externa aktörer medverka till att biogasanvändningen i Uppsala kommun optimeras.
- För beslut i kommunfullmäktige, utarbeta förslag till taxa för hushålls- och avfallstjänster.
- Bolagets ska vara kommunens kompetensresurs avseende avfallsverksamhet.
- Medverka aktivt i samhällsplaneringen och delta aktivt i Mälarens Vattenvårdsförbundsprojekt "Mälaren- en sjö för miljoner".
- Verka för värdeskapande samarbeten med andra bolag inom stadshuskoncernen.
- Arbeta med energieffektivisering och systematiskt stödja tillämpningen av ny energiteknik, energisnåla uppvärmningslösningar och materialval med hög miljöprestanda.

Planering för framtiden

Uppsala Vatten har under 2015 arbetat med att utreda de framtida behoven av vattenförsörjning och avfallshantering. Bolaget har medverkat i arbetet med en ny översiktsplan för kommunen och planeringen för framtida bostadsområden som Rosendal och Ulleråker. Viktiga frågor förutom framtida investeringsbehov har varit behovet att skydda Uppsalaåsen för vattenförsörjningen samt framtida organisation och system för avfallshanteringen.

Många stora projekt när Uppsala växer

Utbyggnaden av va-ledningar från Uppsala till Länna har fortsatt under året och kommer att tas i drift under 2016. Omfattande anläggningsarbeten har också pågått i Kungsängen, Östra Salabacke och Lindbacken. Ett spillvattenmagasin, som ska minska risken för översvämningar har färdigställts vid Götgatan.

Minskad klimatpåverkan

Uppsala Vatten har på olika sätt arbetat med att minska påverkan på klimatet och konsekvenserna av en framtida klimatförändring. Bolaget har bland annat beviljats klimatinvesteringsstöd från Naturvårdsverket på 8,5 miljoner kronor till en Kretsloppspark i Gränby och en ny gastankningsstation.

Aktiv kunddialog

Uppsala Vattens ambition är att kunderna ska uppfatta bolaget som en pålitlig leverantör. För att minska miljöbelastningen på avloppsvatten och förbättra sorteringsgraden av hushållsavfallet arbetar Uppsala Vatten aktivt för att öka förståelsen och ändra beteendet hos kunderna. Bolaget har samarbetat med Ikea och Uppsala klimatprotokoll om dessa frågor.

Övriga bolag

Uppsala bostadsförmedling AB

Den 15 juni 2015 fattade Uppsala kommunfullmäktige beslut om att inrätta en kommunal bostadsförmedling som ska agera inom Uppsalaregionen. Under 2015 har bolaget flyttat in i egna lokaler, rekryterat ett antal nyckelfunktioner samt påbörjat utveckling av den digitala förmedlingstjänsten i egen regi. Samarbete och dialog har inletts med systerbolagen Uppsalahem AB, Studentstaden AB och Uppsala Kommun Fastighets AB vilka tillsammans med privata bostadsbolag ingår i en referensgrupp. Den 1 juni 2016 startar förmedlingen av hyresrätter i Uppsalaregionen. Samtidigt lanseras en digital förmedlingstjänst.

Uppsala R2 AB och Uppsala R3 AB

Uppsala Stadshus AB förvärvade 1 maj 2014 samtliga aktier i de båda bolagen Uppsala R 2 AB (före detta Grafiskt Utbildningscenter Media AB) och Uppsala R 3 AB (före detta Grafiskt Utbildningscenter Teknik i Uppsala AB) från Uppsala R 1 AB (före detta Grafiskt Utbildningscenter i Uppsala AB). Uppsala R 2 AB och Uppsala R 3 AB bedriver för närvarande ingen verksamhet.

Förvaltningsberättelse

Styrelsen och verkställande direktören för Uppsala Stadshus AB avger härmed berättelse över bolagets verksamhet räkenskapsåret 1 januari - 31 december 2015.

Uppsala Stadshus AB, organisationsnummer 556500-0642, ägs till 100 procent av Uppsala kommun, organisationsnummer 212000-3005. Uppsala Stadshus AB med 14 helägda dotterbolag utgör Uppsala stadshuskoncernen. Denna ingår och konsolideras in i Uppsala kommunkoncern, vilken redovisas i Uppsala kommuns årsredovisning. Uppsala stadshuskoncernens struktur redovisas på sidan 69.

Moderbolaget Uppsala Stadshus AB har ett övergripande ansvar för att leda och samordna verksamheten i koncernen i enlighet med ägardirektiv, avkastningskrav och utdelningsprinciper som beslutas av kommunfullmäktige i Uppsala kommun.

Inom Uppsala stadshuskoncernen bedrivs bostadsförsörjning, fastighetsförvaltning, handel med fastigheter, kultur- och fritidsverksamhet, vatten och avfallsverksamhet samt produktion av elkraft.

Enligt beslut i kommunfullmäktige ingår i styrelsen för Uppsala Stadshus AB samma personer som i kommunstyrelsens arbetsutskott. Därigenom består styrelsen av åtta ledamöter, varav en är arbetstagarrepresentant. Därutöver finns fyra suppleanter. Verkställande direktör i moderbolaget är Joachim Danielsson, tillika stadsdirektör i Uppsala kommun.

Viktiga händelser

Viktiga händelser 2015

Uppsala Kommuns Gasgenerator AB har bytt namn till Uppsala bostadsförmedling AB. Under 2015 och under våren 2016 sker förberedelser inför bolagets verksamhetsstart 1 juni 2016. Bolaget har fått ett villkorat aktieägartillskott om 7 miljoner kronor för att möta planerade underskott under uppstartsperioden.

Utredningen avseende nya Studenternas ledde under året till politiska beslut om projektstart av dels en ny fotbollsanläggning på

Studenternas dels en friidrottsanläggning utomhus på Gränby Sportfält. Därutöver sker en anpassning av Österängens IP till en elitplanläggning för amerikansk fotboll.

Uppsala Konsert och Kongress AB får ett extra koncernbidrag om 0,5 miljoner kronor för att återställa det egna kapitalet till aktiekapitalets nivå i enlighet med kapitaltäckningsgarantin. Utöver detta får bolaget, liksom ett antal andra bolag i stadshuskoncernen, koncernbidrag i syfte att nyttja de skattemässiga underskott som finns i bolagen.

Skatteverket har beslutat att inte medge avdrag för räntor på lån från Uppsala kommun för fem av bolagen i stadshuskoncernen. Det gäller lån där Uppsala kommun inte har motsvarande externa upplåning, så kallade reverslån. Bolagen kommer att överklaga Skatteverkets beslut.

Bolagen har med anledning av de nekade ränteavdragen bokat upp skuld och gjort avsättningar med totalt 34,2 miljoner kronor i årsbokslut 2015 dels för skattekostnader för perioden 11 mars till 31 december 2014 dels för skattekostnader för perioden 1 januari - 31 december 2015. Samtidigt har bolagen gjort avdrag med öppet yrkande för samtliga räntekostnader på reverslån i deklarationen för räkenskapsåret 2015 (taxeringsåret 2016). Kommunens uppfattning är att räntekostnaderna på koncerninterna lån bör vara avdragsgilla då skuldförhållandena mellan bolag och kommun är affärsmässigt motiverade.

Viktiga händelser efter balansdagen

Inga viktiga händelser efter balansdagen har identifierats.

Resultat och ställning

Koncernen

Koncernen redovisar ett resultat efter skatt på 58 (148) miljoner kronor. Summorna inom parentes avser föregående år. I resultatet ingår reavinster och reaförluster med -29 (46) miljoner kronor.

Rörelsens intäkter i koncernen uppgår till

2 721 (2 710) miljoner kronor. Försäljningen till Uppsala kommun och dess delägda bolag motsvarar 27 (27) procent av koncernens intäkter.

Rörelsens kostnader i koncernen uppgår till 2 310 (2 197) miljoner kronor. 13 (18) procent är köp från Uppsala kommun och dess delägda bolag.

Koncernens rörelseresultat uppgår till 410 (513) miljoner kronor..

Årets räntekostnader är 300 (337) miljoner kronor, vilket är 37 miljoner kronor lägre än föregående år. Trots att låneskulden har ökat är räntekostnaderna lägre till följd av ett lågt ränteläge.

Koncernens resultat efter finansiella poster är 111 (181) miljoner kronor, varav -29 miljoner kronor är reavinster och reaförluster.

Moderbolaget

Moderbolagets resultat efter skatt är 171 (232) miljoner kronor. I resultatet ingår en skattekostnad om 13 miljoner kronor.

Rörelsens intäkter i moderbolaget uppgår till 5 (4) miljoner kronor och avser försäljning och vidarefakturerering av tjänster till dotterbolag.

Kostnader för köp av tjänster från Uppsala kommun och konsulter är 7 (5) miljoner kronor. Räntekostnader till Uppsala kommun uppgår till 27 (33) miljoner kronor. Trots en ökad låneskuld minskade räntekostnaden då ränteläget varit lågt och de flesta av bolagets lån lagts om till bättre villkor.

Moderbolagets resultat efter finansiella poster uppgår till 97 (194) miljoner kronor. I årets resultat ingår en anteciperad utdelning om 133 miljoner kronor, i fjolårets resultat ingick en utdelning om 228 miljoner kronor. I resultatet ingår även en nedskrivning av värdet på aktier i dotterbolag med 7 miljoner kronor. Rensat för utdelningar och nedskrivning är årets resultat -29 (-34) miljoner kronor. Förklaringen till att årets resultat är bättre än föregående års resultat är ett lägre ränteläge.

Investeringar

Koncernens investeringar i materiella anläggningstillgångar uppgår till 1 626 miljoner kronor. Det är 150 miljoner kronor högre än föregående år.

Investeringarna i Uppsalahemkoncernen är 852 (785) miljoner kronor där byggandet av 486 (407) nya lägenheter påbörjades under året. Uppsala Kommuns Fastighets AB slutförde förnyelsen av Gottsunda Centrum och investerade i Gottsunda Tennishall vilket står för merparten av bolagets investeringar på 56 miljoner kronor. AB Uppsala Kommuns Industrihus investerade 105 miljoner kronor, bland annat i fastigheten Boländerna 32:2 och i Vaksala-Eke. Uppsala Kommun Skolfastigheter AB:s investeringar uppgår till 249 miljoner kronor och avser om-, ny- och tillbyggnad av skolor samt åtgärdande av skador. Uppsala Kommun Sport- och Rekreationsfastigheter AB:s investeringar är 49 miljoner kronor och bland större projekt under året märks konstgräs på Bälunge IP och Lötens sportfält, kylsystem Gränby Ishallar samt nybyggnation Studenternas IP. Uppsala Vatten och Avfall AB:s investeringar är 283 miljoner kronor och avser bland annat va-arbeten i Gunsta-Länna, Jälla och Kungsängen.

Finansiering

Koncernens lång- och kortfristiga skulder till kreditinstitut ökade under året med 402 miljoner kronor till 6 006 miljoner kronor per 31 december 2015. Lång- och kortfristiga nettoskulder till Uppsala kommun ökade samtidigt med 350 miljoner kronor till 8 096 miljoner kronor. Med bolagens höga investeringstakt finns risk att belåningsgraden ökar kommande år.

Miljöredovisning

Uppsalahemkoncernen är certifierade enligt miljöledningsstandarden ISO 14001. Koncernen arbetar fortlöpande för att minska den negativa miljöbelastning som verksamheten innebär. Uppsalahems verksamhet har en begränsad miljöpåverkan. Ingen tillståndspliktig verksamhet bedrivs, förutom vid enstaka fall av ny- och ombyggnation. Miljöarbetet styrs av en miljöpolicy som fastställs av styrelsen.

Särskild miljöredovisning lämnas årligen till ägarna och klimateffekter redovisas löpande under året. Den sammanlagda miljörisken bedöms som låg.

Uppsala Kommuns Fastighetskoncernen bedriver ingen anmälnings- eller tillståndspliktig verksamhet enligt Miljöbalken. Bolaget har ett miljöledningssystem sedan 2003. Bolaget avser inte att certifiera ledningssystemet men har valt att inarbeta övrig kvalitetsstyrning där dokumentation krävs, till exempel intern kontroll och systematiskt arbetsmiljöarbete. Bolaget arbetar med ständig förbättring av energi-effektivisering, giftminskning och miljöanpassning vid underhåll. Fastighetsbeståndet har inga identifierade föroreningar i mark eller byggnader.

Uppsala Kommuns Industrihuskoncernen bedriver ingen anmälnings- eller tillståndspliktig verksamhet men har varit certifierade enligt ISO 14001 i 13 år. Under 2014 antog styrelsen en hållbarhetspolicy och under 2015 tog bolaget steget från miljöarbete till hållbarhetsarbete. De övergripande målen för detta arbete är bland annat att minimera uttaget av naturresurser, energieffektivisera och investera i förnybar energi samt minimera mängden farliga ämnen i verksamheten.

Uppsala Kommun Skolfastigheter AB, är som bolag inte tillstånds- eller anmälningspliktigt. Däremot kan enskilda aktiviteter inom bolagets uppdrag vara anmälningspliktiga enligt andra förordningar. Mark som bolaget förvärvat efter den 30 december 1998 och som innehåller historiska föroreningar kan bli aktuella för sanering. Även förorening som bolaget självt orsakar kan komma att bli föremål för avhjälpan. Transport av farligt avfall som uppkommer i den egna verksamheten är anmälningsplikt enligt 42 § avfallsförordningen (2011:927).

Uppsala Kommun Förvaltningsfastigheter AB delar administration med AB Uppsala Kommuns Industrihus och omfattas av detta bolags certifieringar, revisioner och mål. Uppsala Kommun Sportfastigheter AB bedriver inte tillståndspliktig verksamhet men kan i specifika fall behöva inkomma med en anmälan. Bolaget har under 2015 antagit en

strategisk miljö- och klimatplan, som baseras på kommunfullmäktiges Miljö-och klimatprogram 2014 - 2023. I syfte att säkerställa ett systematiskt långsiktigt förbättringsarbete i riktning mot samtliga av kommunfullmäktige antagna mål, pågår upphandling av ett externt stöd. Bolaget har tecknat ett samverkansavtal med STUNS i syfte att bland annat via testbäddsprojekt bidra till en systematisk utveckling av ny miljö- och energiteknik.

Uppsala Parkerings AB bedriver ingen anmälnings- eller tillståndspliktig verksamhet. Bolaget har investerat i ny lågenergibelysning i ett av planen i Centralgaraget, vilket har gett lägre energiförbrukning. En delvis soldriven laddstation för elbilar har anlagts vid stadshusparkeringen.

Fyrishov AB, som tillhandahåller bassängbad för allmänheten, bedriver anmälningspliktig verksamhet enligt § 38 förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd. Den anmälningspliktiga verksamheten utgör 45 procent av bolagets nettoomsättning. Bolaget har under året arbetat utifrån fem strategiska miljömål. De rör inspiration för besökare, miljöhänsyn vid affärsutveckling, energianvändning, källsortering och återvinning av avfall samt miljömärkning av verksamheten.

Uppsala Vatten och Avfall AB bedriver tillstånds- och anmälningspliktig verksamhet. Den gäller uttag av yt- och grundvatten för vattenproduktion, utsläpp till recipient av renat avloppsvatten och dagvatten, biogasproduktion samt verksamheten vid Hovgårdens avfallsanläggning. Utsläpp av renat avloppsvatten och dagvatten påverkar mottagande vattendrag. Biogasproduktionen kan påverka luft och vatten. Verksamheten vid Hovgården kan ge påverkan på vatten, luft och ge upphov till buller. Inga nya tillstånd, förnyade tillstånd eller godkända anmälningar behövs för kommande räkenskapsår. Den tillstånds- och anmälningspliktiga verksamheten utgör 100 procent av bolagets nettoomsättning.

Förväntad framtida utveckling samt väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer

Ägardirektiven stadgar att Uppsalahem-koncernen på affärsmässiga grunder ska försöka uppnå en hög nyproduktionsnivå av hyreslägenheter varje år. Liksom för flera andra fastighetsägare har Uppsalahem tecknat intentionsavtal med Uppsala kommun om fortsatt hög nyproduktion av hyresrätter. Detta förutsätter att det finns mark att bygga på. Ett hinder är att priset på exploateringsbar mark i attraktiva lägen är mycket högt.

En nyckelfaktor för Uppsala Kommuns Fastighetskoncernens framtid är möjligheterna att hyra ut lokaler. Med den vakansgrad som rådde vid årsskiftet 2015/2016 begränsas utvecklingsmöjligheterna. Omvärlds-utvecklingen är den största riskfaktorn. En lågkonjunktur skulle få en direkt påverkan då Gottsunda Centrum är tredje- eller fjärdehandsvalet för en etablering i Uppsala för de större kedjeföretagen. Dessa företag skapar en kvalitetsstämpel och möjliggör att fler ärenden kan uträttas. Bolaget arbetar aktivt för att öka antalet besökare och bedömer att goda förutsättningar för detta finns genom att Gottsunda Centrum redan är mötesplats för framtiden där utbudet inom dagligvarusegmentet och offentlig service är i toppklass.

Uppsala Kommuns Industrihuskoncernen har såväl offentliga som privata hyresgäster från olika branscher vilket bidrar till en låg riskexponering. Den offentliga sektorn i Uppsala är stor, vilket ger stabilitet i sämre tider. Realräntan tillsammans med framtida vakansgrader samt hyresnivåer är avgörande faktorer vid bedömning av kommande fastighetsinvesteringar. Räntehöjningar får visserligen effekter på resultatet men utgör inget stort hot mot bolagets verksamhet då belåningsgraden är relativt låg.

Uppsala Kommun Skolfastigheter AB ser att den ökade inflyttningen till Uppsalal ställer högre krav på fler förskoleplatser och fler skolor. Det stora antalet flyktingar som kommer kan leda till ökat behov av pedagogiska lokaler i redan tätt exploaterade områden. Tillgången på mark i en expanderande kommun, som Uppsala, medför tekniska och ekonomiska utmaningar. Bolaget

har en relativt stor låneskuld vilket innebär en finansiell risk.

Uppsala Kommun Förvaltningsfastigheter AB har i huvudsak offentliga hyresgäster vilket bidrar till en låg riskexponering. Den offentliga sektorn i Uppsala är stor, vilket ger stabilitet i sämre tider. Räntehöjningar får effekter på resultatet men då belåningsgraden är relativt låg bedöms en räntehöjning kunna hanteras utan större inverkan på verksamheten.

För Uppsala Kommun Sport- och Rekreativfastigheter AB kan ökade krav på tillgänglighet samt krav från myndigheter och idrottsförbund komma att kräva åtgärder som innebär ökade kostnader. Tidigare brister i underhåll kan orsaka oväntade driftstopp och ej planerade kostnader. Finansiella risker kommer i första hand att uppkomma i samband med bolagets genomförande av de förhållandevis stora projekten inom nya Studenternas. En hög räntebelastning i resultatet uppstår flera år innan hyresintäkterna kommer in.

Uppsala Parkerings AB kommer, för att möta Uppsalas förväntade expansion, att behöva bygga ett tiotal parkeringshus under den kommande tioårsperioden. Bolaget bedömer att de kan ha en hög självfinansieringsgrad vid kommande byggnationer. Risk finns att framtida investeringar är framtunga vilket innebär att det tar tid för nya garage att uppnå lönsamhet.

Fyrishov AB utreder för närvarande fastigheternas status för att klargöra grundförutsättningarna för kommande investeringar i badanläggningen. Öppnandet av de nya multihallarna på Fyrishov är ett viktigt bidrag till stadens fortsatta utveckling som destination.

Uppsala stadsteater AB har genom en strategisk satsning, med ett ökat antal produktioner, ökat behovet av biljettintäkter som finansieringskälla. Detta ger samtidigt förutsättningar att inte bli beroende av ett fåtal produktioner. Stadsteatern har de senaste åren haft en ökad publiktillströmning och ser att en varierad repertoar, där flera föreställningar spelas parallellt, har positiv effekt. Den så kallade Samverkansmodellen aviserar att den inte ska tillföras mer medel vilket kan få relativt stora konsekvenser för verksamheten.

Uppsala Konsert och Kongress AB har en stor andel fasta kostnader vilket gör bolaget känsligt för bransch- och konjunktursvängningar. Konkurrenten om besökarna växer från olika former av branscher och upplevelser vilket bolaget ska möta med ett brett och levande utbud som lockar många målgrupper.

För Uppsala Vatten och Avfall AB innebär Uppsalas befolkningsökning ett behov av kapacitetsutbyggnad i infrastruktur. En samsyn i kommunens samhällsplanering är en förutsättning för detta. Bolaget planerar för investeringsvolymen i storleksordningen 1,3 miljarder kronor den närmaste treårsperioden. Ränteutvecklingen är en betydande resultatrisk där en procentenhets högre ränta innebär cirka 13 miljoner kronor i ökade räntekostnader på befintliga lån. Resultatriskerna ökar ytterligare i takt med en ökad låneskuld. Tillgången av substrat till biogasframställning och aktiviteten inom byggsektorn är andra osäkerheter som kan komma att påverka resultatet.

Uppsala bostadsförmedling AB startar sin verksamhet 1 juni 2016. Fram till starten pågår utveckling av en webbplats för bostadssökande. Det är viktigt för bolagets verksamhet och trovärdighet att den fungerar bra från start.

Uppsala Stadshus AB hade vid årsskiftet en låneskuld på 1 377 miljoner kronor och är i hög grad påverkat av ränteutvecklingen. Låneskulden uppvägs av väsentliga värden på innehavet av aktier i dotterbolagen. En förändring av räntenivån med en procentenhet

motsvarar en förändring av moderbolagets kostnader med cirka 14 miljoner kronor.

Vinstdisposition

Till årsstämman förfogande står:

Balanserade vinstmedel	1 587 744 542
Årets resultat	171 057 147
Utgående balanserade vinstmedel	1 758 801 690

Styrelsen föreslår att utdelning görs till Uppsala kommun med 59 000 000 kronor och att övriga balanserade vinstmedel på 1 699 801 690 kronor överförs i ny räkning.

Den föreslagna utdelningen påverkar inte bolagets soliditet med tanke på att bolaget erhåller utdelning med motsvarande belopp från dotterbolaget AB Uppsala Kommuns Industrihus. Såväl soliditeten och likviditeten i bolaget bedöms kunna upprätthållas på en betryggande nivå.

Styrelsen uppfattning är att den föreslagna utdelningen inte hindrar bolaget från att fullgöra sina förpliktelser på kort och lång sikt, inte heller att fullgöra erforderliga investeringar. Den föreslagna utdelningen kan därmed försvaras med hänsyn till vad som anförs i ABL 17 kap 3 § 2-3 st. (försiktighetsregeln).

Utdelningen kommer att regleras i samband med årsstämman.

UPPSALA STADSHUS AB

Org nr 556500-0642

RESULTATRÄKNING FÖR KONCERNEN

1 januari - 31 december

		2015	2014
		mnkr	mnkr
Rörelsens intäkter			
Nettoomsättning	not 1, 26	2 636	2 579
Punktskatter		-20	13
Övriga rörelseintäkter	not 2, 25	<u>105</u>	<u>118</u>
Summa rörelsens intäkter		2 721	2 710
Rörelsens kostnader			
Driftskostnader	not 26	-773	-754
Handelsvaror		-95	-89
Övriga externa kostnader	not 3	-379	-394
Personalkostnader	not 3	-468	-435
Av- och nedskrivningar	not 4	-561	-514
Övriga rörelsekostnader	not 5	<u>-35</u>	<u>-13</u>
Summa rörelsens kostnader		-2 311	-2 197
Rörelseresultat		410	513
Resultat från finansiella investeringar			
Ränteintäkter och liknande resultatposter	not 6	1	4
Räntekostnader och liknande resultatposter	not 7	<u>-300</u>	<u>-337</u>
Summa resultat från finansiella investeringar		-299	-332
Resultat efter finansiella poster	not 1	111	181
Skatt	not 8	-53	-32
Årets resultat		58	148
Hänförligt till			
Moderbolagets aktieägare		58	148
Minoritetsintresse		0	0

UPPSALA STADSHUS AB

Org nr 556500-0642

BALANSRÄKNING FÖR KONCERNEN

per 31 december

2015

mnkr

2014

mnkr

TILLGÅNGAR**Anläggningstillgångar****Immateriella anläggningstillgångar**

Övriga materiella anläggningstillgångar

2**2**0**0****Materiella anläggningstillgångar**

Byggnader och mark

not 9

15 913

15 309

Maskiner och andra tekniska anläggningar

not 10

136

112

Inventarier, verktyg och installationer

not 11

1 239

1 126

Pågående nyanläggningar

not 12

1 6261 360**18 913****17 907****Finansiella anläggningstillgångar**

Andra långfristiga värdepappersinnehav

not 14

0

0

Uppskjutna skattefordringar

not 8,15

24

20

Andra långfristiga fordringar

not 15

171228**195****248****Summa anläggningstillgångar****19 111****18 155****Omsättningstillgångar****Varulager**

Handelsvaror

1**2**1**1****Kortfristiga fordringar**

Kundfordringar

87

86

Fordringar hos Uppsala kommun

100

39

Övriga fordringar

156

126

Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

not 16

4336**386****287****Kassa och bank**

not 17

208**182****Summa omsättningstillgångar****596****471****SUMMA TILLGÅNGAR****19 707****18 626**

UPPSALA STADSHUS AB

Org nr 556500-0642

BALANSRÄKNING FÖR KONCERNEN

per 31 december

		2015	2014
		mnkr	mnkr
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital	not 18		
Aktiekapital		370	370
Övrigt tillskjutet kapital		3 007	3 007
Annat eget kapital inklusive årets resultat		822	779
Eget kapital hänförligt till moderbolagets aktieägare		4 200	4 156
Avsättningar	not 19		
Avsättningar för pensioner		5	5
Avsättningar för övriga skatter	not 8	19	0
Avsättningar för uppskjuten skatt	not 8	99	79
Övriga avsättningar		62	41
		184	126
Långfristiga skulder	not 20, 24		
Skulder till kreditinstitut		3 805	3 555
Skulder till Uppsala kommun		6 867	5 453
Övriga långfristiga skulder		395	362
		11 067	9 370
Kortfristiga skulder			
Skulder till kreditinstitut	not 24	2 201	2 048
Skulder koncernkonto hos Uppsala kommun	not 21	10	147
Skulder till Uppsala kommun		1 319	2 184
Leverantörsskulder		329	243
Skatteskulder	not 8	33	5
Övriga skulder		65	59
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	not 22	300	288
		4 257	4 974
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		19 707	18 626
Ställda säkerheter och ansvarsförbindelser	not 23		
Ställda panter		1 913	2 155
Ansvarsförbindelser		5	3

UPPSALA STADSHUS AB

Org nr 556500-0642

KASSAFLÖDESANALYS FÖR KONCERNEN

per 31 december

	2015 mnkr	2014 mnkr
Den löpande verksamheten		
Rörelseresultat	410	513
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet		
- avskrivningar (+)	574	527
- nedskrivningar (+)/återförda nedskrivningar (-)	-13	-13
- realisationsvinster (-) / -förluster (+)	28	-36
- avsättningar (+)	0	36
- övriga ej kassapåverkande poster (+)/(-)	3	-3
- erhållen ränta	1	4
- erlagd ränta	-303	-329
 Betald inkomstskatt (-)	 22	 -1
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital	722	699
 Förändring i rörelsekapital		
- ökning(-)/minskning(+) av kortfr fordringar och placeringar	-99	-13
- ökning(+)/minskning(-) av leverantörsskulder	86	-26
- ökning(+)/minskning(-) av övriga kortfristiga skulder	-167	112
Kassaflöde från den löpande verksamheten	542	772
 Investeringsverksamheten		
Förvärv (-) / försäljning (+) av dotterbolag	0	-1
Förvärv av materiella anläggningstillgångar (-)	-1 620	-1 479
Försäljning av anläggningstillgångar (+)	18	128
Förändring av övriga finansiella anläggningstillgångar	52	-17
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-1 549	-1 369
 Finansieringsverksamheten		
Upptagna lån (+)	1 747	233
Amortering av skuld (-)	-84	0
Ökning(+)/minskning(-) av kortfristiga skulder till kreditinstitut	-664	204
Ökning (+)/minskning (-) av övriga långfristiga skulder	34	18
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	1 033	455
 Ökning(+)/minskning(-) av kassa och bank	26	-141
 Kassa och bank vid årets början	182	323
 Kassa och bank vid årets slut	208	182

UPPSALA STADSHUS AB

Org nr 556500-0642

RESULTATRÄKNING FÖR MODERBOLAGET

1 januari - 31 december

		2015 mnkr	2014 mnkr
Rörelsens intäkter			
Fakturerad försäljning	2	<u>5</u>	<u>4</u>
Summa rörelsens intäkter		5	4
Rörelsens kostnader			
Övriga externa kostnader	3	<u>-7</u>	<u>-5</u>
Summa rörelsens kostnader		-7	-5
Rörelseresultat		-2	-1
Resultat från finansiella investeringar			
Resultat från andelar i koncernföretag		-7	0
Utdelning från dotterbolag		133	228
Räntekostnader	not 7	<u>-27</u>	<u>-33</u>
Summa resultat från finansiella investeringar		99	195
Resultat efter finansiella poster		97	194
Mottaget koncernbidrag		297	257
Lämnat koncernbidrag		-190	-218
Avsättning periodiseringsfond		-20	0
Skatt	not 8	<u>-13</u>	<u>-1</u>
Årets resultat		171	232

UPPSALA STADSHUS AB

Org nr 556500-0642

BALANSRÄKNING FÖR MODERBOLAGET

per 31 december

2015

mnkr

2014

mnkr

TILLGÅNGAR**Anläggningstillgångar****Finansiella anläggningstillgångar**

Aktier och andelar i dotterbolag

not 13

5 4025 085**Summa finansiella anläggningstillgångar****5 402****5 085****Summa anläggningstillgångar****5 402****5 085****Omsättningstillgångar****Kortfristiga fordringar**

Fordringar hos dotterbolag

144244**Summa kortfristiga fordringar****145****244****Kassa och bank****Summa omsättningstillgångar****145****244****SUMMA TILLGÅNGAR****5 547****5 328**

UPPSALA STADSHUS AB

Org nr 556500-0642

BALANSRÄKNING FÖR MODERBOLAGET

per 31 december

		2015	2014
		mnkr	mnkr
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital	not 18		
<i>Bundet eget kapital</i>			
Aktiekapital - 370 000 aktier		370	370
Reservfond		<u>1 846</u>	<u>1 846</u>
Summa bundet eget kapital		2 216	2 216
<i>Fritt eget kapital</i>			
Balanserad vinst		1 588	1 371
Årets resultat		<u>171</u>	<u>232</u>
Summa fritt eget kapital		1 759	1 603
Summa eget kapital		3 975	3 819
Obeskattade reserver (periodiseringsfond)		20	0
Långfristiga skulder	not 20		
Skulder till dotterbolag		7	0
Skulder till Uppsala kommun		<u>1 120</u>	<u>945</u>
Summa långfristiga skulder		1 127	945
Kortfristiga skulder			
Skulder till dotterbolag		143	232
Skulder till Uppsala kommun		187	214
Skatteskulder		13	0
Skulder koncernkonto hos Uppsala kommun	Not 21	<u>82</u>	<u>119</u>
Summa kortfristiga skulder		425	564
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		5 547	5 328
Poster inom linjen			
Ställda säkerheter	not 23	Inga	Inga
Ansvarsförbindelser	not 23		

UPPSALA STADSHUS AB

Org nr 556500-0642

KASSAFLÖDESANALYS FÖR MODERBOLAGET

per 31 december

	2015 mnkr	2014 mnkr
Den löpande verksamheten		
Rörelseresultat	-2	-1
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet		
- övriga ej kassapåverkande poster (+)/(-)	1	-3
- erlagd dränta	-29	-29
Betald inkomstskatt (-)		
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital	-29	-33
Förändring i rörelsekapital		
- ökning(-)/minskning(+) av kortfr fordringar och placeringar	0	0
- ökning(+)/minskning(-) av kortfristiga skulder	-64	104
Kassaflöde från den löpande verksamheten	-92	71
Investeringsverksamheten		
Förvärv (-) / försäljning (+) av dotterbolag	<u>0</u>	<u>-1</u>
Kassaflöde från investeringsverksamheten	0	-1
Finansieringsverksamheten		
Lämnade aktieägartillskott	-333	-139
Erhållet koncernbidrag (+)	257	162
Lämnat koncernbidrag (-)	-220	-130
Upptagna lån (+)	150	0
Erhållen utdelning (+)	213	37
Ökning (+)/minskning (-) av övriga långfristiga skulder	25	0
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	92	-70
Ökning(+)/minskning(-) av kassa och bank	0	0
Kassa och bank vid årets början	0	0
Kassa och bank vid årets slut	0	0

Redovisningsprinciper och värderingsregler

Allmänna redovisningsprinciper

Årsredovisningen har upprättats enligt årsredovisningslagen (1995:1554) och BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3).

Bedömningar och uppskattningar

Företagsledningen gör bedömningen att fastigheternas verkliga värden överstiger de bokförda värdena och att inga nedskrivningsbehov föreligger. I not 9 framgår hur värderingarna har gjorts och vilka antaganden som använts.

Skatteverket har i ett ställningstagande givit uttryck för en skärpt tillämpning av reglerna för ränteavdrag för koncerninterna lån. Den reviderade tolkningen av reglerna började gälla från och med den 11 mars 2014. Skatteverket har i linje med ställningstagandet beslutat att inte medge avdrag för räntor på lån från Uppsala kommun för fyra av bolagen i stadshuskoncernen. Det gäller lån där Uppsala kommun inte har motsvarande externa upplåning, så kallade reverslån. De bolag som berörs har gjort avsättningar i bokslutet för den skattekostnad som de ej avdragsgilla räntorna medför för åren 2014 och 2015. Företagsledningens uppfattning är att ränte kostnaderna på koncerninterna lån bör vara avdragsgilla då skuldförhållandena mellan bolag och kommun är affärsmässigt motiverade. Skatteverkets beslut kommer därför att överklagas.

Intäkter

Intäkter har upptagits till verkligt värde av vad som erhållits eller kommer att erhållas. De redovisas i den omfattning det är sannolikt att de ekonomiska fördelarna kommer att tillgodogöras bolaget och intäkterna kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Försäljning av varor och tjänster redovisas vid leverans av produkt eller tjänst till kunden, i enlighet med försäljningsvillkoren. Försäljning redovisas netto efter moms och rabatter.

Ränteintäkter och utdelning har upptagits till verkligt värde av vad som erhållits eller kommer att erhållas.

Hyresintäkter redovisas i den period som uthyrningen avses.

I koncernredovisningen elimineras koncernintern försäljning.

Prissättning för försäljning av produkter och tjänster för vatten- och avfallsverksamhet, som bland annat regleras i va-lagen, sker med hänsyn till självkostnadsprincipen. Taxorna ska täcka verksamhetens kostnader över tid

Offentliga bidrag

Offentliga bidrag som inte är förenade med krav på framtida prestationer redovisas som intäkt, när villkoren för att få bidraget uppfyllts. Ett offentligt bidrag som är förenat med krav på framtida prestation redovisas som intäkt, när prestationen utförs. Offentliga bidrag som hänför sig till förvärv av en anläggningstillgång minskar tillgångens anskaffningsvärde (eller redovisas som en förutbetalad intäkt).

Finansiella instrument

Finansiella omsättningstillgångar värderas efter första redovisningstillfället till det lägsta av anskaffningsvärdet och nettoförsäljningsvärdet på balansdagen. Kundfordringar och övriga fordringar som är omsättningstillgångar värderas individuellt till det belopp som beräknas inflyta.

Finansiella anläggningstillgångar värderas efter första redovisningstillfället till anskaffningsvärde med avdrag för eventuella nedskrivningar och med tillägg för eventuella uppskrivningar.

Räntebärande finansiella tillgångar värderas till upplupet anskaffningsvärde med tillämpning av effektivräntemetoden.

Finansiella skulder värderas till upplupet anskaffningsvärde. Utgifter som är direkt hänförliga till upptagande av lån korregerar lånets anskaffningsvärde och periodiseras enligt effektivräntemetoden

I likvida medel ingår kassa, disponibla tillgodohavanden och kortfristiga placeringar.

Leverantörsskulder värderas till det belopp med de väntas betalas.

Säkringsredovisning

Då transaktionen ingås, dokumenterar koncernen förhållandet mellan säkringsinstrumentet och den säkrade posten, liksom även koncernens mål för riskhanteringen och riskhanteringsstrategin avseende säkringen. Koncernen dokumenterar också sin bedömning, både när säkringen ingås och fortlöpande, av huruvida de derivatinstrument som används i säkringstransaktioner är effektiva under den period för vilken säkringen har identifierats.

Orealiserade värdeförändringar på säkringsinstrumentet och den säkrade posten, som är hänförliga till den säkrade risken, redovisas inte givet att kraven för säkringsredovisning uppfylls. Vid säkring av ränterisk redovisas den erlagda respektive erhållna räntan på säkringsinstrumentet i samma period som den då räntan på den säkrade posten redovisas, det vill säga de realiserade värdeförändringarna redovisas i samma period i resultatet.

Säkringsredovisningen kan avslutas av två huvudsakliga skäl:

- Säkringsinstrumentet förfaller, säljs, löses eller avslutas på annat liknande sätt.
- Säkringen inte längre uppfyller kraven för säkringsredovisning.

Upphör säkringsredovisningen värderas och redovisas både säkringsinstrumentet och den säkrade posten enligt principerna för värdering vid det första redovisningstillfället men utifrån förhållandena vid den tidpunkt då säkringen upphör. Principerna för värdering vid det första redovisningstillfället innebär att en derivattillgång värderas enligt lägsta värdets princip och en derivatskuld värderas till det negativa verkliga värdet på balansdagen. Resultateffekter som uppkommer när säkringen upphör redovisas i resultaträkningen.

Varulager

Varulager har värderats till det lägsta av anskaffningsvärde och nettoförsäljnings-värde på balansdagen. Med nettoförsäljningsvärdet avses varornas beräknade försäljningspris minskade med försäljningskostnader. Den valda värderingsmetoden innebär att eventuell inkurans i varulagret har beaktats.

Materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar.

Materiella anläggningstillgångar har delats upp på betydande komponenter när komponenterna har väsentligt olika nyttjandeperioder.

Avskrivningsbart belopp utgörs av anskaffningsvärdet minskat med ett beräknat restvärde om detta är väsentligt. Avskrivning sker linjärt över den förväntade nyttjandeperioden.

Inom koncernen sker årlig värdering av koncernens fastigheter. Uppsalahem AB gör en samordnad värdering varje år. Övriga fastighetsbolag gör extern värdering vart femte år, däremellan interna värderingar. Senast extern värdering gjordes för vissa bolag var per 31 december 2012.

Byggnader och mark skrivs ned i de fall marknadsvärdet bedöms understiga det bokförda värdet och skillnaden är av bestående karaktär. Nedskrivning sker till det lägsta av det bokförda värdet och marknadsvärdet. Återföring av tidigare nedskrivningar sker i de fall fastigheternas värde återhämtas.

Avyttringar och förvärv av fastigheter redovisas per tillträdesdatum.

Immateriella anläggningstillgångar

Immateriella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar.

Företaget och koncernen tillämpar den så kallad. ”aktiveringsmodellen” avseende internt upparbetade immateriella anläggningstillgångar. Metoden innebär att samtliga utgifter som uppfyller kriterierna i K3 aktiveras som immateriell anläggningstillgång och skrivs av under tillgångens beräknade nyttjandeperiod.

Avskrivningar

Avskrivningar enligt plan på byggnader och mark, maskiner, inventarier med mera har beräknats på dotterbolagens ursprungliga anskaffningsvärden och beräknad

nyttjandeperiod. Dessutom har koncernens resultat belastats med avskrivningar enligt plan på övervärden som hänför sig till byggnader.

Följande avskrivningstider tillämpas inom koncernen:

Tid

Fastighetsrelaterade komponenter:

Markanläggning

20-27 år (3,7 - 5,0 procent)

Markinventarier

3-50 år (2,0 - 33,3 procent)

Byggnadsinventarier

3-50 år (2,0 - 33,3 procent)

Stomme och grund

20-100 år (1,0 - 5,0 procent)

Tak

15-50 år (2,0 - 6,7 procent)

Fasad

25-100 år (1 - 4 procent)

Installationer

15-50 år (2,0 - 6,7 procent)

Inre ytskikt

15-50 år (2,0 - 6,7 procent)

Hyresgäst Anpassning (lokaler)

Antagen längd på hyresgäst Anpassning

Övrigt

50 år (2 procent)

Övriga anläggningstillgångar:

Inventarier

3-5 år (33 - 20 procent)

Datorer, IT-investeringar

3-4 år (33 - 25 procent)

Maskiner och andra tekniska anläggningar

5-20 år (20 - 5 procent)

Fordon

5-10 år (20 - 10 procent)

Övriga anläggningstillgångar:

Immateriella anläggningstillgångar

5 år (20 procent)

Avsättningar

Avsättningar redovisas i balansräkningen när bolaget har en förpliktelse, legal eller formell, på grund av en inträffad händelse och när det är sannolikt att ett utflöde av resurser som är förknippat med ekonomiska fördelar kommer att krävas för att uppfylla förpliktelsen och beloppet kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Fonderade medel inom taxefinansierad verksamhet

För den taxefinansierade va- och hushållsavfallsverksamheten regleras balansposternas saldon för förutbetalda intäkter och avgifter mot resultatet. Reglering innebär att de redovisade resultaten för dessa verksamheter är noll. Intäkterna och avgifterna har som mål att balansera över en tre till fem års cykel.

Leasing

Ett leasingavtal enligt vilket de ekonomiska risker och fördelar som förknippas med ägandet av ett objekt i allt väsentligt överförs från leasegivaren till leasetagaren, klassificeras som ett finansiellt leasingavtal. De leasingavtal som inte är finansiella klassificeras som operationella.

Tillgångar som hyrs enligt finansiella leasingavtal redovisas som en materiell anläggningstillgång och värderas initialt till det lägsta av leasingobjektets verkliga värde och nuvärdet av minimileasing-avgifterna vid ingången av avtalet. Förpliktelsen att betala framtida leasing-avgifter redovisas som lång- och kortfristiga skulder. De leasade tillgångarna skrivs av över respektive tillgångs nyttjandeperiod. Leasingbetalningarna redovisas som ränta och amortering av skulderna.

Leasingavgifter som erläggs under operationella leasingavtal redovisas som en kostnad linjärt över leasingperioden.

Leasingintäkter från operationella leasingavtal där bolag inom Uppsala Stadshuskoncernen är leasegivare intäktsredovisas linjärt över leasingperioden.

I juridisk person redovisas samtliga leasingavtal, såväl finansiella som operationella.

I koncernen redovisas tillgångar som leasas genom ett finansiellt leasingavtal som en materiell anläggningstillgång samtidigt som framtida leasingavgifter redovisas som skuld.

För närvarande har bolagen i Uppsala Stadshuskoncernen endast tecknat operationella leasingavtal.

Ersättning till anställda efter avslutad anställning

Koncernen har endast avgiftsbestämda pensionsplaner. Som avgiftsbestämda planer klassificeras planer där fastställda avgifter betalas och det inte finns förpliktelser att betala något ytterligare, utöver dessa avgifter. Utgifter för avgiftsbestämda planer redovisas som en kostnad under den period de anställda utför de tjänster som ligger till grund för förpliktelsen

Skatter

Redovisad skatt utgörs av aktuell samt uppskjuten skatt. Den aktuella skatten baseras på periodens resultat och beräknas på balansdagens skattesats. Skatt som betalas eller erhålls under det aktuella året klassificeras som aktuell skatt. Hit hör även justering av aktuell skatt hänförlig till tidigare perioder. Vid ändring av skattesatser redovisas förändringen i koncernens resultaträkning.

Skatter redovisas i resultaträkningen förutom då underliggande transaktion redovisas direkt mot eget kapital.

Uppskjuten skatt vilken betalas i framtiden eller reducerar framtida skatt, redovisas för differenser mellan redovisade och skattemässiga värden på tillgångar och skulder, så kallade temporära skillnader. De temporära skillnaderna har i huvudsak uppkommit genom förvärv av fastigheter efter 2001.

Även kostnader som är skattemässigt avdragsgilla, senare än de redovisas i resultaträkningen, kan ge upphov till uppskjutna skattefordringar. Uppskjuten skatt beräknas på de skattesatser som har beslutats eller aviserats per balansdagen och som förväntas gälla när den uppskjutna

skattefordran realiserar eller den uppskjutna skatteskulden regleras. Uppskjutna skattefordringar hänförliga till skattemässiga underskottsavdrag redovisas, i den mån det bedöms som sannolikt att de kommer att kunna utnyttjas i framtiden. Vid varje balansdag omprövas den uppskjutna skattefordrans redovisade värde och reduceras i den mån det inte längre är sannolikt att tillräckliga skattepliktiga överskott kommer att finnas tillgängliga. I den mån det senare bedöms som sannolikt, att tillräckliga överskott kommer att finnas tillgängliga, återförs reduktionen.

Värdering av samtliga skatteskulder och skattefordringar sker till nominella belopp.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen upprättas enligt indirekt metod. Det redovisade kassaflödet omfattar endast transaktioner som medför in- eller utbetalningar. Som likvida medel klassificeras endast kassa- och banktillgodohavanden.

Koncernredovisning

Förvärvsmetoden

Koncernredovisningen omfattar de bolag, i vilka moderbolaget har direkt eller indirekt, ett bestämmande inflytande.

Koncernredovisningen har upprättats enligt förvärvsmetoden. Metoden innebär att förvärv av ett dotterföretag betraktas som en transaktion varigenom koncernen indirekt förvärvar dotterföretagets tillgångar och övertar dess skulder. I förvärvsanalysen fastställs anskaffningsvärdet på förvärvsdagen av förvärvade identifierbara tillgångar och övertagna skulder samt eventuellt minoritetsintresse.

Skillnaden mellan anskaffningskostnaden för dotterbolagsaktierna och de genom förvärvsanalysen bestämda netto-tillgångarna hos dotterbolagen utgör koncernmässigt övervärde i fastigheter. Övervärden som hänförs till specifika tillgångar har en avskrivningstid som motsvarar den underliggande tillgångens avskrivningstid.

I förvärvskalkylen för Uppsala Stadshus AB:s förvärv av fastighetsbolag från Uppsala kommun uppkom ett övervärde som

allokerades till fastigheter. Någon uppskjuten skatt hänförlig till övervärdet vid förvärvet redovisas inte då någon uppskjuten skatt inte kalkylerades vid värderingen av köpeskillingen.

Minoritetsintresse redovisas till verkligt värde, vilket innebär att minoritetsintresse har andel i goodwill. Förvärv eller avyttring av andelar i företag som är dotterföretag, såväl före som efter förändringen, redovisas som en transaktion mellan ägarna inom eget kapital.

I koncernredovisningen faller koncernföretagens bokslutsdispositioner bort och ingår i det redovisade resultatet efter avdrag för uppskjuten skatt. Detta innebär att koncernföretagens obeskattade reserver i koncernens balansräkning fördelas mellan uppskjuten skatteskuld och eget kapital.

Utöver vad som framgår om bokslutsdispositioner och obeskattade reserver så överensstämmer samtliga i koncernredovisningen tillämpade redovisnings- och värderingsprinciper med de som beskrivs och tillämpas av moderföretaget.

Närmast överordnade moderföretag, som upprättar koncernredovisning, i vilken företaget ingår är Uppsala kommun (org.nr. 212000-3005) som också är moderföretag för hela koncernen.

Redovisning av tillskott och koncernbidrag i moderbolaget

Lämnade aktieägartillskott redovisas som en ökning av andelens redovisade värde. Erhållna

aktieägartillskott redovisas som en ökning av eget kapital.

Såväl erhållna och lämnade koncernbidrag redovisas som bokslutsdisposition.

Fordringar, skulder och avsättningar

Om inget annat anges ovan värderas kortfristiga fordringar till det lägsta av dess anskaffningsvärde och det belopp varmed de beräknas bli reglerade. Långfristiga fordringar och långfristiga skulder värderas efter det första värderingstillfället till upplupet anskaffningsvärde. Övriga skulder och avsättningar värderas till de belopp varmed de beräknas bli reglerade. Övriga tillgångar redovisas till anskaffningsvärde om inget annat anges ovan (se även finansiella instrument och avsättningar ovan).

Redovisade belopp i resultaträkningar, balansräkningar och noter

Alla poster i resultaträkningar, balansräkningar och noter är registrerade med sina exakta värden i tusentals kronor. Avrundningsdifferenser kan därför förekomma då beloppen, som anges i miljoner kronor, i resultaträkningarna, balansräkningarna och noterna i årsredovisningen, summeras.

Nyckeltal

Justerat eget kapital =	Eget kapital + 78 procent av obeskattade reserver
Räntabilitet på eget kapital =	<u>Resultat efter finansiella poster</u> Justerat eget kapital
Soliditet =	<u>Justerat eget kapital</u> Balansomslutning
Balansomslutning =	Summan på vardera sidan av en balansräkning, det vill säga summan tillgångar eller summ eget kapital och skulder.

UPPSALA STADSHUS AB

Org nr 556500-0642

NOTER TILL RESULTAT- OCH BALANSRÄKNINGAR*Samtliga belopp i miljoner kronor***NOT 1- SEGMENTSREDOVISNING**

	2015	2014
Fastighetsförvaltning		
Bruttoomsättning	2 067	1 994
Koncerninternt	<u>-33</u>	<u>-19</u>
Nettoomsättning	2 035	1 975
Resultat efter finansiella poster	240	290
Fritid och kultur		
Bruttoomsättning	168	167
Koncerninternt	<u>-1</u>	<u>-5</u>
Nettoomsättning	167	162
Resultat efter finansiella poster	-106	-107
VA och avfall		
Bruttoomsättning	480	487
Koncerninternt	<u>-46</u>	<u>-45</u>
Nettoomsättning	435	442
Resultat efter finansiella poster	8	32
Övrigt		
Bruttoomsättning	5	5
Koncerninternt	<u>-5</u>	<u>-5</u>
Nettoomsättning	0	0
Resultat efter finansiella poster	-31	-34
Totalt		
Bruttoomsättning	2 721	2 653
Koncerninternt	<u>-84</u>	<u>-74</u>
Nettoomsättning	2 637	2 579
Resultat efter finansiella poster	111	181

NOTER TILL RESULTAT- OCH BALANSRÄKNINGAR*Samtliga belopp i miljoner kronor***NOT 2 - ÖVRIGA RÖRELSEINTÄKTER I KONCERNEN RESP. FAKTURERAD FÖRSÄLJNING I MODERBOLAGET**

Övriga rörelseintäkter koncernen	2015	2014
Förvaltningsarvoden och diverse försäljning	41	14
Realisationsvinst avyttring anläggningstillgång	6	46
Statligt bidrag teaterverksamhet	17	17
Övriga intäkter	40	41
	105	118

Fakturerad försäljning moderbolaget	2015	2014
Fakturerad försäljning	5	4
Varav till andra koncernföretag	100%	100%
Inga inköp från andra koncernbolag har skett under året		

NOT 3 - PERSONALKOSTNADER OCH ÖVRIGA EXTERNA KOSTNADER

Medelantalet medarbetare	2015		2014	
	Antal	varav män	Antal	varav män
Moderbolaget	-	-	-	-
Dotterbolag	807	56%	755	57%
Koncernen totalt	807	56%	755	57%

Fördelning mellan kvinnor och män i ledning

	2015		2014	
	kvinnor	män	kvinnor	män
Koncernen				
Styrelseledamöter	35%	65%	35%	65%
VD och övr. ledande befattningshavare	41%	59%	39%	61%
Moderbolaget				
Styrelseledamöter	38%	62%	37%	63%
VD och övr. ledande befattningshavare	0%	100%	0%	100%

Löner, andra ersättningar och sociala kostnader

	2015		2014	
	Löner och andra ersättningar	Sociala kostnader (varav pensionskostnader)	Löner och andra ersättningar	Sociala kostnader (varav pensionskostnader)
Moderbolaget	-	-	-	-
Dotterbolag	323	127 (28)	304	115 (25)
Koncernen totalt	323	127 (28)	304	115 (25)

* Av koncernens pensionskostnader avser 3,0 mnkr (2,4 mnkr) gruppen styrelse och VD. Koncernens utestående pensionsförpliktelser till dessa uppgår till 1,0 mnkr (0,5 mnkr).

Löner och andra ersättningar fördelad mellan styrelseledamöter m fl och medarbetare

	2015		2014	
	Styrelse och VD	Övriga anställda	Styrelse och VD	Övriga anställda
Moderbolaget	-	-	-	-
Dotterbolag	14	309	13	292
Koncernen totalt	14	309	13	292

NOTER TILL RESULTAT- OCH BALANSRÄKNINGAR

Samtliga belopp i miljoner kronor

NOT 3 - PERSONALKOSTNADER OCH ÖVRIGA EXTERNA KOSTNADER - fortsättning

Förpliktelser till vd

Uppsalahem AB

Uppsägningstiden för vd är sex månader. Vid uppsägning från företagets sida är uppsägningstiden 18 månader med lön.

Uppsala Kommuns Fastighets AB

Bolaget har för närvarande en tillförordnad vd som går tillbaka till sin ordinarie tjänst som vice vd när uppdraget som tillförordnad vd upphör. Inga särskilda uppsägningsvillkor föreligger.

AB Uppsala Kommuns Industrihus

Vid uppsägning av vd från arbetsgivarens sida gäller en uppsägningstid om 12 månader. Vid uppsägning från vd:s sida gäller en uppsägningstid om 6 månader. Några speciella avtal om pensionsförmåner eller avgångsvederlag föreligger ej.

Uppsala Kommun Skolfastigheter AB

Från vd:s sida är uppsägningstiden 6 månader. Vid uppsägning från bolagets sida ska ersättning motsvarande 6 månader plus 12 månader utbetalas om uppsägning inte är att likställa med avskedande enligt § 18 LAS i vilket fall reglerna om uppsägningslön och engångsersättning inte gäller.

Uppsala Kommun Sport- och Rekreationsfastigheter AB

Från vd:s sida är uppsägningstiden 3 månader. Vid uppsägning från bolaget återgår vd till ospecificerad tillsvidare anställning vid kommunledningskontoret i Uppsala kommun. Vd:s uppsägningstid från bolaget är 6 månader.

Uppsala Parkerings AB

Enligt anställningsavtal med vd gäller 6 månaders uppsägning från bolagets sida och 2 månader från vd:s sida.

Fyrishov AB

Enligt anställningsavtal med vd gäller 6 månaders uppsägning från dennes sida och 12 månader uppsägning från bolagets sida.

Uppsala stadsteater AB

Uppsala stadsteaters vd har ett tidsbegränsat förordnande fram till 30 juni 2016. Några avtal om avgångsvederlag för vd eller andra ledande befattningshavare föreligger inte.

Uppsala Konsert & Kongress AB

Vid uppsägning från bolagets sida äger vd rätt till en uppsägningstid på 6 månader, samt en omställningsersättning på 12 månadslöner. Vid uppsägning från vd:s sida föreligger en uppsägningstid om 6 månader.

Uppsala Vatten och Avfall AB

Vd har från sin sida en uppsägningstid om 6 månader mot bolaget. Vid uppsägning från bolagets sida gäller ersättning motsvarande 24 månadslöner.

UPPSALA STADSHUS AB

Org nr 556500-0642

Samtliga belopp i miljoner kronor

NOT 3 - PERSONALKOSTNADER OCH ÖVRIGA EXTERNA KOSTNADER fortsättning

Revisors arvode	Koncernen		Moderbolaget	
	2015	2014	2015	2014
Revisionsuppdrag (lagstadgad revision)				
EY	2,4	2,2	0,2	0,1
PWC	0,6	0,4	0,0	0,1
Lekmannarevisorer	0,3	0,2	0,0	0,0
Totalt	3,3	2,8	0,3	0,2
Revisionsverksamhet (utöver revisionsuppdraget)				
EY	0,3	0,9	0,1	0,3
PWC	0,0	0,0	0,0	0,0
Totalt	0,3	0,9	0,1	0,3
Skatterådgivning				
Ernst & Young	1,7	1,3	1,1	0,5
PWC	0,0	0,0	0,0	0,0
Totalt	1,7	1,3	1,1	0,5
Övriga tjänster (t.ex. juridiska tjänster som rör annat än skatter)				
EY	0,1	0,1	0,0	0,0
PWC	0,0	0,3	0,0	0,0
Totalt	0,1	0,3	0,0	0,0

NOT 4 - AV- OCH NEDSKRIVNINGAR

(koncernen)	2015	2014
Mark och markanläggning	16	11
Byggnader som utgör anläggningstillgång	458	427
- varav nedskrivningar	-13	0
- varav återförda nedskrivningar	0	-13
Maskiner	15	13
Inventarier	71	63
Övriga immateriella anläggningstillgångar	0	0
Totalt	561	500

NOT 5 - ÖVRIGA RÖRELSEKOSTNADER

(koncernen)	2015	2014
Bokfört värde vid utrangering av inventarier	34	12
Diskonteringsränta deponifond	1	1
Övrigt	0	0
Totalt	35	13

NOT 6 - RÄNTEINTÄKTER OCH LIKNANDE RESULTATPOSTER

(koncernen)	2015	2014
Ränteintäkter och liknande resultatposter	1	4
varav avseende Uppsala kommun	0	1

NOT 7 - RÄNTEKOSTNADER OCH LIKNANDE RESULTATPOSTER

	2015	2014
Moderbolaget		
Ränta till Uppsala kommun	27	33
Koncernen		
Ränta	300	337
Räntebidrag	0	0
Totalt	300	337
varav avseende Uppsala kommun	170	190

UPPSALA STADSHUS AB

Org nr 556500-0642

Samtliga belopp i miljoner kronor

NOT 8 - SKATT

	Koncernen		Moderbolaget	
	2015	2014	2015	2014
Skatt på årets resultat				
Årets aktuella skatt				
Aktuell skatt hänförlig till tidigare år	-6	-1	-13	-
Av Skatteverket återförd skatt	-	-	-	-
Uppskjuten skatt	-47	-31	0	-1
Summa skatt på årets resultat	-53	-32	-13	-1

Avstämning av effektiv skattesats

Redovisat resultat före skatt	111	181	184	233
Skatt på redovisat resultat enligt gällande skattesats (22%)	-24	-40	-41	-51
skatteeffekt av:				
Bokföringsmässiga avskrivningar på byggnader	-100	-86	0	0
Övriga ej avdragsgilla kostnader	-1	-1	-2	0
Justering för ej avdragsgilla räntor	-34	0	0	0
Utnyttjat underskottsavdrag	3	11	0	1
Skattemässiga avskrivningar på byggnader	87	68	0	0
Ej skattepliktiga intäkter	1	2	29	50
Uppskjuten skattekostnad avseende temporära skil	-15	-14	0	0
Uppskjuten skatteintäkt avseende temporära skillnader	10	14	0	0
Övrigt	20	15	0	-1
Redovisad skatt	-53	-32	-13	-1

Nominell skattesats för svenska aktiebolag utgör för år 2015 22,0 % (22,0 % för år 2014).

Uppskjutna skattefordringar**Redovisade uppskjutna skattefordringar avser:**

Nedskrivning av fordringar	1	0	0	0
Kundfordringar	0	0	0	0
Underskottsavdrag	0	0	0	0
Temporära skillnader	23	20	0	0
Summa uppskjutna skattefordringar	24	20	0	0

Uppskjutna skatteskulder**Redovisade uppskjutna skatteskulder avser:**

Skattemässiga överavskrivningar	9	5	0	0
Periodiseringsfonder	5	5	0	0
Temporära skillnader	52	43	0	0
Övrigt	32	26	0	0
Summa uppskjutna skatteskulder	99	79	0	0

Skatteskulder

Avser inkomstskatt	33	5		
--------------------	-----------	----------	--	--

UPPSALA STADSHUS AB

Org nr 556500-0642

Samtliga belopp i miljoner kronor

NOT 9 - BYGGNADER OCH MARK

(koncernen)

	2015	2014
Mark och markanläggningar		
Ingående anskaffningsvärden	2 341	2 026
Årets anskaffningar	40	163
Årets försäljningar/utrangeringar	-6	-35
Omklassificeringar	101	186
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	2 476	2 341
Ingående avskrivningar	-68	-57
Ack avskrivningar sålt utrangerat	0	0
Årets avskrivningar	-16	-11
Omklassificeringar	0	0
Utgående ackumulerade avskrivningar	-84	-68
Ingående nedskrivningar	0	-2
Omklassificeringar	0	2
Utgående ackumulerade nedskrivningar	0	0
Utgående planenligt restvärde	2 392	2 274

UPPSALA STADSHUS AB

Org nr 556500-0642

*Belopp i miljoner kronor***NOT 9- BYGGNADER OCH MARK - fortsättning**

(koncernen)

	2015	2014
Byggnader		
Ingående anskaffningsvärden	16 053	14 938
Årets anskaffningar	165	154
Årets försäljningar/utrangeringar	-52	-62
Omklassificeringar	823	1 022
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	16 988	16 053
Ingående investeringsbidrag	-206	-206
Årets investeringsbidrag	0	0
Utgående investeringsbidrag	-206	-206
Ingående avskrivningar	-2 629	-2 219
Årets försäljningar/utrangeringar	8	6
Årets avskrivningar	-458	-427
Omklassificeringar	0	11
Utgående ackumulerade avskrivningar	-3 079	-2 629
Ingående uppskrivningar	428	437
Ackumulerade uppskrivningar sålt/utrangerat	0	-1
Omklassificeringar uppskrivningar	-28	5
Årets avskrivning på Uppskrivning	-13	-13
Utgående ackumulerade uppskrivningar	388	428
Ingående nedskrivningar	-611	-624
Årets försäljningar/utrangeringar	0	0
Ackumulerade nedskrivning sålt/utrangerat	0	0
Återförd nedskrivning	0	13
Omklassificeringar	28	0
Årets nedskrivningar	13	0
Utgående ackumulerade nedskrivningar	-570	-611
Utgående planenligt restvärde	13 521	13 036
Byggnader och mark totalt		
Utgående planenligt restvärde	15 913	15 309

UPPSALA STADSHUS AB

Org nr 556500-0642

*Belopp i miljoner kronor***NOT 9- BYGGNADER OCH MARK - fortsättning**

(koncernen)

2015**2014****Uppgifter om förvaltningsfastigheter**

Redovisat värde

15 430**13 848**

Verkligt värde

23 933**21 372**

Uppsalahemkoncernen värderar hela sitt bestånd med hjälp av extern värderare. Övriga bolag har utfört interna värderingar, men låtit externa värderare göra kontrollvärdering av ett antal fastigheter. Samtliga bolags värderingar bygger på kassaflödesberäkningar. Uppsalahem AB tillämpar en sk samordnad värdering. Kalkylräntan för hyresbostäder varierar mellan 5,00 och 8,25 procent beroende på risk. För övriga typer av fastigheter ligger kalkylräntan på 8,31 - 8,84 procent.

Sport- och Rekreationsfastigheter AB samt Fyrishov AB är svårvärderade och ingår därför inte i värdena på förvaltningsfastigheterna.

Inget av bolagen har väsentliga åtaganden att köpa, uppföra, repararera, underhålla eller förbättra förvaltningsfastigheterna.

UPPSALA STADSHUS AB

Org nr 556500-0642

*Belopp i miljoner kronor***NOT 10 - MASKINER OCH ANDRA TEKNISKA ANLÄGGNINGAR**

(koncernen)

2015**2014**

Ingående anskaffningsvärden

164**129**

Årets anskaffningar

36**35**

Årets försäljningar/utrangeringar

0**-2**

Omklassificeringar

3**1****Utgående ackumulerade anskaffningsvärden****203****164**

Ingående avskrivningar

-52**-41**

Ackumulerade avskrivningar sålt/utrangerat

0**2**

Årets avskrivningar

-15**-13**

Omklassificeringar

0**0****Utgående ackumulerade avskrivningar****-67****-52****Utgående planenligt restvärde****136****112**

UPPSALA STADSHUS AB

Org nr 556500-0642

Belopp i miljoner kronor

NOT 11 - INVENTARIER, VERKTYG OCH INSTALLATIONER

(koncernen)

	2015	2014
Ingående anskaffningsvärden	1 485	1 266
Årets anskaffningar	156	198
Årets försäljningar/utrangeringar	-6	-7
Omklassificeringar	28	28
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	1 664	1 485
Ingående investeringsbidrag	-9	-9
Årets investeringsbidrag	0	0
Utgående investeringsbidrag	-9	-9
Ingående avskrivningar	-350	-294
Ackumulerade avskrivningar sålt/utrangerat	6	6
Årets avskrivningar	-71	-63
Omklassificeringar	0	0
Utgående ackumulerade avskrivningar	-416	-350
Utgående planenligt restvärde	1 239	1 126

NOT 12 - PÅGÅENDE NYANLÄGGNINGAR

(koncernen)

	2015	2014
Ingående anskaffningsvärden	1 359	1 687
Årets anskaffningar	1 463	1 180
Årets försäljningar/utrangeringar	-8	-1
Omklassificeringar	-1 189	-1 507
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	1 626	1 359
Ingående investeringsbidrag	0	0
Årets investeringsbidrag	0	0
Utgående investeringsbidrag	0	0
Utgående planenligt restvärde	1 626	1 360

NOT 13 - AKTIER OCH ANDELAR I DOTTERBOLAG

	2015	2014
Ingående värde	5 162	4 828
Förvärv av bolag	0	1
Avyttring av bolag	0	0
Lämnade aktieägartillskott	325	333
Utgående ackumulerade anskaffningsvärder	5 487	5 162
Ingående nedskrivningar	-77	-77
Årets nedskrivningar	-7	0
Utgående ackumulerade nedskrivningar	-84	-77
Utgående planenligt restvärde	5 402	5 085

UPPSALA STADSHUS AB

Org nr 556500-0642

Belopp i miljoner kronor

NOT 13 - AKTIER I DOTTERBOLAG - fortsättning

Dotterbolag	Kapital- andel	Rösträtts- andel	Antal aktier och andelar	Ägd del av aktiekapital	Bokfört värde	
					2015	2014
Uppsalahem AB	100%	100%	1 668	166,8	3 259	2 987
Uppsala Kommuns Fastighets AB	100%	100%	6 000	6,0	167	167
Uppsala Parkerings AB	100%	100%	50	0,3	22	16
AB Uppsala Kommuns Industrihus	100%	100%	5 650	56,5	809	809
Fyrishov AB	100%	100%	5 000	5,0	5	12
Uppsala stadsteater AB	100%	100%	20 560	5,1	8	7
Uppsala Konsert och Kongress AB	100%	100%	1 550	1,5	2	2
Uppsala Vatten och Avfall AB	100%	100%	5 000	5,0	168	168
Uppsala bostadsförmedling AB	100%	100%	1 000	0,1	7	0
Uppsala Kommun Skolfastigheter AB	100%	100%	10 000	10,0	716	686
Uppsala Kommun Sport- och Rekreationsfastigheter AB	100%	100%	10 000	10,0	49	43
Uppsala Kommun Förvaltningsfastigheter AB	100%	100%	10 000	10,0	190	188
Uppsala R2 AB	100%	100%	2 000	0,2	0	0
Uppsala R3 AB	100%	100%	2 000	0,2	0	0
					5 402	5 085

Dotterbolag och dotterdotterbolag**Organisationsnr.****Säte**

Uppsalahem AB	556137-3589	Uppsala
- Kretia i Uppsala Kvarngärdet AB	556831-8348	"
- Uppsalahem Eksätragården AB	556862-0461	"
- Studentstaden i Uppsala AB	556233-8649	"
- Uppsalahem Elmer AB	556862-0453	"
- Östra Orgeln Bostäder AB	556824-8271	"
Uppsala Kommuns Fastighets AB	556099-5077	"
- Storröta Centrum AB	556833-8312	"
- Fastighetsbolaget Storröta HB	916514-6029	"
- Gottsunda Marknad AB	556643-0608	"
Uppsala Parkerings AB	556044-4498	"
AB Uppsala Kommuns Industrihus	556162-6606	"
- Uppsala Kommuns Industrihus Förvaltnings AB	556396-3403	"
- Uppsala Kommuns Industrihus Sleipner HB	916671-9550	"
- Uppsala Kommuns Industrihus Rälsen HB	916671-9535	"
- Uppsala Kommuns Industrihus Brand HB	969643-4480	"
- Uppsala Kommuns Industrihus Sandbacken HB	916408-9220	"
- Förvaltningsbolaget Industrihus Kölen KB	916634-0183	"
- Uppsala Industrihus Cykeln AB	556445-3859	"
- Uppsala Industrihus Västland AB	556181-2412	"
- DLIJ Förvaltning AB	556694-5183	"
- Industrihus i Eke AB	556701-2157	"
- AB Boländerna 32:2	556997-5591	"
Fyrishov AB	556380-4524	"
Uppsala stadsteater AB	556009-4095	"
Uppsala Konsert och Kongress AB	556414-8301	"
Uppsala Vatten och Avfall AB	556025-0051	"
Uppsala bostadsförmedling AB	556109-6628	"
Uppsala Kommun Skolfastigheter AB	556911-0751	"
Uppsala Kommun Sport-och Rekreationsfastigheter AB	556911-0744	"
Uppsala Kommun Förvaltningsfastigheter AB	556911-0736	"
Uppsala R 2 AB	556457-1452	"
Uppsala R 3 AB	556457-1460	"

UPPSALA STADSHUS AB

Org nr 556500-0642

*Belopp i miljoner kronor***NOT 14 - ANDRA LÅNGFRISTIGA VÄRDEPAPPERSINNEHAV**

(koncernen)

	2015	2014
Ingående värden	0,04	0,04
Årets awyttringar	0,01	0,00
Utgående värde	0,05	0,04

Avser	Bokfört värde		Marknadsvärde	
	2015	2014	2015	2014
Insatskapital SCR	0,01	0,00	0,01	0,00
HBV andel	0,04	0,04	0,04	0,04
Totalt	0,05	0,04	0,05	0,04

NOT 15 - ANDRA LÅNGFRISTIGA FORDRINGAR

(koncernen)

	2015	2014
Uppskjuten skattefordran	24	20
Fordran investeringsmoms	169	226
Övriga långfristiga fordringar	2	2
Totalt	195	248

NOT 16 - FÖRUTBETALDA KOSTNADER OCH UPPLUPNA INTÄKTER

(koncernen)

	2015	2014
Förutbetalda hyror	5	4
Övriga förutbetalda kostnader	27	25
Upplupen ränta	0	0
Upplupna intäkter	8	6
Övriga poster	3	2
Totalt	43	36

NOT 17 - KASSA OCH BANK

(koncernen)

	2015	2014
Kassamedel	1	2
Disponibla tillgodohavanden	208	181
Kortfristiga likvida placeringar	0	0
Totalt	208	182

UPPSALA STADSHUS AB

Org nr 556500-0642

NOT 18 - RAPPORT ÖVER FÖRÄNDRINGAR I KONCERNENS EGET KAPITAL

	Aktie- kapital	Övrigt tillskjutet kapital	Annat eget kapital inkl. årets resultat	Minoritets- intresse	Totalt
Ingående balans 2014-01-01	370	3 007	630	0	4 008
Nyemission					
Årets resultat			148		148
Utgående balans 2014-12-31	370	3 007	779	0	4 156
Lämnad utdelning	0	0	-15	0	-15
Årets resultat	0	0	58	0	58
Utgående balans 2015-12-31	370	3 007	822	0	4 200

2015-12-31**2014-12-31**

Ej återbetalade villkorade aktieägartillskott

269

269

Fordringsägaren, Uppsala kommun, har rätt att erhålla återbetalning ur disponibla vinstmedel enligt fastställd balansräkning under förutsättning att sådan betalning är förenlig med aktiebolagslagens vinstutdelningsregler.

UPPSALA STADSHUS AB

Org nr 556500-0642

*Belopp i miljoner kronor***NOT 18 - RAPPORT ÖVER FÖRÄNDRINGAR I MODERFÖRETAGETS EGET KAPITAL**

	Aktie- kapital	Reserv- fond	Balanserat resultat	Årets resultat	Totalt
Ingående balans 2014-01-01	370	1 846	1 326	45	3 588
Årets resultat				232	232
Utgående balans 2014-12-31	370	1 846	1 371	232	3 819
Överföring resultat föregående år			232	-232	0
Lämnad utdelning			-15		-15
Årets resultat				171	171
Utgående balans 2015-12-31	370	1 846	1 588	171	3 975

2015-12-31**2014-12-31**

Ej återbetalade villkorade aktieägartillskott

246

246

Fordringsägaren, Uppsala kommun, har rätt att erhålla återbetalning ur disponibla vinstmedel enligt fastställd balansräkning under förutsättning att sådan betalning är förenlig med aktiebolagslagens vinstutdelningsregler.

UPPSALA STADSHUS AB

Org nr 556500-0642

Belopp i miljoner kronor

NOT 19 - AVSÄTTNINGAR

(koncernen)

Pensioner	2015	2014
Pensioner och liknande förpliktelser		
Belopp vid årets ingång	5	6
Årets avsättningar	0	0
Under året ianspråkstagna belopp	0	0
Under året återförda belopp	0	0
Belopp vid årets utgång	5	5
Övriga skatter		
Belopp vid årets ingång	0	0
Årets avsättningar	19	0
Under året ianspråkstagna belopp	0	0
Under året återförda belopp	0	0
Belopp vid årets utgång	19	0
Uppskjuten skatteskuld		
Belopp vid årets ingång	79	49
Årets avsättningar	31	44
Under året ianspråkstagna belopp	0	0
Under året återförda belopp	-11	-13
Belopp vid årets utgång	99	79
Övriga avsättningar		
Belopp vid årets ingång	41	36
Årets avsättningar	21	6
Under året ianspråkstagna belopp	0	0
Under året återförda belopp	0	0
Belopp vid årets utgång	62	41
Totalt belopp vid årets utgång	184	126

Uppsala Vatten och Avfall AB har gjort fondering av medel för den framtida återställningen av Hovgårdens avfallsanläggning. Fondering är beräknad utifrån ett nuvärde på den bedömda framtida återställningskostnaden. Deponifonden uppgår till 31,8 mnkr i årsbokslut 2015.

NOT 20 - LÅNGFRISTIGA SKULDER

Nedan anges den del av långfristiga skulder som förfaller till betalning 1-5 år efter balansdagen.

	2015	2014
Moderbolaget		
Skulder till dotterbolag	7	0
Skulder till Uppsala kommun	1 120	945
	1 127	945
Koncernen		
Skulder till kreditinstitut	3 805	0
Skulder till Uppsala kommun	5 030	2 897
Övriga långfristiga skulder	12	2
	8 847	2 899

Nedan anges den del av långfristiga skulder som förfaller till betalning senare än fem år efter balansdagen.

	2015	2014
Moderbolaget		
Skulder till dotterbolag	0	0
Skulder till Uppsala kommun	0	0
	0	0
Koncernen		
Skulder till kreditinstitut	0	3 555
Skulder till Uppsala kommun	1 836	2 556
Övriga långfristiga skulder	384	360
	2 220	6 471

UPPSALA STADSHUS AB

Org nr 556500-0642

*Belopp i miljoner kronor***NOT 21 - CHECKRÄKNINGSKREDIT**

Moderbolaget	2015	2014
Beviljad kredit	150	150
Koncernen		
Beviljad kredit	1 254	1 103

NOT 22 - UPPLUPNA KOSTNADER OCH FÖRUTBETALDA INTÄKTER

(koncernen)

	2015	2014
Semesterlöneskuld	22	21
Sociala avgifter	4	7
Upplupna räntor	21	21
Upplupna lönekostnader	4	13
Förskottsbetalda hyror	89	74
Förutbetalda intäkter	26	30
Förutbetalda brukningsintäkter VA-verksamhet	39	41
Förutbetalda hushållsavfallsavgifter	47	38
Övrigt	48	43
Totalt	300	288

NOT 23 - STÄLLDA SÄKERHETER OCH ANSVARSFÖRBINDELSER

Koncernen	2015	2014
------------------	-------------	------

Ställda säkerheter

För egna skulder och avsättningar

avseende långfristiga skulder till kreditinstitut:

- Fastighetsinteckningar	1 913	2 155
Summa ställda panter	1 913	2 155

Ansvarsförbindelser

Garantiförbindelser	1	2
Borgensförbindelser	2	1
Övriga ansvarsförbindelser	2	0
Summa ansvarsförbindelser	5	3

Moderbolaget

Ställda panter	Inga	Inga
-----------------------	-------------	-------------

Ansvarsförbindelser

Moderbolaget har lämnat kapitaltäckningsgaranti till samtliga dotterbolag.

UPPSALA STADSHUS AB

Org nr 556500-0642

NOT 24 - UPPLYSNINGAR OM FINANSIELLA INSTRUMENT

Säkringsredovisning

Uppsalahem AB

Enligt Uppsalahems finanspolicy får derivatinstrument endast användas för att förändra eller eliminera de ränte- och valutarisker som uppstår i koncernen och ska därför alltid vara kopplade till en underliggande exponering. Framtida upplåning för planerade investeringar får säkras.

Vid bokslutstillfället innehöll derivatportföljen endast vanliga ränteswappar. Inga swappar med framtida start finns kvar i portföljen och räntetak till ett värde av 600 miljoner kronor har förfallit under 2015. Swapparna utgör säkringar till låneportföljen och kan därför säkringsredovisas. Volymen ränteswappar uppgick vid årsskiftet till 3 610 miljoner kronor.

Derivatportföljens totala marknadsvärde uppgick vid årsskiftet till -269 (-343) miljoner kronor.

Uppsala Kommuns Fastighets AB

Omvandling från rörlig till fast ränta på två lån om totalt 170 miljoner kronor. Effektiviteten är 100 procent av beloppet, men med en längre löptid på derivatet än kapitalbindningen på lånen. Dock är detta godkänt av kommunens finansutskott och därmed är risken pga skillnaden i löptid övertagen kommunen som är motpart för bägge transaktionerna.

NOT 25 - OFFENTLIGA BIDRAG

Uppsala Parkerings AB

Bolaget har för egen del samt som ombud för Fyrishov och Skolfastigheter, ansökt om klimatinvesteringsstöd från Naturvårdsverket. Enligt beslut per 2015-12-14 har bolaget tilldelats 0,5 miljoner kronor varav hälften har utbetalats under 2015. Resterande belopp kommer att utbetalats när bolaget gjort slutredovisning. Bolagets andel av det tilldelade stödet är 50 procent. Resterande 50 procent skall delas lika mellan Fyrishov och Skolfastigheter. Bolaget ämnar för sin del av stödet uppföra laddningsstationer för elfordon.

Uppsala stadsteater AB redovisar i resultaträkningen 2015:

Bolaget har erhållit verksamhetsstöd från Samverkansmodellen om 16 miljoner kronor, projektstöd från Kultur och bildning, barn och ungdomsprojekt 0,3 miljoner kronor, utvecklingsbidrag från Statens kulturråd, barn och ungdomsprojekt 0,3 miljoner kronor, Theatronbidrag 0,08 miljoner kronor

Uppsala stadsteater AB redovisar i balansräkningen per 2015

Bolaget har erhållit verksamhetsstöd från Samverkansmodellen 0,2 miljoner kronor, projektbidrag turné Colombia 2016 0,2 miljoner kronor, utvecklingsbidrag 2015 från Statens kulturråd, barn och ungdomsprojekt 0,4 miljoner kronor, projektstöd 2015 från Kultur och bildning, barn och ungdomsprojekt 0,5 miljoner kronor, projektstöd 2015-2016 Uppsala kommun, barn och ungdomsprojekt 0,2 miljoner kronor, projektstöd 2016-2017 från EU, Theatronprojektet 1 miljoner kronor.

Bidragen i balansräkningen avser projekt under perioden 2016-2017.

Uppsala Vatten och Avfall AB

Har erhållit lönebidrag samt trygghetsanställningsbidrag på sammanlagt 0,3 miljoner kronor av arbetsförmedlingen för år 2015.

Uppsala Vatten har även beviljats klimatinvesteringsstöd från Naturvårdsverket för uppförandet av en kretsloppspark i Gränbyområdet och för en ny biogastankstation. Stöden är en del av "Klimatklivet" som är regeringens satsning på lokala investeringar för största möjliga klimatnytta.

De beviljade stöden på totalt 9 miljoner kronor kommer att användas för uppförandet av en kretsloppspark och för en ny biogastankstation. Årets utbetalda investeringsbidrag från Naturvårdsverket är 25 procent av totalbeloppet det vill säga 2 miljoner kronor. (Bokfört på balansräkningen)

UPPSALA STADSHUS AB

Org nr 556500-0642

*Belopp i miljoner kronor***Not 26 - OPERATIONELL LEASING**

	Koncernen		Moderföretaget	
	2015	2014	2015	2014
Kostnadsförda leasingavgifter avseende operationella leasingavtal	48	48	0	0
Framtida minimileaseavgifter avseende ej uppsägningsbara operationella leasingavtal				
Ska betalas inom 1 år	15	29	0	0
Ska betalas inom 1-5 år	31	101	0	0
Ska betalas senare än 5 år	5	38	0	0
Tillgångsslag				
Fordon	1	1		
Kontorsinventarier	0	0		
Lokaler	46	46		
Övrigt	1	1		
	48	48		

Koncernen har väsentliga leasingavtal som avser olika typer av lokaler, t.ex. teater, kontor, arkiv, verkstad och garage.

Hyresintäkter

	Koncernen		Moderföretaget	
	Antal kontrakt	Kontraktsvärde	Antal kontrakt	Kontraktsvärde
Kontraktsförfallostruktur				
Lokaler				
inom ett år	280	668	0	0
senare än ett år men före fem år	437	827	0	0
senare än fem år	88	89	0	0
Summa lokaler	805	1 584	0	0
Bostäder	15 883	1 104	0	0
Garage och p-platser	7 274	42	0	0
Övrigt	1 407	27	0	0

Hyresavtal avseende bostäder och garage ingås normalt tillsvidare där hyresgästen har möjlighet att säga upp avtalet med 3 månaders uppsägningstid

Uppsala Stadshus AB:s styrelse

Uppsala den 5 april 2016

Marlene Burwick
Ordförande

Maria Gardfjell

Fredrik Ahlstedt

Stefan Hanna

Mohamad Hassan

Ilona Szatmári Waldau

Erik Pelling

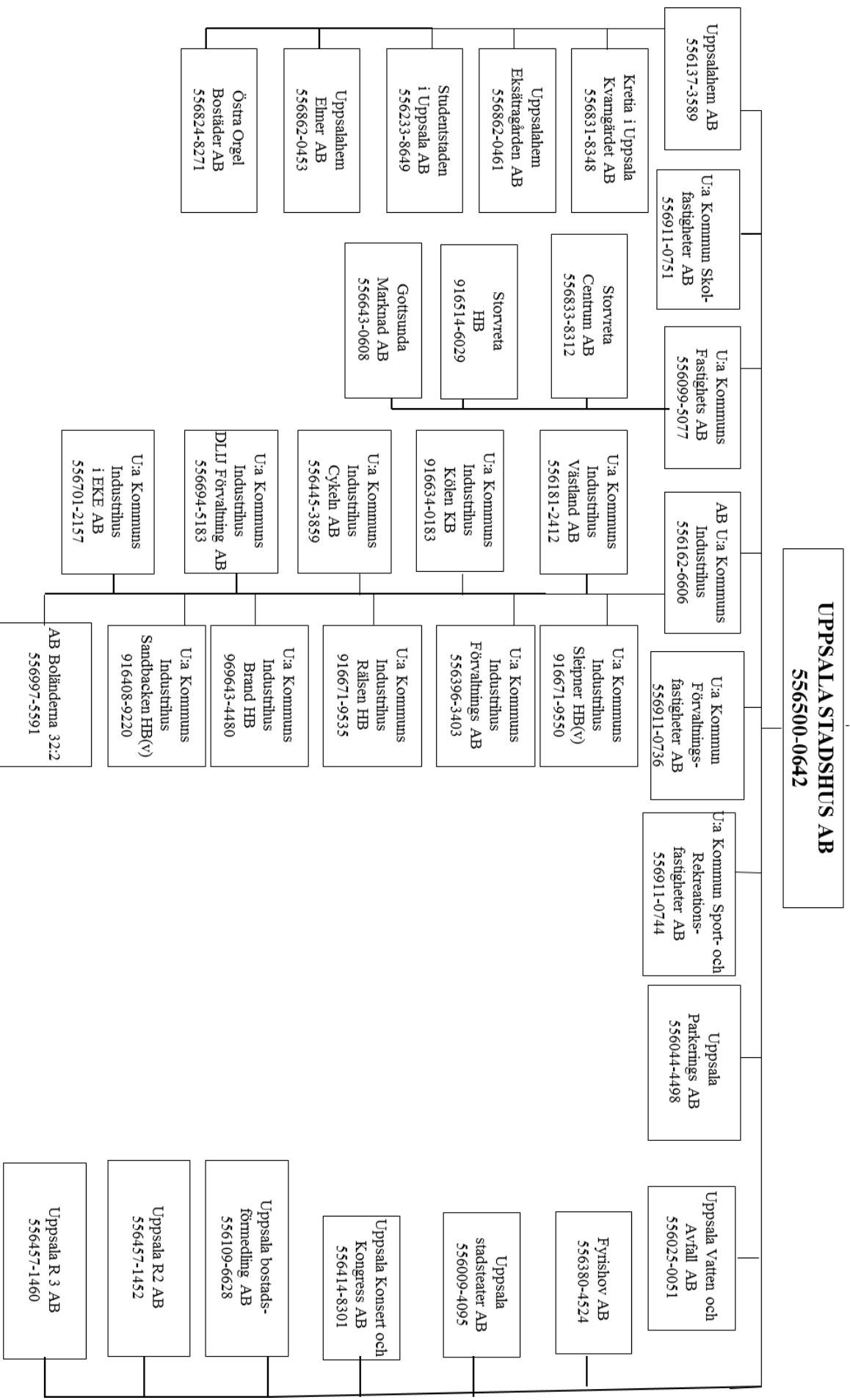
Eduards Freijs

Joachim Danielsson
vd

Vår revisionsberättelse har avgivits den 5 april 2016

Ernst & Young AB

Björn Ohlsson
Auktoriserad revisor

Handläggare

Datum

Diarienummer

Kommunfullmäktige

**Lekmannarevisionens granskningsrapporter år 2015 för bolagen i
Uppsala stadshuskoncern**

Bilagat finns lekmannarevisionens granskningsrapporter år 2015 för bolagen i Uppsala
Stadshuskoncernen.

Till årsstämman i Uppsala Stadshus AB

Granskningsrapport för år 2015

Vi har granskat Uppsala Stadshus AB:s (org.nr 556500-0642) verksamhet för år 2015.

Styrelse och VD svarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande bolagsordning, ägardirektiv och beslut samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. Lekmannarevisorernas ansvar är att granska verksamhet och kontroll och pröva om verksamheten bedrivits i enlighet med fullmäktiges uppdrag.

Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen och god revisionssed i kommunal verksamhet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och prövning. Vår granskning har utgått från de direktiv bolagets ägare fattat samt att verksamheten håller sig inom de ramar bolagsordningen anger. Samordning har skett mellan oss lekmannarevisorer och de auktoriserade revisorerna från Ernst & Young.

Som ett led i vår granskning av bolaget har på vårt uppdrag en fördjupad granskning gjorts. Granskningen har utförts av PwC.

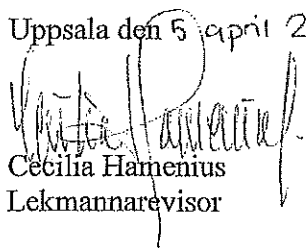
Granskningen visar att bolaget arbetar enligt de direktiv och policys som är uppställda i kommunfullmäktige.

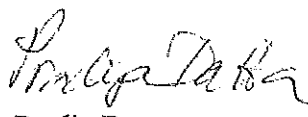
Vi anser att vår granskning ger oss en rimlig grund för våra uttalanden nedan.

Vi bedömer att bolagets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt sätt samt att den interna kontrollen varit tillräcklig.

Vi finner därför inte anledning till anmärkning mot styrelsens ledamöter eller verkställande direktören.

Uppsala den 5 april 2016

Cecilia Hamenius
Lekmannarevisor

Pradip Datta
Lekmannarevisor

Till årsstämman i Uppsalahem Aktiebolag
Granskningsrapport för år 2015

Vi har granskat Uppsalahem Aktiebolags (org.nr 556137-3589) verksamhet för år 2015.

Styrelse och VD svarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande bolagsordning, ägardirektiv och beslut samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. Lekmannarevisorernas ansvar är att granska verksamhet och kontroll och pröva om verksamheten bedrivits i enlighet med fullmäktiges uppdrag.

Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen och god revisionssed i kommunal verksamhet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och prövning. Vår granskning har utgått från de direktiv bolagets ägare fattat samt att verksamheten håller sig inom de ramar bolagsordningen anger. Samordning har skett mellan oss lekmannarevisorer och de auktoriserade revisorerna från Ernst & Young.

Som ett led i vår granskning av bolaget har på vårt uppdrag en fördjupad granskning gjorts. Granskningen har utförts av PwC och har redovisats i en rapport som lämnats till bolagets styrelse.

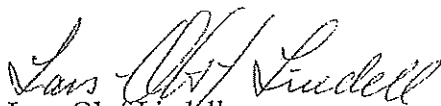
Granskningen visar att bolaget arbetar aktivt enligt de direktiv och policys som är uppställda i kommunfullmäktige.

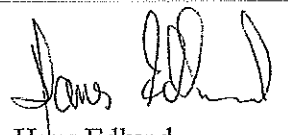
Vi anser att vår granskning ger oss en rimlig grund för våra uttalanden nedan.

Vi bedömer att bolagets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt sätt samt att den interna kontrollen har varit god.

Vi finner därför inte anledning till anmärkning mot styrelsens ledamöter eller verkställande direktören.

Uppsala den 16 mars 2016

Lars-Olof Lindell
Lekmannarevisor

Hans Edlund
Lekmannarevisor

Till årsstämman i Studentstaden i Uppsala Aktiebolag
Granskningsrapport för år 2015

Vi har granskat Studentstaden i Uppsala Aktiebolags (org.nr 556233-8649) verksamhet för år 2015.

Styrelse och VD svarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande bolagsordning, ägardirektiv och beslut samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. Lekmannarevisorernas ansvar är att granska verksamhet och kontroll och pröva om verksamheten bedrivits i enlighet med fullmäktiges uppdrag.

Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen och god revisionssed i kommunal verksamhet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och prövning. Vår granskning har utgått från de direktiv bolagets ägare fattat samt att verksamheten håller sig inom de ramar bolagsordningen anger. Samordning har skett mellan oss lekmannarevisorer och de auktoriserade revisorerna från Ernst & Young.

Som ett led i vår granskning av bolaget har på vårt uppdrag en fördjupad granskning gjorts. Granskningen har utförts av PwC och har redovisats i en rapport som lämnats till bolagets styrelse.

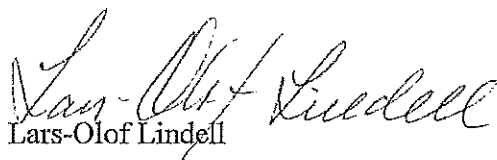
Granskningen visar att bolaget arbetar aktivt enligt de direktiv och policys som är uppställda i kommunfullmäktige.

Vi anser att vår granskning ger oss en rimlig grund för våra uttalanden nedan.

Vi bedömer att bolagets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt sätt samt att den interna kontrollen har varit god.

Vi finner därför inte anledning till anmärkning mot styrelsens ledamöter eller verkställande direktören.

Uppsala den 16 mars 2016

Lars-Olof Lindell

Lekmannarevisor

Till årsstämman i Kretia i Uppsala Kvarngärdet AB
Granskningsrapport för år 2015

Vi har granskat Kretia i Uppsala Kvarngärdet AB:s (org.nr 556831-8348) verksamhet för år 2015.

Styrelse och VD svarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande bolagsordning, ägardirektiv och beslut samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. Lekmannarevisorernas ansvar är att granska verksamhet och kontroll och pröva om verksamheten bedrivits i enlighet med fullmäktiges uppdrag.

Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen och god revisionssed i kommunal verksamhet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och prövning. Vår granskning har utgått från de direktiv bolagets ägare fattat samt att verksamheten håller sig inom de ramar bolagsordningen anger. Samordning har skett mellan oss lekmannarevisorer och de auktoriserade revisorerna från Ernst & Young.

Som ett led i vår granskning av bolaget har på vårt uppdrag en fördjupad granskning gjorts. Granskningen har utförts av PwC och har redovisats i en rapport som lämnats till bolagets styrelse.

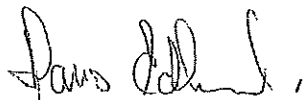
Granskningen visar att bolaget arbetar aktivt enligt de direktiv och policys som är uppställda i kommunfullmäktige.

Vi anser att vår granskning ger oss en rimlig grund för våra uttalanden nedan.

Vi bedömer att bolagets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt sätt samt att den interna kontrollen har varit god.

Vi finner därför inte anledning till anmärkning mot styrelsens ledamöter eller verkställande direktören.

Uppsala den 16 mars 2016

Hans Edlund
Lekmannarevisor

Till årsstämman i Uppsalahem Elmer AB
Granskningsrapport för år 2015

Vi har granskat Uppsalahem Elmer AB:s (org.nr 556862-0453) verksamhet för år 2015.

Styrelse och VD svarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande bolagsordning, ägardirektiv och beslut samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. Lekmannarevisorernas ansvar är att granska verksamhet och kontroll och pröva om verksamheten bedrivits i enlighet med fullmäktiges uppdrag.

Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen och god revisionssed i kommunal verksamhet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och prövning. Vår granskning har utgått från de direktiv bolagets ägare fattat samt att verksamheten håller sig inom de ramar bolagsordningen anger. Samordning har skett mellan oss lekmannarevisorer och de auktoriserade revisorerna från Ernst & Young.

Som ett led i vår granskning av bolaget har på vårt uppdrag en fördjupad granskning gjorts. Granskningen har utförts av PwC och har redovisats i en rapport som lämnats till bolagets styrelse.

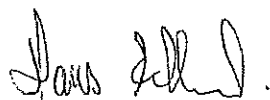
Granskningen visar att bolaget arbetar aktivt enligt de direktiv och policys som är uppställda i kommunfullmäktige.

Vi anser att vår granskning ger oss en rimlig grund för våra uttalanden nedan.

Vi bedömer att bolagets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt sätt samt att den interna kontrollen har varit god.

Vi finner därför inte anledning till anmärkning mot styrelsens ledamöter eller verkställande direktören.

Uppsala den 16 mars 2016

Hans Edlund
Lekmannarevisor

Till årsstämman i Uppsalahem Eksätragården AB

Granskningsrapport för år 2015

Vi har granskat Uppsalahem Eksätragården AB:s (org.nr 556862-0461) verksamhet för år 2015.

Styrelse och VD svarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande bolagsordning, ägardirektiv och beslut samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. Lekmannarevisorernas ansvar är att granska verksamhet och kontroll och pröva om verksamheten bedrivits i enlighet med fullmäktiges uppdrag.

Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen och god revisionssed i kommunal verksamhet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och prövning. Vår granskning har utgått från de direktiv bolagets ägare fattat samt att verksamheten håller sig inom de ramar bolagsordningen anger. Samordning har skett mellan oss lekmannarevisorer och de auktoriserade revisorerna från Ernst & Young.

Som ett led i vår granskning av bolaget har på vårt uppdrag en fördjupad granskning gjorts. Granskningen har utförts av PwC och har redovisats i en rapport som lämnats till bolagets styrelse.

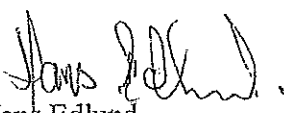
Granskningen visar att bolaget arbetar aktivt enligt de direktiv och policys som är uppställda i kommunfullmäktige.

Vi anser att vår granskning ger oss en rimlig grund för våra uttalanden nedan.

Vi bedömer att bolagets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt sätt samt att den interna kontrollen har varit god.

Vi finner därför inte anledning till anmärkning mot styrelsens ledamöter eller verkställande direktören.

Uppsala den 16 mars 2016

Hans Edlund
Lekmannarevisor

Till årsstämman i Uppsala Kommuns Fastighets AB

Granskningsrapport för år 2015

Vi har granskat Uppsala Kommuns Fastighets AB:s (org.nr 556099-5077) verksamhet för år 2015.

Styrelse och VD svarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande bolagsordning, ägardirektiv och beslut samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. Lekmannarevisorernas ansvar är att granska verksamhet och kontroll och pröva om verksamheten bedrivits i enlighet med fullmäktiges uppdrag.

Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen och god revisionssed i kommunal verksamhet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och prövning. Vår granskning har utgått från de direktiv bolagets ägare fattat samt att verksamheten håller sig inom de ramar bolagsordningen anger. Samordning har skett mellan oss lekmannarevisorer och de auktoriserade revisorerna från Ernst & Young.

Som ett led i vår granskning av bolaget har på vårt uppdrag en fördjupad granskning gjorts. Granskningen har utförts av PwC och har redovisats i en rapport som lämnats till bolagets styrelse.

Granskningen visar att bolaget arbetar aktivt enligt de direktiv och policys som är uppställda i kommunfullmäktige. Ägarstyrningen fungerar väl.

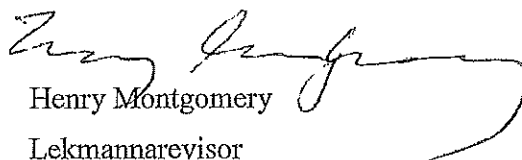
Vi anser att vår granskning ger oss en rimlig grund för våra uttalanden nedan.

Vi bedömer att bolagets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt sätt samt att den interna kontrollen har varit tillräcklig. Vi finner därför inte anledning till anmärkning mot styrelsens ledamöter eller verkställande direktören.

Uppsala den 18 mars 2016

Lise-Lotte Argülander
Lekmannarevisor

Henry Montgomery
Lekmannarevisor

Till årsstämman i Gottsunda Marknad AB

Granskningsrapport för år 2015

Vi har granskat Gottsunda Marknad AB:s (org.nr 556643-0608) verksamhet för år 2015.

Styrelse och VD svarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande bolagsordning, ägardirektiv och beslut samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. Lekmannarevisorns ansvar är att granska verksamhet och kontroll och pröva om verksamheten bedrivits i enlighet med fullmäktiges uppdrag.

Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen och god revisionssed i kommunal verksamhet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och prövning. Vår granskning har utgått från de direktiv bolagets ägare fattat samt att verksamheten håller sig inom de ramar bolagsordningen anger. Samordning har skett mellan oss lekmannarevisorer och de auktoriserade revisorerna från Ernst & Young.

Bolaget har inte erhållit något ägardirektiv och verksamheten har varit liten under året.

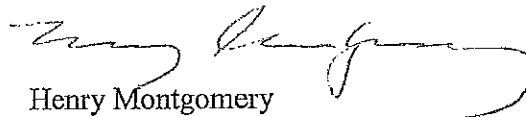
Vi anser att vår granskning ger oss en rimlig grund för våra uttalanden nedan.

Vi bedömer att bolagets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt sätt samt att den interna kontrollen har varit tillräcklig. Vi finner därför inte anledning till anmärkning mot styrelsens ledamöter eller verkställande direktören.

Uppsala den 18 mars 2016

Lise-Lotte Argander
Lekmannarevisor

Henry Montgomery
Lekmannarevisor

Till årsstämman i Uppsala Kommuns Industrihus AB koncern

Granskningsrapport för år 2015

Vi har granskat Uppsala Kommuns Industrihus AB:s (org.nr 556162-6606) samt dess dotterbolags verksamhet för år 2015.

Styrelse och VD svarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande bolagsordning, ägardirektiv och beslut samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. Lekmannarevisorernas ansvar är att granska verksamhet och kontroll och pröva om verksamheten bedrivits i enlighet med fullmäktiges uppdrag.

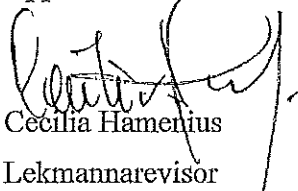
Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen och god revisionssed i kommunal verksamhet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och prövning. Vår granskning har utgått från de direktiv bolagets ägare fattat samt att verksamheten håller sig inom de ramar bolagsordningen anger. Samordning har skett mellan oss lekmannarevisorer och de auktoriserade revisorerna från Ernst & Young.

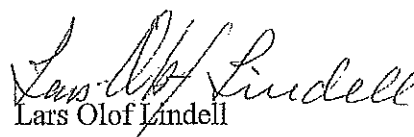
Som ett led i vår granskning av bolaget har på vårt uppdrag en fördjupad granskning gjorts. Granskningen har utförts av PwC och har redovisats i en rapport som lämnats till bolagets styrelse.

Granskningen visar att koncernen arbetar aktivt enligt de direktiv och policys som är uppställda i kommunfullmäktige. Ägarstyrningen fungerar väl. Vi anser att vår granskning ger oss en rimlig grund för våra uttalanden nedan.

Vi bedömer att koncernens verksamhet sköts på ett ändamålsenligt sätt samt att den interna kontrollen har varit tillräcklig. Vi finner därför inte anledning till anmärkning mot styrelsens ledamöter eller verkställande direktören.

Uppsala den 18 mars 2016

Cecilia Hamenius
Lekmannarevisor

Lars Olof Lindell
Lekmannarevisor

Till årsstämman i Uppsala Kommuns Industrihus AB

Granskningsrapport för år 2015

Vi har granskat Uppsala Kommuns Industrihus AB:s (org.nr 556162-6606) verksamhet för år 2015.

Styrelse och VD svarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande bolagsordning, ägardirektiv och beslut samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. Lekmannarevisorernas ansvar är att granska verksamhet och kontroll och pröva om verksamheten bedrivits i enlighet med fullmäktiges uppdrag.

Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen och god revisionssed i kommunal verksamhet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och prövning. Vår granskning har utgått från de direktiv bolagets ägare fattat samt att verksamheten håller sig inom de ramar bolagsordningen anger. Samordning har skett mellan oss lekmannarevisorer och de auktoriserade revisorerna från Ernst & Young.

Som ett led i vår granskning av bolaget har på vårt uppdrag en fördjupad granskning gjorts. Granskningen har utförts av PwC och har redovisats i en rapport som lämnats till bolagets styrelse.

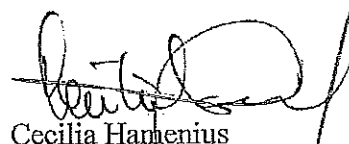
Granskningen visar att bolaget arbetar aktivt enligt de direktiv som är uppställda i kommunfullmäktige. Ägarstyrningen fungerar väl.

Vi anser att vår granskning ger oss en rimlig grund för våra uttalanden nedan.

Vi bedömer att bolagets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt sätt samt att den interna kontrollen har varit tillräcklig. Vi finner därför inte anledning till anmärkning mot styrelsens ledamöter eller verkställande direktören.

Uppsala den 18 mars 2016

Lars-Olof Lindell
Lekmannarevisor

Cecilia Hamenius
Lekmannarevisor

Till årsstämman i Uppsala Industrihus Västland AB

Granskningsrapport för år 2015

Jag har granskat Uppsala Industrihus Västland AB:s (org.nr 556181-2412) verksamhet för år 2015.

Styrelse och VD svarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande bolagsordning, ägardirektiv och beslut samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. Lekmannarevisorns ansvar är att granska verksamhet och kontroll och pröva om verksamheten bedrivits i enlighet med fullmäktiges uppdrag.

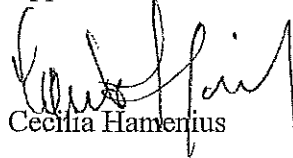
Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen och god revisionssed i kommunal verksamhet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och prövning. Min granskning har utgått från de direktiv bolagets ägare fattat samt att verksamheten håller sig inom de ramar bolagsordningen anger. Samordning har skett mellan mig lekmannarevisor och de auktoriserade revisorerna från Ernst & Young.

Som ett led i min granskning av bolaget har på mitt uppdrag en fördjupad granskning gjorts. Granskningen har utförts av PwC och har redovisats i en rapport som lämnats till bolagets styrelse.

Granskningen visar att bolaget arbetar aktivt enligt de direktiv och policys som är uppställda i kommunfullmäktige. Ägarstyrningen fungerar väl. Jag anser att min granskning ger mig en rimlig grund för mina uttalanden nedan.

Jag bedömer att bolagets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt sätt samt att den interna kontrollen har varit tillräcklig. Jag finner därför inte anledning till anmärkning mot styrelsens ledamöter eller verkställande direktören.

Uppsala den 18 mars 2016

Cecilia Hamenius
Lekmannarevisor

Till årsstämman i DLIJ Förvaltning AB

Granskningsrapport för år 2015

Jag har granskat DLIJ Förvaltning AB:s (org.nr 556694-5183) verksamhet för år 2015.

Styrelse och VD svarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande bolagsordning, ägardirektiv och beslut samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. Lekmannarevisorns ansvar är att granska verksamhet och kontroll och pröva om verksamheten bedrivits i enlighet med fullmäktiges uppdrag.

Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen och god revisionssed i kommunal verksamhet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och prövning. Min granskning har utgått från de direktiv bolagets ägare fattat samt att verksamheten håller sig inom de ramar bolagsordningen anger. Samordning har skett mellan mig lekmannarevisor och de auktoriserade revisorerna från Ernst & Young.

Som ett led i min granskning av bolaget har på mitt uppdrag en fördjupad granskning gjorts. Granskningen har utförts av PwC och har redovisats i en rapport som lämnats till bolagets styrelse.

Granskningen visar att bolaget arbetar aktivt enligt de direktiv och policys som är uppställda i kommunfullmäktige. Ägarstyrningen fungerar väl. Jag anser att min granskning ger mig en rimlig grund för mina uttalanden nedan.

Jag bedömer att bolagets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt sätt samt att den interna kontrollen har varit tillräcklig. Jag finner därför inte anledning till anmärkning mot styrelsens ledamöter eller verkställande direktören.

Uppsala den 18 mars 2016

Lars-Olof Lindell
Lekmannarevisor

Till årsstämman i Industrihus i EKE AB

Granskningsrapport för år 2015

Jag har granskat Industrihus i EKE AB:s (org.nr 556701-2157) verksamhet för år 2015.

Styrelse och VD svarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande bolagsordning, ägardirektiv och beslut samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. Lekmannarevisorns ansvar är att granska verksamhet och kontroll och pröva om verksamheten bedrivits i enlighet med fullmäktiges uppdrag.

Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen och god revisionssed i kommunal verksamhet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och prövning. Min granskning har utgått från de direktiv bolagets ägare fattat samt att verksamheten håller sig inom de ramar bolagsordningen anger. Samordning har skett mellan mig lekmannarevisor och de auktoriserade revisorerna från Ernst & Young.

Som ett led i min granskning av bolaget har på mitt uppdrag en fördjupad granskning gjorts. Granskningen har utförts av PwC och har redovisats i en rapport som lämnats till bolagets styrelse.

Granskningen visar att bolaget arbetar aktivt enligt de direktiv som är uppställda i kommunfullmäktige. Ägarstyrningen fungerar väl.

Jag anser att min granskning ger mig en rimlig grund för mina uttalanden nedan.

Jag bedömer att bolagets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt sätt samt att den interna kontrollen har varit tillräcklig. Jag finner därför inte anledning till anmärkning mot styrelsens ledamöter eller verkställande direktören.

Uppsala den 18 mars 2016

Lars-Olof Lindell
Lekmannarevisor

Till årsstämman i Uppsala Industrihus Cykeln AB

Granskningsrapport för år 2015

Jag har granskat Uppsala Industrihus Cykeln AB:s (org.nr 556445-3859) verksamhet för år 2015.

Styrelse och VD svarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande bolagsordning, ägardirektiv och beslut samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. Lekmannarevisorns ansvar är att granska verksamhet och kontroll och pröva om verksamheten bedrivits i enlighet med fullmäktiges uppdrag.

Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen och god revisionssed i kommunal verksamhet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och prövning. Min granskning har utgått från de direktiv bolagets ägare fattat samt att verksamheten håller sig inom de ramar bolagsordningen anger. Samordning har skett mellan mig lekmannarevisor och de auktoriserade revisorerna från Ernst & Young.

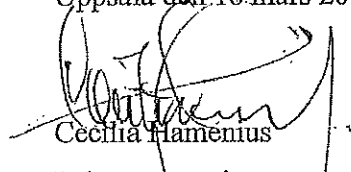
Som ett led i min granskning av bolaget har på mitt uppdrag en fördjupad granskning gjorts. Granskningen har utförts av PwC och har redovisats i en rapport som lämnats till bolagets styrelse.

Granskningen visar att bolaget arbetar aktivt enligt de direktiv och policys som är uppställda i kommunfullmäktige. Ägarstyrningen fungerar väl.

Jag anser att min granskning ger mig en rimlig grund för mina uttalanden nedan.

Jag bedömer att bolagets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt sätt samt att den interna kontrollen har varit tillräcklig. Jag finner därför inte anledning till anmärkning mot styrelsens ledamöter eller verkställande direktören.

Uppsala den 18 mars 2016

Cecilia Hamenius
Lekmannarevisor

Till årsstämman i Uppsala Kommuns Industrihus Förvaltnings AB

Granskningsrapport för år 2015

Vi har granskat Uppsala Kommuns Industrihus Förvaltnings AB:s (org.nr 556396-3403) verksamhet för år 2015.

Styrelse och VD svarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande bolagsordning, ägardirektiv och beslut samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. Lekmannarevisorernas ansvar är att granska verksamhet och kontroll och pröva om verksamheten bedrivits i enlighet med fullmäktiges uppdrag.

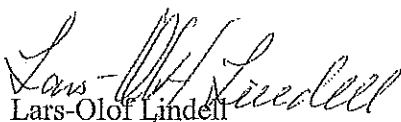
Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen och god revisionssed i kommunal verksamhet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och prövning. Vår granskning har utgått från de direktiv bolagets ägare fattat samt att verksamheten håller sig inom de ramar bolagsordningen anger. Samordning har skett mellan oss lekmannarevisorer och de auktoriserade revisorerna från Ernst & Young.

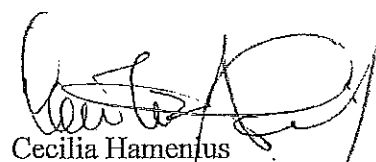
Som ett led i vår granskning av bolaget har på vårt uppdrag en fördjupad granskning gjorts. Granskningen har utförts av PwC och har redovisats i en rapport som lämnats till bolagets styrelse.

Granskningen visar att bolaget arbetar aktivt enligt de direktiv och policys som är uppställda i kommunfullmäktige. Ägarstyrningen fungerar väl. Vi anser att vår granskning ger oss en rimlig grund för våra uttalanden nedan.

Vi bedömer att bolagets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt sätt samt att den interna kontrollen har varit tillräcklig. Vi finner därför inte anledning till anmärkning mot styrelsens ledamöter eller verkställande direktören.

Uppsala den 18 mars 2016

Lars-Olof Lindell
Lekmannarevisor

Cecilia Hamenius
Lekmannarevisor

Till årsstämman i Uppsala Kommun Skolfastigheter AB

Granskningsrapport för år 2015

Vi har granskat Uppsala Kommun Skolfastigheter AB:s (org.nr 556911-0751) verksamhet för år 2015.

Styrelse och VD svarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande bolagsordning, ägardirektiv och beslut samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. Lekmannarevisorernas ansvar är att granska verksamhet och internkontroll och pröva om verksamheten bedrivits i enlighet med fullmäktiges uppdrag.

Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen och god revisionssed i kommunal verksamhet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och prövning. Vår granskning har utgått från de direktiv bolagets ägare fattat beslut om, samt att verksamheten håller sig inom de ramar bolagsordningen anger. Samordning har skett mellan oss lekmannarevisorer och de auktoriserade revisorerna från Ernst & Young.

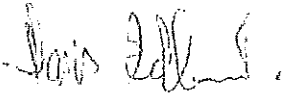
Som ett led i vår granskning av bolaget har en fördjupad granskning gjorts på vårt uppdrag. Granskningen har utförts av PwC och har redovisats i en rapport som lämnats till bolagets styrelse.

Granskningen visar att bolaget arbetar aktivt enligt de direktiv som är antagna av kommunfullmäktige. Vår bedömning är att ägarstyrningen fungerar väl.

Vi anser att vår granskning ger oss en rimlig grund för våra uttalanden nedan.

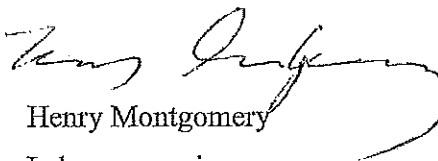
Vi bedömer att bolagets verksamhet skötts på ett ändamålsenligt sätt samt att den interna kontrollen har varit tillräcklig. Vi finner därför inte anledning till anmärkning mot styrelsens ledamöter eller verkställande direktören.

Uppsala den 18 mars 2016

Hans Edlund

Lekmannarevisor

Henry Montgomery

Lekmannarevisor

Till årsstämman i Uppsala Kommun Förvaltningsfastigheter AB

Granskningsrapport för år 2015

Vi har granskat Uppsala Kommun Förvaltningsfastigheter AB:s (org.nr 556911-0736) verksamhet för år 2015.

Styrelse och VD svarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande bolagsordning, ägardirektiv och beslut samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. Lekmannarevisorernas ansvar är att granska verksamhet och kontroll och pröva om verksamheten bedrivits i enlighet med fullmäktiges uppdrag.

Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen och god revisionssed i kommunal verksamhet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och prövning. Vår granskning har utgått från de direktiv bolagets ägare fattat samt att verksamheten håller sig inom de ramar bolagsordningen anger. Samordning har skett mellan oss lekmannarevisorer och de auktoriserade revisorerna från Ernst & Young.

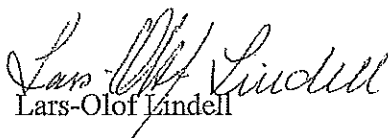
Som ett led i vår granskning av bolaget har på vårt uppdrag en fördjupad granskning gjorts. Granskningen har utförts av PwC och har redovisats i en rapport som lämnats till bolagets styrelse.

Granskningen visar att bolaget arbetar aktivt enligt de direktiv som är uppställda i kommunfullmäktige. Ägarstyrningen fungerar väl. Granskningen visar även att bolaget endast utnyttjat mindre än hälften av sin investeringsbudget 2015 på grund av tidsförskjutningar och omprioriteringar av projekt.

Vi anser att vår granskning ger oss en rimlig grund för våra uttalanden nedan.

Vi bedömer att bolagets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt sätt. Vi finner inte anledning till anmärkning mot styrelsens ledamöter eller verkställande direktören.

Uppsala den 18 mars 2016

Lars-Olof Lindell
Lekmannarevisor

Cecilia Hamenius
Lekmannarevisor

Till årsstämman i Uppsala Kommun Sport- och Rekreationsfastigheter AB

Granskningsrapport för år 2015

Vi har granskat Uppsala Kommun Sport- och Rekreationsfastigheter AB:s (org.nr 556911-0744) verksamhet för år 2015.

Styrelse och VD svarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande bolagsordning, ägardirektiv och beslut samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. Lekmannarevisorernas ansvar är att granska verksamhet och kontroll och pröva om verksamheten bedrivits i enlighet med fullmäktiges uppdrag.

Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen och god revisionsred i kommunal verksamhet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och prövning. Vår granskning har utgått från de direktiv bolagets ägare fattat samt att verksamheten håller sig inom de ramar bolagsordningen anger. Samordning har skett mellan oss lekmannarevisorer och de auktoriserade revisorerna från Ernst & Young.

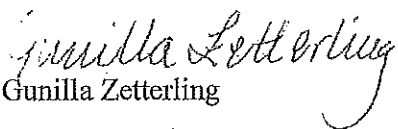
Som ett led i vår granskning av bolaget har på vårt uppdrag en fördjupad granskning gjorts. Granskningen har utförts av PwC och har redovisats i en rapport som lämnats till bolagets styrelse.

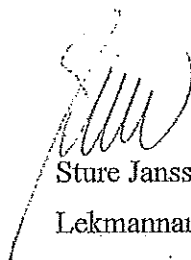
Granskningen visar att bolaget tagit fram en investeringsprocess under 2015 som ska implementeras under 2016, att bolaget endast utnyttjat mindre än hälften av sin investeringsbudget 2015 på grund av tidsförskjutningar och omprioriteringar av projekt hos beställande förvaltningar samt att bolaget har system och rutiner för diarieföring mm av allmänna handlingar.

Vi anser att vår granskning ger oss en rimlig grund för våra uttalanden nedan.

Vi bedömer att bolagets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt sätt samt att den interna kontrollen har varit tillräcklig. Vi finner därför inte anledning till anmärkning mot styrelsens ledamöter eller verkställande direktören.

Uppsala den 10 mars 2016

Gunilla Zetterling
Lekmannarevisor

Sture Jansson
Lekmannarevisor

Till årsstämman i Uppsala Kommuns Parkerings AB

Granskningsrapport för år 2015

Vi har granskat Uppsala Kommuns Parkerings AB:s (org.nr 556044-4498) verksamhet för år 2015.

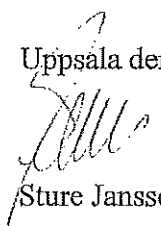
Styrelse och VD svarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande bolagsordning, ägardirektiv och beslut samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. Lekmannarevisorernas ansvar är att granska verksamhet och kontroll och pröva om verksamheten bedrivits i enlighet med fullmäktiges uppdrag.

Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen och god revisionssed i kommunal verksamhet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och prövning. Vår granskning har utgått från de direktiv bolagets ägare fattat samt att verksamheten håller sig inom de ramar bolagsordningen anger. Samordning har skett mellan oss lekmannarevisorer och de auktoriserade revisorerna från Ernst & Young.

Granskningen visar att bolaget arbetar aktivt enligt de direktiv och policys som är uppställda i kommunfullmäktige. Ägarstyrningen fungerar väl. Vi anser att vår granskning ger oss en rimlig grund för våra uttalanden nedan.

Vi bedömer att bolagets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt sätt samt att den interna kontrollen har varit tillräcklig. Vi finner därför inte anledning till anmärkning mot styrelsens ledamöter eller verkställande direktören.

Uppsala den 18 mars 2016

Sture Jansson

Lekmannarevisor

Gunilla Zetterling

Lekmannarevisor

Till årsstämman i Fyrishov AB

Granskningsrapport för år 2015

Vi har granskat Fyrishov AB:s (org.nr 556380-4524) verksamhet för år 2015.

Styrelse och VD svarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande bolagsordning, ägardirektiv och beslut samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. Lekmannarevisorernas ansvar är att granska verksamhet och kontroll och pröva om verksamheten bedrivits i enlighet med fullmäktiges uppdrag.

Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen och god revisionssed i kommunal verksamhet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och prövning. Vår granskning har utgått från de direktiv bolagets ägare fattat samt att verksamheten håller sig inom de ramar bolagsordningen anger. Samordning har skett mellan oss lekmannarevisorer och de auktoriserade revisorerna från Ernst & Young.

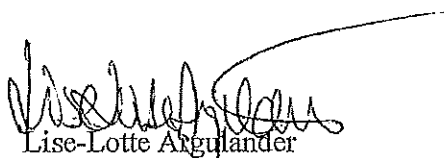
Som ett led i vår granskning av bolaget har på vårt uppdrag en fördjupad granskning gjorts. Granskningen har utförts av PwC och har redovisats i en rapport som lämnats till bolagets styrelse.

Granskningen visar sammantaget att bolaget arbetar aktivt enligt de direktiv och policys som är uppställda i kommunfullmäktige.

Granskningen framhåller även betydelsen och konsekvenserna av det uppdragsavtal som Fyrishov har med Idrotts och Fritidsnämnden. Intäkterna från uppdragsavtalet utgjorde ca 30 % av bolagets totala intäkter för 2015. Formerna för den ersättning som ska utgå enligt uppdragsavtalet behöver utvecklas för att tydliggöra förutsättningarna för den verksamhet bolaget bedriver.

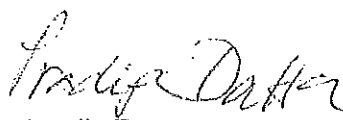
Vi anser att vår granskning ger oss en rimlig grund för våra uttalanden. Vi bedömer att bolagets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt sätt samt att den interna kontrollen har varit tillräcklig. Vi finner därför inte anledning till anmärkning mot styrelsens ledamöter eller verkställande direktören.

Uppsala den 18 mars 2016

Lise-Lotte Argulander

Lekmannarevisor

Pradip Datta

Lekmannarevisor

Till årsstämman i Uppsala Stadsteater AB

Granskningsrapport för år 2015

Vi har granskat Uppsala Stadsteater AB:s (org.nr 556009-4095) verksamhet för år 2015.

Styrelse och VD svarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande bolagsordning, ägardirektiv och beslut samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. Lekmannarevisorernas ansvar är att granska verksamhet och kontroll och pröva om verksamheten bedrivits i enlighet med fullmäktiges uppdrag.

Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen och god revisionssed i kommunal verksamhet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och prövning. Vår granskning har utgått från de direktiv bolagets ägare fattat samt att verksamheten håller sig inom de ramar bolagsordningen anger. Samordning har skett mellan oss lekmannarevisorer och de auktoriserade revisorerna från Ernst & Young.

Som ett led i vår granskning av bolaget har på vårt uppdrag en fördjupad granskning gjorts. Granskningen har utförts av PwC och har redovisats i en rapport som lämnats till bolagets styrelse.

Granskningen visar att bolaget arbetar enligt de direktiv och policys som är uppställda i kommunfullmäktige. Ägarstyrningen fungerar väl.

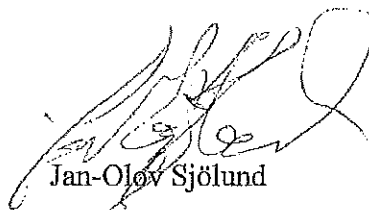
Vi anser att vår granskning ger oss en rimlig grund för våra uttalanden nedan.

Vi bedömer att bolagets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt sätt samt att den interna kontrollen har varit tillräcklig. Vi finner därför inte anledning till anmärkning mot styrelsens ledamöter eller verkställande direktören.

Uppsala den 18 mars 2016

Fredrik Leijerstam
Lekmannarevisor

Jan-Olov Sjölund
Lekmannarevisor

Till årsstämman i Uppsala Konsert & Kongress AB

Granskningsrapport för år 2015

Vi har granskat Uppsala Konsert & Kongress AB:s (org.nr 556380-4524) verksamhet för år 2015.

Styrelse och VD svarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande bolagsordning, ägardirektiv och beslut samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. Lekmannarevisorernas ansvar är att granska verksamhet och kontroll och pröva om verksamheten bedrivits i enlighet med fullmäktiges uppdrag.

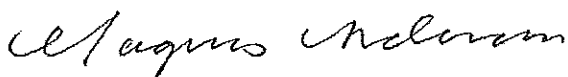
Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen och god revisionssed i kommunal verksamhet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och prövning. Vår granskning har utgått från de direktiv bolagets ägare fattat samt att verksamheten håller sig inom de ramar bolagsordningen anger. Samordning har skett mellan oss lekmannarevisorer och de auktoriserade revisorerna från Ernst & Young.

Som ett led i vår granskning av bolaget har på vårt uppdrag en fördjupad granskning gjorts. Granskningen har utförts av PwC och har redovisat i en rapport som lämnats till bolagets styrelse.

Granskningen visar att bolaget arbetar aktivt enligt de direktiv och policyer som är uppställda i kommunfullmäktige. Ägarstyrningen fungerar väl. Vi anser att vår granskning ger oss en rimlig grund för våra uttalanden nedan.

Vi bedömer att bolagets verksamhet skötts på ett ändamålsenligt sätt samt att den interna kontrollen har varit tillräcklig. Vi finner därför inte anledning till anmärkning mot styrelsens ledamöter eller verkställande direktören.

Uppsala den 18 mars 2016

Magnus Andersson
Lekmannarevisor

Fredrik Leijerstam
Lekmannarevisor

Till årsstämman i Uppsala Vatten och Avfall AB

Granskningsrapport för år 2015

Vi har granskat Uppsala Vatten och Avfall AB:s (org.nr 556025-0051) verksamhet för år 2015.

Styrelse och VD svarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande bolagsordning, ägardirektiv och beslut samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. Lekmannarevisorernas ansvar är att granska verksamhet och kontroll och pröva om verksamheten bedrivits i enlighet med fullmäktiges uppdrag.

Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen och god revisionssed i kommunal verksamhet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och prövning. Vår granskning har utgått från de direktiv bolagets ägare fattat samt att verksamheten håller sig inom de ramar bolagsordningen anger. Samordning har skett mellan oss lekmannarevisorer och de auktoriserade revisorerna från EY.

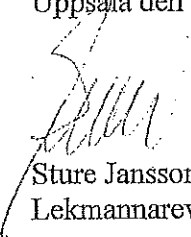
Som ett led i vår granskning av bolaget har på vårt uppdrag en fördjupad granskning gjorts. Granskningen har utförts av PwC och har redovisats i en rapport som lämnats till bolagets styrelse.

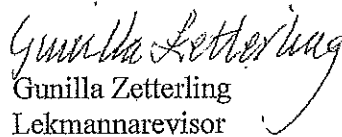
Granskningen visar att bolaget arbetar aktivt enligt de gällande ägardirektiven.

Vi anser att vår granskning ger oss en rimlig grund för våra uttalanden nedan.

Vi bedömer att bolagets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt sätt samt att den interna kontrollen har varit tillräcklig. Vi finner därför inte anledning till anmärkning mot styrelsens ledamöter eller verkställande direktören.

Uppsala den 17 mars 2016

Sture Jansson
Lekmannarevisor

Gunilla Zetterling
Lekmannarevisor

Till årsstämman i Uppsala Bostadsförmedling AB

Granskningsrapport för år 2015

Vi har granskat Uppsala Bostadsförmedling AB:s (org.nr 556109-6628) verksamhet för år 2015.

Styrelse och VD svarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande bolagsordning, ägardirektiv och beslut samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. Lekmannarevisorns ansvar är att granska verksamhet och kontroll och pröva om verksamheten bedrivits i enlighet med fullmäktiges uppdrag.

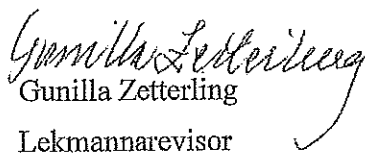
Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen och god revisionssed i kommunal verksamhet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och prövning. Vår granskning har utgått från de direktiv bolagets ägare fattat samt att verksamheten håller sig inom de ramar bolagsordningen anger. Samordning har skett mellan oss lekmannarevisorer och de auktoriserade revisorerna från Ernst & Young.

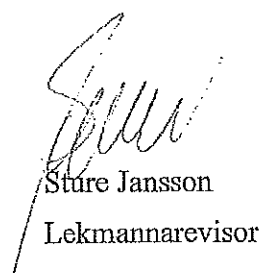
Bolaget har inte erhållit något ägardirektiv och verksamheten har varit liten under året.

Vi anser att vår granskning ger oss en rimlig grund för våra uttalanden nedan.

Vi bedömer att bolagets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt sätt samt att den interna kontrollen har varit tillräcklig. Vi finner därför inte anledning till anmärkning mot styrelsens ledamöter eller verkställande direktören.

Uppsala den 18 mars 2016

Gunilla Zetterling
Lekmannarevisor

Sture Jansson
Lekmannarevisor

Till årsstämman i Uppsala R2 AB

Granskningsrapport för år 2015

Jag har granskat Uppsala R2 AB:s (org.nr 556457-1452) verksamhet för år 2015.

Styrelse och VD svarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande bolagsordning, ägardirektiv och beslut samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. Lekmannarevisorernas ansvar är att granska verksamhet och kontroll och pröva om verksamheten bedrivits i enlighet med fullmäktiges uppdrag.

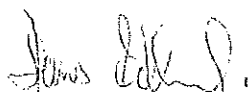
Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen och god revisionssed i kommunal verksamhet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och prövning. Min granskning har utgått från de direktiv bolagets ägare fattat samt att verksamheten håller sig inom de ramar bolagsordningen anger.

Bolaget har varit vilande under år 2015.

Jag anser att min granskning ger mig en rimlig grund för mina uttalanden nedan.

Jag bedömer att bolagets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt sätt samt att den interna kontrollen har varit tillräcklig. Jag finner därför inte anledning till anmärkning mot styrelsens ledamöter eller verkställande direktören.

Uppsala den 18 mars 2016

Hans Edlund

Lekmannarevisor

Till årsstämman i Uppsala R3 AB

Granskningsrapport för år 2015

Jag har granskat Uppsala R3 AB:s (org.nr 556457-1460) verksamhet för år 2015.

Styrelse och VD svarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande bolagsordning, ägardirektiv och beslut samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. Lekmannarevisorernas ansvar är att granska verksamhet och kontroll och pröva om verksamheten bedrivits i enlighet med fullmäktiges uppdrag.

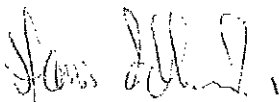
Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen och god revisionssed i kommunal verksamhet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och prövning. Min granskning har utgått från de direktiv bolagets ägare fattat samt att verksamheten håller sig inom de ramar bolagsordningen anger.

Bolaget har varit vilande under år 2015.

Jag anser att min granskning ger mig en rimlig grund för mina uttalanden nedan.

Jag bedömer att bolagets verksamhet skötts på ett ändamålsenligt sätt samt att den interna kontrollen har varit tillräcklig. Jag finner därför inte anledning till anmärkning mot styrelsens ledamöter eller verkställande direktören.

Uppsala den 18 mars 2016

Hans Edlund

Lekmannarevisor

Handläggare

Datum

Diarienummer

Kommunfullmäktige

Lekmannarevision av Uppsala Stadshus AB och dotterbolag 2015

Bilagt finns rapporten lekmannarevision år 2015 för bolagen i Uppsala stadshuskoncernen.

www.pwc.com/se

Lekmannarevision - Uppsala Stadshus AB

Mars 2016

pwc

Granskning 2015

- Uppföljning av noteringar lekmanrevision föregående år.
- Granskning av bolagsstyrning.
- Granskning av investeringsprocessen.
- Granskning av att bolagen följer offentlighetsprincipens regelverk.
- Granskning av styrelsearbetet.

Granskning 2015

- Lekmannarevisionen har genomfört granskning i dotterbolag och i förekommande fall dotterdotterbolag.
- Rapportering från lekmannarevisionen har skett i samband med slutrevisionsmöten i respektive bolag. Skriftlig rapport har lämnats från lekmannarevisorernas biträde.
- Granskningsrapporter från respektive lekmannarevisor undertecknas.
- I bifogad presentation återfinns noteringar från lekmannarevisionens granskning av USAB (Uppsala Stadshus AB) samt vissa generella noteringar för koncernen. För specifika noteringar från granskningen av dotterbolagen hänvisas till separat upprättade rapporter.

Noteringar från granskningen

Granskningsområde	Notering
Granskning av bolagsstyrning i ett koncernperspektiv. Granskningen har avrapporterats i granskningsrapport till kommunrevisionen. Granskningen syftade till att övergripande klargöra hur de formella och i vissa fall informella beslutsvägarna ser ut och hur styrningen sker mot kommunfullmäktiges mål.	• Övergripande struktur på styrdokumenterna bedöms ändamålsenlig. Otydlighet beträffande övriga policydokument. • Genomfört projekt för bolagsstyrning har bedrivits på ett ändamålsenligt sätt. • Gränsen mellan den formella styrningen och den informella styrningen behöver diskuteras och tydliggöras. • Vikten av att ha kompetens och tillräckliga resurser på Uppsala Stadshusnivå har lyfts fram. • Samordningsdirektiv finns på övergripande nivå. Utredning bör ske avseende gemensamma ekonomi- och personalsystem. • Väl fungerande rapporteringsrutiner. • Förbättringsmöjligheter beträffande rapportering av kassaflöden och större investeringsprojekt. • Bolagsstyrningsrapport som omfattar rapportering kring om bolagens verksamhet bedrivits inom ramarna för det kommunala ändamålet och de kommunala befogenheterna. Underlag till kommunstyrelsen enligt kommunallagen 6 kap 1§. • Styrelseutbildning och styrelseutvärdering.

Noteringar från granskningen

Granskningsområde	Notering
Investeringsprocessen i Uppsala kommun. Riktlinjer och rutiner för styrning/kontroll av större investeringsprojekt och riskområden. Granskningen har avrapporterats i granskningsrapport till kommunrevisionen.	Större delen av planerade investeringar ligger inom bolagskoncernen. För 2016 totalt 3.016 mkr varav inom bolagskoncernen 2.857 mkr. Fallstudie i form av investeringsprojekt inom Uppsala Kommun Skolfastigheter AB: • Investeringsprocessen bedöms fungera • Stora avvikelser i vårt stickprov, utfall betydligt lägre än budget, Malmvågens förskola och Sävja kulturcentrum, total avvikelse 35,4 mkr (25%). Övriga noteringar: • Nuvarande övergripande regelverk alltför fragmentariskt. Roller och ansvar bör tydliggöras. • Specifika riskbedömningar beträffande investeringsprocessen bör övervägas. • (Kommunstyrelsens verksamhetsplan bör utvecklas.) • (Kommunstyrelsens behandling av investeringsverksamheten är inte tillfredställande).

Noteringar från granskningen

Granskningsområde	Notering
Uppföljning av noteringar lekmannarevision föregående år.	Uppföljning har skett av noteringarna och vår bedömning är att åtgärder vidtas av bolagen utifrån noterade brister/förbättringsområden.
Granskning av investeringsprocessen i dotterbolagen.	Förstärkning av den interna kontrollen kopplat till investeringar har noterats för följande bolag, (dokumenterade rutiner, it-stöd, efterkalkyler mm): • Uppsala Parkerings AB • Uppsala Kommuns Fastighets AB • Uppsala Kommuns Skolfastigheter AB • Uppsala Kommuns Industrihus AB • Uppsala Kommun Sport- och rekreationsfastigheter AB • Uppsala Kommuns Förvaltningsfastigheter AB Stora skillnader mellan budgeterade investeringar och utfall har noterats för bl a Uppsala Kommun Sport- och rekreationsfastigheter, Uppsala Kommuns Industrihus AB och Uppsala Kommuns Förvaltningsfastigheter AB.

Noteringar från granskningen

Granskningsområde	Notering
Granskning av offentlighetsprincipens regelverk.	Skillnad i rutiner och hantering finns beträffande bolagen. Överlag finns fungerande och dokumenterade rutiner. Översyn pågår i några av bolagen. Vid granskningen noterades ett behov av förstärkning hos följande bolag: • Uppsala Stadsteater AB • Uppsala Kommuns Skolfastigheter AB • Uppsala Kommun Industrihus AB • Uppsala Kommuns Förvaltningsfastigheter AB
Uppföljning av bolagisering av verksamhetsfastigheter.	Bolagisering genomfördes i syfte att effektivisera fastighetsförvaltningen och få en rationellare hantering. Kostnaderna för verksamheten fick ej öka. • Ingen gemensam uppföljning har skett • Bolagen (Uppsala Kommuns Skolfastigheter AB, Uppsala Kommuns Förvaltningsfastigheter AB, Uppsala Kommun Sport- och rekreationsfastigheter AB) anser att förbättringar skett dock kan man inte göra jämförelser på fastighetsnivå.

Noteringar från granskningen

Granskningsområde	Notering
Övrigt	Destination Uppsala AB saknar formell internkontrollplan. Fyrishov AB lyfter fram att uppdragsavtalet inte är samordnat med ägardirektivet.

Lekmannarevision av Uppsala kommuns dotterbolag 2015 – Uppsalahem AB

Granskningsområden 2015

Granskningen av Uppsalahem har genomförts enligt fastställd revisionsplanering.

Granskningen grundas på god revisionssed och har omfattat bl a följande delar:

- Uppföljning av noteringar lekmannarevision föregående år.
- Granskning av samordning inom kommunkoncernen.
- Granskning av investeringsprocessen.
- Granskning av styrelsearbetet.
- Granskning av att bolaget följer offentlighetsprincipens regelverk.

Rapportering från lekmannarevisionen har skett i samband med slutrevisionsmöte.

Uppföljning av noteringar lekmannarevision föregående år

Inga väsentliga utestående noteringar kvarstår från föregående år.

Granskning av samordning inom kommunkoncernen

Granskning av samordning inom kommunkoncernen har ingått i ett separat granskningsprojekt och har avrapporterats i rapport "Granskning av bolagsstyrning i ett koncernperspektiv".

Granskning av investeringsprocessen

Uppsalahemkoncernen investerar årligen till mycket stora belopp. Investeringsbudgeten för 2015 uppgår till ca 1.200 Mkr och budget för 2016 uppgår till ca 950 Mkr.

Budget för kommande års investeringar beslutas i november året före. Investeringsramen är fastställd av kommunfullmäktige. Uppföljning av investeringsprojekten sker tertialvis till styrelsen. Denna uppföljning är på övergripande nivå där budget, utfall och prognos redovisas per större investeringsprojekt.

Genom rapportssystemet INSIKT är det möjligt för ansvariga projektledare att löpande följa investeringarna. Det är möjligt att följa investeringsnivåer från projektstart och rapportera prognos utifrån senast redovisat utfall.

Projektstruktur med ansvarsfördelning är dokumenterad. Strukturen består på övergripande nivå av planskede, program/systemskede samt produktion.

Processen för investeringar är dokumenterad och kontrollaktiviteter är fastlagda. Efterkalkyl upprättas enligt fastlagd rutin och rapporteras. Vid större avvikelser sker rapportering till styrelsen. Attester för investeringar framgår av bolagets attestordning.

Vid granskningen följdes en investering från budget, via rapportering och till slutlig efterkalkyl.

I 2015 och 2016 års internkontrollplaner på övergripande nivå (rapporterat på styrelsenivå) finns inga risker kopplade till själva investeringsprocessen identifierade. En risk som identifierats utifrån verksamhetsmålet, att påbörja nyproduktion i enlighet med ägardirektiv och intentionsavtal, är risk för lång handlägningsprocess för bygglov.

Bedömning

Uppsalahems rutiner för hantering av investeringar är fastställda och dokumenterade. Detta gäller redovisning, rapportering och efterkalkylering. En fastställd projektstruktur finns beslutad med ansvariga projektledare. Investeringsprocessen bedöms vara ändamålsenlig.

Granskning av styrelsearbetet

Beslutade styrdokument utgörs av VD-instruktion, delegationsordning/arbetsordning och rapportinstruktion. Dokumenten bedöms vara ändamålsenliga. Affärsplan är upprättad. Internkontrollplan är upprättad och avrapporterad.

Lekmannarevisionen följer styrelsens arbete genom bl a läsning av styrelsens protokoll.

Bedömning

Inga avvikelser noterade.

Granskning av att bolaget följer offentlighetsprincipens regelverk

Bolaget lyder under offentlighetsprincipen. Detta innebär att bolaget behöver ha ändamålsenliga och säkra rutiner för diarietförel, utlämnande av handlingar, hantering av e-post mm.

Bolaget har följande rutiner dokumenterade som är tillgänglig för medarbetarna via intranätet.

- Rutiner för hantering av allmän handling. Rutinerna beskriver vilket regelverk som är gällande, vad en allmän handling är, rutiner för hantering av inkomna handlingar, rutiner för diarietförel, rutiner för e-posthantering, rutiner för utlämnande av allmän handling samt avgift vid hantering av begäran att ta del av offentliga handlingar.
- Dokumenthanteringsplan för Uppsalahemkoncernen. Rutinen lägger fast regler för bevarande och gallring av handlingar. Vidare specificeras vilken gallringsfrist olika typer av handlingar har. Med gallringsfrist avses att gallringsbara handlingar gallras först när en viss tidsperiod förflutit.
- Rutiner för posthantering.

Bedömning

Uppsalahem har väl dokumenterade rutiner för hanteringen av offentlighetsprincipens regelverk. Rutinerna är fastställda av styrelse och vd och är tillgängliga för medarbetarna via bolagets intranät.

2016-02-29 / Pär Månsson

Lekmannarevision av Uppsala kommuns dotterbolag 2015 – Uppsala Kommuns Fastighets AB

1. Granskning

PwC biträder bolagets utsedda lekmannarevisor. Lekmannarevisionen genomförs i enlighet med fastlagd verksamhetsplan. Granskningen av 2015 års verksamhet har främst inriktats mot följande områden: investeringsprocessen och offentlighetsprincipen. Granskningen har utförts genom intervjuer och detaljgranskning av projekt.

2. Investeringsprocessen

Bolaget saknar dokumenterade processer och rutiner för investeringar. Hittills har bolaget varit så litet att ledningen ansett att det inte behövts. Vartefter antalet anställda nu ökar har ledningen konstaterat att formaliserade rutiner behövs. Checklistor över den skattemässiga och bokföringsmässiga hanteringen av investeringar har påbörjats men då bolaget under stora delar av året varit utan VD och i väntan på att rekryteringen ska vara klar har tf VD och stab inte velat implementera väsentliga processer såsom investeringsprocessen.

Bolagets totala investeringsbudget för år 2015 uppgår till 121 mkr men där endast 56 mkr har förbrukats. Anledningen till att mindre än hälften av beslutad budget använts är enligt bolaget att den största planerade investeringen i ett kontorshus som den sista våningen på centrum inte kommit igång så som planerats. Projektet har förskjutits i tid då bolaget måste säkerställa uthyrningen med ett tecknat kontrakt innan påbörjande.

Investeringsplaner görs och rapporteras för fyra år framåt i samband med "Mål och budget", dessa planer är på en aggregerad nivå.

2.1 Finansiering av investeringen

I samband med att bolaget lägger investeringsbudgeten ses även finansieringen för budgeterade investeringar över. Detta görs på en övergripande nivå, merparten av mindre investeringarna och underhåll har finansierats av egna medel och utnyttjande av checkräkningskredit. Vid större investeringar lånar bolaget via kommunen. Denna översyn görs av VD och ekonomichef.

När förfrågningar kommer från hyresgäster om nya eller ändrade lokaler så skrivs nya kontrakt alternativt en avsiktsförklaring innan arbetet påbörjas så att bolaget säkerställer en långsiktig finansiering av investeringen genom en hyreshöjning.

2.2 Förkalkyler och förarbeten

För mindre projekt görs inga formella förkalkyler utan snarare uppskattningar. Detaljer tas fram i samband med att upphandlingar görs. Vid större upphandlingar tar bolaget hjälp av konsulter för att genomföra upphandlingarna och då har även konsulterna gjort förkalkyler. För t.ex. den nya boule och boll hallen fick bolaget en beställning av hallen där hyresgästen presenterade en kostnadsnivå som bolaget skulle förhålla sig till.

Någon bolagsgemensam mall för detaljerade beräkningar eller förkalkyler finns inte.

2.3 Uppföljning och efterkalkyler

Några formella avstämningstidpunkter eller avstämningar görs inte hos bolaget. Bolaget anger att då de har varit en mycket liten organisation har inte avstämningar gjorts formaliserat utan vid behov.

När projektet är avslutat görs en uppföljning av utgifterna med fokus på hur totala utgifter ska bokföras enligt gällande redovisningsprinciper.

2.4 Granskade projekt

För att verifiera att bolaget följer de rutiner som de återger har tre avslutade projekt under 2015 valts ut för granskning. Granskat projekt är:

Boule och boll hall ca 16 mkr. En beställning på om- och tillbyggnad av hyresgästen i de gamla tennishallarna. Har ej varit föremål för beslut i styrelsen har dock funnits med som informationspunkt under VD informerar. Då projektet rymdes inom befintlig budget finns inget styrelsebeslut. Någon förkalkyl finns inte då hyresgästen, kommunen, presenterande en kostnadsram som skulle hållas. Kostnadsramen uppgick till 6,5 mkr och är ifrån hösten 2012. Då projektet dragit ut på tid och nya förutsättningar tillkommit har åtgärder och därmed även kostnaderna förändrats under projektets gång. Efterkalkyl i form av en slutrapport – debiteringsunderlag finns, främsta syftet med denna är att fördela kostnaderna enligt gällande redovisningsprinciper. Den slutliga utgiften för projektet blev 16,1 mkr. Projektet har pågått under en lång tid, arbetet inleddes 2012 och avslutades i hösten 2015.

Sporthall, en beställning på om- och tillbyggnad av hyresgästen. Arbetet påbörjades under 2012 och avslutades december 2015. En avsiktsförklaring mellan hyresgästen och bolaget finns från september 2013. Då projektet dragit ut på tiden har ytterligare delar lagts på vartefter. Beslut om ytterligare åtgärder har fattats av VD, då de enskilda besluten rymms inom dels investeringsramen och dels inom VDs attesträtt. Projektet har varit föremål för information till styrelsen ett flertal gånger varför styrelsen torde varit välunderrättade under projektets gång avseende tilläggsbesluten. Bolaget anger att de gjort en bedömning vid varje tillkommande investering/underhåll.

Hissar, 1 mkr. Bolaget har träffat en överenskommelse med hyresgästföreningen om att byta hissar i hyreshusen. Utbytet av hissarna ska ske över en flerårsperiod och finansiering av de nya hissarna ska ske genom hyreshöjning. Under 2015 har 2 hissar bytts ut. Bolaget har fått en offert från den servicefirma som sköter hissarna, offerten har antagits och fakturering har skett med offererat belopp. I protokoll från hyresförhandlingar framgår att hyreshöjning enligt standard kommer att frångås med anledning av hissarna.

2.5 Sammanfattning och rekommendationer

Bolaget har ingen dokumenterad rutin eller processbeskrivning över investeringsverksamheten.

Något gemensamt förkalkylprogram, projektledningssystem eller andra mallar finns inte. Med tanke på de stora volymer som bolaget tidvis investerar för skulle ett program underlätta uppföljning och dokumentation av investeringar.

Vi rekommenderar att bolaget fortsätter utarbetar en investeringsprocess och att den följs för alla investeringsprojekt.

Ur ett kommunkoncernperspektiv torde det även vara av stor vikt att bolagets investeringsbudget är rimlig så att inte investeringsutrymmet för andra enheter inskränks.

3. Offentlighetsprincipen

Bolaget omfattas av offentlighetsprincipen och ska ha ändamålsenliga rutiner för diariehantering, utlämnade av handlingar samt hantering av post och e-post mm. Bolaget har rutiner för diarieföring men anger att de är föråldrade och har därför under året arbetat med att förnya sin dokumenthanteringsplan och diarieföring av offentliga handlingar. Ett nytt elektroniskt system skulle behövas men de som bolaget hittills sett är kostsamma varför bolaget sett över om ett samarbete kan göras med ett eller flera systerbolag för att dela på kostnaden.

Hittills har förfrågningar från allmänheten om att lämna ut handlingar varit begränsad och stadsjuristen konsulteras innan utlämnande av handlingar. Enligt delegationsordningen är det VD som får lämna ut handlingar.

Vi rekommenderar att bolaget slutför sitt arbete med att ta fram en ny dokumenthanteringsplan.

Uppsala februari 2016

Maria Wigenfeldt

Lekmannarevision av Uppsala kommuns dotterbolag 2015 – Uppsala Kommuns Industrihus AB

1. Granskning

PwC biträder bolagets utsedda lekmannarevisor. Lekmannarevisionen genomförs i enlighet med fastlagd verksamhetsplan. Granskningen av 2015 års verksamhet har främst inriktats mot följande områden: investeringsprocessen och offentlighetsprincipen. Granskningen har utförts genom intervjuer och detaljgranskning av projekt.

2. Investeringsprocessen

Bolaget har dokumenterat en beskrivning över utgifter i samband med underhåll och investeringar, ”Processbeskrivning projektkalkyl och investering”. Processbeskrivningen har arbetats fram under slutet av 2015. Av beskrivningen framgår tydligt vad som ska göras rent administrativt vid projektstart, prognoser och avslut. Av attestinstruktionen framgår vilka beloppsgränser som gäller vid investeringar och projekt. Investeringar mellan 200 tkr och 5 000 tkr kräver attest av VD på särskild blankett. Investeringar över 5 000 tkr per år och fastighet kräver styrelsebeslut.

Bolagets totala investeringsbudget för år 2015 uppgår till 127,2 mkr och 105,5 mkr har förbrukats. Anledningen till att beslutad budget inte använts fullt ut är enligt bolaget att de inte hunnit med allt som planerats och att projekt har förskjutits i tid på grund av ändrade prioriteringar samt i vissa fall i väntan på beslut från myndigheter och andra intressenter.

2.1 Finansiering av investeringen

I samband med att bolaget lägger budgeten ses även finansieringen för budgeterade investeringar över. Detta görs på en övergripande nivå och ej på projektnivå och kan mer liknas med en likviditetsprognos. Denna översyn görs av VD och administrativ chef.

2.2 Förkalkyler och förarbeten

Bolaget uppger att de löpande följer omvärlden och Uppsala i synnerhet för att veta hur framtidskontor ser ut, hur Uppsala utvecklas på sikt och hur det kan påverka bolaget.

Investeringsplaner görs och rapporteras för fyra år framåt i samband med ”Mål och budget”, dessa planer är på en aggregerad nivå och bakom dessa ska finnas projektledarens mer detaljerade beräkningar.

Två olika modeller används för att göra förkalkyler en byggherrekostnadskalkyl som innehåller mer schabloner samt en modell som i ett tidigt stadi ska visa hur investeringen ska bokföras. Bakom båda dessa ska det finnas en detaljerad beräkning av projektledaren. Någon gemensam mall för de detaljerade beräkningarna finns inte.

Beräkningarna på en aggregerad nivå är underlaget till investeringsbeslutet.

2.3 Uppföljning och efterkalkyler

För att löpande följa projektet ska avstämningar ske mellan projektledaren och ekonomiavdelning minst 5 ggr/ år. Vid avstämningen görs uppföljning av ekonomiskt utfall mot budget/projektkalkyl. I de fall prognosen visar att investeringen kommer att överstiga godkänt investeringsbelopp ska ett nytt investeringsbeslut hämtas in.

När projektet är avslutat ska en efterkalkyl göras där slutkostnaden följs upp mot förkalkylen och investeringsbeslutet. Avvikelser ska kommenteras och om slutkostnaden är större än investeringsbeslutet ska VD godkänna differensen.

2.4 Granskade projekt

För att verifiera att bolaget följer de rutiner och processer de fastställt har fyra projekt som avslutat under 2015 valts ut för granskning. Ytterligare ett har valts ut för att säkerställa att projektuppföljningar görs på nu pågående projekt. Granskade projekt är:

Projekt 1506, hyresgäst Anpassning i Eke ca 4 mkr. Projektet synes följt gällande process.

Projekt 1508, kylanläggning, ursprunglig budget och investeringsbeslut uppgår till 550 tkr. Tilläggsbeslut på kostnader upp till 816 tkr finns. Slutkalkyl visar att kostnaderna slutade på 839 tkr, slutkalkylen attesterad av VD enligt gällande process.

Projekt 1418 ledbelysning. Utfallet på projektet blev 2 899 tkr och ett investeringsbeslut finns på detta belopp. Inledningsvis var budgeterad kostnad mycket lägre pga att en underkonsult räknat fel. Enligt gällande process har bolaget fattat nytt investeringsbeslut när det i uppföljningar visar sig att kalkylerna inte kommer att hålla. Någon efterkalkyl finns dock inte.

Projekt 1406 takarbeten. Utfallet överskred ursprunglig budget med 49 tkr (649 tkr jmf 600 tkr i budget). Nytt investeringsbeslut finns men däremot inte en efterkalkyl.

Projekt 1311 grundförstärkning och projektkostnader för ombyggnation. Tilläggsbeslut finns men ej dokumenterade uppföljningar. Projektet ännu ej avslutat.

2.5 Sammanfattning och rekommendationer

Bolaget har en bra processbeskrivning över investeringsverksamheten, beskrivningen har arbetats fram under slutet av 2015 varför inte alla projekt följt processen under året.

Något gemensamt förkalkylprogram och projektledningssystem finns inte. Med tanke på de stora volymer som bolaget investerar för årligen skulle ett program underlätta uppföljning och dokumentation av investeringar.

Vi rekommenderar att bolaget säkerställer att utarbetad investeringsprocess följs för alla investeringsprojekt samt att bolaget överväger att investera i ett projektledningssystem.

3. Offentlighetsprincipen

Bolaget omfattas av offentlighetsprincipen och ska ha ändamålsenliga rutiner för diariehantering, utlämnade av handlingar samt hantering av post och e-post mm. Några fastställda rutiner eller diarieföring finns inte hos bolaget. Bolaget anger dock att de ska inleda ett arbete med att ta fram en dokumenthanteringsplan i slutet av år 2015. Hittills har förfrågningar från allmänheten om att lämna ut handlingar varit mycket begränsad.

Vi rekommenderar att bolaget tar fram en dokumenthanteringsplan och påbörjar diarietföring av allmänna handlingar som kommer till och lämnar bolaget.

Uppsala februari 2016

Maria Wigenfeldt

Lekmannarevision av Uppsala kommuns dotterbolag 2015 – Uppsala Kommuns Skolfastigheter AB

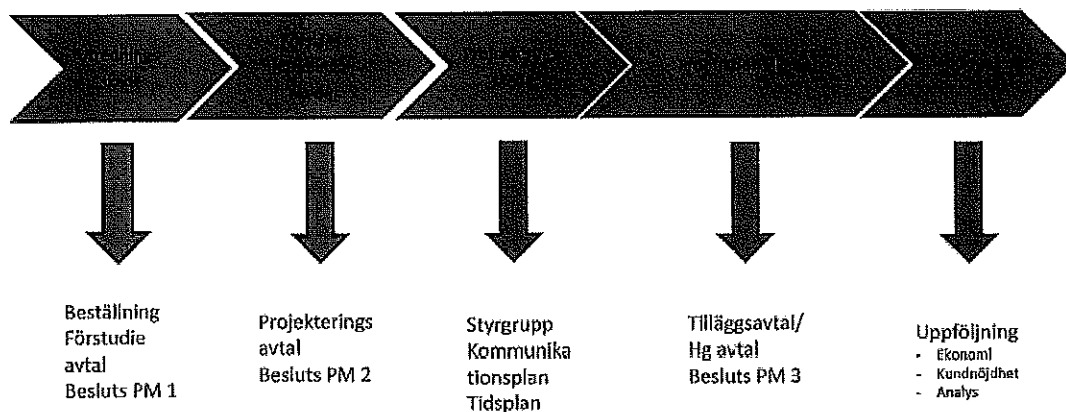
1. Granskning

PwC biträder bolagets utsedda lekmannarevisor. Lekmannarevisionen genomförs i enlighet med fastlagd verksamhetsplan. Granskningen av 2015 års verksamhet har främst inriktats mot följande områden: investeringsprocessen, genomförd bolagisering av verksamhetsfastigheter samt offentlighetsprincipen. Granskningen har utförts genom intervjuer och detaljgranskning av projekt.

2. Investeringsprocessen

Bolaget har dokumenterat en arbetsgång i fem delar över utgifter i samband med underhåll och investeringar, i varje respektive del finns en detaljerad processkarta över vad som ska göras.

Arbetsgång Skolfastigheter

Processbeskrivningen har arbetats fram under 2014 och 2015. Av beskrivningen framgår tydligt vad som ska göras rent administrativt vid projektstart, produktion och avslut. Av attestinstruktionen framgår vilka beloppsgränser som gäller vid investeringar och projekt. Investeringar upp till 5 mkr får attesteras av fastighetschef, investeringar över 5 mkr kräver attest av VD. Ärenden som går till styrelsen är investeringar som inte finns med i budget eller avviker stort från budget eller är av stor betydelse för kommunen t.ex total renovering av Katedralskolan eller Tiunda projektet.

Bolagets totala investeringsbudget för år 2015 uppgår till 450 mkr men där endast ca 126 mkr har förbrukats (exkl planerat underhåll). Anledningen till det låga utfallet är enligt bolaget främst att de tre stora projekten som planerades för 2015 av olika anledningar har försenats. De tre stora projekten är Katedralskolans helrenovering, rivning och nybyggnation av Tiundaskolan samt helrenovering av Sverkerskolan.

2.1 Finansiering av investeringen

I samband med att bolaget lägger budgeten ses även finansieringen för budgeterade investeringar över. Behovet av finansieringen beräknas i en detaljerad likviditetsprognos. Likviditetsprognosen är bolagets underlag inför beslut om upptagande av nya lån, beslut om lån tas av styrelsen. Likviditetsprognosen har följts upp löpande av verksamhetscontrollern under året och träffsäkerheten har visat sig vara god på betalningsströmmarna hos bolaget.

2.2 Förkalkyler och förarbeten

I bolagets processbeskrivning framgår att utredningar och beräkningar ska göras. Alla större och strategiska investeringar ska behandlas av vad bolaget kallar "investeringsforum". Syftet med Investeringsforum är att planera och följa upp bolagets pågående och planerade investeringsprojekt och bereda investeringsärenden inför beslut av VD eller styrelse.

Syftet är också att på ett strukturerat och enhetligt sätt säkerställa att projekten följer de faser som finns i investeringsprocessen och att beslut fattas enligt delegeringsordningen av rätt instans.

Förkalkyler görs på olika sätt beroende på om det är ett investeringsprojekt eller ett underhållsprojekt och beroende på vem som är projektledare. Mallar finns framtagna men inget gemensamt systemstöd finns. Då bolaget har många pågående projekt har flertalet av dem under 2015 lagts ut på externa konsulter för att ta fram förkalkyler samt att genomföra de upphandlingar som krävs.

2.3 Uppföljning och efterkalkyler

Enligt rutinen ska projekten numer följas upp av projektledaren och projektcontrollern under projektet gång. I samband med avslut ska en slutredovisning och ett projektavslut göras. Förutom ekonomisk uppföljning innehåller dessa uppföljningar andra parametrar för att kunna ta lärdom av projekten i kommande projekt. Slutredovisningar och projektavslut har förbättrats under 2015.

2.4 Granskade projekt

För att verifiera att bolaget följer de rutiner och processer de fastställt har två avslutade investeringsprojekt under 2015 valts ut för granskning samt två avslutade underhållsprojekt. Granskade projekt är:

Malmvågens förskola, utfall 28,4 mkr budgeterad investering 43 mkr. Projektet startades innan bolaget bildades. Hur och vad den ursprungliga budgeten avsåg samt hur stor omfattning projektet hade går inte i efterhand att verifiera. Bolaget har "ärvt" projektet men inte de bakomliggande kalkylerna. Då projektet pågått en längre tid har det inte heller följt bolagets i dag gällande process. Bolaget har dock försökt göra en projektuppföljning och slutredovisning enligt mallar som används idag.

Sävja kulturcenter, utfall 64,5 mkr, budgeterad investering 85,3 mkr. Projektet startades innan bolaget bildades. Hur och vad den ursprungliga budgeten avsåg samt hur stor omfattning projektet hade går inte i efterhand att verifiera. Bolaget har "ärvt" projektet men inte de bakomliggande kalkylerna. Då

projektet pågått en längre tid har det inte heller följt bolagets i dag gällande process. Bolaget har dock försökt göra en projektuppföljning och slutredovisning enligt mallar som används idag

Höganäs förskola, utfall 3,2 mkr beräknad kostnad 3,9 mkr. Projektet startades våren 2015 och planerades vara klart till sommaren 2015 men försenades och lokalerna var klara i oktober. Dokumenterad och attesterad investeringsansökan finns samt att en byggkalkyl är framtagen till investeringsansökan. Ett projektavslut, en rapport, har gjorts både med ekonomiskt utfall samt kommentarer kring utförandet av projektet.

Takmålning Vaksala skola, utfall 700 tkr, beräknad kostnad 813 tkr. Projektet påbörjades under våren 2015 och avslutades under hösten 2015. Dokumenterad och attesterad investeringsansökan finns samt att en byggkalkyl är framtagen till investeringsansökan. Ett projektavslut, en rapport, har gjorts både med ekonomiskt utfall samt kommentarer kring utförandet av projektet.

2.5 Sammanfattning och rekommendationer

Bolaget har en bra processbeskrivning över investeringsverksamheten, beskrivningen har arbetats fram under 2014 och 2015 varför inte de granskade projekten följt processen under hela projektet löptid.

Inte ens hälften av bolagets investeringsbudget har använts.

Något gemensamt förkalkylprogram och projektledningssystem finns inte. Med tanke på de stora volymer som bolaget kommer att investera för kommande år skulle ett program underlätta uppföljning och dokumentation av investeringar.

Vi rekommenderar att bolaget säkerställer att utarbetad investeringsprocess följs för **alla** investerings- och större underhållsprojekt samt att bolaget överväger att investera i ett projektledningssystem.

Ur ett kommunkoncernperspektiv torde det även vara av stor vikt att bolagets investeringsbudget är rimlig så att inte investeringsutrymmet för andra enheter inskränks.

3. Offentlighetsprincipen

Bolaget omfattas av offentlighetsprincipen och ska ha ändamålsenliga rutiner för diariehantering, utlämnade av handlingar samt hantering av post och e-post mm. Bolaget har en anställd registrator och administratör som har bra rutiner för att diarieföra allt som går via den gemensamma posten, både brev och e-post. Regelefterlevnaden hos övriga anställda behöver dock förbättras. Hittills har förfrågningar från allmänheten om att lämna ut handlingar varit mycket begränsad.

Vi rekommenderar att bolaget tar fram en dokumenthanteringsplan och säkerställer att alla anställda informeras om den så att alla allmänna handlingar diarieförs.

4. Bolagisering av verksamhetsfastigheter

En omfattande bolagisering har skett av kommunens verksamhetsfastigheter. Bolaget äger ett större antal fastigheter som hyrs ut till kommunens förvaltningar/verksamheter. Enligt beslutsunderlaget var syftet med bolagiseringen att skapa en mer effektiv fastighetsförvaltning och en mer rationell

hantering av kommunens samlade fastighetsbestånd. De samlade hyreskostnaderna efter bolagiseringen får inte överstiga kommunens kostnad för fastigheterna tidigare.

Någon uppföljning av bolagiseringen och mätning av effektiviteten har inte gjorts varken av bolaget eller tidigare ägaren kommunen. Bolaget anger att det för det första inte är de som borde göra uppföljningen och för det andra så har de inte fått med sig så mycket information om fastigheterna att det går att göra en uppföljning. En uppföljning bör innehålla en jämförelse av resultat per fastighet (intäkter och kostnader) före och efter bolagiseringen enligt bolaget. Resultat per fastighet går att få fram i dag men resultat per fastighet finns inte sedan tidigare vad bolaget erfar. Uppgifterna har efterfrågats hos den tidigare ägaren kommunen men inte erhållits/gått att få fram.

Bolaget anser att förvaltningen är mer effektiv nu än tidigare då de tar ett större samlat fastighetsägaransvar samt att det eftersatta underhållet har minskat under de tre gångna åren. En värdering av fastighetsinnehavet har gjorts av bolaget som visar på att värdet ökat med 700 mkr under de tre senaste åren, bolaget anser att det är ett tecken på att förvaltningen är mer effektiv i dag.

Uppsala februari 2016

Maria Wigenfeldt

Lekmannarevision av Uppsala kommuns dotterbolag 2015 – Uppsala Kommuns Förvaltningsfastigheter AB

1. Granskning

PwC biträder bolagets utsedda lekmannarevisor. Lekmannarevisionen genomförs i enlighet med fastlagd verksamhetsplan. Granskningen av 2015 års verksamhet har främst inriktats mot följande områden: investeringsprocessen, genomförd bolagisering av verksamhetsfastigheter samt offentlighetsprincipen. Granskningen har utförts genom intervjuer och detaljgranskning av projekt.

2. Investeringsprocessen

Bolaget har dokumenterat en beskrivning över utgifter i samband med underhåll och investeringar, ”Processbeskrivning projektkalkyl och investering”. Processbeskrivningen har arbetats fram under slutet av 2015. Av beskrivningen framgår tydligt vad som ska göras rent administrativt vid projektstart, prognoser och avslut. Av attestinstruktionen framgår vilka beloppsgränser som gäller vid investeringar och projekt. Investeringar mellan 200 tkr och 5 000 tkr kräver attest av VD på särskild blankett. Investeringar över 5 000 tkr per år och fastighet kräver styrelsebeslut.

Bolagets totala investeringsbudget för år 2015 uppgår till 12 mkr men där endast ca 6 mkr har förbrukats. Anledningen till att knappt hälften av beslutad budget använts är enligt bolaget att de inte hunnit med allt som planerats.

2.1 Finansiering av investeringen

I samband med att bolaget lägger budgeten ses även finansieringen för budgeterade investeringar över. Detta görs på en övergripande nivå och ej på projektnivå och kan mer liknas med en likviditetsprognos. Denna översyn görs av VD och administrativ chef.

2.2 Förkalkyler och förarbeten

Bolaget uppger att de löpande följer omvärlden och Uppsala i synnerhet för att veta hur framtidskontor ser ur, hur Uppsala utvecklas på sikt och hur det kan påverka bolaget.

Investeringsplaner görs och rapporteras för fyra år framåt i samband med ”Mål och budget”, dessa planer är på en aggregerad nivå och bakom dessa ska finnas projektledarens mer detaljerade beräkningar.

Två olika modeller används för att göra förkalkyler en byggherrekostnadskalkyl som innehåller mer schabloner samt en modell som i ett tidigt stadié ska visa hur investeringen ska bokföras. Bakom båda dessa ska det finnas en detaljerad beräkning av projektledaren. Någon gemensam mall för de detaljerade beräkningarna finns inte.

Beräkningarna på en aggregerad nivå är underlaget till investeringsbeslutet.

2.3 Uppföljning och efterkalkyler

För att löpande följa projektet ska avstämningar ske mellan projektledaren och ekonomiavdelning minst 5 ggr/ år. Vid avstämningen görs uppföljning av ekonomiskt utfall mot budget/projektkalkyl. I

de fall prognosen visar att investeringen kommer att överstiga godkänt investeringsbelopp ska ett nytt investeringsbeslut hämtas in.

När projektet är avslutat ska en efterkalkyl göras där slutkostnaden följs upp mot förkalkylen och investeringsbeslutet. Avvikelse ska kommenteras och om slutkostnaden är större än investeringsbeslutet ska VD godkänna differensen.

2.4 Granskade projekt

För att verifiera att bolaget följer de rutiner och processer de fastställt har ett utav två avslutade projekt under 2015 valts ut för granskning. Granskat projekt är:

Projekt 21401, Walmstedska gården. Investeringsbeslut på 5,7 mkr finns, investeringen fanns ej med i ursprunglig investeringsbudget varför styrelsen fattat ett särskilt beslut. Utfall 4,6 mkr, efterkalkyl finns, dock inte några löpande uppföljningar.

2.5 Sammanfattning och rekommendationer

Bolaget har en bra processbeskrivning över investeringsverksamheten, beskrivningen har arbetats fram under slutet av 2015 varför inte projektet följt processen hela året.

Endast hälften av bolagets investeringsbudget har använts.

Något gemensamt förkalkylprogram och projektledningssystem finns inte. Med tanke på de stora volymer som bolaget kommer att investera för kommande år med anledning om ombyggnationen av Stadshuset skulle ett program underlätta uppföljning och dokumentation av investeringar.

Vi rekommenderar att bolaget säkerställer att utarbetad investeringsprocess följs för alla investeringsprojekt samt att bolaget överväger att investera i ett projektledningssystem.

Ur ett kommunkoncernperspektiv torde det även vara av stor vikt att bolagets investeringsbudget är rimlig så att inte investeringsutrymmet för andra enheter inskränks.

3. Offentlighetsprincipen

Bolaget omfattas av offentlighetsprincipen och ska ha ändamålsenliga rutiner för diariehantering, utlämnade av handlingar samt hantering av post och e-post mm. Några fastställda rutiner eller diarieföring finns inte hos bolaget. Bolaget anger dock att de ska inleda ett arbete med att ta fram en dokumenthanteringsplan i slutet av år 2015. Hittills har förfrågningar från allmänheten om att lämna ut handlingar varit mycket begränsad.

Vi rekommenderar att bolaget tar fram en dokumenthanteringsplan och påbörjar diarieföring av allmänna handlingar som kommer till och lämnar bolaget.

4. Bolagisering av verksamhetsfastigheter

En omfattande bolagisering har skett av kommunens verksamhetsfastigheter. Bolaget äger en handfull fastigheter som hyrs ut till kommunens förvaltningar/verksamheter. Enligt beslutsunderlaget var syftet med bolagiseringen att skapa en mer effektiv fastighetsförvaltning och en mer rationell hantering av kommunens samlade fastighetsbestånd. De samlade hyreskostnaderna efter bolagiseringen får inte överstiga kommunens kostnad för fastigheterna tidigare.

Någon uppföljning av bolagiseringen och mätning av effektiviteten har inte gjorts varken av bolaget eller tidigare ägaren kommunen. Bolaget anger att det för det första inte är de som borde göra uppföljningen och för det andra så har de inte fått med sig så mycket information om fastigheterna att det går att göra en uppföljning. En uppföljning bör innehålla en jämförelse av resultat per fastighet (intäkter och kostnader) före och efter bolagiseringen enligt bolaget. Resultat per fastighet går att få fram i dag men resultat per fastighet finns inte sedan tidigare vad bolaget erfar. Uppgifterna har efterfrågats hos den tidigare ägaren kommunen men inte erhållits/gått att få fram.

Hyrorna har dock inte ökat då det slöts ett avtal i samband med överlåtelsen att hyrorna inte fick höjas de tre första åren. Den enda fastighet som går att analysera och göra en uppföljning på är Uppsala Konsert och Kongress, övriga fastigheter har tidigare inte bokförts på ett sådant sätt att det går att få fram kostnad per fastighet. Någon uppföljning efter bolagiseringen av denna fastighet har inte gjorts.

Bolaget anser att förvaltningen är mer effektiv nu än tidigare då de tar ett större samlat fastighetsägaransvar samt att det eftersatta underhållet har minskat under de tre gångna åren.

Uppsala februari 2016

Maria Wigenfeldt

Lekmannarevision av Uppsala kommuns dotterbolag 2015 – Uppsala Kommun Sport- och rekreationsfastigheter AB

1. Granskning

PwC biträder bolagets utsedda lekmannarevisor. Lekmannarevisionen genomförs i enlighet med fastlagd verksamhetsplan. Granskningen av 2015 års verksamhet har främst inriktats mot följande områden: investeringsprocessen, genomförd bolagisering av verksamhetsfastigheter samt offentlighetsprincipen. Granskningen har utförts genom intervjuer och detaljgranskning av projekt.

2. Investeringsprocessen

Bolaget har rutiner för investeringsprocessen och under hösten 2015 har bolaget tagit hjälp av extern konsult för att dokumentera dem. Processerna ska från och med januari 2016 följas fullt ut av bolaget i alla projekt. Bolaget har två olika processer för investeringar, nyinvesteringar samt underhållsinvesteringar.

Underhållsinvesteringar bestäms utifrån det ekonomiska utrymme bolaget kan skapa sig själva i befintlig verksamhet. Underhållsinvesteringarna budgeteras av bolaget, bolaget lägger en årsbudget för investeringarna som styrelsen fattar beslut om. Inom budgeten kan bolaget sedan omprioritera projekten. Om ett nytt investeringsbehov uppstår under året och överstiger 5 mkr måste styrelsebeslut fattas. Under 2015 fanns ett större projekt som beräknades uppgå till 8 mkr, ny kylanläggning Gränby ishallar, bolaget valde då att särredovisa det till styrelsen men inom årsbudgeten.

Nyinvesteringar, dessa styrs främst av beställningar från förvaltningar och de olika lokalförsörjningsplaner som finns, av bolagets totala investeringsbudget är 90% nyinvesteringar. I samband med mål och budget gör bolaget kostnadsberäkningar på de projekt som förvaltningarna anser ska finnas med de 3 kommande åren hos bolaget. Beställningar på projekten görs inte i samband med budgetarbetet utan kan göras långt senare och ha ett annat innehåll än vad som budgeteras.

Bolagets totala investeringsbudget för år 2015 uppgår till 109 mkr, endast 45 mkr har förbrukats. Anledningen till att mindre än hälften av beslutad budget använts är enligt bolaget att projekt har förskjutits i tid eller omprioriterats hos förvaltningarna. Bolagets underhållsinvesteringar har till största del genomförts.

Investeringsbeslut upp till 1 mkr får fattas av projektchef och fastighetschef, investeringsbeslut mellan 1 mkr och 5 mkr får fattas av VD, beslut däröver ska fattas av styrelsen enligt gällande attestordning.

2.1 Finansiering av investeringen

I samband med att bolaget lägger budgeten ses även finansieringen för budgeterade investeringar över. Alla investeringar har hittills lånefinansierats och samtidigt som styrelsen fattar beslut om investeringsbudgeten fattar de beslut om planerad lånestruktur och likviditetsplan.

2.2 Förkalkyler och förarbeten

I samband med att investeringsbudgeten läggs gör bolagets projektledare kostnadsberäkningar.

Kostnadsberäkningarna ska göras på en gemensam kalkylmall enligt bolaget, då bolagets fastigheter inte är "standardfastigheter" är det svårt att utgå från bra branschnyckeltal varför inputs i beräkningarna är både nyckeltal, gamla projekt som projektledarna haft tidigare samt i vissa fall avstämningar med systerbolag. Utifrån inputs görs rimlighetsberäkningar på kostnaderna och hittills har de enligt bolaget fallit väl in.

När projektet ska starta läggs ett projekt upp i redovisningen och en mall för hur utgifterna ska redovisas tas fram. Mallen som används har till syfte att följa projektet och att projektet ska bokföras korrekt efter gällande redovisnings- och skatteregler.

2.3 Uppföljning och efterkalkyler

Projekten följs löpande av projektledaren och prognoser lämnas till ekonomiansvarige i samband med tertialboksluten. Ekonomiansvarige gör en ekonomisk uppföljning i slutet av projektet för att investeringen ska bokföras korrekt. Enligt bolagets investeringsprocesser ska större projekt numer följas upp på fler givna tillfällen.

Hittills har investeringsprojekten varit förhållandevis få och små varför projektledarna uppger att de går att följa med det redovisningssystem bolaget har i dag. Kommande stora projekt så som ombyggnationen av Studenternas kommer kräva andra systemstöd varför bolaget inlett en upphandling av ett mer anpassat byggprojektsystem.

2.4 Granskade projekt

För att verifiera att bolaget följer de processer och rutiner som de återger har fyra avslutade projekt under 2015 valts ut för granskning. Granskat projekt är:

Gränby ishallar (underhållsinvestering), ingår i investeringsbudgeten för år 2015 med 8 mkr. Utfall 5,1 mkr. Beräkningen som låg till grund för investeringsbudgeten gjordes av bolaget själva. Upphandling gjordes och vinnande anbud var lägre än vad bolaget förväntade sig. Arbetet med entreprenören har fungerat mycket bra enligt projektledaren, arbetsfördelningarna har varit tydliga och extrabeställningar har formaliserats. Projektledaren har följt projektet i en egen excelmall löpande och i samband med tertialbokslut av projektledare och ekonomiansvarige.

Lötens idrottsfält, konstgräs utomhus. Utfall 2,6 mkr budgeterad kostnad 2,7 mkr. Förenklad upphandling gjord och kontrakt/överenskommelse om nytt hyresavtal tecknat innan projektet påbörjas. Då projektet var brådskande påbörjades viss projektering och upphandling innan beställning och nytt hyreskontrakt. Projektet har inte dokumenterats mer än manuellt inledningsvis då projektet är litet. Bolaget uppger att VD godkänt investeringen, detta har inte dokumenterats utöver en underskriven offert till ansvarig förvaltning.

Anders Diöshallen, konstgräs inomhus (underhållsinvestering) utfall 829 tkr. Då investeringen var en akutåtgärd fanns inte projektet med i investeringsbudgeten för underhåll. Enligt attestordningen får projektledaren själv fatta beslut om genomförande om det ryms inom hans budgetram. Kostnaden för själva konstgräset blev efter förenklad upphandling lägre än beräknat men till detta tillkom andra kostnader som inte beräknats innan (utebliven hyra mm).

Varmgarage Hammarskog, utfall 2,4 mkr budgeterad kostnad 2,5 mkr. Tillbyggnad av varmgarage efter förfrågan från hyresgäst. Godkännande av nytt hyreskontrakt finns innan projektstart och offerten till förvaltningen med hyresföreslaget är undertecknat av VD. Förnyad konkurrens av ramavtal gjordes innan entreprenör kontrakterades.

2.5 Sammanfattning och rekommendationer

Bolaget har under 2015 arbetat fram och dokumenterat processbeskrivning över investeringsverksamheten, processerna ska implementeras i verksamheten från och med januari 2016 varför de granskade projekten inte följt de idag gällande processer fullt ut. Några formella beslut av tillkommande investeringar har inte gjorts på projekt under 5 mkr. Bolaget anser att då VD skrivit på offerten till förvaltningarna så är det att likställa med ett godkännande. I samband med att processerna införts har ett mer formellt beslutsformulär tillförts.

Något byggprojektsystem finns inte. Med tanke på de stora volymer som bolaget kommer att investera för kommande år med anledning om ombyggnationen av Studenternas med flera skulle ett program underlätta uppföljning och dokumentation av investeringar.

Vi rekommenderar att bolaget slutför dokumentation av investeringsprocesserna och att de följs för alla investeringsprojekt samt att bolaget överväger att investera i ett byggprojektsystem.

Ur ett kommunkoncernperspektiv torde det även vara av stor vikt att bolagets investeringsbudget är rimlig så att inte investeringsutrymmet för andra enheter inskränks. Då 90% av bolagets investeringar styrs av andra förvaltningar är detta inte något bolaget kan styra över själv.

3. Offentlighetsprincipen

Bolaget omfattas av offentlighetsprincipen och ska ha ändamålsenliga rutiner för diariehantering, utlämnade av handlingar samt hantering av post och e-post mm. Bolaget har fastställda rutiner för hur allmänna handlingar ska diarieföras och arkiveras. Förutom att alla anställda vet hur de ska hantera inkomna och utskickade handlingar har bolaget en deltidsanställd registrator. Hittills har förfrågningar från allmänheten om att lämna ut handlingar varit mycket begränsad.

4. Bolagisering av verksamhetsfastigheter

En omfattande bolagisering har skett av kommunens verksamhetsfastigheter. Bolaget äger fastigheter som hyrs ut till kommunens förvaltningar/verksamheter. Enligt beslutsunderlaget var syftet med bolagiseringen att skapa en mer effektiv fastighetsförvaltning och en mer rationell hantering av kommunens samlade fastighetsbestånd. De samlade hyreskostnaderna efter bolagiseringen får inte överstiga kommunens kostnad för fastigheterna tidigare.

Någon uppföljning av bolagiseringen och mätning av effektiviteten har inte gjorts varken av bolaget eller tidigare ägaren kommunen. Bolaget anger att det bör vara ägaren som initierar uppföljningen och att de inte fått med sig så mycket information om fastigheterna att det går att göra en uppföljning. En uppföljning bör innehålla bland annat en jämförelse av resultat per fastighet (intäkter och kostnader) före och efter bolagiseringen. Resultat per fastighet går att få fram i dag men resultat per fastighet finns inte sedan tidigare vad bolaget erfar. Uppgifterna har efterfrågats hos den tidigare ägaren kommunen men inte erhållits/gått att få fram.

Bolagets bedömning är att förvaltningen för de aktuella fastigheterna är mer effektiv nu än tidigare då bolaget kan fokusera och ta ett samlat fastighetsägaransvar för den typen av anläggningar. En fullständig inventering av alla fastigheter har gjorts där bolaget funnit en del fel i tidigare register, lokaler som saknades, lokaler som ägs av föreningar mm. Bolagets underhållsplan är mer offensivt än tidigare år bedömer bolaget. För att skapa medel till att öka underhållsnivån har driftskostnader och reparationer prövats hårt och vissa fastigheter som inte efterfrågats av kommunen har avyttrats. Det eftersatta underhållsbehovet uppges ha minskat under de tre år som bolaget ägt fastigheterna.

Uppsala februari 2016

Maria Wigenfeldt

Lekmannarevision av Uppsala kommuns dotterbolag 2015 – Fyrishov AB

1. Granskning

PwC biträder bolagets utsedda lekmannarevisor. Lekmannarevisionen genomförs i enlighet med fastlagd verksamhetsplan. Granskningen av 2015 års verksamhet har främst inriktats mot följande områden: investeringsprocessen och offentlighetsprincipen. Granskningen har utförts genom intervjuer och granskning av handlingar.

2. Verksamhetsbeskrivning

Verksamhetsbeskrivning enligt bolagsordningen: "Föremålet för bolagets verksamhet är att inom Uppsala kommun tillhandahålla en arena för folkhälsa, idrott och evenemang. Arenan ska som besöksattraktion och mötesplats stärka den positiva bilden av Uppsala som bostadsort, turistmål och som en attraktiv stad för lokalisering av företag. Bolaget ska ansvara för driften av verksamheten. Bolaget ska äga och förvalta samtliga fastigheter inom Fyrishovsanläggningen"

Bolaget leds av VD Liisa Eriksson Hundertmark.

3. Ägardirektiv

Ägardirektiv enligt IVE 2015-2018: "Fyrishov AB tillhandahåller en arena för fritid, idrott, bad och evenemang med syfte att bidra till en ökad folkhälsa. Arenan och badet, som besöksattraktion, stärker den positiva bilden av Uppsala som bostadsort, besöksmål och som en attraktiv stad för lokalisering av företag. Bolaget ansvarar för driften av verksamheten i Fyrishovsanläggningen och efter uppdrag Gottsundabadet i Uppsala kommun och svarar för bad, sport och rekreation samt därmed förenlig verksamhet. Därutöver äger och förvaltar bolaget samtliga fastigheter inom Fyrishovsanläggningen samt planerar för utbyggnader som krävs för verksamhetens bedrivande.

Bolaget samverkar med andra aktörer inom besöksnäringen, och särskilt inom Uppsala Stadshuskoncernen, för att stärka Uppsala som besöksmål och uppnå samordningsvinster.

Bolaget verkar för värdeskapande samarbeten med andra bolag inom stadshuskoncernen. Bolaget arbetar med energieffektivisering och stödjer systematiskt tillämpning av ny energiteknik, energisnåla uppvärmningslösningar och materialval med hög miljöprestanda.

Tillhandahålla simundervisning kostnadsneutralt till Uppsala skolor." Avkastningskravet:

"Verksamheten inkl. simundervisningen planeras och budgeteras utifrån att bolagets underskott får uppgå till maximalt 6 mnkr per år 2015-2018. Underskotten resp. år täcks med koncernbidrag från Uppsala Stadshus AB."

Fyrishov AB erhöll 2015 ett koncernbidrag på 4 534 tkr och redovisat resultat uppgick till. Av årets intäkter på 102,6 mkr utgjorde uppdragsersättningar från nämnder inom Uppsala kommun 34,5 mkr

3.1 Ägarstyrning- återrapportering

Bolaget bedömer att ägardirektiven har uppfyllts för år 2015. Av dokumentet "Årsrapportering 2015 Verksamhetsuppföljning" beskrivs det arbete som utförts inom bolagets verksamheter för att möta ägardirektiven. Beskrivningen innehåller olika volymmått som t.ex. antal besökare, antal verksamma föreningar, antal event mm. Dock anges inte hur dessa utvecklats i förhållande till budget och tidigare år. En sådan uppföljning skulle enligt vår uppfattning underlätta en analys över hur verksamheten utvecklats i förhållande till ägardirektiven.

Vi bedömer att den verksamhet som bedrivs följer ägardirektiven.

Affärsplanen för 2015 inleds med att återge ägardirektiven vilka ligger till grund för bolagets affärsidé, kortsiktiga och långsiktiga mål. Bolagets vision är att vara en "Möjligheternas arena" och affärsidén är: "Att vara den ledande upplevelsearenan för bad, idrott och event, alla dagar året runt." De kortsiktiga målen i affärsplanen är sammanfattningsvis:

- **Utveckla badanläggningen** som haft en hög grad av tillgänglighet och som nu har ett stort upprustnings/underhållsbehov
- **Multihallar, fastighetens utvecklingsplan och underhåll**, utreda möjligheter för till och ombyggnader samt höja kvaliteten på befintliga verksamheter
- **Stärka varumärket** och position inom besöksnäringen
- **Värdeskapande samverkan** med andra besöksföretag och bolag inom Uppsala stadshuskoncernen
- **Nya digitala plattformar** som har som mål att öka tillgängligheten till verksamheten.
- **Strategisk miljöplan och miljömärkning** med målet att bli en klimatneutral destination

Affärsplanen innehåller förutom målformuleringar även en omvärldsanalys, antaganden om framtiden, risker och osäkerhetsfaktorer. Vi bedömer att uppställda korta och långa mål i affärsplanen överensstämmer med ägardirektiven. I likhet med tidigare år bedömer vi att målen skulle kunna göras mer kvantifierbara och därmed lättare att mäta. I enlighet med bokslutsanvisningarna görs en avrapportering av utförd verksamhet i förhållande till ägardirektiven i förvaltningsberättelsen i årsredovisningen för 2015. Bolaget gör bedömningen att ägardirektiven har följts och att de mål som satts upp för verksamheten har uppnåtts. Av avrapporteringen framgår att bolaget arbetat aktivt med att följa ägardirektiven och att uppnå målen i affärsplanen men det är inte möjligt att bedöma graden av måluppfyllelse mot bakgrund av att målen inte kvantifierats. I bolagets avrapportering av ägardirektiven för 2015 konstateras att samtliga ägardirektiv följts. Utöver rapportering av ägardirektiven har bolaget även avrapporterat arbetet med jämställdhet, medarbetare och ledare samt verksamhetsuppföljning.

Enligt vår bedömning finns det i likhet med tidigare år ett starkt samband mellan bolagsordning, ägardirektiven och verksamhetsplan.

Av affärsplanen för 2015-2018 framgår att uppdragsavtalen bedöms vara alltför detaljstyrande vilket kan hämma effektiviteten. Uppräkningen av uppdragsersättningen har varit obetydlig de senaste åren vilket medfört en allt större del av intäkterna avgiftsfinansieras av allmänheten. I affärsplanen anges att den uteblivna uppräknings medför ett negativt ägaruttag på sammanlagt -8,7 mkr årligen. Som framgår av resultaträkningen för 2015 utgör uppdragsersättningen ca en tredjedel av bolagets totala omsättning. Om ersättningen från kommunen inte baseras på marknadsmässiga villkor är vår uppfattning att det finns en risk för uttagsbeskattning. Dessutom kan detta utgöra en s.k.

värdeöverföring i aktiebolagslagens mening varvid bestämmelserna om utdelning måste beaktas. Bolagets ledning efterfrågar ett övergripande måldokument i form av ett idrotts- och fritidspolitiskt program. Nuvarande förutsättningar för verksamheten bedöms vara alltför oklara. Vi bedömer att ägardirektiven inte tillräckligt tydligt ger vägledning om de uppdrag bolaget fått av Uppsala kommun. VD har lämnat skriftliga synpunkter på ägardirektiven som i korthet kan sammanfattas med att uppdragsavtalet med Idrotts och Fritidsnämnden inte är samordnat med ägardirektiven, svårigheter med att uppfylla ägardirektivet med att tillhandahålla kostnadsneutral simundervisning till Uppsalas skolor eftersom Fyrishov saknar rådighet över skolornas resurser och osäkerhet kring bolagets framtida finansiering.

4. Investeringsprocessen

Bolagets investeringar uppgår för 2015 till 18 mkr där den största investeringen avser ombyggnation av lokaler för en ny hyresgäst. Årets investeringar är förhållandevis låga jämfört med investeringen i multihallar på ca 170 mkr som gjordes under åren 2012 och 2013 samt de större planerade underhållsåtgärderna av badanläggningen som kommer att göras under kommande år. Vi har därför valt att inte granska investeringsprocessen för 2015.

5. Offentlighetsprincipen

Bolaget omfattas av offentlighetsprincipen och ska ha ändamålsenliga rutiner för diariehantering, utlämnade av handlingar samt hantering av post och e-post mm. Bolaget har skriftliga rutiner för diariehantering och utlämnade av offentliga handlingar. E-post diarieförs till vissa delar men arbete pågår med utreda vilken E-post som ska diarieföras enligt lagstiftningen.

Uppsala februari 2016

Peter Alm

Lekmannarevision av Uppsala kommuns dotterbolag 2015 – Uppsala Parkerings AB

1. Granskning

PwC biträder bolagets utsedda lekmannarevisor. Lekmannarevisionen genomförs i enlighet med fastlagd verksamhetsplan. Granskningen av 2015 års verksamhet har främst inriktats mot följande områden: investeringsprocessen och offentlighetsprincipen. Granskningen har utförts genom intervjuer och detaljgranskning av projekt.

2. Verksamhetsbeskrivning

Verksamhetsbeskrivning enligt bolagsordningen: "Föremålet för bolagets verksamhet är att inom Uppsala kommun förvärva, uppföra och förvalta parkeringsanläggningar för bilar samt bedriva därmed förenlig verksamhet. Bolaget ska bedriva verksamheten, med beaktande av de kommunalrättsliga principerna enligt 2 kap. och 8 kap. 3c§ kommunallagen, i syfte att uppfylla verksamhetsföremålet. Vid bolagets likvidation ska bolagets vinst och behållna tillgångar tillfalla aktieägarna."

Bolaget i sin nuvarande organisation är förhållandevis nytt, tidigare administrerades och förvaltades bolaget av systerbolaget Uppsala Kommuns fastighets AB. Från och med sommaren 2014 har bolaget en egen organisation som succesivt byggts upp under 2014 och 2015.

Bolaget leds av VD Tom Karlsson.

3. Investeringsprocessen

Någon dokumenterad rutin eller process över bolagets investeringar finns inte. Under 2015 har inga inköp som kräver upphandling enligt lagen om offentlig upphandling (LOU) gjorts. Tre större inköp har gjorts där den största uppgår till 325 tkr. Se vidare granskning nedan av projekten.

Bolagets planerade investeringsprojekt för åren 2016-2020 uppgår till sammanlagt 980 mkr.

3.1 Finansiering av investeringar

Bolaget har haft dialogmöten med kommunens ekonomichef under 2015. Det har varit bolagets sätt att avisera att ett stort lånebehov kommer att uppstå inom en snar framtid. Finansieringen av bolagets kommande projekt ska ske dels med lånade medel och dels genom sk parkeringsfriköp. När nya fastigheter/byggnader byggs har fastighetsägaren ett åtagande att även bygga parkeringsplatser. Som fastighetsägare går det att köpa sig fri från detta genom en engångsbetalning till i detta fall parkeringsbolaget. Parkeringsbolaget får då ansvaret att se till att det finns parkeringar i närheten av den nya byggnaden. Parkeringsköp är en medveten strategi i nybyggnadsområden för att åstadkomma hållbara stadsdelar.

3.2 Granskade projekt

Under 2015 har tre större inköp gjorts, inköpen har granskats och är följande:

Projekt LED belysning Centralgaraget ca 325 tkr. Någon direktupphandling har ej gjorts utan bolaget har sökt efter en samarbetspartner för att utvärdera LED belysning i parkeringsgarage. Ett samarbetsavtal har skrivits. Utöver samarbetsavtalet på 250 tkr tillkom inköp av montering av LED armaturerna på ca 75 tkr.

Projekt inköp av kontorsmöbler ca 200 tkr. Formell direktupphandling har gjorts och tre anbud inkom. Anbud, anbudsöppning, tilldelningsbeslut mm finns sparade och dokumenterade.

Projekt affärssystem ca 120 tkr. Bolaget påbörjade insamling av prisuppgifter från olika leverantörer av affärssystem men på grund av tidsbrist valde bolaget att fortsätta i samma system som Uppsala kommuns fastighets ab använt tidigare. En offert erhöles från leverantören vilket bolaget antog. Någon formell direktupphandling är inte gjord och dokumenterad.

3.3 Sammanfattning och rekommendationer

Bolaget har ingen processbeskrivning över investeringsverksamheten. Med tanke på de investeringsvolymerna som bolaget planerar för är det väsentligt att processer och rutiner arbetas fram och dokumenteras.

Med tanke på de stora volymer som bolaget planerar att investera för kommande år skulle ett särskilt eller integrerat program för projektledning underlätta för uppföljning och dokumentation av investeringarna.

Ur ett kommunkoncernperspektiv torde det även vara av stor vikt att bolagets investeringsbudget är rimlig så till vida när projekt kommer att genomföras så att inte investeringsutrymmet för andra enheter inskränks genom optimistiska tidplaner hos bolaget.

Vi rekommenderar att bolaget säkerställer att en investeringsprocess tas fram skyndsamt, att större inköp formaliseras som en direktupphandling och att bolaget överväger att investera i ett projektledningssystem för att i framtiden kunna följa sina projekt på ett bra sätt.

4. Offentlighetsprincipen

Bolaget omfattas av offentlighetsprincipen och ska ha ändamålsenliga rutiner för diariehantering, utlämnade av handlingar samt hantering av post och e-post mm. Bolaget har påbörjat ett arbete med att ta fram en dokumenthanteringsplan. Dokumenthanteringsplanen är gjord utifrån kommunens riktlinjer, innan planen fastställs ska bolaget ta stöd och avstämning med kommunens arkivenhet. Hittills har förfrågningar från allmänheten om att lämna ut handlingar varit mycket begränsad.

Vi rekommenderar att bolaget färdigställer sin dokumenthanteringsplan och påbörjar diarieföring av allmänna handlingar som kommer till och lämnar bolaget.

Uppsala februari 2016

Maria Wigenfeldt

Lekmannarevision av Uppsala kommuns dotterbolag 2015 – Uppsala Stadsteater AB

1. Granskning

PwC biträder bolagets utsedda lekmannarevisor. Lekmannarevisionen genomförs i enlighet med fastlagd verksamhetsplan. Granskningen av 2015 års verksamhet har främst inriktats mot följande områden: investeringsprocessen och offentlighetsprincipen. Granskningen har utförts genom intervjuer och detaljgranskning av projekt.

2. Verksamhetsbeskrivning

Verksamhetsbeskrivning enligt bolagsordningen: "Föremålet för bolagets verksamhet är att inom Uppsala kommun med egen ensemble och på annat sätt bedriva konstnärlig teaterverksamhet och därmed förenlig verksamhet."

Bolaget ledes 2015 av VD Linus Tunström.

3. Ägardirektiv

Ägardirektiv enligt IVE 2015-2018: "Uppsala Stadsteater AB bidrar genom sin konstnärliga verksamhet till en utveckling av kulturlivet i Uppsala. Stadsteatern som mötesplats stärker den positiva bilden av Uppsala som en attraktiv stad och därmed bidrar till att stärka besöksnäringen. Uppsala Stadsteater AB ska föra dialog med kulturnämnden om hur bolaget ska bidra till Uppsalas kulturella utveckling. Bolaget tillhandahåller en arena för gästspel och andra aktiviteter. Bolaget samverkar med andra kulturinstitutioner och besöksmål, särskilt inom Uppsala stadshuskoncern, för att stärka kulturlivet och uppnå samordningsvinster. Bolaget verkar för värdeskapande samarbeten med andra bolag inom stadshuskoncernen.

Uppsala Stadsteater AB erhåller 69,5 miljoner kronor 2015, 70,6 miljoner kronor 2016, 72,1 miljoner kronor 2017 samt 73,6 miljoner kronor 2018 i koncernbidrag från Uppsala Stadshus AB.

Ingen utdelning från bolaget sker. "

3.1 Ägarstyrning- återrapportering

Bolaget anser att ägardirektiven uppfylls för år 2015. Trenden med ökade publiksiffror, fler sålda biljetter samt ökad medieteckning håller i sig. År 2014 var ett exceptionellt år varför siffrorna har minskat jämfört med föregående år. Antalet produktioner inom teatern har fördubblats mellan åren 2006 och 2016 vilket tyder på att bolaget bidrar till en utveckling av kulturlivet i Uppsala.

Vi bedömer att den verksamhet som bedrivs väl följer ägardirektiven.

Ägardirektiven är utgångspunkten i bolagets verksamhetsplan, planen är genomarbetad och mer detaljerad än ägardirektiven. I verksamhetsplanen för år 2015 finns delvis uppföljning för år 2014,

allmänt om teaterns förutsättningar, budget, direktiv, måluppfyllelse, nuläge, framtid, affärsidé, korta samt långa budgetmål.

För att bryta ner ägardirektiven i mer mätbara och uppföljningsbara delar har bolaget utgått från fyra målbilder.

- Konstnärligt mål
- Image mål
- Publik mål
- Intäkts mål

Enligt vår bedömning finns det i likhet med tidigare år ett starkt samband mellan bolagsordning, ägardirektiven och verksamhetsplan.

4. Investeringsprocessen

Bolaget gör sällan inköp som är så stora att de faller inom ramen för formaliserade direktupphandlingar eller upphandlingar enligt lagen om offentlig upphandling (LOU). Vid direktupphandlingar har bolaget en policy om att prisuppgift måste tas av minst 3 leverantörer, undantag kan göras om det avser speciell teknisk utrustning där få leverantör finns. Upphandlingar och inköp finns med under ett kontrollmoment i bolagets internkontrollplan och har följts upp under året. Några direktupphandlingar eller upphandlingar enligt LOU har inte gjorts under 2015 varför inga upphandlingar detaljgranskats.

5. Offentlighetsprincipen

Bolaget omfattas av offentlighetsprincipen och ska ha ändamålsenliga rutiner för diariehantering, utlämnade av handlingar samt hantering av post och e-post mm. Bolaget har en dokumenthanteringsplan för diarieföring och utlämnade av allmänna handlingar men anger att den är föråldrad och har därför inlett ett arbete med att förnya denna. Arbetet har inte färdigställts utan pågår. Hittills har förfrågningar från allmänheten om att lämna ut handlingar varit mycket begränsad.

Vi rekommenderar att bolaget tar fram en dokumenthanteringsplan och påbörjar diarieföring av allmänna handlingar som kommer till och lämnar bolaget.

Uppsala februari 2016

Maria Wigenfeldt

Lekmannarevision av Uppsala kommuns dotterbolag 2015 – Uppsala Vatten och Avfall AB

Granskningsområden 2015

Granskningen av Uppsala Vatten och Avfall har genomförts enligt fastställd revisionsplanering.

Granskningen grundas på god revisionssed och har omfattat bl a följande delar:

- Uppföljning av noteringar lekmannarevision föregående år.
- Granskning av samordning inom kommunkoncernen.
- Granskning av investeringsprocessen.
- Granskning av styrelsearbetet.
- Granskning av att bolaget följer offentlighetsprincipens regelverk.

Rapportering från lekmannarevisionen har skett i samband med slutrevisionsmöte.

Uppföljning av noteringar lekmannarevision föregående år

Inga väsentliga utestående noteringar kvarstår från föregående år.

Granskning av samordning inom kommunkoncernen

Granskning av samordning inom kommunkoncernen har ingått i ett separat granskningsprojekt och har avrapporterats i rapport "Granskning av bolagsstyrning i ett koncernperspektiv".

Granskning av investeringsprocessen

Uppsala Vatten och Avfall investerar årligen till mycket stora belopp och investeringsprocessen är en av huvudprocesserna i bolaget. Investeringsbudgeten för 2015 uppgår till 250 Mkr för VA-verksamheten 36 Mkr för avfallsverksamheten.

Processen är dokumenterad i projekthandbok som återfinns i bolagets verksamhetssystem. Dokumentation omfattar bl a:

- Roller och ansvar
- Projektmodell, (bygg och anläggningsprojekt har en fördjupad del)

Vidare finns mallar för projekttidöbeskrivning, projektdirektiv, projektplan, beslut större projekt, ändringsanmälan, dagordning kvartalsrapport samt slutrapport.

Budget för kommande års investeringar beslutas i november året före. Investeringsramen är fastställd av kommunfullmäktige. Uppföljning sker löpande av investeringsprojekten. Avrapportering till styrelsen sker tertialvis då även prognos presenteras.

Ett nytt projektuppföljningssystem är under införande. Systemet är tänkt att förbättra och förenkla uppföljning under löpande år. En kontinuerlig uppföljning innebär att åtgärder vid avvikelser kan sättas in tidigt och större möjlighet finns till korrigeringar.

Projektstruktur med ansvarsfördelning är dokumenterad, varje investering har en ansvarig projektledare. Efterkalkyl upprättas vid behov. Något beslutat krav på efterkalkylering finns ej för närvarande. Vid större avvikelser sker rapportering till styrelsen. Attester för investeringar framgår av bolagets attestordning.

Internkontrollplaner finns beslutade för 2015 och 2016. I 2015 års plan har kontroll skett beträffande gränsdragning mellan redovisning i resultaträkning eller balansräkning (underhåll kontra investering). Vidare har kontroll av ramavtalsefterlevnad skett. För 2016 har risker kopplat till beslutsattest av större investeringar, redovisning av anläggningstillgångar samt avtalsefterlevnad beaktats.

Bedömning

Uppsala Vatten och Avfalls rutiner för hantering av investeringar är fastställda och dokumenterade. Detta gäller redovisning och rapportering. Rutin för efterkalkylering är ej fastlagd. Projektstruktur finns beslutad med ansvariga projektledare och ett nytt projektuppföljningssystem är under införande. Investeringsprocessen bedöms vara ändamålsenlig. Rutin för efterkalkylering bör beslutas.

Granskning av styrelsearbetet

Affärsplan är upprättad och arbetsordning, VD-instruktion samt rapportinstruktion är beslutad. Internkontrollplan är upprättad och avrapporterad.

Lekmannarevisionen följer styrelsens arbete genom bl a läsning av styrelsens protokoll.

Bedömning

Inga avvikelser noterade.

Granskning av att bolaget följer offentlighetsprincipens regelverk

Uppsala Vatten och Avfall lyder under offentlighetsprincipen. Detta innebär att bolaget behöver ha ändamålsenliga och säkra rutiner för diarieföring, utlämnande av handlingar, hantering av e-post mm.

Bolaget har rutiner dokumenterade som är tillgänglig för medarbetarna via intranätet. Rutinbeskrivningen benämns "Plan för bevarande och gallring av handlingar" och omfattar en beskrivning av begrepp som allmän handling och gallringsregler. Beskrivning sker även av processspecifika handlingar och hur dessa ska bevaras/gallras.

Vid granskningsbesök genomfördes kontroller av bolagets diarium.

Bedömning

Uppsala Vatten och Avfall har dokumenterade rutiner för hanteringen av offentlighetsprincipens regelverk. Rutinerna är tillgängliga för medarbetarna via bolagets intranät.

2016-02-29 / Pär Månsson

Handläggare
Ahrgren Maria
Backlund Thomas

Datum
2016-04-13

Diarienummer
KSN-2015-2317

**OBS! Beslut tas på
extra KS 25 april 2016**

Kommunstyrelsen

Årsredovisning för 2015

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

att godkänna revidering av årsredovisning enligt bilaga.

Ärendet

Kommunstyrelsen avgav sin årsredovisning för 2015 den 6 april i ärende KSN-2015-2317. I avstämningar mellan kommunens tjänstemän och sakkunniga till revisionen (pwc) framkom tre synpunkter som inneburit önskemål om justeringar i den årsredovisning som tillställts kommunfullmäktige. Ändringarna framgår av bilaga till detta dokument och är i korthet:

Balanskravsresultatet korrigeras från 69 miljoner kronor till 11 miljoner kronor. I första versionen ingick utrangeringar av anläggningstillgångar vilket inte är korrekt. Årets balanskravsresultat är fortsatt positivt.

Ett tillägg har gjorts avseende periodisering av statsbidrag för mottagande av flyktingar. Uppsala kommun har av försiktighetsskäl valt att i sin helhet periodisera detta bidrag till 2016. Denna resurs finns därmed ograverad till kommunens förfogande.

Ett tillägg har gjorts avseende säkringsredovisning för så kallade ränteswappar. En ränteswap är en finansiell transaktion där kommunen kan justera löptiden på sina ränteinstrument genom att byta flöden med andra aktörer utan att i övrigt förändra den underliggande risken. Anledningen att göra detta kan vara en anpassning av löptider i förhållande till finanspolicy. På revisionens anmodan har en not lagts till årsredovisningen och en periodisk rutin för rapportering av ränteswappar har införts.

Uppsala dag som ovan

Joachim Danielsson
stadsdirektör

Ylva Opard
tf ekonomidirektör

Bilaga 1

1. BALANSKRAVSRESULTAT

Sida 34 - Balanskravsresultat

Balanskravsresultatet korrigeras, i första versionen ingick utrangeringar vilket inte är korrekt. Årets balanskravsresultat är fortsatt positivt, inga synnerliga skäl åberopas. Den vänstra av de två kolumnerna för 2015 tas bort och ersätts med den högra. Ny lydelse/utformning (gult):

Balanskravsresultatet

BALANSKRAVSUTREDNING				
Belopp i miljoner kronor	2013	2014	2015	2015
Årets redovisade resultat	919	-165	56	56
Nettoresultat vid avyttring av anläggningstillgångar	-1 016	7	13	-44
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	-97	-158	69	11
Synnerliga skäl				
RIPS-ränta	63	-	-	-
Omställningskostnader	63	31	-	-
Reservation för (-) återföring av (+) pensioner	-	130	-	-
Balanskravsresultat	29	3	69	11

Sedan år 2000 regleras kommunernas balanskravsresultat i lagen om kommunal redovisning. Syftet är att säkerställa en miniminivå av god ekonomisk hushållning i Sveriges kommuner. En kommun som redovisar ett negativt balanskravsresultat ska återställa det inom en period av tre år om inte underskottet kan motiveras med synnerliga skäl. Uppsala kommun redovisar ett positivt balanskravsresultat för 2015.

2. PERIODISERING AV STATLIGT BIDRAG

Sida 112 – Notering tillagd

Not avseende periodisering av statligt bidrag för mottagande av flyktingar tillagt (gult). Som konsekvens byter tidigare not 1 på denna sida nummer till not 2.

Specificerad resultaträkning

Belopp i miljoner kronor	2015	2014	KOSTNADER	2015	2014
VERKSAMHETENS INTÄKTER			VERKSAMHETENS KOSTNADER		
Försäljning	104	121	Bidrag och transfereringar	550	532
Taxor och avgifter	428	424	Entreprenader och köp av verksamhet	3 506	3 460
Hyror och arrenden	307	293	Personal	4 011	3 821
Driftbidrag från staten ¹⁾	457	325	Personalomkostnad	1 879	1 845
Övriga bidrag	525	472	Lokal- och markhyror	1 237	1 219
Försäljning av verksamhet/entreprenad	619	648	Material	298	285
Realisationsvinster	125	10	Realisationsförluster	62	26
Övriga intäkter	19	20	Övriga kostnader ²⁾	784	759
S:a verksamhetens intäkter	2 583	2 314	Avgår interna investeringar	-170	-179
S:a verksamhetens intäkter	2 583	2 314	S:a verksamhetens kostnader	12 157	11 768
Skatteintäkter			Av- och nedskrivningar		
Skatteintäkter	9 001	8 525	Av- och nedskrivningar	249	232
Kommunalekonomisk utjämning	746	904			
S:a skatteintäkter	9 746	9 429			
Finansiella intäkter			Finansiella kostnader		
Finansiella intäkter	246	222	Finansiella kostnader	114	130
SUMMA INTÄKTER	12 575	11 965	SUMMA KOSTNADER	12 519	12 130
			RESULTAT FÖRE EXTRA-ORDINÄRA POSTER	56	-165
			ÅRETS RESULTAT	56	-165
			²⁾ Specifikation övriga kostnader		
			Inköp av anläggningstillgångar	98	88
			Konsulttjänster	85	107
			Tillfälligt inhyrd personal	16	11
			Hyra/leasing av anläggningstillgångar	83	64
			Bränsle, energi	133	132
			Reparation och underhåll	23	25
			Diverse främmande tjänster	92	80
			Tele- och datakommunikation	62	58
			Transporter och resor	40	36
			Övrigt	153	158
			S:a övriga kostnader	784	759

¹⁾ Det tillfälliga stadsbidraget för mottagande av flyktingar om 118,8 mnkr har i sin helhet periodiserats till 2016. Motiveringen är den mycket stora osäkerhet som råder inför 2016 avseende omfattningen av mottagandet och kostnaderna för detta.

²⁾ Specifikation övriga kostnader

3. SÄKRINGSREDOVISNING

Sida 113 – Balansräkning

I balansräkningen på sida 113 en nothänvisning lagts till på lång- och kortfristiga skulder. Nothänvisningen har nummer 17 (gult) och hänvisar till ”Not 17 – Säkringsredovisning” på sida 122.

Den tidigare not 17 (Ansvarsförbindelser) omnumreras till 18 (gult).

Skulder					
Långfristiga skulder					
Obligationslån och skulder till kreditinstitut	13, 17	9 145	8 122	5 336	4 566
Ovriga långfristiga skulder	14	447	468	58	110
Summa långfristiga skulder		9 592	8 590	5 394	4 676
Kortfristiga skulder					
Kortfristiga lån	15, 17	3 448	3 816	1 247	1 767
Ovriga kortfristiga skulder	16	2 640	2 363	2 250	1 951
Summa kortfristiga skulder		6 088	6 178	3 497	3 718
Summa skulder		15 679	14 768	8 891	8 394
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		23 689	22 683	16 837	16 211
STALLDA PANTER					
Företagsinteckningar					
Fastighetsinteckningar		1 913	2 155		
Summa ställda panter		1 913	2 155		
ANSVARSFÖRBINDELSER	18	4 586	4 710	4 583	4 712
pensionsförpliktelse och löneskatt som ej upptagits som skuld eller avsättning		4 233	4 370	4 233	4 370

Sida 122 – Ny not säkringsredovisning läggs till

2) varav personalens källskatt

82

79

Not 17. Derivat

1 295 miljoner kronor av kommunens låneskuld var vid årsskiftet säkrade med ränteswapar.

Swaparnas negativa marknadsvärde var -31 miljoner kronor per 2015-12-31, vilket ej återspeglas i balansräkningen då kommunen tillämpar säkringsredovisning. Av årets räntekostnader för upplåning, 98 miljoner kronor, utgjorde swapräntorna 23 miljoner kronor.

Genomsnittlig upplåningsränta var 1,42 procent inklusive och 1,07 procent exklusive ränteswapar. Räntebindningen var 2,11 år med och 1,55 år utan ränteswapar.

Sida 123 – Ny numrering av not

Noten om ansvarsförbindelse har bytt nummer från 17 till 18.

Sida 126 - Redovisningsprinciper

Tillägg med en rubrik och en mening enligt nedan:

konsolidering. I balansräkning uppdelas de obeskattade reserverna i en del som uppskjuten skatt under avsättningar och i en del under eget kapital.

Redovisning av derivat och säkringsredovisning – RKR 21
Uppsala kommun tillämpar säkringsredovisning.

Bestämmelser om löpande bokföring mm – RKR 23

Under året etablerades en gemensam stab för ekonomi med samlat ansvar för ekonomisk redovisning.